

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

JOHANNIS GEORGII GRÆVII
LECTIONES
HESIODÆ.

Ut & notæ
JOSEPHI SCALIGERI,
ET
FRANCISCI GUIETI.

AMSTELODAMI,
Apud DANIELEM ELZEVIRIUM.

MDCLXVII.

Sumptibus Societatis.

VIRIS ILLVSTRIBVS

ET EXIMIIS

JOANNI CAPELLANO,

REGI CHRISTIANISSIMO

A CONSILIIS,

ET

NICOLAO HEINSIO,

FOEDERATÆ BELGICÆ

ORDINVM ORATORI

APVD REGEM SVECIÆ,

NOSTRÆ MEMORIÆ

POETARVM PRINCIPIBVS,

HAS

H A S
L E C T I O N E S
H E S I O D E A S

L. M. Q. D. D.

JOHANNES GEORGIUS GRÆVIUS.

Jo-

JOHANNIS GEORGII GRÆVII
L E C T I O N E S
H E S I O D E Æ.

C A P U T I.

Primi duo vexati versus in Ἱεροῖς illustrati. ἐνέπτε ὑμνεῖσθαι. Δῶτε
M. Antiqua Hesiodi lectio bis vindicata. Αἰξεν. Augere. Κάρρην.
Δίκην. Jupiter Justitiæ Præses. Callimachus illustratus. Hesiodus emen-
datus. Διάνδιχα θυμὸν ἔχειν. ἔρεε ἀγαθὴ est φίλια. Moschopulus corre-
ctus. Ἀγροῖς ἱππικαῖς. Πρω. Vetus Hesiodi lectio defensa. Elegans præ-
sentium usus apud Græcos. Interpretes Latini sæpe notati.

N Ἱεροῖς καὶ ἡμέραις.

V. 1. Μῦσόν Πιερίην αἰοιδῆσι κλείουσιν

Δῶτε δὲ ἐνέπτε σφέτερον] Non veteres

solum interpretes, Proclus, Moschopulus, Tzezès,

sed & Hesychius κλείουσιν exponunt ὑμνεῖσθαι, δὲ-
ξάζουσιν. Scholia inedita libri Vossiani: αἰοιδῆσι κλείουσιν, ᾧ δαῖς
καὶ τραγῳδαῖς δὲξάζουσιν. & sequenti versu: δῶτε ἔλθετε. Eu-
stathius quoque ad Odyss. ε. Hesiodum Musas ex Pieria arces-
sere scribit. Κλείων pro κλειτὸς nemo veterum dixit. Inde li-
quet hos versus sic recte exponi: *Musa ex Pieria carminibus
gloriam conciliare solita Adeste, quaeso, dicite patri vestro hymnum.*
Cum Moschopulo ad κλείουσιν intelligendum existimamus ἔς
αὖν ἐβλήθη. Nam ut ille ait. Ἐκ ᾧδ Μουσάων κλέος ἔρχεται. *A
Musis venit gloria.* ἐνέπτε ὑμνεῖσθαι, est ὑμνεῖν. ut inferius
v. 33: Ἀλλὰ τε ποικίλ' ἄρπαζων ἐφόρεις pro ἡρπαζεις, & v. 43,
κρύψαντες ἔχουσιν βίον, pro ἔκρυψαν. Apud Hom. βῆ δ' ἴον pro
ἔβη, ἄχλ' φεύγων pro ἔφυγε, & sexcenta talia. Solere vero poë-
tas Numina, quorum opem implorant ex locis, quæ iis erant
sacrata, vocare; Musas ex Parnasso, Pieria, Helicone, Pindo,
Apollinem ex Delo, Lycia, Xantho, quis tam hospes est in illo-
rum lectione qui ignoret? Et sic hunc locum intellectum olim

fuisse locuples testis est Aristides hymno in Jovem: Εἶναι δὲ Μῦ-
σιν Διὸς παῖδες, ἃ ᾧ ἔγωγε ὁρῶ πῶτε αἶν τις ὁμῶς ἄμεινον καλῆ-
σθαι ἢ νῦν. εἴθ' ὑμεῖς γὰρ ἐπ' Ὀλύμπῳ σὺν Ἀπόλλωνι Μουσῶν γὰρ
τῶν θεῶν ὡδὴν ἄδετε ὑμνεῖσθαι τὸ ὑμέτερόν τε καὶ τὸ ὅλων πατέρων,
εἴτε Πιερίᾳ φίλοι ὑμῖν ἐνδιαιτῆμα, εἴτε ἐν Ἑλικῶνι τῷ Βοιωτῶν χε-
ρσίν. *Agite ergo Musa, Jovis filia, (nec enim vos unquam
alias quam nunc invocare prastiteris) sive in Olympo cum duce
Apolline divinum canitis canticum, vestrum simul & universo-
rum patrem celebrantes, sive Pierium vos delectat domicilium, si-
ve in Boeotio Helicone choreas ducitis.* In versu secundo δὲ legi-
tur in utroque MS, & omnes agnoscunt interpretes, ut mirer
H. Stephanum solius Eustathii auctoritate compulsam repo-
suisse δ', quod deinceps pleraque editiones occupavit. Habet
ista particula obsecrandi vim in hisce formulis, *θεοὶ δὲ, φέρε
δὲ, ἱεὶ δὲ, age, sis, quæso.* Hom. ἄζον δὲ ἔλχ' Διομήδεϊ. So-
crates in Phædro apud Platonem: ἄγετι δὲ ὦ Μῦσαι, quo ex-
pressit hoc nostri Poëtæ: *θεοὶ δὲ ὦ Μῦσαι.*

v. 3. Ὅντι *αἱ βροτῶν*] Hos duos versus aliter distinximus,
& exposuimus quam vulgo fit, uti apparet ex nostra editione.
vide inferius rationes in notis ad v. 430 *Θεογονίας.*

v. 5. *Ῥέα μὲν ᾧ βροτῶν, Ῥέα δὲ βροτῶν καλῆσθαι.*] Uterque
Codex MS utroque loco legit *Ῥέα.* quam veram lectionem esse
Tzetzes ostendit: *Τὸ Ῥέα συνίζησις ἐστὶ τὸ Ῥεῖ μακρῶς συλλαβῆς, καὶ
τὸ ἄλφα εἰς μίαν μετατρέψαν.* Nec aliter apud Homerum in omni-
bus legitur codicibus Iliad. ρ.

Ῥέα μὲν ᾧ φάρισσεν ὕψ' ἐν Τρώων ὀρυμαδῶ.
Quæ loca male Guilielmus Canterus, decus nostræ Trajecti, sol-
licitavit. Hesiodus:

Εἶασι πελεῖν, ἦρε' ἢ νεωδύη ἢ σ' ἀπατήσῃ.
Ubi rursus male mutat in *ἔασι.* Hom. II. π.

Αἶεας ζῶν πίμπλησεν Σαρπηδὸν ὄνδρ' ἀμύνει.
Idem Iliad. υ.

Ἴσον τείνειν πολέμῳ τίλ' ἢ με μάλ' αἶσα.

v. 6. *Ἀθλοῖν αἰετῶν*] *Obsecravit auger.* hoc est, evehit, ornat.
Callim. hymno in Jovem v. 95: *Οὐκ ὄρεταις ἀπὲρ ὄλβ' ἐπί-
σταται ἄνδρας αἰετῶν.* Sine virtute divitia non possunt homines or-
nare.

nare. Homero est *πρὶν ἰφίλλειν*. In qua notione quum & Latinis augere ponatur, retinui hoc verbum in versione. Sueton. Claud. *In semet augendo parvus atque civilis nomine Imperatoris abstinuit, nimios honores recusavit.* C. Nepos Phocione: *Namque auctus ornatusque a Demosthene eum quem tenebat gradum adscenderat.*

v. 7. *Ἀγνός κ' ἔφει*] Versiones vulgatæ: *superbum contrahit.* Alii: *desiccet.* Inepte. Recte Proclus ostenderat *κ' ἔφει* hic esse *ἀπιλὴ ποιῆν κ' πεπνὸν*. Vertimus cum Horatio, *attenuas*, qui hunc locum expressit, ut pridem Muretus observat:

Vales ima summis

Mutare, & insignem attenuas Deus. inferius v. 575:

Ὡρὴ δ' ἀμυλῆ ὅτι τ' ἥλιος ἄρ' ἔφει.

Tempore messis quando sol corpus attenuas, hoc est, corporis vires exhaurit, atterit.

v. 9. *Δίκη δ' ἔθωι θέμιστας*] *juste rege judicia.* Sic bene prisca omnes Interpretes hunc locum declarant, qui hæc retulerunt ad Jovem. *Δίκη* est *δίκη*, sive *συνὴ δίκη* ut Moschopulus. *δίκη ἰθύνει θέμιστας* est præesse judiciis, & ea sic gubernare ut leges exerceantur, & justæ ferantur sententiæ. *ἰθύνει* est regere, gubernare. Hesych: *ἰθύνει, ἀπερθεῖ, ἐξιστῖ, διοικεῖ, ἀθύνει, κυβερνεῖ.* Jupiter enim Justitiæ Præses & vindex habebatur. Plutarchus *πρὸς ἐγκύκλιον ἀπαιδευτῶν*. *Ὁ μὲν Ζεὺς σὺν ἑχθρῷ τινὶ Δίκην παρέργον, ἀλλ' αὐτὸς Δίκη καὶ Θέμις ἐστὶ, καὶ νόμον ὁ πρῶτος ἐπέθηκε καὶ τελεονέπει.* *Jovi Justitia non adsidet; sed ipse est Justitia & Themis*, & lex antiquissima & perfectissima. Callimachus hymno in Jovem: v. 81.

Δώκας δ' ἐπελίσσας φυλασσέμεν. Ἰζέο δ' αὐτὸς

Ἀρχὴς δ' ἐπελίσσων ἐπὶ ὅλῳ οἷτι δίκης

Λαὸν ὑπὸ σκολιῆς οἷ τ' ἐμπυλιν ἰθύνεσιν.

Constituisti qui urbes custodiant: tuque ipse præsides in arcibus, Inspector tam eorum qui legibus populum sub iniquis, quam eorum qui aliter gubernant. Sic hic locus vertendus. Jovi enim arces sacrae sunt, teste Aristide hymno in Jovem, qui & ibi docet Jovem esse præsidem Justitiæ. vide & Euripidis *Troad.* In *Theogonia* eodem sensu dixit *ἀφ' ἧς ἐστὶν ἡμίστας δικαιοῦς* vers. 85, de rege:

Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι Διὶ κελεύουσι θεμισίας

Ἰθάησι δίκησιν.

Omnnes ipsam respiciunt reddentem jus reſtis judiciis V. 886. ingenioſe quidem vir ſummus pro Πέρῃ legit Πέρῃ. ſed quomodo ἰδὼν αἰῶν τε commodè poſſit tribui Perſæ non video: quin tota oratio videtur huic emendationi & ſententiæ Ἐπὶ τὸν adverſari: Hæc enim poëtæ menteſt. Audi intuens & auſcultans, uti jus valeat regente te, utique ego Perſæ vera præcipiam. Aliquid petit in publicum, aliquid ſibi.

V. 11. Τὸ μὲν κεν ἱπαινώσει νοήσεις] Uterque MS. Voſſianus & editio Baſileenſis Iſingrini: ἱπαινώσει. quod quis non probet præ duro illo diſplaſiſmo?

V. 13. Διὰ δ' αἰνδιχα θυμὸν ἔχοντες] Mirum quid interpretibus Latinis in mentem venerit, quum hæc ita vertunt: *in diverſa autem animum diſtrahunt*. quo nihil a poëtæ ſenſu & Græcis verbis poteſt fingi alienius. Διὰνδιχα θυμὸν ἔχειν Homero eſt διχα θυμὸν ἔχειν, diſſentire, diſcrepare. Il. v, v. 31:

Βάν δ' ἱὺραυ πόλε μὲν δὲ θεοὶ διχα θυμὸν ἔχοντες.

Ibant in prælium dii diſcrepantem animum habentes.

hoc eſt, a ſe invicem diſſentientes, aliis ſtantibus pro Troja, aliis in Trojam. Ubi vulgo verſiones inepte: *diviſum animum habentes*, pro quo alii dicunt αἰνδιχα θυμὸν ἔχειν. Quid vero miri poëtam ἱερῶν tribuere animum, quum inter deas referantur & hic & in Theogonia?

V. 15. Α'δ' ἔω' ἀνάγκης

Α'τὰν αὖ πιν βυλῆσιν ἔραν πρῶτις βαρεῖαν] Hæc cum Tæze non ſic accipienda ſunt quaſi Deus ſit malorum auctor. Sed hæc eſt Heſiodi mens, omnia quæ geruntur Dei numine geri: illum hominibus aut propter vitia, quibus ſunt obnoxii, aliasque cauſas nobis ſæpe parum exploratas, corrumpere conſilia, ſanam eripere mentem, & contendendi ac litigandi libidinem immittere. Penelope apud Homer. Ο'δυσ. ψ.

Μαῖα φίλη, μαρνέω σὺ θεοὶ γίγαν, οἳ τι δυνάω]

Α'φρονά ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἔοιχα,

Καί τι χαλιφρονέοιχα σπεφροσυνῆς ἐπέθεσαν.

Nutrix dilecta, insanam te dii fecerunt, qui possunt insipientem reddere, qui vel prudentissimus fuerit, & delirum prudentia compotem reddiderunt. Nam ut bene alius poëta:

Ὅταν γὰρ ὀργῇ δαυμένων βλάβητι πινὰ,
Τὸ τὸ πρῶτον ἐξαφαιρεῖται φρενῶν,
Τὸν γὰρ τ' ἐὼλον εἰς τὴν χεῖρ' ἀπέπῃ
Γνώμῃ, ἐν εἰδῇ μὲν δὲ ὦν ἀμφοτέρω.

Quando ira deorum aliquem ladit, huic primo eripit prudentiam, & sanam mentem, & in deterius mutat consilia, ut non videat qua peccat. P. Syrus Mimus: Fortuna quem vult perdere stultum facit.

v. 19. Γαῖης ἐν ἱζήσιν] Hæc verba non referenda esse ad Jovem cum antiquis Hesiodi interpretibus præclare monuit Daniel Heinſius ὁ πᾶν, cui Hesiodus & omne litterarum genus plurimum debet. Nihil certius hæc ad Εἶν pertinere bonam, quam philosophi φιλίαν dicunt, quæ dicitur in terra habitare inter homines. Inde Empedocles Agrigentinus Physicus antiquissimus, qui principia omnium rerum præter quatuor elementa constituit Νεῖκ & Φιλίαν.

Τίτσαρχος γὰρ πάντων ἱζώμεθα πρῶτον ἄκυσ
Ζεὺς δὲ γῆς, Ἡρῇ τε φερίσβι, καὶ δ' Ἀΐδωνός.
Νῆψις δ' ἡ δακρυόεις τέσσα κρύναμα βρότειον.
Νεῖκ τ' ἐλόρρον διχα τ' ἀτάλατος ἀπάντη.
Καὶ φιλήμεν πάντων, ἴσον μὲνός τε πέρος τε.

Quatuor omnium rerum principia primus audi, Jupiter candidus, Juno alma, & Pluto, Ac Nestis qua lacrimis tingit humanas scatebras, Et contentio pernicioſa qua absque iis par est ubique. Et amicitia cum his qua aque longa ac lata est. De quibus Sextus Empiricus adversus Mathematicos: Εἰς ὧν δίδωσι τὰς τ' ὄντων ἀρχαίς: τίτσαρχος ἢ τὰς ὑλικάς, γῆν, ὕδωρ, αἶρα, πῦρ. δύο δὲ τὰν ἀφαιρέσεις φιλίαν καὶ νεῖκ. Sex tradit rerum principia. Quatuor quidem materialia, terram, aquam, aërem, ignem. duo autem operantia, amicitiam & discordiam. Vide & Diogen. Laërt. in vita Empedoclis. Latini interpretes Hesiodi ποδὸν ἀμείνω cum ἀνδραῖσι conjungunt, quasi Hesiodus dixerit contentionem bonam longe meliorem esse hominibus:

quos redarguit copula & συνίπαιω, quæ ita constituenda. Θῆκε δὲ μιν πολλὰν ἀμείνω scilicet ἔρειν Κρονίδης ἐν γαίης ῥίζῃσιν καὶ ἀνδράσιν. Posuit illam longe meliorem in terræ radicibus, hoc est in terra & inter homines. Ἐν δὲ πᾶσι καὶ repetendum.

v. 20. Eis ἔπειρον γὰρ τίς τε ἰδὼν ἔργον χατίζων Πλάσιον, δὲ ἀδιδόρμον δρᾶμα ἢ δὲ φυλάειν] Hic rursus Interpretes male gesserunt suas partes, qui secundum versum sic transtulerunt, ut si δὲ hic esset relativum, quum tamen hic ponatur pro ἅτῳ, quod discere poterant ex Moschopulo & Proclo. Glossæ MS Vossianæ: δὲ, ἅτῳ, πῶς. Iners, inquit, videns alium labore divitias invenisse, & ipse eadem ratione opes quærere studet. Eodem sensu inferius:

Εἰ δὲ κεν ἐργάζῃ, πῶς σε ζηλώσῃ ἀεργὸς
Πλάσιν.

Quod si laborares mox te amulabitur otiosus discescentem.

Tzezes videtur legisse ὧς. Porro in MS legitur δρᾶμα, quam lectionem tuetur Tzezes, qui propter liquidam μ τὸ εο produci contendit. Proclus vero hoc à Græcorum poetarum consuetudine alienum esse in talibus infinitivis affirmat, ideoque τὸ μ geminandum.

v. 23. Eis ἀφεινον ἀδιδόντα] MS I Voss: εἰς ἀφεινον ἀδιδόντα. Sic etiam Moschopulus: Αἴφεινον ὁ δὲ πρὸ τῶ ὥρων ἔς ἐνιαυτὸν ἀδιδόντα πᾶσι. τὸ αὐτὸ καὶ βίον, ἀφ' οὗ βίον τις δηλοῖται. λέγεται ὅτι ἀφεινον ἀδιδόντως, καὶ τὸ ἀφεινον ὑπερτέρως. Sic legendus hic locus. Vulgo male & sine sensu δὲ πρὸ τῶ ὥρων ἔς ἐνιαυτὸν. Eadem ratione peccarunt in ὥρωντα apud eundem Moschopulum v. 32, ubi vide Proclum.

v. 29. Αἰγρῆς ἐπακκοὶ ἰόντα] Græci scholiastæ omnes recte αἰγρῆς explicant βημάτων καὶ φημάτων ἢ γὰρ φιλοεικῶν κινεμάτων ἐν αἰγρᾷ. Latinos vero quis ferat, qui *fori auscultatorem* transtulerunt? quis Latine sciens intelligat quid sibi velit *fori auscultator*? Verte: *concionum auditor*. Αἰγρῆς ἐπακκοὶ sunt homines subrostranei, αἰγρᾶοι, Aristophani αἰγρῆς ἀεὶ ἐλπίμαστα, circumforanei, concionales, qui, ut Livius ait, *concioniibus hærent adfixi & in foro vivunt*: sive ut Cic. I de Orat. c. ult. *qui in subseiliis habitant*, quamvis ibi loquatur de causidicis. Latinis proprie tales homines canalicolæ. Gell. I-V, 20: *Qui jurabat cavil-*

οὐκ ἀντιπαιστήριος quidam & canalicola, & nimis ridicularius fuit. Vid. Festum. Ἀγορῆς ἱπακὺς εἰς αὐτὴν Plauto est foro operam dare. Terent. *lites sequi*. Posses tamen etiam exponere ἀγορῆς ἱπακὺς, *fori auditor*, ut apud auctorem dialogi de causis corruptæ eloquentiæ, quem ego quidem Quintiliani esse nullus dubito. Rationes alias dabo. Is cap. 34, adolescentes, qui in subselliis quotidie nobiles causarum patronos audiebant orantes, vocat *fori auditores*: *Atque hercule, sub ejusmodi praeceptionibus juvenis ille de quo loquimur, oratorum discipulus, fori auditor, sectator judiciorum, eruditus & assuesfactus alienis experimentis, &c.* Sed hic in bonam partem accipitur.

v. 30. Ὄρη γὰρ τ' ὀλίγη πίλειται] Non est ut recedamus à lectione librorum & interpretum veterum expositione, qui aiunt ὄρη ψαλλῶσθαι, & interpretantur φροντίζω, sicut & MS I Vossianus cum Glossis: ὄρη νεκίων τ' ἀγορέων πε, ἡ φροντὶς δικαστῶν, δημηγορέων. Verba verò hæc ὄρη ὀλίγη πίλειται νεκίων τ' ἀγορέων πε sunt ὀλιγορεῖ νεκίη καὶ ἀγορῆς. vel ὀλιγορεῖν καὶ νεκίη τ' ἀγορῆς πε, non curare debet forenses curas. Πίλειται pro πίλισθαι δεῖ. Sic sæpe præsens accipitur. Eurip. Hec. 163:

Ποίαν ἢ ταύτην, ἢ κείνην εἶχεν; Quam nam, hanc ne an illam eo? pro εἶχεν δεῖ. Quomodo non infrequenter occurrit apud scriptores sacros. Matth. 11: Πᾶν ὃν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Omnis arbor non ferens fructum bonum excinditur & in ignem conjicitur. Hoc est, excindi & in ignem conjici debet. Exempla passim obvia.

C A P U T II.

Hesiodi obscurus locus expositus contra Græcos & Latinos interpretes. Ὠραῖοι βίβοι. ὦραιοι καρποὶ. ὦραϊον ὕδωρ. ὦρα ἵππος. Lectio antiqua poetæ bis asserta. Εργάζεσθαι. ἔργον. πηδάλιον. Scitum in Pandectæ illustratum repudiata Commentatorum sententia. Gubernacula in navibus veterum duo. Hesiodus emaculatus. Γυροκόρη μαλοδότης. Interpretum varii lapsus.

v. 31. Ὄρη πῃ μὴ βίβοι ἔνδον ἐπησείωνος καὶ ὥκειται
Ὠραῖοι βίβοι ὦραϊοι] Latini interpretantur, *visibus temporibus*. Græci vero magistri, *ex singulis anni partibus*

collectus. Quod quidem ferri posset. Nam ἀραῖοι καρποί sunt omnes fructus à terra provenientes qui in mensis secundis ap-
ponuntur pro anni & temporis ratione, ut verni flores, æstiva
mala, pira, pepones, autumnales uvæ, & quæ hyeme possunt
haberi. Antigonus Carystius in vita Menedemi. Τετάρτη μὲν
ἡμέρα, ἡ κύαμος συνελχῶς ποτὲ ἢ καὶ τῷ ἀράϊον εἰσφέρειτο π, ἢ
μὲν ἡμέρας ἅπτεται ἢ ροία. Ἐπὶ δὲ ἔαρος ὄχθοι, καὶ ἢ τῶν χειμερινῶν
ὄχθων ἰχθύες. Pro bellariis dabatur lupinum & sapius faba: *Nem-
nunquam ex fructibus, quos illa pars anni ediderat, quidpiam ap-
ponebatur, æstate malum Punicum, vere ervilia, hyeme carice.*
Male interpretes dipnosophistæ reddit: *ex fructibus horariis.* vid.
Galen. de aliment. facult. I I, 2, qui docet proprie Græcis ἀράϊος
καρπὸς dici de talibus τετάρταις, non de frumento, de quo hic
tamen agi omnes vident. Persuasissimum itaque habeo ἀράϊον
βίον esse fructus æstivos, qui ἐν ἀρκ. ἤγουν ἐν ἀρκ. ἔτους, æstate, die-
bus canicularibus tempore messis colliguntur. ὥρεν enim & ὥρεν
ἔτους κατ' ἐξοχὴν significat æstatem, & quidem adultam, dies
caniculares, ut Galenus in variis locis tradit. Hinc ἀράϊον est
æstivus. ἀράϊον ὕδωρ apud Hippocratem Galenus ostendit esse
pluviam aquam quæ media æstate cadit, καὶ τῷ καιρὸν ἐκείνον δὲν
ὀνομαζέουσιν ὥρεν ἔτους. tempore illo quod vocant ὥρεν ἔτους, hoc
est, dies caniculares. Plinius sane ἀράϊον μέλι vertit mel æsti-
vum, ut pulcre notavit vir Magnus ad Athenæum III Ani-
madvers. cap. 6. Nec aliter capiendum inferius v. 305 :

Ὡς κί τοι ὠρεαῖς βίοντι πλὴθύνονται καὶ λεία.

Ut victu æstate collecto impleantur horrea.

In sequente versu nescio cur contra manu exaratorum librorum
& priscarum editionum fidem recentiores scribant Τῇ κε καρπο-
σύνειται. sed video hoc ab H. Stephano profectum qui κε pu-
tat sejungendum & pro αὐν poni. Sed rectius MSS & omnes
scholiorum auctores scribunt καρποσύνειται. cuius libertatis
poëticæ exempla quis desideret nisi puer? Nemo enim ignorat
apud Homerum κενύθωσι pro κύθωσι, λελάθωσι pro λάθωσι.
Levia hæc sunt, fateor, nec monerem, nisi Stephani auctoritas
multos in errorem induxisset.

v. 39. δίκλιν διηγίσαι] MS uterque & editio Ulpianæ apud Isin-
grinum, διηγίσαι. Stephan. διηγίσαι.

V. 43. Π'ιδίως γάρ κεν ἐπ' ἡμεῖς ἐργάζομαι] Verte: *Facile enim uno die tantum quasivisses.* Vulgo: *tantum operatus esses.* Sed ἐργάζομαι hic est labore parare, acquirere. Subintelligendum autem ex præcedente versu βίον. quod loquendi genus postea imitatus est Andocides: ἐργάζομαι τὸν βίον ἐκ τῆς δικαίας καὶ ταῖς χρεῖται. *Victum quarere juxta suarum manibus.* Εὐργάζομαι βίον est victum parare, querere unde utamur, *vitam quarere*, ut Ennius loquitur. *Nautisque mari quarentibus vitam.* Vita Latinis æque ut Græcis βίος est victus, alimenta, quæ ad vitam tuendam pertinent. Et sic hoc loco capiendum, non pro incertis vitæ casibus ex sequentibus liquido apparet. Εὐργάζομαι eandem vim quoque apud Platonem tenet: Καὶ πὶ ἐπιτήδεια πάντων ἐργαστομένη καὶ τῶν οἰκίαν ὑπέψυται. *Et alimenta ipsam quasituram, & familiam sustentaturam.* Hinc & ἐργάζομαι simpliciter est questum facere, acquirere, ut apud Demosthenem in orat. contra Apaturium: ναυτικῶς ἐργάζομαι est questum facere pecunia in fœnore nautico collocata. Sic optime illum locum emendavit maximus virorum Salmasius, cui nihil viget par & secundum. Inde ἔργον est lucrum, questus. Sophocles:

Αἴψ' ἔδιν' ἔργον ταῦτα θρηνοῦμαι μέγ' ἔγωγε.

Sed nullum lucrum est ista deplorare. Ubi Scholiastes: ἔδιν' ἔργον, ἔδιν' ὄφελος. Quia vero nullus questus est uberior, quam qui ex usuris & fœnore capitur, ἔργον, & ἐργασία κατ' ἐξοχὴν dicitur de fœnore: ἐργάζομαι χρημάτων est exercere pecuniam, fœnori locare, ut recte a viris doctis ostensum est jam pridem.

V. 45. Αἴψα κε καὶ πηδάλιον] Miror omnes versiones Latinas, quas mihi videre licuit, πηδάλιον hic interpretari remonem, stivam, quum mihi sit exploratissimum intelligi clavum navis, seu gubernaculum. Glossæ MS Vossii: πηδάλιον αὐχένιον. sed, etsi aliæ deessent rationes, non finit nos dubitare de hac interpretatione v. 627:

Πηδάλιον δὲ δ' ἐργὰς ὑπὲρ καπνῆς κρεμίσσομαι.

Clavum artificiose factum super fumum suspendito.

Ibi præcepta expedit quid hyeme, confecta navigatione, sit faciendum: solebant autem tum clavos in fumo suspendere,

quo credebantur indurari ac a putredine servari, æque ut nunc caro salita fumo induratur. Virg. 1 Georg.

Et suspensa focus exploret robora fumus.

Aristophanes in Ὀρνισι :

Πρῶτα μὲ ὄρεας φαίνοντο ἡμεῖς ἦρ', χειμῶν, ὁπώρας.

Σπείρειν μὲ, ὅταν γένοιτο κρῶζον' ἐς πλὴν Λιβύῃ μετὰ χειρὶ,

Καὶ πηδάλιον τότε ναυκλήρῳ φρεσὶ κρεμόμεναι καθάδιν.

Primum quidē tempora ostendimus nos veris, hyemis, autumni,

Seminare quidem quando grus crocicans in Libyam decedit,

Et tunc jubet nautam suspendentem clavum dormire.

hoc est, quum tempus est naves subducendi, clavum suspendendi, & navæ possunt secure in utramque aurem dormire. Male & ibi interpretes πηδάλιον temonem vertunt. Aristophanem hæc loca Hesiodi, de quibus agimus cum maxime, respicere facile intelligunt omnes, & clare Scholiastes ostendit: Καὶ τὸ πρῶτον τὸ Ἡσιόδειον, αὐτίκα πηδάλιον μὲ ὑπὲρ καὶ πᾶς καὶ θεῖο. καὶ πηδάλιον δὲ ὡς γὰρ ὑπὲρ καὶ πᾶς κρεμόμεναι. Duas vitam tuendi rationes veteres præcipue coluisse in hoc opere docet Hesiodus, navigationem nimirum & agriculturam. Aut mare exercebant negotiando, aut terram conferendo & coiendo. Utroque hoc victum parandi modo, ærumnoso & laborioso essemus levati, inquit poëta, neque in mari jactari cum tanto periculo, neque opere rustico nos defatigari necesse esset, si Deus non occultasset facilem illam victum & amictum curandi viam. Suspenderes clavum fumo, quod solebant hyeme facere, quum clausa essent maria, & naves subductæ, & navigandi studium deponeres, nunquam mare tentares & infidis procellis tuum caput quæstus causa committeres. Nec aliter Proclus. Vidit quoque D. Heinsius sensum hujus loci in Introductione, sed nec ipse in tot suis editionibus scædum hoc mendum expunxit, nec ab aliis editoribus fuit auditus. Hæc de πηδάλιον disputatio in mentem mihi revocat Scutum Claudianis temporibus factum, cujus fragmentum nobis servatur lib. XLVI Π, Tit. 1 x, l. 3. §. 8: *Ut si quis ex naufragio clavum vel unum ex his abstulerit, omnium rerum nomine teneatur.* Hic Interpretibus aqua hæret dubitantibus quid per clavos Imperator intelligat, quum non nisi unum in navi clavum esse existi-

existiment. Sunt viri eruditissimi qui docent clavum modo pro ἄκρω ἢ πηδαλίῳ, modo pro toto poni gubernaculo, & clavos hic esse gubernacula clavo annexa. Quod sane ego quid sit non capio. Gubernaculum enim habet unum clavum, nunquam duos. Gubernaculi partes sunt οἰαξ, φθεῖρ, πτερυγιοὶ, αὐχὴν. Οἰαξ est clavus, quo, ut Isidorus inquit, regitur gubernaculum. Naves vero veterum paulo majores duo habebant gubernacula, duos clavos, unum in prora, alterum in puppi. Hinc Græcis dicuntur ἀμφίπρυμοι tales naves. Petron: *Nunc per ruppim per ipsa gubernacula dilabendum est, a quorum regione funis descendit, qui scapha custodiam tenet.* Idem: *Pergit interim tempestas mandata fatorum exequi, omnesque reliquias navis expugnat. Non arbor erat relicta, non gubernacula, non funis, aut remus.* Apud Heliodorum V Æthiopic. Theagenes & Chariclea ad Ithacæ promontorium appellitur ἢ πηδαλίῳ ἡγεῖτον ἀποβαλόντες, altero clavo amisso. Lucas Act. xxv i i in Pauli nave dixit in numero multitudinis τὰς ζεύξεις τῶν πηδαλίων, vincula clavorum. sed omnium clarissime Hippolytus de AntiChristo quem nuperius edidit Marquardus Gudius, vir doctissimus & mihi conjunctissimus, cui brevi plurimum res litteraria debebit, in elegantissima comparatione Ecclesiæ cum navi: Θάλασσα ἐστὶν ὁ κόσμος, ἐν ᾧ ἡ ἐκκλησία, ὡς ναὺς ἐν πλάγι χειμαίνεται μὴ αἰετὶ σὺν ἀπώλειαι. ἔχῃ γὰρ μετ' ἑαυτῆς τὸ ἔμπειρον κυβερνῆται Χριστὸν. Φέρει δὲ αὐτὴ μέσσω καὶ τὸ πτόπαιον τὸ κατὰ τὴν φύσιν, ὡς τὸ σαρπὸν τὸ κυβερνῆται μετ' ἑαυτῆς βασιλεύσασα. Ἐστὶ γὰρ αὐτῆς μὴ πρῶτα ἡ ἀνάβλη, πρῶτα δὲ ἡ δύσις· τίς δὲ κύκλος, μεσημβρία. οἰακίς δὲ δύο αἱ δύο ἀντιθέται. Sic enim recte MS Eboracensis. Vide Lipsium ad II Taciti annalem c. 6, Samuel. Bochartum, virum summæ eruditionis, qui in omni doctrinæ genere primas tenet, in Hierozoico opere mirando, & Cl. Schæfferum de militia navali. Sed hæc in transcurso.

v. 48. Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης] MS II ἀγκυλόμητης, quomodo legendum censet Moschopolus: sicut ποικιλόμητης, δολόμητης, quæ tamen in secundo casu inflectuntur ac si primi λήξίς esset ητης. Sic noster in Theog. αἰολόμητης Προμηθεὺς. Apud Hom. πολέμητης, ἄμητης. Proclus tamen secutus auctoritatem Plu-

Plutarchi, qui & ipse olim in Hesiodum Commentarios edidit, quos Gellius laudat Noct. Att. X X, 8, & Proclus frequenter, tuctur ἀγκυλομήτης. Eustathius vero ad Οδυσ. γ, ait utramque terminationem apud veteres inveniri. Illam in ητης esse à μηδω, hanc vero à μήης, ή βελή.

v. 51. Διὸς παῖδ' ἀμείλιχον] Imperite μελίοεις & μελίτης vertunt *consulentes*, quum potius sit consilii plenus, consiliorum auctor, μέγας βυλάδων ut recte circumscribit Theocritus notante Eustath. ad Iliad. α. Nec hoc prætermiserunt viri eruditi, sed surdis narrarunt fabulam. In præcedente versu πῶις Ἰαπετῷο verte: *filius Iapeti*. Gloss. Vetus: Παῖς ὁ υἱός, *Filius*. Non ignoro Latinis quoque poetis puer pro filio dici, ut *Veneris puer* apud Ovidium Cupido, *Lasona puer* Horatio Apollo, sed in versionibus, quæ in tyronum & Græcæ linguæ non satis peritorum gratiam adornantur, hæc non habent locum. εὖς autem reddidi *egregius*. Moschopulus exponit χαλός. Et Hesych. εὖς, ἀγαθός, χαλός, μέγας, ὄτυχός. Glossæ MS Voss: εὖς, μέγας. Sane apud Hom. conjungitur εὖς τε μέγας τε. Sic in Α'σπιδι v. 25. εὖς πᾶσις Α'λκαίοιο. *egregius filius Alcai*. ubi Interpretes: *præstans puer*.

v. 55. pro χαίρεις prior liber Vossianus χαίροις.

v. 63. Α'θανάταις τε θεαῖς εἰς ὅπαν ἵσκειν] MS I, editio Isingrini, Tzetes: ἀθανάτης θεῆς. Idem codex, ut & Palatinus sequenti versu legunt παρθενικῆς pro παρθενοκαῖς, quam lectionem Proclus quoque agnoscit. Nec aliter scripsit Hesiodus. Glossæ MS Palatini libri exponunt optime παρθένη. Vossianæ addunt subintelligendum ποιεῖν. Pertinet παρθενοκαῖς εἶδ' ad Pandoram non ad Deas ut vulgo capiunt. Jupiter, inquit, jussit Vulcanum quam celerrime ex luto formare massam, illamque voce humana instruere & viribus, & tanta pulchritudine virginali ut ad formam dearum accedat. Equidem ex vulgata lectione nullum sensum idoneum posse confici facile vident qui animum advertunt.

v. 66. Γυνοῖς μελιδόνας] Veteres quidem magistri in explicando γυνοῖς mire ambigunt, sed mihi recte vidisse videntur illi, qui exponunt τῆς μέλιτος χρυσέας, sicuti præter Moschopulum & Proclum Vossianæ Glossæ, & Phavorinus. Κορεῖν est

est *νεωκόρ*, καλλωπίζειν. Hefych: *νεωρεῖν*, *νεωμεῖν*, *καθαίρειν*. Unde & *νεωκόρ*, qui templum ornat & tueretur, ædituus. In Actibus Apostolorum Ephesus dicitur *νεωκόρ* Ἀρτεμίδος, ædituus Dianæ. Sicut & in nummis Græcorum frequenter urbes & populi *νεωκόροι* καὶ *σέβαν* appellantur, quia templa in honorem illorum excitant, quibus ornandis & colendis operam suam devoverant, ut quasi essent Cæsarum æditui, ut monuit vir illustris Caspar Gevartius, sicut Ephesii Dianæ sunt *νεωκόροι*, propter illustrissimum & maximi operis templum, quod in ejus Deæ honorem in sua habebant urbe. *Γυακοί* μελεθῶντες sunt curæ quæ totæ in ornando corpore sunt occupatæ. Mulieres vero quo studio magis tenentur quam comendi & excolendi corporis, quibus, ut Plautus ait, *nulla satis ornandi satietas est*?

C A P U T III.

In Hesiodo tres mendæ deletæ. Idem expositus. Ἀμειγυῖν φωνή. Jovis dona quomodo rejicienda esse Hesiodus doceat. Θαλαίς τέρπειδα. Hesiodo versus fugitivus, qui in nullis editionibus conspicitur, restitutus. Antiquissimorum hominum vivendi ratio. Pecus non alebant. Varro emendatus. Μῆλα, Poma omnes arbutei fructus. Μῆλα pro opibus. Ἐπὶ βυσὶ κτείναν. Homerus explicatus. Hesiodus bis emendatus. Interpretes sæpius reprehensi. Ἡ ἔρετα ἰσχυροί.

v. 69. Ως ἔφατ', οἱ δ' ἐπίθοντο] Vitia hæc sunt ne in pueris ferenda, & tamen omnes occupant editiones. Scribendum: *ὡς ἔφατ', οἱ δ' ἐπίθοντο*. Nec aliter MSS. Sequentē versu Ἀμειγυῖς est *ὡς γὰρ βεβλαμμένον*. γὰρ κατ' ἐξοχὴν dicuntur manus & pedes. Homer.

Γυώσω μὲ σφῶν ὑφ' ἄρμασιν ὄκτας ἵππους.

Frangam quidem pedes celerium equorum ante currus.

γυώσω enim, ut bene Porphy. ad Homerum observat, est *σπείλαινας ποιῆσω*. Latinis utroque pede claudus, pedibus captus. quod quum a Græcis proprie tribuatur Vulcano, quibus familiarē est ἐπιθεῖν singulis diis & heroibus assignare, iisque uti loco ipsorum priorum, Latini vero careant tali voce, quæ illum commodè possint exprimere, ut Vulcanum per eam significari intelligant omnes, *Ambiclaudus* enim Latium vetus ignorat.

vertendum est: Vulcanus. ut *ἐνοσίγαιος* Neptuneus. Ridiculus esset qui verteret *Terram concutiens* quum pro ipso Neptuno ponitur. Talia apud Graecos *ὅσα κείνις*. v. 77. *εἰθεοφι* MS I, pro *εἴθεο*.

v. 79. *Εἰ δ' ἄρα φωνὴν ἦκε θεῶν κήρυξ*] Quærunť Graeci Magistri quomodo hic Mercurius vocem Pandoræ indidisse potuerit, quum paulo ante Vulcano ejus confectio mandata fuisse dicatur. Itaque *φωνὴν* v. 61 interpretantur *ἔργα φωνῆς*. sed licet hæc exponendi ratio possit probari, nondum tamen effemus defuncti. In præcedente enim versu jam commemoraverat Mercurium Pandoræ pectori inseruisse *αἰμυλίαις λόγους*. quomodo vero illos sine voce? & quomodo res ab eodem gesta tanquam diversa a diversis acta narratur? Quid quærimus? *φωνή* hic est *ὄνομα*, ut apud Hom. II. γ.

Πρίαμος δ' Ἑλένην ἐκαλίεσθαι φωνῇ.
Priamus Helenam vocavit nomine. ubi *φωνῇ* perperam *πυρίλκει*, docent, & exponunt *vocem*. Gregor. *Μῆτι ἡμεῖς δὲ θυώμεν τὴν ὑψηλοτέρην φωνῆς.* Ne nos incenseatis ob verbum insolentius. *ἐνί-ηκε φωνὴν* est nomen imposuit. Ita omnino Hesiodum intelligendum ipse docet: *ὀνόματι δὲ τινὶ γυναικὶ Πανδώραν, ἀρρῆλαυε* autem mulierem hanc *Pandoram*.

v. 86. *Μήποτε δῶρον δίδραχ'*] Jovis igitur dona sunt rejicienda. sed egregie hujus loci mentem declarat Plutarchus libello quomodo adolescenti poetæ sint audiendi, ostendens Διὸς δῶρα esse fortunæ munera: *Ὁ Ἡσίοδος τὴν Προμηθεῖα ποιῶν τὴν Ἐπιμηθεῖα πᾶσι κελεύειν,*

μήποτε δῶρον

Δίδραχ' ὡς Ζητὸς Ὀλυμπίῃ; αἱ δ' ἀπὸ πέμπειν,
ἐπὶ τῇ τὴν τύχην διδάμει τὴν Διὸς ὀνόματι κέκληται. τὴν γὰρ τύχην τὴν ἀγαθὴν Διὸς δῶρον κέκληται, πλεῖστες, καὶ γαίης, καὶ ἀνθρώπων, καὶ πάντων ὅλων καὶ ἐκείνων, ὧν ἡ κτίσις ἀνθρώπος ἐστὶν τοῖς θεοῖς καὶ καλῶς μὴ δυνάμενοι. διὰ καὶ τὴν Ἐπιμηθεῖα φαῦλον ὄντα καὶ ἀνόητον, οἴεται δεῖν φυλάττειν καὶ δεδέναι πᾶσι δυνάμει, ὡς φλαβησόμενοι καὶ ἀλγιστάρι-σόμενοι ἐπὶ αὐτῶν. καὶ πάλιν ὅταν λέγῃ·

Μήδε ποτ' ἐλσόμεν πινίην θυμῷ φθόρον ἀνδρῶν

Τέτλα ὀνειδίξειν, μακρότερον δέσσει αὐτὸν ἰόντων.

ἦόςδεθ' οὐκ ἔτι τυχερὸν εἶρηκεν, ὥς γὰρ ἄξιον ἐγκαλεῖν τοῖς ἀφ' αὐτοῦ
 τῶν τύχῃ πινομένοισι, ἀλλὰ τὴν μετ' ἀρχῆς, καὶ βαθυμίας, καὶ μα-
 λακίας, καὶ πολυτελείας ἀπαλείψαν, αἰχρῶν καὶ ἱπνιδίστων ἔσταν. Hes-
 iodus ubi Prometheum inducit fratri Epimetheo suadentem ne a
 Jove ulla dona accipiat, sed ea alio dimittat, Jovis nomen de po-
 tentia fortuna usurpavit. Bonis enim fortuna tribuit appellatio-
 nem donorum Jovis, opibus, conjugis, imperiis, & omnibus in
 universum bonis externis, quorum possessio inutilis est recte uti iis
 nescienti. Itaque etiam Epimetheum hominem vitiosum & fa-
 tum cavere sibi jubet & metuere a rebus secundis, damno nimi-
 rum ei & exitio futuris. Iterum ubi ait, Nunquam pauperiem
 perniciosam animumque excruciantem exprobra homini, quia deo-
 rum munus est. Deorum munus vocat id quod fortuna obtigit. in-
 nuens non esse eos culpandos, qui fortuna injuria pauperes sunt, cum
 ignavia potius, socordia, mollitie & luxu conjunctas divitias in
 turpibus & vituperatione dignis habendas. vide ibi plura, &
 ejusdem libellum de Fortuna in fine. v. 87. pro παρὲς ζηνός MS II,
 παρὲς ζηνός.

v. 96. Ἐν ἀπρήνῳσι δόμοισι] Merito hæserunt veteres Critici
 in hoc loco. valde ἀκυρολόως dolum appellatur δόμος. Inde
 & Seleucus pro δόμοισι scribebat πῆγοις, ut Proclus notat. Se-
 leucum, qui hunc locum sic emendandum judicavit, existimo
 fuisse Grammaticum illum Alexandrinum, qui Romæ docuit,
 & Homericus dicebatur. Hunc enim in omnes fere poetas
 commentarios edidisse Suidas docuit. Quæ a viris doctis affe-
 runtur ad istam translationem asperam molliendam, arguta qui-
 dem sunt & ingeniosa, sed quæ facilius rejici possunt quam
 probari.

v. 99. Αἰχρόχ' βελήσιν] Hunc versum inducendum esse re-
 cte Aristarchus & D. Heinsius censuerunt.

v. 102. Νῦνσι δ' αὐθιγαῖσι καὶ ἐφ' ἡμέρῃ καὶ ἐπὶ νυκτὶ] MS I,
 ἐφημέρη. lege, ἐφ' ἡμέραι. Sic emendaveram, & recte me emen-
 dasse postea ex Plutarcho cognovi, in cujus consolatione ad
 Apollonium sic legitur.

v. 105. Οὕτως ἔτι καὶ ἐπὶ Διὸς νόον ἐξαλείψας.] MS I, ἔτι καὶ.
 Sic & Tzetzes. καὶ nonnunquam τεque περιέλας καὶ. Διὸς νόον
 est

est Jovis sententia, consilium, decretum. Hesiodi sententiam Tacitus refert: *Quæ fato manent, quamvis significata, non vitantur.* Sequenti versu idem liber: εἰ δὲ γέλοις.

v. 113. Νόσφιν ἄτερ τι πόνων] In utroque MS abest π. Et sane abesse debet. Τζατες. πόνων δὲ τὸ πρὸς κρινήν ἐστι συλλαβή. ὑπὸ γὰρ τῆς αὐτοῦ βόλῃς ἐκλείνεται. sic & superius v. 91, in manu exaratis libris legitur. Νόσφιν ἄτερ κρυπῶν. Ubi H. Stephanus perperam incuriæ editores insinuat. Inferius v. 674. Μὴ μῦθον οἶνον δὲ νέον καὶ ὀπίσσω ὄμβρον. Sic MS I Vossianus. vulgo μὴ μῦθον μῦθον. versu præcedente in nonnullis editionibus legitur ζώσκον pro ὄζων. quod auribus meis magis arridet.

v. 115. Τίρποντ' ἐν θαλίῃσιν] Suaviter tempus transigebant in conviviiis, nimirum quæ instruxerant ex iis quæ sponte tum ferebat injussa tellus. pro quo statim :

οἱ δὲ ἐθέλημεν
Ἦσυχαι ἔρζα νέμεθ' οὐκ ἰδοῦσιν πολέεσσιν.
ipse quo uliro

Tranquilli quæ collegerant dividebant cum multis bonis.

hoc est, ut Virgilius exposuit, *in medium quærebant*, & iis in orio sine contentione & invidia fruebantur. Hæ sunt illæ θαλίαι. de ἀπανασία & Deorum epulis Hesiodus hic non cogitavit, quod & ille versus luculenter ostendit: qui in nostris quidem editionibus nunc desideratur, sed olim non desiderabatur in iis, quibus usus fuit Diodorus Siculus. Is in libro V bibliothecæ huic, quem nunc exponimus, istum subjicit:

Ἀφνειὸν μέλαιοι, φίλοι μακάρεσσι θεοῖσι.
Abundantes pomis cari beatis diis.

Dignus sane est qui loco suo, de quo fuit injuria temporum & hominum deturbatus, restituatur. Cæterum hunc versum male intellexit & interpretatus est vir Græce doctissimus, Laurentius Rhodomannus. Ἀφνειὸς μέλαιοις vertit: *felices gregibus*. μέλα hic non sunt greges. Nam quamvis pastoritia vita sit simplicissima, & aliis vitam tolerandi rationibus vetustior, ignorata tamen fuit antiquissimis illis hominibus, qui sub Saturno dicuntur egisse. Hi enim iis solum se tuebantur, quæ terra sponte ad eorum victum ferebat. Omitto Ovidium, aliosque poetas.

Var-

Varro II de R. R. cap. 1: *Et homines & pecua quum semper fuisse sit necesse, natura*, (sive enim aliquod fuit principium generandi animalium, ut putavit Thales Milesius, & Zeno Cittius, sive contra horum principium existit nullum, ut credidit Pythagoras Samius, & Aristoteles Stagiritis) *necesse est humana vita a summa memoria gradatim descendisse ad hanc aetatem ut scribit Dicaearchus: & summum gradum fuisse naturalem, quum viverent homines ex iis rebus quas inviolata ultro ferret terra: ex hac vita in secundam descendisse pastoritiam, & feris atque agrestibus, ut ex arboribus & virgultis decerpendo glandem, arbutum, mora, pomaque collegerant ad usum, sic ex animalibus, propter eandem utilitatem, cum qua possent silvestria deprehenderent, concluderent & mansuefacerent*. Sic hic locus legendus & interpungendus videtur, in quo tamen emendando Gronovio τῷ πᾶνι debentur, *collegerant, & mansuefacerent*, quæ reposuit pro *colligerent, & mansuescerent*. Tò cum intellectu revocandum ad superiora; quati scripserat: *pastoritiam*: cum, ut ex arboribus & virgultis decerpendo glandem, arbutum, mora, pomaque in usum colligere consueverant antehac, sic ex animalibus silvestria quæ possent caperent, septo custodirent, mansueta redderent. Hic videtur supervacuum vel quod prius posuerat *& feris & agrestibus*, vel quod post dixit, *ex animalibus silvestria*. At hæc est illius repetitio propter ὑπερέβαλον, sensui magis quam verbis conveniens. de quo genere Gronov. ad Senec. I, de ira, 3. Μηλα autem hoc loco sunt omnes arbutei fructus, qui edules sunt, sicut apud Latinos poma. Nam & nuces, & ficus, & uvæ πρῶτον mala dicuntur. vid. leg. CV de verb. signif. Varro cap. 59 lib. I de R. R. profitetur se acturum de pomis condendis, & ibidem tradit, quomodo pira, rapa, nuces juglandes sint servandæ, quia rapa, pira, nuces in pomis numerabantur. Hesych. Μηλα παντὸς δένδρου καρπὸς, ἐξαιρέτως δὲ τῆς μηλιάς, καὶ πάντων τῶν δένδρων. In hoc ipso verbo offenderunt inferius Latini interpretes, sed ratione diversa v. 162:

Ἄλεις μανανδρίους μέλων ἐνκ' Οἰδipόδαο.

Perdidit pugnantes propter oves Oedipi.

sed non pugnant propter oves, sed propter opes, regnum, fa-

cultates Oedipi. De quo Græci Magistri: Μηλα, κλίσεις, αἰε-
σία, βασιλεια. Hos Latini debebant sequi. Veterum enim di-
vitiæ in pecudibus, præcipue in ovibus. Varro dicto loco libri
secundi: *In quæis* (nimirum animalibus agrestibus, quæ com-
prehendebant & mansuefaciebant) *non sine causa putant oves*
assumptas, & propter utilitatem, & propter placiditatem. Non
longe post: *De antiquis illustrissimus quisque pastor erat, ut*
ostendis Græca & Latina lingua. & veteres poëta, qui alios vo-
cant πολυάγνας, alios πολυμήλεις, alios πολυβύτας, & quæ se-
quuntur. Sic apud Hesiodum inferius πολύμηλος est opulen-
tus. Cæterum in hoc, quem reposuimus, versu, φίλοι μακρόισι
ῥοῖσι, idem est quod εὐδαίμοις. Sic & intelligendum in di-
sticho illo in Epictetum:

Δύλῳ Ἐπίκλειτῳ ῥυόμην, καὶ σὺν ἀνάνηρῳ

Καὶ πνίλῳ ἱρῳ, καὶ φίλῳ εὐδαιμόνῳ.

Servus Epictetus sum, & corpore mutilus, & paupertate lrus,
& tamen deis carus, id est, felix. Terent. *Solus es quem dii*
diligunt. vid. Meric. Casaub. præfationem in accuratissimam
Epicteti editionem a se editam. Porro quod viri docti notant
ἐπὶ βυσὶν κτείνεσθαι ἢ θνήσκειν esse in prima pueritia occidi, mori,
id vero ex exemplis, quæ afferuntur, non potest intelligi. Ni-
hil aliud verba, quæ Iliad. ζ leguntur, volunt, quam illos de-
prehensos esse apud armenta & gregem, ibique occisos. Alio-
quin κτείνεσθαι ἐπὶ οἴσῳ eandem haberet vim. Iliad. υ vero Æ-
neas non ait se metuere Achillem, quod aliquando cum eo esset
congressus ἐπὶ βυσὶν, sed contra ea Æneas ibi excusat certamen
cum Achille ineundum, quia jam olim expertus sit vim Achil-
lis, & robur ejus hastæ, quum salutem suis debuerit pedibus ser-
vatus ἀλὰ λαιψηρεῖ γυναι.

Ὅτε βυσὶν ἐπὶ λυτοῖς ἡμετέρησιν.

quum armenta nostra invasisset, inquit Æneas. quod & ipsum
Achilles ei postea exprobat:

Ἦδη μὲν σέ γε (φημί) καὶ ἄλλο τι θυρὰ φόβησε

Ἦ ἔμεινεν ὅτι πῆρ σὺ βοῶν ἄπο μῆνιός ἐός;

Σῶσα κατ' ἰδαίων ὀρέων πελάεσσιν ἰσθμῶν

Καρπυλίμῳ; τότε δ' ἐπὶ μείρεσσι πελίζεις φάρον.

nam enim te puto & alias hasta tenui. An non recordaris quando te apud boves solum existentem repuli ab Idaeis montibus velocibus pedibus celeriter. Tunc vero non convertebaris fugiens. Vides nullam hic reconditæ notionis formulam latere, sensum esse simplicissimum & apertum.

v. 122. Τοῖ μὲ δαίμονες] Aristides, Plutarchus de oraculorum defectu, Plato in Cratylō, & V de legibus hos versus sic legunt:

Τοῖ μὲ δαίμονες ἰδοῖτο ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν

Ἀγνοῖ, ἀλεξίκακτος φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Quam lectionem vulgatæ præferendam existimo tot summorum virorum auctoritate munitam.

v. 124. Οἱ ῥα φυλάσσουσὶ τι δίκας] MS I φυλάσσουσιν. Sic hic versus legitur inferius, 254, & 233:

Τίτιςσιν ἧ γυναικίς ἐοικότες τίκτω.

Hom. Il. α. Στήθεσσι λαοίοισι ἀλγίδιχα μετμήλειν. Infinita hujus paragoges exempla ex Græcis poetis facile colligas.

v. 125. Ἡ ἔγω ἰσάμενοι] Retinenda est antiquior versio: *aëre induti*. Virgil. *obscurō aëre septi*, hoc est oculis subducti sunt ut a nemine possint videri. Versu sequente, *ζέρεος βασιλῆιον* non est regale munus, sed regius honor. Hinc postea de aurei sæculi dæmonibus dicit, illos quidem his esse inferiores, nec regia majestate illustres, ἀλλ' ἔμπεδος πμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ. *Vernum etiam hi honore sunt conspiciuntur*. Cur autem dæmonibus tribuatur regius honor hanc rationem affert Plutarchus libro de defectu oraculorum, quia βασιλικὸν τὸ δὲ ποιεῖν.

C A P U T IV.

Φυὴ νόημα. Hesiodus expositus. Muliebris educatio puerorum inter mala argentæ ætatis. Μιστρον ἥβης, θαλάσσης. Elegans Græcorum poetarum periphrasis. Hesiodo vetus lectio restituta. Eiusdem vexatus locus expositus. Dæmones mori exacta certa periodo. Dæmonum sunt diversi gradus. Ἀθάνατοι δ' ὀπίσθιοι. Secundus. Καλῆσθ. Ἀπλῆσθ. Εὐεργεῖς δ' ὄμ. αἰδῶ. Κρυερὸν. Γενεά. varii interpretum errores ostensi.

v. 129. Ὡς τε φυλὴ ἐναλίγκιον ἔτε νόημα.] Verte: *Neque corporis habitu simile neque ingenio.* φυὴ hic non est

est sola statura & proceritas corporis sed conjuncta cum dignitate formæ, ut recte Græci magistri docent. Νόημα est ingenium. Glossæ MS Vossianæ: νόημα φρόνησις. Homero φείνας. Iliad. α.

ἵπαι ἔ' ἔθαι ἐπὶ χρεῖαν

Οὐ δ' ἴμευς, ἐδὲ φυλὴν, ἔτ' δ' ὅφ' φείνας, ἢ τί π' ἔργα.

quoniam illi non est inferior, neque corpore, neque forma, neque ingenio, nec operandi peritia.

V. 130. Αἰὶ ἐκ τὸν μὲ παῖς] In I MS μὲ desideratur. Viri doctissimi ἀλλὰ hic accipiunt pro αἰὶ ὅμως, quasi poëta dixerit inferiorem quidem hanc ætatem esse & deteriorem superiore, hoc tamen habuisse bonum, quod pueri aliquamdiu simpliciter, sine malo, & ἀήθως apud matres fuerint educati, ut hanc longam ἐν γυναικωνίπιδι ἀφελῶ habuerit inter notas & bona hujus ætatis, quibus sequentem antecellat. quod plane poëtæ menti adversatur, qui maternam educationem depravationi hujus sæculi adscribit, ex quo appareat longe deteriorem esse hanc ἡλικίαν priore aurea, quia pueri diu in Gynæceis latitent, & in sinu matrum adolescant, & corroborentur, qua muliebri educatione redderentur molles, imperiti, effæminati. Inde ait pueros evadere μέλας καὶ ἡλικίαι valde rudes. Quo nomine Plato quoque educationem filiorum Regum Persiæ reprehendit. Quid verbis opus, res loquitur. Nec veteres unquam aliter hunc locum ceperunt.

V. 131. Ἡΐης μέτρον ἔχον] Interpp: *Pubertatis terminum attigisset.* Hesych. quidem μέτρον dicit esse πύργος sed poëtis Ἡΐης μέτρον nihil aliud est quam ipsa Ἡΐη. Sic inferius μέτρον γαλακτοσύνης est γάλακτα. Hom. μέτρον κελύβης, κελύβητος. In epigraphio Hesiodi, quod Pindaro adscribitur μέτρον σοφίας est σοφία, ut ibi legendum inferius ostendemus.

V. 134. Ἀλγὶ ἔχοντες Ἀφροδίτης] MS I, ἀφροδίτην.

V. 135. Ὑΐειν δ' ἀπαίδαλον] Hi sunt mollis istius maternæ educationis fructus. *Nihil magis facis iracundos,* inquit Seneca, *quam educatio mollis & blanda, ideo unicus, quo plus indulgetur, pupillisque quo plus licet corruptior animus est.*

V. 140. Τοὶ μὲ ὑποχθόνιοι] MS I, Τοὶ ῥῆ τοὶ χθόνιοι. Nonnulli

nulli codices quod Stephanus notat: ἐπιχθόνιοι, quam lectionem Tzezes tuetur. Nihil verius, quamvis alteram sequantur Proclus, Moschopulus, & omnes quas vidi editiones. Verum si argenteæ ætatis homines postquam mortem obierunt sunt ὑποχθόνιοι δαίμονες, quinam sunt πρῶτοι ὑποχθόνιοι, quod Tzezes merito urget. Vir magnus multus quidem est in asserenda lectione vulgata, præfatus δαίμονες δαίμονας hic conjungendum, non δαίμονες ὑποχθόνιους. ex illa enim lectione hanc absurditatem nasci, quod tum δαίμονες etiam cum θνητοῖς sit conjungendum: hinc vero confici primos etiam fuisse θνητοὺς contra doctrinam Platonice. Sic contra doctrinam Platonice, non tamen est contra Hesiodi, qui dæmonas quoque exacta certa periodo mori cecinit. Plutarchus de oraculorum defectu: Ο' Ἡσίοδος οἶσται καὶ ἐπεισοδοὶ ποτὶ χροῖων γίνασθαι τοὺς δαίμονας τοὺς τελευτῶντας λίγα ἢ ἐν τῷ τῷ Ναϊδῷ περὶ πᾶσι καὶ τῷ χροῖον ἀνιτήρητον.

Ἐννέα τοὶ Ζῶν ἡγεῖας λακέρυζα κροῖον

Ἀνδρῶν ἡρώτων· ἔλαφον δὲ πεπεραμένον.

Τρεῖς δὲ ἑλάφους ὁ κροῖος γηρόσκεν). αὐτὰρ ἐφοῖνιξ

Ἐννέα τὺς κροῖους· δίκην δὲ ὑμεῖς τὺς φοῖνιγας

Νύμφαι ἐὺπλόκαμοι, κῆραι Διὸς αἰγέροιο.

Hesiodus certis temporum conversionibus mortem dæmones oppetere censet, & tempus etiam sub involucre proponit, hac sub Naïdis persona loquens: Novem hominum vegetorum ætates garrula cornix vivit, cervus autem quatuor cornicum, tres autem cervi corvius. Sed phœnix novem corvorum: vos autem Nympha formosa, Jovis filia decem phœnicum. vide ibi plura. Sane primos δαίμονας ætatis aureæ fuisse quoque θνητοὺς an non ista verba ostendunt? v. 116:

Θνήσκον δὲ οἷς ἔστω διδμηρόοι. Moriebantur vero tanquam somno obruti. & v. 121:

Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν τῷτο γένει καὶ γαῖα κάλυψεν.

Verum postquam & hoc genus terra texit. hoc est ὅταν φέρεται πᾶσι ἀπὸ θανάτου, inquit Tzezes MStus Vossii, in edito enim hæc desiderantur. Verborum autem Hesiodi hæc est σωίπεια. Τοὶ μὲν μνηστῆρες θνητοὶ καλεῖνται δαίμονες ἐπιχθόνιοι. Hi beati mortales secundi sunt terrestres scilicet dæmones: hoc est secundi

gradus, inferiores illis dæmonibus, qui ex aurei sæculi *ἑνθῆς* sunt orti. qui quidem non regium honorem sunt adepti, ἀλλ' ἑμπερὶ πρὸς καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ. *sunt tamen & hi in dignitate constituti.* Dæmones esse diverforum graduum nemo dubitat. Eισὶ γὰρ αἱ ἐν ἀνθρώποις, inquit Plutarchus, καὶ δαίμονσιν ὁμοίᾳς διαφοραί. *sunt enim sicut inter homines, sic etiam inter dæmones diversi virtutum gradus.* Δαίμονες δ' ἄλλοι sunt inferioris loci & ordinis dæmones, ut δόλποροι ἀθηνᾶς, dii inferiores, minorum gentium, apud Maximum Tyrium: dissertat. x x v i : Θεὸς μὲν αὐτὸς αὐτὸς καὶ χεῖρας ἰδρυμένο, οἰκονομεῖ τ' ἐργὰ καὶ τὰ ἐν ἔργῳ ταῖσιν. Eισὶ δ' αὐτῷ φύσεις ἀθάνατοι δόλποροι ἐν μεθυστικῇ καὶ ἐργῷ πικρυγμοί, θεοὶ μὲν ἀσθενέστεροι, ἀνθρώπων δ' ἰσχυρότεροι, &c. Deus quidem eodem in loco manens, cælum regit, omniaque in eo ordinat ac disponit. Immortales autem quasdam habet potentias, quas secundos immortales vocat. Hi sunt Deo infirmiores, hominibus vero potentiores. Sic & servi apud Florem III, 20, secundum hominum genus, quasi sint viliores & inferiores aliis hominibus: Enimvero servilium armorum dedecus feras. Nam & ipsi per fortunam in omnia obnoxii, tamen quasi secundum genus hominum sunt. Cic. III de off: quasi secunda quadam honesta esse dicunt. Et tela secunda apud Ovid. superi vocant illud fulmen cui dextra cyclopium flammæ & iræ minus addidit. Inde & illæ locutiones apud Græcos δόλπορον ποιεῖν, πῆμα, ἄγειν, postponere. Lucian. Εἰ με δόλπορον ἄγεις Ἑρμῖον, si Hermioni me postponis. Καλέστω vero hic est εἰσὶ. Superius v. 122 dixit δαίμονες εἰσιν ἐπιχθόνιοι, hic dicit eodem sensu καλέστω ἐπιχθόνιοι. In sacris litteris καλίσσονται ὑοὶ Θεοῦ, hoc est, ἔσονται. Apud nostrum inferius v. 1715:

Μηδὲ πολέθειον, μηδ' ἄξειον καλέστω.

Nec vero multorum hospes, neve nullius sis.

De quo loquendi genere sacris pariter & τῶν ἑξῆς scriptoribus familiari plura pridem præceperunt viri magni, Casaubonus ad Theocritum, & Grotius ad Novum Fœdus.

v. 149. Αἰσίοι] Latinis sunt *inconditi*, qui moribus sunt inculti. Tzetzes ἀγροί. Cic. *vastus & agrestes*. v. 149 Uterque codex MS: *σιβαροῖσι μέλεισιν*. versus sequens in primo sic se habet:

bet: τῶν δ' ἑὺ χαλκία τάχα, χαλκίοι δὲ τοὶ οἶχοι. vers. vero 151 idem liber μίλας pro μέλας.

v. 153. Βῆσαν ἐς Διῶνιντα δόμον κρυερὴ αἰδῶα] Εὐρώεις δόμος multis antiquis & recentioribus est πλατὺς, laxa, ampla domus. Et sic C. Barthius Adversar. XXX, 13, qui hoc loco utitur ad firmandam correctionem Horatii, in quo pro *domus exilis Plutonia* substituunt *domus exilis Plutonia*. Sed hanc emendationem merito rejecit Vir magnæ & diffusæ eruditionis Johannes Gerhardus Vossius, qui docuit sedem exilem Plutoniæ Horatio non esse amplum illud mortuorum receptaculum, sed sepulchrum. quod certissimum. Διῶνεις hic est squalidus ab Διῶς situs, squalor. ut Virgilius *loca fœta sibi* dicit: aut tenebricosus. Glossa MS Vossii: Διῶνιντα, σκοτεινόν. Suidas: Διῶνιντα, σκοτεινὰ, ζοφώδη. Sic & Hesychius & Etymologicum Magnum. Sophocles Ajace Flagellifero v. 615: Αἰδῶλον Ἀδαν, Homerus & noster in Theogon. ζόφον ἡιρόνιντα, Æschylus Prometh. 432: Καλωνὸς αἰδῶ μυχός. Latini sæpe *caca tartara*. Inferius in Theogonia v. 729:

Εἴη τοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἡιρόνιντα
Κεκρύφαται, βυλῆσι Διὸς νεφέλη χαρέπας,
Χάρις ἐν Διῶνιντα.

Illic dii Titanes sub caligine opaca

Abconditi sunt, consilio Jovis nubes cogentis,

Loco in squalido.

sic & v. 739. Κρυερὸς verò non est meo judicio frigidus, sed dirus, illætabilis, horrendus, ut in Theog. 657 δῖη κρυερὸς, grave damnum, & 636 πόλεμος κρυόεις, horrendum bellum. In Ἀσπίδι κρυόεις Τάρταρον, eadem ratione dicitur, pro quo in eodem carmine: νυκτὸς ἡρεμνῆς οἰκία δεινὰ, noctis obscura domus horrenda. Hesych: Κρυερὸν, φοβερὸν, μισητὸν, αἰσχροδὲς, φοβερὸν, ἐλπίστον, οἰκτρὸν, δεινὸν, χαλεπὸν, ποιηρὸν, κρυόν, δύχερες.

v. 156. Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τῷτο γλῶττι] Quæ viri docti de ἀλυσσῶναις hic subtiliter disputant inter λήξεις diverfarum ætatum ego sane ut ex poetæ verbis cogi possit nullus video. Tertix enim ætati illum ipsum poetæ ἰπιφωνεῖ, quod iis, quibus λήξει adsignasse dicitur. Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τῷτο γλῶττι καὶ γαῖα κελυψῇ.

v. 162. *Προτέρη γένῃ*] Verbe: *priori aetati*, non *generationi*, ut vulgo. Qui error passim quoque obviis in sacrarum litterarum interpretibus. Γενεά Latinis est *aetas*. quod Homerus dixit

Τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γυναιὶ μερόπων ἀνθρώπων

Ε' φθιάδ'

hoc Ovidius interpretatur XII Metam: *vixi Annos bis centum, nunc tertia vivitur aetas*. Horatio est *xvum*, cui Nestor perhibetur *senex ter aeo sumptus*. Ante Olympiades Græci per γυναιὶς rationes temporis colligebant, ut Porphyrius ostendit, qui γυναιὶν definit *τὴν ὅτι πλείν κ' γυναιὶν πλείων*. sicut & Plutarchus, qui quum dixisset Heraclitum *ἐν τετρακσίῳ ποιεῖν τὴν γυναιὶν*, subiicit, *ὅτι ἂν χρόνῳ γυναιὶν παρὲξ τ' ἐξ αὐτῆς γαμητηδύρον ὁ γυνήσας*. spatium quod a natali pertinet ad tempus generationi aptum, quod circumscribunt triginta annis. Alii tamen productiores, alii fecerunt angustiores γυναιὶς. sunt enim qui uno anno, sunt qui septem, decem, viginti, quinque & viginti, triginta, sunt & qui centum annis definiunt γυναιὶν. Quo sunt antiquiores tanto sunt longiores, monente eodem Porphyrio.

C A P U T V.

Versus Hesiodi fugitivus ex MSC & antiquis Interpretibus revocatus & suo loco repositus. Saturnus Rex Heroum in beatis Insulis. Hæ in Oceano locata. Hesiodus bis restitutus, & aliquot locis expositus. Παλιγγενεσία. Elegans futurorum usus. Θεῶν ὅπερ. Hesychius correctus, ὅπιν ἔχειν. Οὐπερ. Εἰδῶν. Hesiodo denuo medela. Φύλα Θεῶν. Traiectio versuum in Hesiodo observata. Versio Latina sæpius castigata.

v. 169. **T**Ηλὲ ἀπ' ἀθανάτων πῖσι Κρόνῳ ἐμδοσίλῳ] Hunc versum ex MSto I I hic reposui, quem olim quoque in antiquis extitisse exemplaribus, sed a nonnullis fuisse ejectum cum sequente tanquam ineptum, & qui Hesiodo sit indignus, Proclus testatur. Quorum iudicio si stamus, proximus etiam versus est expungendus. A Tzeze sane non videtur agnitus esse, nisi credibilius sit alterum illum quem cum hoc prisca Critici ἀνελίσκων etiam nunc desiderari, sicut quem nunc ex MS reponimus, in editionibus desideratur, propter illam causam quam Proclus nobis ostendit, Eam tamen mihi non probant acerbi

illi censores, quorum obelis quam multi confoderentur si ad hanc legem essent exigendi. Plures enim hoc longe deteriores in Hesiodo reperiuntur. Quin hunc optimis non dubito accensere. Quid enim siue verba spectes, numerosius, siue sententiam, pulchrius? Imperium autem in heroes in beatis insulis degentes veteres Saturno tribuunt. Inscriptio elegantissima monumenti Regillæ uxoris Herodis:

Ἡσι πρὸς ἱερὸν εἶδος ἐὺζώνισι γυναικὺς
 Ἀγκείται, αὐτὴ δ' μετ' ἡρώησι νίεσσι
 Εἰ μακάρων νήσοισιν ἵνα Κρόνῳ ἑμθασιλῶ.

Quibus (sc. deabus) sacra hac statua pulchra fœmina

Dedicata est. Ipsa vero inter heroidas habitat

In beatorum insulis, ubi Saturnus regnat.

Ultimus versus ex isto Hesiodi est expressus. Salmasius dubitat an usquam legatur beatas insulas fuisse sub Saturni imperio. Sed præter Hesiodum Diodorus Siculus etiam lib. I II hoc tradit.

v. 171. Παρ' Ὀκίανον βαθυδίνῳ] Græci Magistri Ὀκίανον hic locant & exponunt ἐν τῇ αἰετ. poterant aliud agere. Poëtæ enim beatas insulas statuebant in Oceano. Horat. libro IV carm. 16.

Nos manet oceanus circumvagus: arva beata

Petamus arva, divites & insulas.

v. 173. Τεὶς δ' ἔτιες] Restitui lectionem veterem, quam MS I, & Tzezes nobis servavit: τεὶς ἐπι. Sic inferius τεὶς ὑδατῶ παρέρχει. vidit & H. Stephanus.

v. 174. Μῆκετ' ἔπειτ' ὄφειλον] Ordo verborum quem in his binis versibus Tzezes instituit tam ineptus quam sensus quem ex iis conficit. Ait enim Hesiodici voti hunc esse sensum se maluisse mori ante heroici seculi exitum, quam post illum nasci. Sed hoc ab Hesiodi mente alienum plane est, qui optat ἢ ὥστε θανεῖν quam quinta ætas ingruerit, ἢ ἔπειτα γινώσκειν, quam meliora scilicet tempora resurgescent. Persuasum enim habebant poëtæ & plerique Philosophi, præcipuè Platonici, exacta hac misera ætate παλιγγενεσίαν futuram, omnia reitura in suos ortus & pristinam felicitatem. Inde Probus ad illud Virgilii,

Ultima Cumæi venit jam carminis ætas.

notavit Cumæum carmen esse carmen Hesiodi, quod sic dicatur

a patre Dio, qui Cumæus fuerit. Sed quid his immoramur? Nihil est in poetis decantariis, qui tamen omnes videntur hanc opinionem ex isto Hesiodi loco hausisse.

v. 178. Εὐ τ' ἂν γενόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν] Insulse interpretes Latini: *Postquam facti circa tempora cani fuerint. An γυναιξ πολιοκρόταφον τελέθειν est fieri canum? quid absurdius fingi potest? γενόμενοι sunt πεχθέντες. Sic autem verte: Quum vix πατι canescant, hoc est senescant, quum vix postquam lucem adspexerunt senio conficiantur. Hinc paulo post αἴψα γηρόπνοος τοκῆας appellat. Conqueritur de vitæ brevitæ, cui quintæ hujus ætatis homines sunt obnoxii, quod celeriter tacitis consenscant annis. Hoc est de quo toties conqueruntur poetæ, meliores annos esse fugacissimos. Theocritus: Μὴ καυχῶ τίνα γὰρ σὶ περιέχεται, ὡς ὄναρ, ἤδη. Noli superbire. celeriter enim te relinquit, tanquam somnium, adolescentia. sed hæc Anthologiarum scriptoribus relinquamus.*

v. 180. Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσι ὁμοίως] Non hæc referenda sunt ad ἰδίας ὁμοιότητά, ut non nemo facit, sed ad γνώμης. Loquitur de discordia & dissensione animorum, quæ miseros mortales hujus ætatis sic exagitat, ut omnia sint ὕψα, nusquam candor, fides, infucatus amor, ne inter parentes quidem & liberos. Ovid.

Filius ante diem patrios inquirat in annos.

Glossæ MS Vossii: ὁμοίως, ὁμογνώμων. Græci magistri, ὁμοίως, ὁμοιοηκὲς, σύμφωνος. Alia ratio est inferius, v. 235:

Τίλινσιν ὃ γυναικὲς εἰσὶν ἔκτα τέκνα γυνῶσιν.

Pariunt vero mulieres similes parentibus liberos.

Hic utique loquitur de εἰδὺς ὁμοιότητι. Liberi enim qui parentum os referebant habebantur pro nota & argumento maternæ pudicitæ. Horat. I V, 6:

Nullis polluitur casta domus stupris,
Mos est lex maculosum edomuit nefas,
Laudantur simili prole puerpera:

Culpam poena premit Ceres.

Cui non dictus Hylas?

v. 185. Ἀπμήσυχ[ι] Barbaræ interpretes: *Dehonorabunt.*
Ἀπμή-

Ἀπμήσσει autem est ἀπμᾶν φιλεῖσι. sic & versu sequente μέμψον) est μέμφειν φιλεῖσι, & vers. 189, ἐπεὶ δὲ ἱπέρη πόλις ἐξαλαπάξει, est ἐξαλαπάζειν εἴητε solet expugnare. vers. 225: οἱ τὶ μιν ἐξίλασσαι, qui ipsam expellere solent, sic ex MSS ibi legendum. & v. 323:

οἷα τι πολλὰ

Γίνεται, αὐτ' ἂν δὲ κέρδιον νόον ἐξαπατήσῃ, id est, ἐξαπατᾶν φιλεῖ. & mox v. 327:

Ἴσον δὲ ὅς θ' ἱκέτῳ ὅς τε ξείνον κακὸν ἔρξει.

hospitem malo afficiet, hoc est afficere solet. Sic & Latini hoc tempore utuntur, hinc in versione retinui. Horat:

Non hic cuiquam parcat amico.

hoc est, parcere solet. Pers. Sat. 11:

At bona pars procerum tacita libabit acerba.

hoc est, libare solet, ut bene ibi πολυμὰ θύειν) Casaubonus, quem vide, qui & Hebræos hoc genere loquendi usos esse docet, a quo nec Græcos abhorreere a nemine quod adhuc memini observatum, hi loci Hesiodi argumento sunt. Aoristis quidem hanc vim inesse tralatitium est, ut & apud nostrum 240:

Τοῖσιν δὲ ὑρανίοθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων.

Illis autem cœlitus magnam importare solet malum Jupiter.

& sæpe alias. Theogon. v. 87:

Αἴψα τε καὶ μέγα νεῖκε) ἐπιστὰς μὲν καὶ κατέπαυσε.

Statim etiam magnam consensionem scite dirimere solet.

v. 187. Οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδέτε) Imperite interpretes: *Neque Deorum oculum veriti.* Verte: *neque Deorum iram veriti.* Inferius v. 252, θεῶν ὅπιν σὺν ἀλέγροντες, *deorum animadversionem non curantes.* Ubi iterum interpretes sine sensu: *Nullam Deorum reverentiam curantes.* Homerus Iliad. π.

Οἱ βίη εἰς ἀγροῇ σχολιάς κείνους θέμιτες,

Ἐκ δὲ δίκῃ ἐλάσσωσι, θεῶν ὅπιν σὺν ἀλέγροντες.

Hic Interpretes: *Deorum rationem nullam habentes*, quod ferri posset, ut apud Herodotum Calliope: ὅτι δαιμόνων ὅτι θεῶν ὅπιν ἔχοντες. *Neque geniorum neque deorum rationem habentes.*

At Οἶδος. φ. v. 29:

Σχίτλοι ἐδὲ θεῶν ὅπιν ἔδιδουτ' ἐδὲ τραπέζαν.

Inter-

Interpretes rursus inscite vertunt: *deorum providentiam reverentiam*. In omnibus his locis ὅπῃς est ira, poena, vindicta, animadversio. Hesych: ὅπῃς, ἐπιτροφῇ, εὐτροφῇ. Item: ὅπῃς, ἀειτροφῇ, φωνῇ. Corruptissime. lege: ἐπιτροφῇ, παινῇ. Noster in Theogonia, 222 de Parcis:

Οὐδέποτε λήγῃσι θεῶν δειναῖο χόλοιο,

Πρὶν γ' ἀπὸ τῆς δῶσι κακῶν ὅπῃς ὅς τις ἀμάρτη.

Non ante deponunt dea gravem iram,

Quam ab illo poenas sumserint magnas qui peccavit.

Unde & Nemesis ὅπῃς, & Ionice Οὐπῃς dicitur in Inscriptione Herodis Attici:

Ἡ τ' ἐπὶ ἔργα βροτῶν ἐλάεισ' Ῥ' ἀμύσεις Οὐπῃς.

Quae facinora hominum punis Rhamnusias Upi.

Ut bene emendavit & exposuit maximus Salmasius. quam appellacionem Nemesis quidem ἀπὸ τ' ὅπῃς accepit, non tamen hoc nomine, quod ὅπῃς seu curam gerat rerum humanarum, sed quod animadvertat & puniat mala & improba audacium & insolentium hominum facinora. quas Nemesis partes esse nemo ignorat. Εἰδότες apud Hesiodum sunt Φοβέμενοι. Hesych. εἰδέειν, ἰφοβεῖν. v. 190 pro ἐξαλαπάξει MS I I, ἐξαλαπάζει. Male.

v. 199. Ἀθηνάων μὲν φύλον ἴτην] φύλον ἐνικῶς apud Græcos scriptores in hac notione non legitur. Itaque hic locus mihi mendii dudum fuit suspectus, quod deterfit MS I I, ex quo legendum φύλ' ἴτην. ἴτην fuit etiam in codice Palatino & conspicitur in margine Stephanianæ editionis. Hinc & statim ἀθελιπόντε non ἀθελιπόντες. Ἀθηνάων φύλα sunt dii. & sic vertendum, non ut vulgo: *familia Deorum*. sic superius φύλ' ἀνθρώπων sunt homines, φύλα γυναικῶν mulieres.

v. 207. Δαιμονίη π' λίλακας] MS I λίλακας. probat Tzezes.

v. 210. Ἀφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι] Versum istum & sequentem obelis suis confodit Aristarchus, quia brutis non convenient *ἡρώμα*, sententiæ. Et mihi videtur absurdum. Ἐπιμύθια enim ἀλογιστοῖς solent addi. Itaque jam olim persuasum mihi fuit accuratius de hoc loco cogitanti ab antiquissimis temporibus hos versus laborare traiectione, qui sic restituendi sunt suo ordini:

Δείπνον

Δείπον δ' αἶψ' ἐθέλω ποιήσομαι, ἢ μὲν ἦσσι.

Ὡς ἴφ' αὖτ' ὠκυπότης ἱρήξει πανυσίπτερον ὄρεσις.

Ἀφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀνέφελ' εἶναι,

Νίκης τι σέριται, πρὸς τ' αἰχμασιν ἄλλακ' ἀπείχεται.

In hac opinione me confirmavit Manuscriptus prior Vossianus, in quo idem ordo servatur, nisi quod sequens versus Ὡς Πίρση, σὺ δ' αἶψ' ἀκκῆς δίκης male præcedat ἐπιμύθειον. Sic enim ille liber, recens quidem, sed ex optimo exemplari descriptus hos versus digerit:

Ὡς ἴφ' αὖτ' ὠκυπότης ἱρήξει πανυσίπτερον ὄρεσις,

Ὡς Πίρση, σὺ δ' αἶψ' ἀκκῆς δίκης μὲν ὕβρειν ὄφρα.

Ἀφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι, &c.

Tzetzes totam hujus fabulæ, quæ eodem ordine in exemplaribus ejus tunc descripta erat, ut nunc in nostris, σιῶντιξιν damnat, non verborum, quasi aliquid σῶλοιον, aut σῶλοιον φανὲς hic sit commissum, ut viri docti ceperunt, sed sententiæ & totius orationis, quæ non videtur commode coherere. hinc & ipse versus alio locat ordine, quam quem vulgo tenent. vide ejus Commentarium.

CAPUT VI.

Ἐδλός. Bonus. Δειλός. Hesiodus ter explicatur. Ἰθὺς αἶψ' ἐθέλω ποιήσομαι. Ἔργα θεῶν. Hesiodus quater emendatus. Ἀπαυρεῖν. Ἐπαυρεῖν βασιλῆα, ἀνδρὸς, κακοῦραφας. Interpretum Homeri & Hesiodi aliquot errata. Κυδρός. Οὐνοπύζειν δίκην. Πιστηνός. Hesiodi non intellecto loco lux. Δίκαια. Ἀλήθεια. Βλάπτειν δίκην. Versus Hesiodi suppolititius indicatus.

V. 214. **Υ**βρεις γὰρ τι κακὴ δειλὴ βροτῶν. εἰ δὲ μὴ ἐδλός
Γ' ἰδὼς φερέμεν δυνάμει] Ἐδλός, ut recte vidit
Plutarchus hoc loco est ὁ τῇ τύχῃ καὶ τῇ δυνάμει πλεόνων, potens,
nobilis, dives, ut apud Latinos, *bonus*. Flor. l. 7: *Ipse in senatuum*
cadibus, in omnes superbia, qua crudelitate gravior est bonis,
grassatus. Plaut. Curc. IV, 1, 14: *In foro infimo boni homines at-*
que divites ambulant. Cic. IX ad Att. 12: *Ædiles ludos parant?*
virī boni usuras perscribunt. Apud quem infinita sunt fere exem-
pla. Δειλός contra est tenuis, inops. Glossæ MS Vossii, & Græ-
ci m2.

ci magistri Δεῖλδ', ἀγλυνεῖ, ἀδονεσέρη. Hunc sensum esse hujus loci ex præcedente fabula quoque intelligitur. In versu antecedente ἀκρεῖ δικης est obtempera justitiæ, sequere justum. inferius v. 273 ἐπακέρει δικης.

v. 219. Αὐτίκα γδ πείχῃ] Hunc versum optime ὁ πᾶν interpretatur. ūgnificat enim Heliodus religionem jurisjurandi, qua se iudices obstringunt, violari, simul ambitioni subscribunt aut gratiæ, aut largitionibus corrumpuntur; hanc vero læsam fidem sacramenti sequi pœnam perjuris debitam. Nam versu sequente ἐλαγδμήης est ἀγρδμήης βιαίως, σὺν βία, jus quod aut gratia inflectitur, aut potentia perfringitur, aut pecunia adulteratur, & violente opprimitur, ut Cic. inquit.

v. 222. Ηῦθα λαλῶν] stultissime interpretes: *mores populi*. Ηῦθ' hic sunt ἀγλιδά, τόποι, vici, domus, sedes populi qui tales injustos habent magistratus. v. 525:

Εἴ τ' ἀπύρῳ οἶκα καὶ ἐν ἡθεὶ λουζαλέοιεν.

In frigida domo in adibus tristibus.

Nihil tritius.

v. 224. Καὶ σὺν ἰθεῖαν ἔνειμεν] Ridicule interpretes: *neque recte distribuunt*. Ἰθεῖαν νέμειν Aristoteli V Ethic. est δίκαια νέμειν, jus reddere, in sequente versu δικας διδόναι ἰθεῖας, *rectam ferre sententiam*. Optime hunc locum interpretatur Eustathius ad Iliad. ψ,

Εἰδ' αἶψ' ἐγὼν αὐτὶς δικάσω, καί μ' ἔπειτα φημί

Ἄλλοι ἐπιπλήξουσιν Δαναῶν ἰθεῖα γδ ἔσται.

Age ipse judicabo & me nullum puto

Reprehensurum Græcorum. rectum erit iudicium.

Ubi Eustathius notat ad ἰθεῖα subintelligi δικη. Τὸ δ' ἰθεῖα ἐλαγδμήης καὶ αὐτὸ εἰρηται. Εἰληπταί γδ ἀπὸ κρινεῖ τὸ δικη ὄνομα ἐκ τῆς δικαστικῆς ῥήματι. εἰς δ' σαφηνεῖαν τὴν τοιαύτης λέξεως χρησιμὴν καὶ Ἡσιόδῳ τὸ ἰθεῖαν ἔνειμεν, ἥτοι τὴν δόξαν τῶν δικῶν. In hoc versu legitur in utroque MSto οἱ τε μὴν ἐξελάσσωσι pro ἐξελάσσωσι. Optime. Hom. Iliad. π.

Οἱ βίη ἐν ἀγρῇ σκολιάς κείνωσι θήμισας,

Εἰ καὶ δίκῳ ἐλάσσωσι, θῶν ὅππῃ σὺν ἀλέγροντες.

v. 231. Θαλῆς δ' μεμηλότα ἔργα νέμονται] Hic vero mirifice
Inter-

Interpretes: *In conviviiis autem partis opibus fruuntur.* Unde hanc versionem exculperint, quid viderint, legerintque ego quidem exputare nullus possum. Quid enim a poetæ verbis comminisci poterant remotius? ubi partarum opum mentio? Hinc non immerito olim a viris doctis hæc versio fuit impro-
bata. sed nec hi, quod pace illorum dixerim, plus viderunt. Volunt *ῥαλῆς μεμελὸς* esse per idiotismum poetis familiarem *ῥαλῆς*, legendumque *ῥαλῆ μεμελὸς* ac vertendum fructus colligunt florentes. Hæc quidem eruditionis & acuminis specie blandiuntur, sed revera a Græcæ linguæ indole abhorrent & mente poetæ. Sensus est simplicissimus per *ῥαλῆς μεμελὸς ἔρ-
γα* intelligi ipsa convivia, sicut *ἔργα Ἀφροδίτης* sunt *συναίσια*. *ἔργα Ἀρη* bella: seu opera pertinentia ad convivia, quæ grata sunt convivis. *ῥαλῆς μεμελὸς ἔργα νέμονται*, exercent opera grata convivis est id ipsum quod superius dixerat *τέρπειν* ἐν *ῥαλῆς* convivia celebrant. *Νέμεαζ ῥαλῆς* ut apud Pindarum *νέμεαζ αἰῶνα*. *Δάκρυς νέμονται αἰῶνα*. hoc est *ἀλάγυσι*, ut scholia antiqua exponunt. Nimirum qui justitiam colunt, illos poeta affirmat, aureæ ætatis hominibus similem vitam agere, in perpetuo gaudio sine curis & mœrore. Hinc & addit illos non currere per maria & undas, sed contentos cœnis terrestribus, & post quas non lavandæ sunt manus, & quos humus fert fructibus pasci, æque ut illi beati seculi mortales. Proclus sic hunc locum intellexit: homines justos vivere semper in conviviis, & in iis agere opera ad agriculturam pertinentia. In MS I legitur *ῥαλῆς*. In 2 *ῥαλῆς*, in casu secundo. In præcedente versu liber I: *ἰσοδικησι*.

v. 233. *Ἄκρη μὲν τι φέρει βαλάντις, μέισση δὲ μελίσσας*] MS I *ἄκρη*, *μέισση*. Videtur Tzezes hanc lectionem agnovisse, qui exponit ἐν *ἄκρη*, ἐν *μέισση*. Vulgata tamen lectio melior. v. 237 *προϊέσσονται* MS I *νύσσονται*.

v. 240. *Πολλὰκι καὶ ξύμπασσι πόλιν κακὴν ἀνδρὸς ἐπαιρεί]* MS I, *ἀπύρεα*. Sic legit Æschines oratione contra Ctesiphon-tem, Tzezes, antiquus scholiastes Pindari ad Pythionic. 111: Eustathius ad Iliad. α, cujus verba sunt: *ἵνα λέγη σερμῶς καὶ δὴ φήμης, πάντες ἐπαιρῶνται βασιλείας τῶν κακῶν καὶ τὸ*.

Πολλὰ κὲ ξύμπασσι πόλιν κακῷ ἀνδρὸς ἀπήνησθε.
 ἔνθα ὄρεα τὸ ἀπαυρεῖν ταυτὸν ὃν τῷ Ὀμηρικῷ ἐπαυρεῖν, διδὲ καλῶν ἢ
 αὐτῶν ἐξημερίαι. Apud Hesiodum inquit ἀπαυρεῖν eandem vim
 habet quam apud Homerum ἐπαυρεῖν. Ecquis dubitet Hesiodum
 scripsisse ἀπήνησθε quod postea scioli moti vocis insolentia in hac
 notione mutarunt? Εὔπαυρεῖν enim pro ἀπολαύειν, pœnas dare,
 damno affici frequenter apud Homerum aliosque legerant, sed
 ἀπαυρεῖν in hac significatione non nisi in hoc Hesiodi loco, nisi
 me fugit memoria, reperitur. Alioquin pro ἀφαίρειν & apud
 Homerum & apud nostrum sæpius legitur. Non dubitavi red-
 dere suam lectionem Hesiodo fundatam tot antiquorum scri-
 ptorum auctoritate, quamvis editi libri repugnent omnes. Cæ-
 terum verba illa Homeri, ad quæ Eustathii scholion laudavi-
 mus, Iliad. α., ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆϊ, Latini inter-
 pretes transtulerunt: *ut omnes fruantur rege.* poterantne insul-
 sius? ἐπαύρωνται βασιλῆϊ est plectantur propter regem, luant
 regis stultitiam. Nec melius. Iliad. ζ,

Τῶτα δ' ἔτ' ἄρ' νῦν φέβεις ἐμποδοῖ· ὅδ' ἄρ' ὀπίσσω

Ἔσονται· τὰ κέ μιν ἐπαυρήσασθ' οἶω.

Huic enim neque animus constans est, neque in posterum

Erit; idcirco ipsum pœnas daturum puto.

Sic vertendi hi versus. Iliad. α.

Οὐ μέν οἱ εἰ αὐτὶ κακῶς ῥαφίης ἀλεγεινῆς

Πεσώντη ἐπαύρηται.

Nescio an non insidiarum infeliciūm

Prima pœnas luas.

Similiter peccarunt Latini interpretes inferius apud Hesiodum
 v. 419: Πλεῖον ἢ νυκλὶς ἐπαυρεῖ, hoc est, *magis autem nocte la-*
boras, subintelligitur hic καμάρτυ. πλεῖον καμάρτυ ἐπαυρεῖ ma-
 jores capit labores. Illi inepte: *magis autem nocte fruuntur.* Ἀπαυ-
 ρεῖν, & ἐπαυρεῖν βασιλῆϊ, ἀνδρὲς, κακῶς ῥαφίης sunt locutiones
 concisæ, in quibus subintelligitur κακὸν & ἐκ, αὐτ' ἐνεκα. ut inte-
 gra sint ἐπαυρεῖν κακὸν ἐνεκα βασιλῆϊ, ἐκ κακῶς ῥαφίης. hanc κα-
 κὸν additur Ὀδυσσ. σ.

Μή τι π κακὸν κὲ μείζον ἐπαύρης.

Ne majus malum capias. Sic & ἐπαυρεῖς ἀγροῖν apud Andoci-
 dem.

dem. Similiter inferius Theog. v. 882, περιεῖλε πόντων sc. ἐνέγκαι. *certare de honoribus*. Tales ellipses Græcis scriptoribus tam qui soluta, quam pedibus constricta utuntur oratione, non sunt infrequentes.

v. 248. Καὶ φερέζοι καὶ αὐτοὶ πένδ' δικῶν] est, *Considerate & ipsi hanc pœnam*, quæ injustis magistratibus & iniquis infligitur hominibus. Respicit enim ad illam δικῶν, de qua pœnis abhinc versibus egerat:

Τοῖς δ' δικῶν Κρονίδης περμαίρεται δ' ῥύοντα ζώας.
sane quam insicete Latini interpretes hic: *Considerate hanc justitiam*.

v. 256. Σκληρῶς ὀνομάζων] ὀνομάζων Eustathius exponit μεμφομένῳ. Hesych. ἐμφαυλίζων, ὑβρίζων. Proclus ὠδύναρχων, ut apud Cic. *adulterare pecunia jura*: quod qui faciunt contumelia deam afficiunt. Paulo ante ὠδύναρχων δίκας Cic. est *infligere jura gratia*.

v. 257. Κυδὴν τ' αἰδοῖν] MS II κυδὴν, & Proclus: ἀπὸ τ' κυδῶ, inquit, γίνεται κυδὴς, καὶ κυδὴν, ὡς ἀπὸ τ' ἐχθῶ ἐχθρὸς. Sic & Etymol. Magni auctor & Hesychius: κυδὴν, ἐνδοξῶ, σιμνὴν, πρέϊα, ἐνύμῳ. Hom. Διὸς κυδὴν παρρηχίδας. Κυδὴς nihili vox est.

v. 260. Ἀπαθλίας βασιλείων] Uterque MS Vossianus, Palatinus, editio Isingrini: βασιλῆων probante Tæze qui ait λη & ων coalescere in unam longam.

v. 265. pro οἱ αὐτοὶ MS I, οἱ δ' αὐτοὶ.

v. 267. Πάντα ἰδὼν Διὸς ὄφθαλμοι] Hunc cum sequentibus sex versibus expungit Plutarchus. vide Proclum.

v. 273. Δία περ κίραρον] MS I. Δία μελῶν. Glossa MS. βαλδὸν κίραρον.

v. 277. Οἰωνοῖς πετεινοῖς] Uterque Codex Vossianus: πετηνοῖς. Sic etiam Moschopoliani codices: πετηνὸς, inquit, ποιητικῶς, ποιητὴς ὁ πτηνὸς καὶ πετεινόν. Apud Porphyrium de abstinentia animalium extat quoque πετηνοῖς.

v. 280. Εἰ γὰρ τις κ' ἐγλήτ' αἰγροδέν Γενώσκων] Nec Græci nec Latini interpretes hunc locum ceperunt: δίκαια non sunt iusta, quod omnes existimant, sed αἰγροδὴν vera ut ex αἰγροδὴν patet.

patet. Verum autem pro justo, & justum pro vero in utraque lingua frequens esse in tanta litterarum luce multis docere putidum est. Priscianus lib. XVIII: *Justum pro vero & verum pro justo frequenter tam nos quam Attici ponimus*. Inferius 768. αἰθήρεια pro justitia:

Εὐτ' αἶν αἰθηθεῖν λαοὶ κείνοιτις ἄωρον.

Cum in rebus agendis populus est occupatus. in jure dicendo. κείνοι αἰθήθων est, res agere, jus dicere. Hinc & in sacris μεμνηνᾶς τ' αἰδικίας, & μεμνηνᾶς ἀδικῶ, sunt opes non veræ, fluxæ nimirum & hæ caducæ, quæ opponuntur μεμνηνᾶ αἰθῶν, opibus veris, divinis scilicet. Et in lingua Hebræa, Syra, & Arabica una eademque voce justitiam & veritatem denotari præclare docuit vir insignis Ludovicus de Dieu.

v. 283. Εἰ ὃ δίκην βλάβας] βλάβῃν δίκην est hic justitiam impedire, falsum scilicet testimonium perhibendo; impedire ne judices possint secundum illum dare a quo jus & fas stat. Sic βλάβῃν apud Homer. Ὀδυσ. N.

Αὐτὸς ἰὼν ἄλφ' ἡδὲ ὑπὸ ζυγῶ, μὴ τι ἰταίρων

Βλάβῃσι ἰλαυνόντων, ὅππῃτε ἀπερχοίαι' ἐρστμοῖς.

Ipse iussit per navem sub transtris ne aliquem sociorum

Impediret propollantium navem, quia properabant, remis.

Utrobique Latini interpretes male: *laderent*. Apud poetam hunc alibi quoque hujus significationis βλάβῃν occurrunt exempla.

v. 288. Ὀλίγη μὲ ὀδὴ] Plato II de Rep. legit λείη, optime.

v. 291. Εἰς ἄκρον ἵκηται] Hunc locum miror inquinatum etiam nunc in omnibus circumferri editionibus, quum pridem sit emaculatus ab Heinio, Scaligero, Meursio, qui ἵκηται legendum esse præceperunt, ut omnes veteres interpretes qui explicant ἵλθῃ. sed jam olim Erasmus in adagiorum farragine rectam lectionem proposuerat, & in versione secutus erat. Lucianus in νενομισθεία hos versus Hesiodi vocat πάνδημα ἔπη celebres & omnibus notos.

v. 293. Ὅς αὐτῷ πάντῃ νοήσῃ] Hæc inepta lectio omnes fœdavit editos libros. Antiquam tamen & veram nobis servavit Aristoteles I Ethic. ad Nicom. cap. 4. Clemens Alexandrinus

III Pædagog. cap. 8. Aristides in λόγῳ πρώτῳ Πηλοπιδῆς, Plutarchus alique qui & hic pro αὐτῷ legunt αὐτὸς, & v. 296: ὃς δὲ καὶ μὴτ' αὐτὸς νοεῖ. Et Zeno in sua imitatione:

Καὶν μὲ πινάρατος· ὃς δ' εἰ πῶτε πίηται,

Ἐθλὸς δ' αὖ καί κεῖν· ὃς αὐτὸς πάντα νοεῖ.

Sic enim isti versus leguntur apud Diogenem Laërtium. Hos tantos auctores qui non sequitur, ne ille miser iratis Musis natus est. Et licet absque his esset, ipsa tamen Græcæ linguæ indoles facile non oscitantem lectorem depravationis, quæ nostras editiones contaminat, admoneret.

293. Θεωσιμὸν τὰ κ' ἔπειτα] Non agnoscitur hic versus ab omnibus illis antiquissimis scriptoribus, quos hoc loco usos esse diximus, nisi ab Aristotele. In vetustis tamen codicibus fertur desiderari. Sane nec Eustratius qui reliquos exponit, hujus meminit, ut & alii prisca Aristotelis interpretes. nec Latinis fuit cognitus qui hunc locum in sua transtulerunt scripta. Liv. 32: *Sape ego audi vi milites eum primum esse virum, qui ipse consulat quid in rem sit: secundum eum qui bene monenti obediat: qui nec ipse consulere nec alteri parere sciat esse extremi ingenii.* Cic. in Cluentiana: *Sapientissimum esse dicunt eum, cui quod opus sit veniat in mentem: proxime accedere illum, qui alterius bene inuentis obtemperet.* Hesiodi tamen Græci interpretes in suis libris illum invenerunt, ut ipsorum declarant explicationes. Hinc vero apparet non heri aut nudius tertius, sed ante multa sæcula hunc versum esse Hesiodo subjectum. Supposititium enim esse & poeta indignum ego quidem nullus dubito.

CAPUT VII.

Hesiodi insignis locus explicatus contra omnium interpretum sententiam. Ἐν θυμῷ βάλει δὲ. Κῶεν. Μίτεια ἴργα. Hesiodo & Theocrito lux. Μιτωίς λίγειν. Μίτεια. Commodus. Epitaphium Hesiodi, quod Pindaro tribuitur, emaculatur. Μίτεια σοφίης. Hesiodus sæpe expositus, aliquoties emendatus & ab interpretum inscitia vindicatus. Ὅπαιζεν, κατοπαζεν. Tzetzes emendatus. Καὶ. Εὐν. Ἀλιταίνεν. Γέρας ἔδδς.

v. 295. **M** H'τ' ἄλλος ἀπ' αὐτῶν ἐν θυμῷ βάλειται] Ex versione Latina & interpretibus Græcis hujus loci sensum

nemo eruat. Quid enim est? Neque alium audiens id in animum admittit. Notissimus Hellenismus omnes fugit. Ἀκούων ἐν θυμῷ βαλάντην, est ἀκούων ἐν θυμῷ βαλάντην. neque alii parere in animum inducat. Εἰς θυμὸν βαλάντης est in animum inducere, ut βέλγημι εἰς τὴν apud Chrysostomum qui in animum induxit, & ut faceret consilium cepit, ut eleganter notavit vir magnus Gu. Budæus, quem tamen miror in eodem loco hunc Heliodi versum exponere: nec cum ab alio audiverit animadvertit & in memoria versat. sed ἀκούων, hic esse parere, obsequi, dicto audientem esse, ut sæpe, & ex sensu verborum & interpretatione Livii, qui alii parere sciat exposuit, facile erat animadvertere. In eundem impegerunt lapidem interpretes inferius v. 709:

Εἰ δὲ τις ἀρχῇ

Ἦν ἔτι ἐν τῷ θυμῷ, ἢ καὶ ἔξω.

Si autem ceperis aut verbum aliquod dicere ingratum, aut facere. vulgo vertunt: si ceperis locutus, faciens.

v. 300. Εὐσιφῶν Δημήτρε] Græci magistri nescio quas comminiscuntur ineptias cur Ceres εὐσιφῶν dicatur, quas excutere non est operæ. An hoc ulli poetæ interpreti potest obscurum esse, Cereri dedicari coronas spiceas, & illis semper ornatam eam Divam conspici? Nummus aureus.

vide & argenteus apud Fulv. Urfinum in familia Cassia.

Ovid. Festæ pia Ceres celebrabant annua matres,
 Illa, quibus nivea velata corpora veste
 Primitias frugum dant spicæ fætæ suarum.

Tibullus: *Flava Ceres tibi sis nostro de rure corona
Spicea, quæ templi pendeat apse fores.*

Horat. carm. sæculari:

*Fertilis frugum pecorisque tellus
Spicea donet Cererem corona.*

v. 302. Γεῖλον ὀρεῖλῳ] Malui, *similis cupiditate*, quam cuncti interpretibus studio. Τεζες δὲ γλῶ exponit. Hesych. Σεμή, βελή, ἐπιθυμία. Κάθυρῳ est vocola μηνίρης, de cuius expositione varia vide Proclum. Hesych. Κάθυρῳ, δὲ γλῶς, ἄκοντες. Eadem Phavorinus, & addit: κῆθυρῳ κὶ ὁ κλέπτης κὶ ὁ κρύπτης.

v. 305. Σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἴτω μέτελα χρομῆν] Verbe: Tibi vero cura sit opera decentia curare. ἔργα μέτελα sunt, ut bene scholiastes Vossianus, ἔργα κρείπνῃς, sive, ut Tezes, μὴ ἀπειρή. Monet fratrem ne otii ac ignaviae blanditiis malis rebus & operibus animum applicet, & cupiditate auferatur alieni laboris fructus intercipiendi, ut fuci illi qui miserorum sudore & laboribus pascuntur, sed potius in talibus occupetur operibus quæ se virosque bonos decent. Hæc sunt μέτελα ἔργα quæ opponit ἔργῳ ἀεργῳ. Μέτελα esse μέγας, ἔξοχῳ in animum equidem ego inducere non possum, quum potius veteribus Criticis sit μικρὸς. Hesych. μέτελοι, μικροί. μετρεπαῖς μικρὰ πάχων. Apud Platonem vero μέλειος λέγειν est convenienter loqui, commode dicere & pro rei dignitate, quæ maxime ad rem faciunt, ut apud Thucydidem lib. 2: Καλεπὸν γὰρ τὸ μέλειος εἶπεν, ἐν ᾧ μάλιστα καὶ ἡ δόκησις τ' ἀληθείας βεβαιώται. Ibi optime Scholiastes vetus: μέλειος, συμμέτρως, ἀξίως. In Theocriti epigrammate: μέτελα ὡς ἐν πᾶσι, non est, excelluit in omnibus, sed, moderatus fuit in omnibus, modum in omnibus rebus tenuit, fuit ubique modestus. Hi enim dicuntur μέτελοι. Hesych: μέτελοι, ἐπιεικεῖς. Apud Demosthenem μέτελοι & ἐπιεικεῖς conjunguntur. Quod hominum genus quia singulari morum facilitate est & humanitate, μέτελοι τὰ ἦν Aristoteli I V Ethic. dicuntur homines commodi, faciles, homines commodis moribus. Cic. pro Muræna: Nemo Catène proavo tuo commodior, comior, moderatior fuit, ad omnem rationem humanitatis. Id de amicitia: Atque hoc quidem videre licet, eos qui antea commodi

fuerunt moribus, imperio, potestate, prosperis rebus immutari. Epitaphium vero Heliodi, quod Pindaro tribuitur, foedissime deformatum est. Vulgo sic legitur:

Χαῖρε δὲς ἡβήσας, καὶ δὲς τίφω ἀνδρολήσας

Ἡ σὶοδ' ἀνθρώποις μέγας ἔχει σοφίης.

Cælius vertit:

Salve cui pubes, tumulusque bis obtigit unius,

Tu sapis Hesiode, quantum homini sapere est.

Sic quidvis ex quovis potest verti. Quid est ἀνθρώποις μέγας ἔχει σοφίης? Qui ἡλικίᾳς ἀνθρώποις pro ὧν ἀνθρώποις positum contendunt, illi filices possunt concoquere. Nihil hac lectione absurdius. Veram, elegantem, dignam auctore illius epigrammatis, quicumque sit, accipe ex MSto Vossiano:

Ἡ σὶοδ' ἀνθρώποις μέγας ἔχει σοφίης.

Hesio de hominibus tradens sapientiam, sive praecepta sapientia.

Toridem litteris in illo Codice scriptum legimus, nisi quod corrupte. Ἡ σὶοδ' pro Ἡ σὶοδ'. μέγας σοφίης est loquendi genus poetis familiare pro σοφίᾳ, ut supra μέγας ἔχεις, pro ἔχει. v. 131. vide ibi notas.

v. 314. Δαίμονι δ' οἷοι ἦσθαι] Interpretes Græci mire hic argutantur. Omnes δαίμονι capiunt pro τύχῃ, hoc, ut videtur sensu, cujuscunque sortis & conditionis fueris. Δαίμονες hic esse quod Æschylo κρείττους, non assequor. Est, ut verum fatear, mira locutio, quam ita judico exponendam esse: τοῦτ' οἷοι ἦσθαι δαίμων. hoc est, ἴσθαι εἰς θεὸν similis Deo es. ut apud Xenophontem: χαλεζόμορον οἶμ' σοι ἀνδρὶ, pro χαλεζόμορον τοῦτ' ἀνδρὶ οἷοι σὺ. & apud eundem: ἡμεῖς δ' ἔγνωμεν τοῖς οἰοῖς τι ἡμῖν, καὶ ὑμῖν χαλεπὴν πολιτείαν εἶναι δημοκρατίαν. pro τοῖς τοῦτ' οἰοῖς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ut hæc duo loca Stephanus recte exponit. Sensus poetæ est, si labore tibi victum comparaveris, beatus eris. Terent. *Deus sum si ita est.*

v. 318. Ἡ δ' οἰνῇσι] MS I, ἡδ', II, ἡτ'. lege: Αἰδὼς ἡδ' ἀνδραγ μίγμα σίνεται, ἡδ' οἰνῇσι. Pudor alius vehementer obest. alius vero prodest. Versu sequente in utroque MS. πρὸς ἀνδροβίαν, & πρὸς ὄλβον. nisi quod in secundo vitiose ὄλβον. Ὀλβον etiam Palatinus codex habet, utrumque Tzetzes & Stobæus.

v. 321. Χερσὶ] Latini hoc unitatis numero malunt exprimere *Manu agere*. Florus: *Matrimonia manu capta*. nihil notius. v. 326: *Ανίρα* τῆς tritissima poetis Græcis enallage pro *ανήρ* ⊕. utrumque Latinos interpretes fugit. pudet hæc annotare.

v. 324. *Αἰδὺ δ' ἔ' ἀναιδείῃ καὶ παύζῃ*] MS I Voss. *αἰδὺς δ' ἔ' ἀναιδείῃ καὶ παύζῃ*. alii libri *αἰδὺς δ' ἔ' ἀναιδείῃ καὶ παύζῃ*, quod probat vir doctus & exponit: *pudor imprudensiam sequantur*, id est *posthabentur*. sed ego vulgatam lectionem retineo, quæ sic exponenda: *Pudorem vero cum imprudentia viceris*. Ὁ παύζειν & καὶ παύζειν est sequi jubere, ut victores solent victos, aut domini jubere solent servos sequi. Apud Hom. ὁπείσας teste Eustath. est δὲ ἑπείσας. Hesych: ὁπαζόμεναι, ἡγευόμεναι. ὁπαδὲς ἀνέλεσθαι ⊕, δῦλαι ⊕.

v. 326. *Ρ' εἴα τί μιν μαυρῶσι θεοὶ*] MS II: *Ρ' εἴα δὴ μιν αἰμαυρῶσι*. Proclus etiam videtur αἰμαυρῶσι legisse.

v. 328. *Κακὸν ἔρξι*] MS II: *ἔρξι* cum editione Iusgrina & pluribus aliis antiquioribus. sed rectius *ἔρξι* legitur. a *ρίζω* est *ρίζω*, & *καὶ μεταίτησιν ἔρξι*, ut bene veteres magistri. Tæzes hic fœde corruptus est. *Ἴσον*, inquit, τῆς ἐπιόρκου δρᾶς, ὅς τις εἰς ἐκτελέσει καὶ εἰς φίλον, ἢ εἰς ἀλλοδαπὸν [ὡς ἔρξι] καὶ ποιήσας βλαβερὸν π. Heinsius legit pro ὡς ἔρξι, λίξι καὶ ποιήσας. Scaliger uncis inclusit. Uterque male. Scribendum: *ἀλλοδαπὸν ἔρξι*, καὶ ποιήσας βλαβερὸν π. Exponit quid sit *ἔρξι*. καὶ est ἡ γυν, hoc est, exponendi vim habet. ut paulo post: *τῷ καὶ πνός*. τῷ hoc est πνός. Aristoph. Pluto: *Κακῶς ἐπεράτην καὶ πίνης λῷ*. *Male egit, hoc est, pauper erat*. sic καὶ millicies apud priscos Græcorum scriptorum interpretes. Emendationem nostram video firmari MSto Vossiano.

v. 329. *Κρυπῶδης ὁρῆς*] est, *furtivi concubitus*. inepte interpretes: *secreti lecti*. Εὐνή enim est *συνουσία*. Hom. Iliad. Ω.

Τίχνοι ἐμὸν, τίς μίχλει ὀδυρόμεν καὶ ἀχάων
Σὺν ἰδία προδίδω, μεμνημένος ἑδ' π σίτη
Οὐτ' ὀνῆς.

Misili quamdiu lamentans & dolens tuum cor comedis, neque cibi neque Veneris recordans. Ubi interpretes æque imperite

δύνῳ cubile verterunt, ut hoc loco. Hos tamen potuisset huius erroris admonuisse Eustathius si ipsum consulissent. Qui asseverat δύνῳ esse μίξιν præfatus propterea nonnullos hos versus ἀΐειν, quia οἱ ἀθληταὶ τὸ ἔσθλαιν πάντα καίρῳ ἐκ ἐκκλησίας τῇ γυναικί. sed & quæ statim sequuntur δύνῳ Homero esse συνῆσαν ostendunt: ἀγαθὸν ἢ γυναικί παρ' ἐφ' ἡμετέρας μίσγασθαι. Bonum vero est cum muliere consuescere. Phavorinus: Εὐνὴν ἢ μίξιν τὴν κατὰ δὴλοὺς ἀλλὰ καὶ τὴν συνῆσαν, ὡς ἐν τῷ δαυτέρῳ τῷ γυναικίαν παρ' ἐφ' ἡμετέρας. Hinc & δύνῳ est μίσγασθαι γυναικί. Iliad. β. θεὰ βροτῶν ἀνιθεῖσα. Οδυσεύς, ε. παρ' ἀνδράσι δύνῳ est cum viris consuescere. Paulo in litteris ad Romanos exaratis κατὰ eadem ratione est συνῆσαν, cum cap. XIII vertat παρ' ἐφ' ἡμετέρας ἐν κατὰ δὴλοὺς καὶ ἀσέλγεια.

v. 328. Ἀλιτράνισται] Reposui ex MS II & vetere Palatino, ἀλλοτρίανισται. vide Etymologicum Magnum. v. 330. γῆρας ἔδδς est ipsa senectus. Nec aliter Latine debet exprimi. Tales periphrases innumeræ apud priscos Græcos poetas occurrunt, ut de multis jam nos ipsi & alii viri docti monuerunt. Pleræque abhorrent ab usu & consuetudine Latine linguae, in quam illas verbum de verbo exprimendo transferre imperitia est.

CAPUT IX.

Θύε, θύειν. Vetusissima sacrificia gramen, & alia quæ tellus producit, non animalia. Κλήεις ager. Χοῆμα ἰσχυρίον. Χωρὸς. Χωρίτης. Tzetzes & Proclus correcti. Μισγείας. Καὶ. Hesiodus ter emendatus. Ἀρκαδία πύθω. βλαβερὸν. Obnoxius. Θυμὸς ἐν φρεσὶ. Multæ interpretum hallucinationes.

v. 337. Σ Ποιδῆσι θύεσι τε ἰλάσκεας] MS II, editio Stephani, Iligrini, aliæque meliores: θύεσι. Itaque ut versus constet legendum ποιδῆσι θύεσι. Proclus etiam sic legisse videtur: Καὶ ἀγνῶς, καὶ κατὰ πύθω. καὶ θύεσι καὶ ποιδῆσι ἰλασκομένους. Latini vero interpretes pessime vertunt: Libaminibus atque hostiis placari. Atqui de hostiis jam dixerat præcedente versu: ἐπὶ δὲ ἀγλαὰ μυρία καίειν. nitida fœvola adole. Sic interpretare. ἀγλαὰ sunt nitentia adipe, qua cooperiebantur ut docet in Theog. Stulte igitur hic rursus hostias inculcet. Θύε. Græcis est θυμίαμα, odoramentum, odores, qui diis adolentur, quod

quod proprie vocant θυόν, hoc est odorama accendere, quibus solis olim faciebant. Synes. hymno VII: de Magis:

Ἄγε δῖον κομίζετι,
 Σμύρνης ἐναγίσμω,
 Χρυσὲ τ' ἀναθήμω,
 Λιβάνω τε θυή κηλά.

Eia munera ferte Myrrha libamina, Aurique donaria, Thurisquæ odores suaves. Θύειν enim est θυμιάειν, suffire ut tradit Porphyry. II de abstinentia animalium. Postea ad alia quoque quæ diis offerebantur munera translatus, & tandem ad victimarum mactationem. Porphyry. II de abstinentia animalium: Δίδωκε μὲν γὰρ

δὴ πρὸ ζώων ἀνίδωκεν ἢ γὰρ τὸ δίδωκεν καὶ πόλυ πρόσθεν τῶν ἐπί-
 τεοιῶν θηρωμάτων πάντα, ἧς ὁρεπόμενοι φύλλα καὶ ῥίζας καὶ τὰς ὅλως
 τὴ φύσιν αὐτῶν βλαστὰς, κατέκαιον τῷ τῇ τὰς φαινομένων ἔρε-
 νίας θύει τῇ θυσιᾷ δεξιόμαχοι, καὶ ἀλφειὸν πυρὸς ἀπαυλαχίζοντες
 αὐτοῖς τὰς πρῶτας. ταῦτοις γὰρ καὶ τὸ πῦρ ἀθάνατον φυλάττομεν ἐν
 τοῖς ἱεροῖς, ὅτι μάλιστα αὐτοῖς ἐμοιῶμεθα. ἐκ γὰρ τὸ θυμιάσας τὸ
 δῶκε γῆς, θυμιατῆρα τε ἐκάλεον, καὶ τὸ θύειν, καὶ θυσιᾶς. ἃ δὲ
 ἡμεῖς ὡς τῶν ὑπὲρ πηλὴν μέλειαν ἐκφαίνοντες ἐκ ἐξῆς ἐξακκο-
 μεν τῶν ἀλφειῶν ζώων δοκῶσαν προπείαν καλεῖντες θυσιᾶν. Terra
 prius arbores quam animalia protulit: ante arbores vero gramen
 quotannis nascens, cuius folia & radices, totaque illius natura
 germina colligentes flammis adolebant: hoc sacrificio Deos visos
 cælestes excipientes, & per ignem honores illis reddentes immor-
 tales. His etenim ignem perpetuum, cum sit iis simillimus, in tem-
 plicis afferuimus. At ex eorum quæ terra nascuntur sufficientis in
 sacris adhibitis, acerram θυμιατῆρα appellarunt, & sacra facere
 θύειν, & sacrificia θυσιᾶς, quæ omnia nos non recte interpretamur,
 quasi erroris illius qui postea irrepsit, essent indicia, ideoque eum,
 qui ex animalium mactatione videtur esse, cultum θυσιᾶν voca-
 mus. Idem inferius eodem libro: Ἐπεὶ καὶ Ἀπόλλων παραινῶν
 θύειν καὶ τὰ πάτρια, ταῖσιν καὶ τὸ ἴδιον τὸ πατρίων, ἅπαν ἄγειν
 ἵοικεν εἰς τὸ παλαιὸν ἴδιον. Τὸ γὰρ παλαιὸν ἀλφειὸν πάντων καὶ τὸ κρε-
 πῶν ἡμῶν, ὡς ἀπιδείξαμεν. Ὅθεν καὶ θυσιᾶν καὶ θυηλά, καὶ θυμιάμ
 ἐκαλεῖν, καὶ αὐτὸ τὸ θύειν & θυμιάειν εἶναι, καὶ ἔτι καὶ ἡμῖν λε-
 γόμενα ἐπιθύειν. ὃ γὰρ ἡμεῖς καὶ θύειν λέγομεν ἔρδειν ἔλεγον. Ἐρδδει

Ἀπόλωνι, πλησίοντες ἱερὰ τῶνδε ταύρων ἂν αἰγῶν. Quia etiam Apollo cum præcipit sacra facere secundum patrios, id est patribus receptos ritus, ad antiquum morem nos reducere videtur. Vetue autem sacrificandi mos erat per placentas & fructus, uti demonstravimus. Unde sacrificia θυσιῶν, & θυσιῶν, & θυμίων dicebantur, & ipse actus sacrificandi τὸ θύειν, idem valuit, quod suffire vel adolere, quod nunc vocatur ἐπιθύειν. Quod enim nos θύειν dicimus, illi ἱερῶν dicebant. Θύειν igitur est suffire. hinc θυῖον est odoriamentum, unde Latinum thus, ut ἀπύον pus, ut ostendit vir maximus ad Solinum. quia præcipue in sacrificiis postea thure sunt usi. Inde nobis etiam thus wyroock dicitur, quasi sacer fumus, sicut in Germania festi dies quibus natalis Christi celebratur, wynacht, hoc est sacra nox ab illa nocte, quam præcipue colunt, quia in illa Christus natus esse creditur. Galenus θύη optime exponit θυμιάματα, αἰρώματα. Proclus & Moschopolus hoc loco ψακῶν. Eustathius πίμματα. Postea enim ad omnia quæ diis offerebantur translatum, ut & θύειν. Sed hic in propria notione capiendum.

v. 339. Ὅφρ' ἄλλων ἀνὴρ κληῖρον] Interpretes: ut aliorum emas sortem. Male. vertendum: ut aliorum emas agrum. Κληῖρον est fundus, ager, possessio, quia agri sunt præcipua facultatum & bonorum, quæ possident homines, pars. Κληῖρον omnia bona significat. Hesych. κληῖρον, εἶσα. proprie tamen bona quæ hereditate venerunt, ut Latinis fors. Liv. Puer in nullam sortem bonorum natus, est qui non habet patrem in cujus patrimonium successionem speret. Consortes ὁμόκληροι, ejusdem hæreditatis participes, cohæredes. Olim enim sorte hæreditas dividebatur. Postea omnia bona quæ possidemus quacunque ratione parta, & κατ' ἐξοχὴν agri, possessiones dicuntur κληῖρον. Theocritus Ἡρακλίσκω.

Ὅς πόκος κληῖρον ἄπαντα καὶ οἰνόπιδον μέγα Τυδῶος
Ναῖς.

Quum omnem agrum & viniferum latum solum Tydeus
Teneret.

Herodot. Melpom. φθείρων τ' Συρίων τὴν κληῖρον. Syrorum agros vastans. Hinc & κληῖρος apud eundem est colonus, cui data pars agri colenda & possidenda.

v. 341. Εἰ γάρ τοι κὺ χερῆμα' ἐξώλειον ἄλλο γήνηται.] *Sic enim tibi negotium aliud rusticum inciderit.* Sic hic versus exponendus. Vulgo inepte: *Si res aliqua fortuita eveniat.* Χερῆμα ἐξώλειον, est res, quæ ad agrestes, & ruricolos pertinet, opus & negotium rusticum. χωρὰ enim & χωρὶς est vicus, pagus, ager. Hesych: χωρὶς, ἀγρός. χωρίτης est rusticus. Idem: χωρίτης, ἀγρώτης, ἀγροικὸς. χωροβαλεῖν in agro spatari. Chorobates apud Vitruv. instrumentum quo agros metabantur, Latinis gruma, quamvis & aquis librandis inferviret. χωρίον villa, prædiolum. Proclus legit olim ἐκώμιον, uti ex ejus explanatione apparet, quamvis vulgo legatur ἐξώλειον. ἐκώμιον vero idem est quod ἐξώλειον, nempe quod in eadem κώμη geritur. Posses quidem etiam exponere ἐξώλειον οἰκεῖον, ut sit negotium in tuis ædibus incidens, domesticum. Suid. ἐξώλειον οἰκεῖον. Sed altera præstat interpretatio. Rustica enim hæc præcepta sunt, quæ χωρίταις dantur.

v. 346. Πῆμα κατὸς γείτων] Ad quod confirmandum Proclus & Tzetzes afferunt Αἰτωλὺς κὺ Ἀκαρνανίαις, Καρχηδονίαις κὺ Βυζαντίαις, qui propter vicinitatem mutuis cladibus & damnis perierint. Sed quid audio? Num Carthaginenses & Byzantini tantis locorum intervallis disjuncti sunt vicini? legendum Χαλκηδονίαις. Chalcedon enim contra Byzantium sita. Mox Tzetzes: εἰκνυσι τὸ Πλάτωνα. Θεμιστοκλῆς γάρ φησι ἢ Πλάτωνα πιπράσκοντα τὸ ἀγρὸν λέγειν, ὅτι ἀγρὸν ἔχον γείτονα. Non hoc Platonis dictum est sed Catonis; legendum igitur Κάτωνα. Sic etiam Vossianus codex. Sed hæc præstat differre ad interpretes ex quibus infinitas pœne mendas eluimus.

v. 347. Εὖ μὲν μετρεῖσθαι] Glossæ MS Vossii: καλῶς δανείζεσθαι. Hesych. μετρεῖ, δανείζει. μετρεῖσθαι, δανείζεσθαι. Μετρεῖσθαι est sub usura mutuum petere sive mensura, sive pondere, sive numero constet. Cic. I de off. *utendum accipere vertit: Quia si ea qua utenda acceperis, majore mensura, modo possis, jubet reddere Hesiodus, quidnam beneficio provocati facere debemus.* Male ergo interpretes: *Recta mensura mutuum accipe*, quasi de iis solis rebus loquatur pœta, quæ mensura consistunt, ut multis docuit Salmasius libro de Usuris. Inferius v. 396:

Ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἐμὲ ἔλθης, ἐγὼ δὲ τοι οὐκ ἐπιδώσω

Οὐδ' ἐπιμετήσω.

*Sicut & nunc ad me venisti, ego vero tibi non amplius donabo,
Nec amplius mutuum dabo.*

Glossæ Vossianæ MS: ἐπιμετήσω, δανείσω. Proclus. & χρησώ. bene. Notant enim veteres Grammatici χρησώ ἐπὶ φίλων dici, δανείσω ἐπ' ἀλλοτρίων. Suidas: Δανείσω τὸν τὸν χρησώ αἰρεῖται. Τὸ μὲν χρησώ ἐπὶ φίλων, τὸ δὲ δανείσω ἐπὶ τῷ τυχόντι. Antiquissimis certe scriptoribus δανείζειν, non est fœnori locare, sed mutuum dare sine usuris.

v. 353. Τὴν ἀποσείνη ἀποσείναι] An hoc est quod interpretes volunt, *juvantem te juva*? Quanto rectius Græci magistri *invisentem invise*. Qui eo, inquit, ingenio sunt, ut mutuis amicitix & consuetudinis commerciis delectentur, cum iis cole amicitiam. Idem sensus versus sequentis: qui libenter sua cum aliis communicant, iis tu libenter impertire, si quibus opus habuerint. v. 351 MS I, ἴσσε ἄτησιν.

v. 357. Καὶ νῦν μέγα δάη] Revocavi pristinam lectionem ex MS II & Proclo, qui legunt καὶ μέγα δάη. Καί, quod interpolatores fugit, est καὶ, καίπερ, καὶ εἰ, ut statim: καὶ τὸ σμικρὸν εἶναι. *etsi sit exiguum* Aristoph. Plut. Εὖν δὲ σύζυγον λάβω πινά καὶ σύκινον. ἢ ἰσχυρὸν τῷ τῷ γένει ἐγὼ ποιήσω τήμερον. *Si socium cepero aliquem etsi imbecillum, potentem tamen hodie faciam.* Pro quo scriptores orationis solutæ malunt dicere καὶ τοι, καὶ τοιγα. v. 358, αὐτὸς est ἐχέων libens, uti in aliis locis accipi viri eruditissimi docuerunt.

v. 359. Ἐπὶ σμικρὸν καλεῖται] MS σμικρὸν. quod verum est. Tzezczes Versu ab hoc secundo: ὅς δ' ἐπ' ἐὸν φίλῳ. v. 382: ἔργον τ' ἐπ' ἐργῷ ἐργάζεσθαι. Subscribunt Moschopulus & Tzezczes, & veteres scriptores plurimi qui hunc locum laudant.

v. 364. Ἀνέρε καὶ δέ.] est *hominem sollicitum habet*, non *ledit*, Hom. καὶ δέ τῷ θυμῷ. *Animum sollicitat.* sequente versu, βλαβερὸν est damno, periculis & variis casibus obnoxium. perperam interpp. *noxium*. Sic etiam Latinis *obnoxius* simpliciter, est *opportunos injuriæ*. Flor. III, 20, *Et ipsi (servi) per fortunam in omnia obnoxii*. Lib. IV, 4: *Cum intra decem & octo annos,*

tenerum & obnoxium & opportunum injuria juvenem videret. Phædrus: *servitus obnoxia, quia, quæ volebat, non audebas dicere.* Senec. ep. 61 corpus humanum vocat *obnoxium domicilium animi.*

v. 367. Ἀρχόμενῳ δὲ πίδα καὶ λήγοντις χορίσσιαι.] Stulte Latini interpretes: *Incipiente vero dolio & desinente saturato te.* Quid incipere & desinere dolium Latinis auribus sonet ego non exputo. Verte: *Quum relinquitur dolium, & fere est epotum, saturare.* Ἀρχόμενῳ πίδα est ἀνοίγειν πίδα, Theocrito Ἀρχομένων, Terentio *relinere dolium.* Longe ineptius inferius ἐν ἡμέραις v. 51. ἀείσω ἀρχόμενῳ πίδα vertunt: *optimam implendis doliis, quum sit, optimam aperiendis doliis.* vers. sequ. δειλὴ u-terque MS, ut bene restituit Heinsius.

v. 369. Μιᾶδος δ' ἀνδρά] Hic cum sequentibus duobus versibus in MSto primo non comparet, & expunctos olim fuisse a nonnullis Proclus testatur, a Plutarcho tamen vindicantur & probantur. vide Proclum.

v. 376. Μυροβλῦς δὲ παῖς σῶζει.] MS I εἴη, cum glossa ὑπ' ἀρχῇ. Pulchre D. Heinsius observavit hos versus esse transpositos, & eleganter illos exponit, quem vide. Sine MSS auctoritate nihil tamen sustinui mutare.

v. 381. Εὐφρεσὶν ἦσιν] MS I σῶσιν. I I: σῶσι. leg. φρεσὶ σῶσιν. θυμὸς ἐν φρεσὶν, ut apud Plautum: *Mens animi.* & Catullum: *Nec potius est dulces Musarum exponere factus Mens animi.*

CAPUT X.

Distinctio vulgaris librorum Hesiodi deleta. Hesiodus bis emendatus. Veteres nudi faciebant opus. Ἔργα Ἀγρικυαίριαι. Proclus emendatus. Οἱ περὶ Τιμόδιον. Χρήματα. Χρηστέρα. Nicolai Damasceni locus vindicatus. Æliani interpretes ter reprehensi. Τῶν, πῶν. Quærere. Ἔργον. Opus. Οἷος ἡλίος. Sol acutus. Sol acris. Sirius acris. Claudianus emendatus. Χιῶν Οἷος. Ζῶς pro cœlò. Lapsus crebri interpretum indicat.

B IGLION β] Expunxi hanc distinctionem quam & codices manu exarati, & veteres scriptores cum interpretibus ignorarunt. In primo Vossiano hic omnia perpetua & continua serie
sine

sine ullo distinctionis vestigio perscripta sunt: sicuti & in Procli commentario manu exarato, quem mihi utendum dedit Marquardus Gudius noster. In secundo non nihil quidem spatii inter versum 383 & sequentem intercedit, ut possit capere indicem hunc, qui vulgo præponitur. sed nec hic nec alii, si qui sunt, libri nobis tanti sunt, ut istam distinctionem $\chi\theta\epsilon\varsigma\ \kappa\epsilon\ \mu\epsilon\gamma\alpha\lambda\omega$ natam ferendam existimemus ingratiis totius antiquitatis quæ nullam hujus operis divisionem in duos libros agnoscit.

v. 389. $\epsilon\gamma\gamma\omega\theta\iota\ \nu\alpha\iota\omega\sigma\iota$] MS I & II: $\nu\alpha\iota\omega\sigma\iota\omega\sigma'$ nisi quod in secundo addatur $\sigma\iota\upsilon$. & sic versu abhinc tertio uterque pro $\nu\alpha\iota\omega\sigma\iota\upsilon$, $\nu\alpha\iota\omega\sigma\iota$. Est hæc Dorum dialectus. vide supra ad v. 224. In hoc ultimo versu liber secundus inserit $\delta\epsilon$: $\nu\alpha\iota\omega\sigma\iota\ \gamma\upsilon\mu\acute{o}\nu\delta\epsilon\ \sigma\upsilon\epsilon\iota\rho\epsilon\iota\upsilon\ \gamma\upsilon\mu\acute{o}\nu\delta\epsilon\ \beta\omicron\omega\lambda\epsilon\iota\upsilon$.

v. 392. $\gamma\upsilon\mu\acute{o}\nu\delta\epsilon\ \alpha\mu\acute{o}\alpha\lambda\lambda$] MS I Vossianus, & Codex Palatinus: $\alpha\mu\acute{o}\epsilon\iota\upsilon$. Sic etiam in carmine, quod dicitur certamen Homeri & Hesiodi. Nec aliter Proclus legit: $\alpha\mu\acute{o}\epsilon\iota\upsilon$, $\sigma\omega\mu\theta\eta\sigma\iota\zeta\epsilon\iota\upsilon$, $\eta\ \theta\epsilon\lambda\iota\zeta\epsilon\iota\upsilon$. Illud enim $\alpha\mu\acute{o}\alpha\lambda\lambda$ quod in edito Procli Commentario præcedit $\tau\omicron\ \alpha\mu\acute{o}\epsilon\iota\upsilon$ a sciolo ex Hesiodi vulgatis editionibus insertum esse puer admodum vidi. & recte me vidisse codex postea manu exaratus Marquardi Gudii ostendit: qui illud $\alpha\mu\acute{o}\alpha\lambda\lambda$ non agnoscit. In quo & paulo ante legitur, $\gamma\upsilon\mu\acute{o}\nu\delta\epsilon\ \alpha\mu\acute{o}\epsilon\iota\upsilon$] $\alpha\varsigma\ \alpha\iota\upsilon\ \sigma\epsilon\phi\epsilon\upsilon$. non ut vulgo $\alpha\mu\acute{o}\alpha\lambda\lambda$, quod ab imperitis in Hesiodo primum suppositum qui secundam ab ultima in $\alpha\mu\acute{o}\epsilon\iota\upsilon$ non producte poni sibi persuaferant. Cur vero nudis arandum, ferendum & metendum esse præcipiat Hesiodus, sicut & cum secutus Virgilius Georg. I: *Nudus ara, fere nudus*, docet Servius: *Nudus ara, id est, adeo sereno cælo, ut vestimentis non egeas. Nam dicit nudum esse debere, quasi aliter non oporteat aut possit: sed sub tanta serenitate dicit hac agenda ut & amictus possit contemni.* quam explicationem Servius debet Proclo, cujus priorem expositionem vide: binas enim hujus loci affert. Sed prior verior est. Veteres tamen nudos plerumque fecisse opus ostendit Plutarchus in vita Catonis Majoris: $\Pi\upsilon\theta\eta\rho\upsilon\ \eta\ \tau\acute{\iota}\omega\ \alpha\iota\tau\epsilon\rho\acute{\iota}\omega\ \kappa\epsilon\ \delta\iota\alpha\tau\epsilon\iota\ \alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\ \sigma\epsilon\phi\epsilon\iota\ \tau\omega\ \epsilon\iota\kappa\epsilon\ \tau\omega\ \kappa\epsilon\ \gamma\alpha\mu\acute{o}\sigma\iota\varsigma\ \epsilon\chi\eta\gamma\upsilon\mu\acute{o}\iota\omega\ \epsilon\pi\iota\ \sigma\epsilon\phi\epsilon\iota\ \mu\epsilon\ \epsilon\iota\varsigma\ \alpha\gamma\gamma\epsilon\iota\omega\ \beta\alpha\delta\iota\zeta\epsilon\iota\ \kappa\epsilon\ \pi\alpha\epsilon\iota\sigma\iota\tau\alpha\iota\ \tau\omicron\iota\varsigma\ \delta\epsilon\omicron\mu\beta\omicron\iota\varsigma$, $\epsilon\pi\alpha\mu\epsilon\lambda\lambda\omega\theta\iota\ \delta\epsilon\ \epsilon\iota\varsigma\ \tau\omicron\ \chi\upsilon\epsilon\iota\omega\iota$, $\alpha\iota\upsilon\ \mu\epsilon\ \eta\ \chi\epsilon\iota\mu\omega\iota$, $\epsilon\chi\eta\mu\acute{\iota}\delta\alpha\ \lambda\alpha\beta\omega\iota$, $\theta\epsilon\rho\epsilon\varsigma\ \eta\ \gamma\upsilon\mu\acute{o}\iota\varsigma$

γυμνὸς ἐργασάμενος μὲν τῶν οἰκετῶν, ἐδίδετο αὐτὸν ἄλλοις ὁμοῦ κα-
 τὰ φύσιν, καὶ πίνει τὸ αὐτὸν οἶνον. Cuius cum labores & rationes vi-
 vendi accepisset (Valerius Flaccus) a servis, mirareturque cum
 narrarent illi mansum forum adire, & præsto esse ejus opera u-
 tentibus: regressum ad villam tempore brumali vestitum exomi-
 de, æstate operari cum servis nudum, eadem mensa, eodemque ve-
 sci pane, atque idem vinum bibere. Et Aurelius Victor in Quin-
 ctio Cincinnato: Quinctius Dictator dictus, ad quem missi
 legati nudum eum arantem trans Tiberim offenderunt, qui insi-
 gnibus sumptis Consulem obsidio liberavit. & apud poetam: nu-
 di messores.

v. 397. Θεοὶ διετεκμήσαντο] Per Deos Græci hic intelligunt
 alii stellas, alii elementa, qui non sunt audiendi. Dii, inquit He-
 siodus, labores hominibus imposuerunt.

Εἴ πο μὲν εἴδεῖς, ὅστις ἔποιε βροτῶν.

Nemo enim est mortalium qui non laborat. ut Sophocles ait.
 Hoc autem a diis, qui secundum Epicharmum τὸ πᾶν πωλεῖ-
 σιν ἡμῖν πάντα τὰ κατὰ φύσιν, labore omnia bona nobis vendunt.
 Quod hauserunt ex Mose ut infinita alia, apud quem ad Adamum
 ipse Deus: Εἰ ἰδὼν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις τὸ ἀργεῖν. Εἰργάζε-
 τε καὶ ἐσθίετε, est labores imponere. Ἀργεῖν, τεκμαίρεσθαι
 non solum est σημεῖον, sed & καὶ σκοπεῖν. Etymologici Ma-
 gni auctor: τεκμαίρεσθαι σημαίνει τὸ καὶ σκοπεῖν, καὶ τὸ σημεῖον.
 Superius v. 228: αὐτοῖς

Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται Εὐρύππου Ζῶς.

Ipsis

Molestum bellum immittis omnia videns Jupiter.

Recte Glossæ MS. hoc loco διετεκμήσαντο, τοῖς ἀνθρώποις.

v. 402. Χρῆμα μὲν ἐπὶ κτήρει] Terent. Adelph: Nunquam rem
 facies, abi, nescis inescare homines.

v. 405. Οἶον μὲν πρότερον γυναικὶ π] Non hic ab Hesiodo
 intelligi uxorem, ut vulgus cum interpretibus Latinis accipit,
 sed ancillam, quæ domum custodiat, versus sequens arguit, qui
 hanc γυναικὶ κλητὴν ἔχουσαν emptam non nuptam appellat,
 quod olim monuerunt ad hunc locum veteres magistri. Ari-
 storeles quidem in Oeconomicis & Politicis γυναικὶ sumit pro
 uxore,

uxore; non vero *κλῆτῶν*, ut viri docti affirmant. Nec judicandum est Philosophorum principem Hesiodi mentem non habuisse exploratam: sed potius cum hunc versum suo voluisse accommodare instituto, ut sæpe solent Philosophi. Nam Mureto, homini quotquot a renatis litteris fuerunt, disertissimo & elegantissimo, qui auctoritate Aristotelis permotus sequentem versum tanquam supposititium jubet expungi non est ut suffragemur, si vera sunt quæ Timotheus apud Proclum de Aristotele commemorat, illum nimirum adductum hac Hesiodi sententia post obitum uxoris cum Herpylide ancilla consuevisse & ex illa sustulisse filium. quamvis & hic Aristoteles maluerit suo obsequi ingenio & auctoritate Hesiodi suam tueri vivendi rationem quam poëtæ monita sequi. Nam poëta nec de pellice, nec de uxore loquitur, sed de famula pretio comparata. vide Proclum, apud quem pro *οἱ δὲ Τίμαιον* legend. *οἱ δὲ Τιμόθιον*. de quo Diog. Laërt. in vita Aristot. *οἱ δὲ Τιμόθιον* vero non sunt Timothei discipuli, sed ipse Timotheus Atheniensis, qui vitas Philosophorum a Diogene Laërtio toties laudatas memoriz prodidit. *οἱ δὲ τὸ Τιμόθιον*, elegantissimo idiotismo est ipse Timotheus: ut apud Polyb. *οἱ δὲ Ἀννα καὶ τὸ Βάρκα* est Anno & Barcas. *οἱ ἀμφὶ τὸ Κεῖτωνα καὶ Σιμίαν* apud Ælian. Crito & Simmias. & mille talia.

v. 402. *Χρήματα δ' ἐν οἴκῳ πάντ' ἀργύρῳ ποιήσας*] Homeri, & Hesiodi tempestate *χρήματα* notabant omnes facultates, omnia quæ in bonis habebant, non nummos aut pecuniam, cuius usus tum adhuc erat Græcis ignotus. hoc loco autem singulari notione significat *οἰκητῆρα σκεύη*, instrumentum domesticum, supellectilem, utensilia. nimirum *ἀπὸ τῶν χρησίων*. propter eandem causam ab Alcæo in Paliphaë *χρηστέα σκεύη* dicuntur. quamvis Plato Comicus in Hellade illa tantum vasa, quibus utebantur *αὐτὸς θωρίαν καὶ θυρίαν* dixerit *χρηστέα*, recte tamen etiam omnia *πάντ' οἰκίαν χρησίμῃ* appellari *χρηστέα* docuit Pollux X cap. 1. Sane in hac notione legitur apud Nicolaum Damascenum in fragmento historiz universalis, quod Stobæus nobis servavit; *Λεῖτῶναι τὸ ἐμψύχων ἐδὴν δαπκλίνουσι. καὶ τὸ κρεῖμα τῶν χρηστέων ἐν χρυσῷ ἐλυγροῖς φυλάττουσι. Ari-*

τὸν nullum animal mactant. Vasa figulina ad quotidianos usus parata in aureis involucribus custodiunt. Sic rectissime hunc locum vertit, Vir incomparabilis quem honoris causa nomen, Henricus Vallesius. Bene se omnia habent.

ἅπαντα sunt vasa, domestica, utensilia, sive sunt pretiosa, sive vilia, & nullius rei. Eadem autem ratione ut χρυσήεα sic & χρηματῶα omnem notant supellectilem, κατ' ἐσχολῶα tamen de valis & sacra templorum supellectile frequenter accipiuntur. *Ælian. Ποικιλ. ἱστορ. lib. 1. cap. 20: Διόνυσος ἐξ αἰπάντων τῶν ἐν Συρακυσταῖς ἱερῶν ἐσύλησε τὰ χρηματῶα.* Ubi

Gesnerus vertit: *Dionysius ex omnibus Syracusarum templis & delubris per sacrilegium pecuniam abstulit.* Paulo post: *Τὰ δ' Ἀπολλωνίου καὶ τοῦ Λευκοθέας ἀπαντὰ ἐσύλησε χρηματῶα.* Ubi

rursus interpretes: *Universas Apollinis & Leucotheæ pecunias nefario scelere abripuit.* Pessime. cum utroque loco significetur vasa sacra diis illis consecrata, quæ abstulit Dionysius, sicut inter illa commemoratur ibi mensa sacra Apollini dedicata. Lapsus quoque est idem vir doctissimus in interpretatione hujus vocabuli in lib. VI, cap. 9: *Ἀριστοτέλης ἀπαυδατοῦ αἰῶνος τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς χρηματῶα ὠρμησεν ἐπὶ στρατίαν. Ἀριστοτέλης abliguritis omnibus pecuniis, quæ ex hereditate parentis ad ipsum venerant, in militiam profectus est.* Vertendum erat, *consumptis omnibus facultatibus.* quamvis non ignorem pecuniam apud Latinos etiam pro toto patrimonio capi, sed interpretem de nummis solum cogitasse, cum ita verteret, satis constat.

v. 408. Ὁ δ' ὀρνέται σὺν τῇ πλῇ] MS I Voss. ὁ δ' ὀρνέταις σὺν τῇ πτῇ. quod glossæ MS explicant: *περίσκη δ' ἡμερησίῃ ὄρναν.* Videntur sane veteres dixisse πλῆν & πλῆν. Hesych. πτῆν-
θαι, περισκαῶ. Apud eundem tamen legitur etiam τήτη, δό-
ρεια, ἰνδεια, στερεσις. Τητῶμρον, στερομρον. Τητῶμρον, περισπώ-
μρον. Auctor Etymologici magni: *τητῶ Ἡσιόδου. σημαίνει τὸ ζήτησις. ἐκ τοῦ πῆν δ' σημαίνει τὸ ζήτησις γίνεται καὶ ἀναδιπλα-
σιασμὸν πετῶν, πετῶ, καὶ κατ' ἐκτασιν τητῶ, & quæ sequuntur.* Platoni III de leg. φρενῶν τητῶμροι, sunt mente capti. Sopho-
cles Philoctete: *πλῆν σὺν οἴκῳ τῷ ἐμῷ τητῶμρον.* Navigo ad

meam patriam meis rebus privatus. Sicut autem πτω proprie est quæro, deinde careo, destituor, sic & Latinis quærere est abesse, desiderari. Senec. ep. 91: *Lugdunum quod ostendebatur in Gallia quaritur.* Petron. de Eunuchis: *queris se natura nec invenis*, hoc est, desideratur suum opus, quæ marem condidit, nec tamen invenit marem esse, quem fecerat. Stat. Theb. I I: *Fam trepidi se se quarunt numerantque.* Cic. act. II in Verr. cap. 10: *Nego esse quicquam a testibus dictum, quod aut vestrum cuiusquam esset obscurum, aut cuiusquam oratoris eloquentiam quæreret.* hoc est, ad quod explicandum desideretur vir disertus. dicere quod quærat eloquentiam est infantem esse, indisertum. Nam quæ quærentur non adsunt. Hinc & Plauto in *questione esse, questionem esse*, est abesse, non præsto esse, in Pseud. Cistellaria, & Casina. Hinc & illæ venustæ locutiones *Siciliam in Sicilia*, apud Cic. in *epulis epulas* apud Ovid. *Samnium in Samnio* apud Flor. *pontum in ponto quærere* apud Manilium, de quibus Cl. Gronovius in observationibus.

v. 409. Μιῦθῃ δὲ τοι ἔργῳ] hoc est, ne cum tempus effluerit, non possis opus, quod tum faciendum erat, facere. ἔργῳ κατ' ἐροχλὺν hic est opus, labor rusticus, qui impenditur agro colendo, ut & versu sequente & ipso indice libri hujus ac infinitis aliis locis. Florus I, 9: *Medium erat forte tempus semensis, cum patricium virum innixum aratro suo licetor in ipso opere comprehenderet.* Apud Terent. Cic. *opus facere*, de opere rustico. Hæc trita sunt.

v. 411. MS uterque ἄτησι.

v. 414. Ἡμῶς δὲ λήγῃ μὲν ὀξείῃ ἡελίοιο] Ὁξὺς ἡέλιος non est celer ut Græci volunt magistri, sed θερμὸς, fervens, ardens, acer. Pindar. Olympionic. 7:

ἔχῃ τί μιν ὀ-

ξεῖαν ὁ γλῶσσι ἀκτίαν Πατὴρ

Πῦρ πτόντων δὲ γὰρ ἵππων.

Habetque ipsam (Rhodum) fervidorum genitivus radiorum pater, ignem spirantium aux equorum. Aratus de Sirio:

ἢ ὅ οἱ ἄκρη

Ἀστὲρ βίβληται δεινὴ γλῶσς, ὅς ῥα μέγιστα

ὀξεία

ὄξεια σκελαίῃ, καὶ μιν καλέεσθ' ἀνθρώποι

Σκελαῶν. Vertit Avienus:

Æstuat in mente, multus rubor imbuat ora

Stridit anhelanti face pestifer aëra motu,

Torret & immodicis terras coquit ignibus astri.

Horum imitatione Horatius solem ferventissimum dixit *acutum*. lib. I. ep. 10.

Est ubi plus tepeant hyeme? ubi gravior aura

Leniat & rabiem canis & momenta leonis,

Cum semel accepit solem furibundus acutum?

Lib. I. Sat. 6 vocat solem *acrem*.

Ast ubi me fessum sol acrior ire lavatum

Admonuit.

Lucret. VI:

Hunc homines fontem nimis admirantur & acri

Sole putant subter terras fervescere raptim.

Florus II, 6: *Observato loci genio quod & sol ibi acerrimus, & plurimus pulvis.* Restituenda est hæc vox Claudiano. In epigramm. de crystallo, cui aqua inerat:

Quem neque constrinxit hyems, nec Sirius acris.

sic enim hic versus legendus. Vulgo circumfertur: *Quem neque constrinxit hyems, nec Sirius axis*, sine sensu. In nonnullis codicibus est *ardens*, quos sequitur Nicolaus Heinſius, vir suavissimi ingenii & summæ eruditionis, qui in carminibus novis pangendis, & veteribus castigandis ac suo decori restituendis nulli, qui in hoc studiorum genere elaborant, est secundus. Mihi tamen *ardens* videtur glossa & explicatio *ἑατρί*, quod vitio descriptorum transit postea in *axis*, quod non frustra tot codices retinent. Sicut vero hic ὄξυς ἥλιος, sic contra apud Pindarum χών ὄξεια, nix acuta, ut apud Horatium *frigus acutum* est vehemens, & *acris hyems*, sæva. Omnia enim quæ penetrant & vehementer lædunt Latinis dicuntur *acuta*, *acria*, Græcis ὄξεια.

v. 415. Καύματι & ἰθαλίμῃ] est ἰδρωτὶ καύματι, ut melius omnes Græci, quam Latini, qui stulte: *caloris humidi*. Hesych: ἰθαλίμῃ καύματι τὸ ἰδρωτὶ πικρῷ.

v. 415. Μισπηρεὶος ὀμβρῆς ἡνιόχῃ] ζῶντος ἰεροδωτιόχῃ] MS I.

D 2

ὀμβρῆς

ὁμοείπων. Græci magistri nescio quid de Jove cœli & pluviarum domino hic nugantur, cum Jupiter hic sit, ut sexcenties poëtis, cœlum, ær. inferius 488:

Τῇ μὲν Ζεὺς ὕψι τεύεται ἡμέρη, μετ' ἀπολήγει.

Tunc Jupiter pluuiat triiduo, neque desinat.

v. 564: Εὐτ' αὖ δ' ἐξηκοντὶ μὲν τροπὰς ἡελίοιο

Χείμαρ' ἐκπέλισσεν Ζεὺς ἡμέρη.

Cum autem sexaginta post conversionem solis

Hybernos perfecerit Jupiter dies.

Theocritus: Χ' αὖ Ζεὺς ἄλκιον μὲν πάλαι αἰθέρα, ἄλκιον δ' ὕψι.

Jupiter alibi est serenus, alibi pluit.

Horat: *Nivesque deducunt Jovem.* Sed hæc quis ignorat?

v. 416. Μὴτ' ὃ πείπιται βρότον· χεῖρας] Perverterunt sensum hujus loci interpretes, cum vertunt *μὴτ' ὃ πείπιται, μὴτ' αὖτε*. Vertendum: *movetur*. Facilius, inquit, movetur corpus autumnino, quia vires suas jam recepit, quas nimii solis ardores attriverant, ut pares nunc possint esse laboribus ferendis, & materiz cædendæ.

C A P U T X I.

Σείρη. pro sole & quovis sydere. Hesiodi aliquot loca illustrata. Ἀδλωαίνε θυμῷ. Ἐργάη. Θείῳ ἀεθρῷ. Αὐτόρμος ἀεθρῷ. Buris. Γύνη. Πικρὸς ἀεθρῷ. Ἑλυμα. Ἰνδοδός. Interpretum crassi aliquot errores. Pollux emendatus & mox Hesiodus. Ἑλικὸς βίος. Ἀεθρῷ. Ζεὺς. Χρόνος. Pluto & Proserpina dii agricolarum. Pluto divitiarum dator. Hesiodo rursus medela.

v. 417. Δ Η' ὅτι πῖπεν Σείρη ἀτῆρ] Sirius hic non est caniculæ sydus, sed sol, ut non solum antiqui inter-

pretes Hesiodi sed & Suidas interpretatur: Σείρ, σείρως ὁ ἥλιος, αἰ ὃ καὶ σείρη. Noster inferius vers. 587:

Ἐπει κεφαλῶν καὶ γυνάων Σείρη ἀτῆρ.

Quoniam caput & genua sol affigit.

In Theogonia, v. 152:

Ὅστι δ' ἴσφι παρ' ῥινόιο σπαίσις

Σείρην ἀζαλίσοι κελαινῇ πύθῃσιν αἶν.

Ossa autem ipsis pelle circum puerofacta sole sub torrido in nigra putre-

et vides
Schoiastes
ad Oppianum
ita h. h. h. h.

patrescunt terra. Archilochus :

Πολλὰς μὲν αὐτῶν σείει καὶ θάνατον

ἄξις ἐκείνων. *Multos illorum sol siccabat acutum splendens.* Sic hunc locum capiendum esse docet Hesych: Σείει κυὰς δίκην.

Σοφοκλῆς τὴν ἀστὴν κυὰν. ἢ Ἀρχίλοχον τὴν ἥλιον, ἡλικὸς τὴν πᾶντα τὰ ἀστέρ. Idem: Σείει ὁ ἥλιος, καὶ ὁ ἔκ κυὰς ἀστὴρ.

Lycophron in Alexandra de corpore Ajacis in littus e mari ejecto: Ἐκβέβροσθ' ἰδρὸν ἰκκῶν αἰκτὸς Σείει καὶ θάνατον. *Cadaver ex-pulsum siccabit solis radius*, quod & observavit Vir eximius & singularis eruditionis Hadrianus Junius in animadversionibus.

Quin & Virgilium sic interpretantur ἢ τυχόντες.

Fam rapidus torrens sitientes Sirius Indos Ardebat caelo.

Non solem autem, sed etiam omnia sydera dici Σείει ex Ibyco modo docuit Hesychius. Inde & Latinorum *sydus* a σείει esse ingeniose nuper ostendit χαρίεστος Tanaquillus Faber ad Dionysium Longinum.

v. 419. Πλείον δὲ τι νυκτὸς ἐπιπυρεῖ] MS I. ἐπιπυρεῖ. corrupte. De hujus loci interpretatione ambigitur. Alii enim ἐπιπυρεῖν νυκτὸς πλείον exponunt πλείον δὲ πλάμ' ἄγειν καὶ δὲ πλάμ' ἄγειν τὴν νυκτὸς, plus nocte frui, diutius quiescere, qui respiciunt illam pervagatam poetarum opinionem, solem noctu strigare & quiescere. Hos sequuntur Latini. Alii πλείον ποιεῖν καὶ φέρειν ὑποκίπτω τὴν γῆς majores capere labores sub terra in opposito mundi latere quod dum peragrat, quod verum esse ex oppositione liquido apparet: brevi tempore, inquit, super nostra conspicitur terra interdiu, noctu vero majorem capit laborem. vide quæ supra notavi ad vers. 238.

v. 422. Μιμνησθῆναι ὅσον ἔργον] MS I. ὅσον ἔργον. Vers. seq. MS II Οὐδὲν μὲν τελευτῶν καὶ πῆλιν. Idem v. 425: δὲ καὶ σφύραν καὶ πύργον.

v. 429. Ἀθλῶαίης δμῶδες] Quæ hæc est vesania Ἀθλῶαίαν habere pro Attica Cerere, quod Latini fecerunt interpretes. Quis unquam fando cognovit Ἀθλῶαίαν dici Cererem? Estne qui ignoret Minervam esse præsidem artium & opificum, imprimis vero architecturæ, indeque dici Ἐργασίαν, cujus simulacrum erat apud Thespienfes, cui Plutus assistebat, quo significa-

batur opibus illam deam cumulare suos cultores strenuos nimium opifices. vide Pausan. in Bœoticis & Aristid. hymnum in Minervam. Julianus Imperator in fragmento orationis, p. 531 edit. Petav. Οἷοντι ὅσα ἐχέουσιν τ' Ἐργάνης Ἀθλουῖς δίδωσι. *Videse quot opificis Minerva in nos derivata sint munera. Ἀθλουῖς δμῶς est τέκτων, faber qui aratra faciebat. Sequentē versu πελάσους ἐπεσπερήσται est ἐπεσπερήσται ut supra vers. 1. ἐνέπτε κλείουσι, pro κλείει. In MS I Voss. est ἐπεσπερήσται. v. 432 θεῶν ἄροισι non est disponere aratra, sed ποιῆν, καὶ κατασκευάζειν, ut sexcenties apud Græcos scriptores tam vinctæ quam solutæ orationis πῆγῃ pro ποιῶ usurpatur. inferius v. 518: προχαλὸν ἢ γέροντα πύθει. *incurvum vero senem facit.* & v. 556 χρῶπι τε μυδιλίον θείη. *Corpus madidum faciat.* Equidem Latina hac Hesiodi versione nihil est insulsius, & imperitius, in qua vix ullus versus legitur sine gravi hallucinatione. vide quam inepte mox duo illa aratrorum genera αὐτόγυον & πηκτὴν exponant v. 432:*

Δοιά δ' ἢ θεῶν ἄροισι πυντοσίμῳ κατ' οἶκον

Αὐτόγυον ἢ πηκτὴν. vertunt:

Bina vero disposito aratra domi laborans

Dentatum & compactum.

Quid est aratrum dentatum? An quod dentale habet? Nonne & πηκτὴν habet dentale? Hunc errorem facile potuissent declinare, si veterum consuluissent expositiones, quæ docent αὐτόγυον ἄροισιν esse quod habet burim suoapte ingenio curvam, illamque non clavis affixam temoni & dentali, sed quod totum ex uno ligno conficiebatur. de burī Virgil. I Georg:

Continuo in sylvis magna vi flexa domatur

In burin, & curvi formam accipit ulmus aratri.

hoc est ulmus seu ulmi ramus inflexus natura sua a rustico continuo seu per aliquot annos semper magis magisque inflectitur, ut sic curva adolescat in burim, ut naturaliter curva & apta sit ad burim. Buris vero sive *burā* Græcis γύης, est proprie infima pars temonis, male vulgo *dentale* exponitur a viris doctis, cum dentale aptetur buræ; Hesych: γύης τὸ κατωτέρω μέρος τῆς ἰσοστάως ἐν τῷ ἄροισι. αὐτόγυον ἢ τὸ μὴ σκωδῆσαι, ἀλλ' ἐξ ἑνὸς ξύλου.

Γύης

Τῆς ἐστὶν ἡσυχίατος pars temonis in aratro. Αὐτόνυον ἐστὶν non compositum, sed ex uno ligno. Inde & Proclus ad h. l. λέγεται ὅτι γῆς ὅτι αἰὲρ πῦρ τὸ γὰρ εἶναι. Αὐτόνυον ὀρροῖται ἀπὸ πηκίδος, quod non ex uno ligno, sed variis est conflatum & compactum. Eratosthenes in Architectonico utrumque describit apud Scholiasten Apollonii Rhodii: Δύο δ' ὁρροῖται εἰς δύο εἴδη· τὸ μὲν πηκίδος, τὸ δὲ αὐτόνυον· πηκίδος μὲν τὸ ἐκ συμβολῆς ἔχει τὸ ἔλυμα. ἔστι δὲ ἔλυμα, ἐν ᾧ ὁ ὕμνος ἐκτίθεται. τὸ δὲ ξύλον τὸ δὲ πῦρ ἔλυσμα· τῶν ἐπὶ τῆς βίας, γῆς καλεῖται. τὸ δὲ δὲ πῦρ γῆς ἰσοθεῖς. ὅτι δὲ ζυγῶν τὰ ἐπὶ τῆς αὐχίης τῶν βοῶν ἐπιθήκεται οἱ μὲν ζεύγλας, οἱ δὲ μίσσας. Τοιοῦτον μὲν τὸ πηκίδος. αὐτόνυον δὲ ἐστὶν ἑπὶ τὸ ἔλυμα ἐκ τῶν ἐκ συμβολῆς. Sunt duo aratorum genera: quorum alterum compactile, alterum non compositum. Compactile quidem habet dentale quod cum aliis committitur. Est autem dentale cui vomer includitur. Lignum vero quod a dentali extenditur ad boves vocatur buris, quod vero a bursa temo. Illa vero pars jugi, qua cervicibus bouum imponitur alii vocant ζεύγλας, alii μίσσας. Tale quidem est compactile aratrum. Non compositum vero est, cujus dentale non committitur, nimirum clavis & arte cum aliis aratri partibus, sed est unum lignum ex quo dentale, buris, temo. Inde apparet quam egregios interpretes egerint in versibus paulo præcedentibus exponendis, qui de Græco Latinum fecerunt Hesiodum:

Εὐτ' ἂν Ἀθήναιος θυμὸς ἐν ἔλυσμα πῆξας

Γόμφου πελάσας περὶ ἀρῆται ἰσοθεῖς.

Nempe cum Attica Cereris famulus temonis insigens Clavis ad junctum stiva aptaverit. Quot fere verba tot errata. De Atticæ Cereris famulo ante dictum. Num ἔλυμα ἐστὶν temo, ἰσοθεῖς stiva? Perverterunt omnia, stiva ἐστὶν postrema aratri pars, Græcis ἐχέτης· ἰσοθεῖς prima illa temonis nimirum pars, quæ inter boves protenditur. ἔλυμα ἐστὶν dentale. Eratosthenes: ἔλυμα ἐν ᾧ ὁ ὕμνος ἐκτίθεται. ἔλυμα ἐστὶν cui vomer inducitur. Proclus: ὕμνος ἐστὶν τὸ σίδηρον αὐτὸ τὸ ἐν τῷ δ' ὁρροῖται ἡ γῆς τὸ γὰρ πῦρ τὸ δὲ πῦρ ἔλυσμα· περὶ ἀρῆται ἀνῶθεν ἐμβεβλημένοι εἰς αὐτὸ τὸ κοῖλον οἶν. ὕμνος ἐστὶν ferrum quo in arando terra scinditur. Hoc vero adaptatur ἔλυσμα superius injectum ubi cavum est. ἔλυμα

Latinis dicitur dentale. Servius: *Dentale est lignum in quod vomer includitur*. Varroni dens dicitur, lib. IV de Lat. lingua: *Rutrum ut ruitum aruendo: aratrum quod eruit terram. Ejus ferrum vomer, quod vomit eo plus terram. dens quod eo mordetur terra*. Alii tamen in medio aratro ἔλυμα locant, & sic appellant commissuram qua γῆς & ἰσοδοῦς conjungitur. Tzetzes: Ἐλυμα τὸ μίσην τῷ δρότῳ, ὅπῃ ὁ γῆμαθι βληθεὶς συνηλοῖ τὸ γῆμα καὶ τὸ ῥυμόν. Ἐλυμα est medium aratri, ubi clavis impositus committitur burim & temonem. Proclus paulo ante: ἔλυμα μέγῃ τῷ δρότῳ ἐν τῇ μίσην, ἔστι συμβάλλεται ὁ γῆς τῷ ἰσοδοῦ. ἔλυμα τὸ ὡς τὸ ἔλυναι ὅ ἐστι καλύπτειν. *Elyma pars aratri in medio, ubi committitur buris cum temone*. Dicitur autem ἔλυμα ab ἔλυναι, quod est, *tegere*. Verum hanc observationem non esse Procli, sequens annotatio ostendit quæ accurate δρότον καὶ σκεδῶν docet, ejusque partes enarrat. inde tamen hausit Etymologici magni auctor qui iisdem verbis utitur. In hunc vero errorem hos omnes induxerunt male intellecti Hesiodi versus, quos modo produximus: Εὐτ' αἶν Ἀθλωαίης δμῶδες &c. Hos isti Grammatici ita ceperunt quasi ἐν ἔλύματι impingeretur & ἰσοδοῦς & γῆς, quæ partes per ἔλυμα jungerentur. Sed falsi sunt. Hesiodus dicit: burim inventam impinge dentali, illique buri adapta clavis temonem. Pollux lib. I, cap. 13: ὃ ὁ ῥυμός ἐν ἡμερῶν ἔλυμα. τὸ δὲ ὡς σιδήρειον ὕνις. ἧς τὸ ἄκρον νύμφη. ὃ δὲ ὁ ῥυμός ἡμερῶν ἐν τῷ γῆ. τὸ μὲν ἐπικαμπὲς αὐτῆς, ὃ ὑπολείνεται, τὸ ἔλυμα γῆμαθι μῆρον, γῆς. τὸ δὲ μῆ τὸ γῆμα ἰσοδοῦς. Cui temo adaptatur ἔλυμα, *dentale. terram vero arans ferrum ὕνις, vomer. cujus suprema pars νύμφη. Temo vero aptatur ex his partibus. Pars ejus curva, cui subnectitur dentale clavis adfixum, γῆς, hoc est buris vocatur. quod vero post burim, ἰσοδοῦς, hoc est temo*. Sic autem legendus hic locus. Vulgo legitur: ὃ ὁ ζυγὸς ἐν ἡμερῶν ἔλυμα. quod falsum. vide & Favorinum & præcipue Proclum ad hunc locum. Sed de hac aratorum antiquorum forma & confectioe alibi pluribus egimus.

v. 436. Δρυὸς ἔλυμα, πείναιο γῆμα] MS uterque: πείναιο γῆμα.

v. 450. Χείμαθι ὡρῶν Δεικνύει ὁμῶς ἐν] Emenda ex Palatino

latino & Vossiano codice I, aliisque ἐμβρυῖ, imbriferi, pluvialis.

v. 452. Ἐλίκας βόας] Hesych: ἔλικας ἑλικοειδέας, ἐπικαμπῇ τὰ κέρατα ἔχοντες. qui cornua habent introrsum reflexa. quæ vera notio est hujus vocis. Latinis dicuntur camuri. Philargyrus ad Virgil. III Georg. v. 55:

Et camuris hirta sub cornibus aures.

Camuri boum sunt qui conversa introrsum cornua habent: quibus contrarii patuli, qui cornua diversa habent: lævi quorum cornua terram spectant. His contrarii licini, qui sursum versum cornua habent. Eadem Servius habet nisi quod male lævi apud hunc omis- sum. Patuli enim sunt qui cornua diversa habent, hoc est extrorsum flexa, qui opponuntur camuris, lævi vero licinis. Festus: *Camata & camuri boves a curvatione, & Græco καμπή.* boves nimirum camuri a curvatione cornuum camurâ sic dicuntur.

v. 454. Ἀπανήνοας] MS I, ἀπανήνοας. MS II: ἀπανήνοας. quasi ab ἀπανένομαι. sed ἀπανήνοασθαι videtur quoque Proclus agnoscere: Τὸ γὰρ αἰτῆσαι ἀχέρεις εἰναι. ἀλλὰ τὸ ἀπανήνοας καὶ μὴ δέναι ἀχέρειστον. Sed vulgata præstat.

v. 459. Εὐτ' αἰν' ὅς περ ὥπης ἀραρίῃ] MS uterque, & Proclus: Εὐτ' αἰν' δὴ. quos sequor. ἀραρίῃ hic est tempus arandi, non ipsa aratio, ut messis, sæpe messis tempus: πληθύνουσα ἀγροῦ, tempus quo maxima est in foro hominum frequentia: prima fax, tempus quo vesperi faces accenduntur, & mille talia. Versu sequente MS uterque δεῖ τοτ' ἐφορμηθῆναι.

v. 462. Εἶατε πολεῖν] Uterque codex: πολεῖν. Glossæ prioris, πάλαι, ἀνάστρεφε. Nonnulli legerunt ἦτε πολεῖν. quæ pro varia lectione prioris libri margini erant adscripta. Nihil muta. vide supra ad vers. V. Hesiodum Ennius imitatur, qui eadem ratione dixit polire agros provertere. hoc enim est a πολεῖν. inde & interpolare.

v. 465. Εὐχόας Διὶ χθονίῳ] Interpp. Latini: *Supplicia fovi terrestri.* Quis nam ille terrestris Jupiter? Quæ Tzezès de sua εἰμμερμή inculcat hic & aliis pluribus in locis, nugæ sunt. χθονίῳ Ζεὺς est Jupiter inferus. χθονία Græcis dicuntur quæ sub terra sunt, καὶ χθονία. χθονιοὶ θεοὶ sunt dii inferi. Hinc sæpe

in Græcis inscriptionibus ΧΘΟΝΙΟΙΣ ΘΕΟΙΣ: quod in Latinis est *diis manibus*. In aliis vero θεοῖς καὶ Χθονίους. Sicut apud Homerum καὶ Χθονίος Ζῆς est qui nostro χθόνιος. Æschylo in *ixet.* v. 164 dicitur Ζῆς κακμηχόντων. *Jupiter mortuorum*. Hesych: χθόνιος Ζῆς ὁ αἰδης. Ab aliis Græcis poetis dicitur & χθόνιος βασιλεύς. In Theog. 767: θεὸς χθόνιος. Et Proserpina dicitur χθόνια scilicet βασίλισσα. regina infera. Euripidi Furiae sunt χθόνια θεαί. Nec hoc ignoravit Proclus, sed cur Pluto ab agricolis sit invocandus nescivit. Id vero inde est quod Plutonis ditioni & potestati subjecerint terram, illumque crederent esse datorem illarum divitiarum quæ ex terra proveniunt. Onomacritus hymno in Plutonium, qui sub Orphei nomine circumfertur:

Πλάττω τῶν γούτων βροτῶν καὶ παῖς εἰσὶν τῶν.

Divitias largiens humano generi fructibus annis.

Cic. II de natura deorum: *Terrena autem vis omnis atque natura Dis patri dedicata est: qui dives ut apud Græcos Πλάτων, quod recidant omnia in terras, & oriantur e terris.* Plutus in Timone Luciani ad Mercurium: Οὐδὲ ὁ Ζῆς αἰὶν' ὁ πλάτων ἀπερίττω με παρ' αὐτὰς, ἀπὲρ Πλάττωτος καὶ μεγαλόδωτος καὶ αὐτὸς αἰν'. δηλοῖ γὰρ καὶ τὸ ὄνομα. *Non Jupiter, sed Pluto me mittit ad eos, qui & ipse divitiarum dator est. & magnorum largitor, quod suo etiam nomine declarat.* Nimirum sicut πλάτων apud Græcos a πλάττω δίδωμι, sic propter eandem rationem Latinis Dis dicitur, quod divitiarum dator sit. Refert huc quoque Arnobius raptum Proserpinæ ex veteribus Mythologis: *Ille qui raptam Dite a patre Proserpinam dicit, non ut reris, in turpissimos appetitus viraginem dicit raptam; sed quia glebis oculum semina, isse sub terram deam, & cum orco significat fœdera genialis conciliare fœtura.* vide & Porphyrium apud Eusebium de præparat. Evangelica lib. III, cap. 3. Hinc & Proserpina numinibus agricolarum accensebatur. Augustinus IV de Civit. Dei, cap. 8: *Præfecerunt Proserpinam frumentis germinantibus.* Arnob. III adversus gentes: *Et quod fata in lucem proserpant cognominatam esse Proserpinam.*

v. 466. Ἰερὸν ἀκμῶν] Delenda hic distinctio. Nam ἀκμῶν

Διὶ χθονίᾳ pertinet ad versum sequentem, ὃς ἄρ' ἔμμεν παρὰ πρῶτ' ὄρεται. Incipiens arationem supplica Plutoni, ut opus fortunet. Ἄροται. recte MS secundus. In primo ut & editionibus ὄρεται. perperam. Supra v. 384:

Πληϊάδων Ἀτλαζηνίων ἐπιπλοαρχῶν
 Ἀρχαὶ ἀμνητ' ὄρεταις ἢ δυοσολομῶν.
*Pleiadibus Atlante natis exorientibus
 Incipe metere, arare vero occidentibus.*

CAPUT XII.

Hesiodus ter emendatur, semel Proclus. Μίσσατον, μέσσατον. Pollux emaculatus. Εὐθημεσίῃ, κακήμεσίῃ. Βιότω αἰρόμεν. Εὐχθίων. Ἡλίῃ τρεπῇ bruma. Hesiodi locus non intellectus adhuc exponitur. Ἡμέρην ἀμῶν. Κάθιδ'. Sedere. Desidere. Οὐχ ἰδ'. Χαλκίῳς Θάκος. Αἰχῇ. Stationes. Atheniensium Garrulitas & nimium novarum rerum studium. Λεχῶν multitudo Athenis. πορτλίγει κακῶ. Δεικνύειν. Ostendere. Μίμνῃ γαῖα. Orpheus emendatus. Καλίσῃ.

v. 469. Εὐδρυον ἐλχόντων μεσάων] lege ex utroque MS μεσάων. Jam olim de lectione hujus loci incertos animi fuisse viros eruditos, qui in hoc scriptore non negligerent sunt versati, Proclus ostendit, qui utramque lectionem affert & exponit. Vulgatam ut tucatur ibi vide. De hoc nostra sic disputat: Ελχόντων μεσάων] (sic lege ex MS Gudii, vulgo male μεσάων) παρὰ μέσσαθα μεσάων, ἐλχόνται ἢ αἱ ἔ' ζυγῶ γλυφαί. Καὶ ὁ Καλίσμαχ'· μέσσαθα βῆς ὑποδύς. Ελχόντων τ' βοῶν τὸ ἔνδρυον τ' μεσάων, τ' ζυγὸν ἐν ᾧ αἱ γλυφαί, ἔνθα οἱ αὐχῆνες τ' βοῶν ἴδονται. Sed melior hoc loco Tzetzes: Εὐχῇ τῇ χθονίᾳ εἰσφραδῆν ὅταν ἄρξῃ ὄρεσθαι, καὶ οἱ λαοὶ ἔ' ζυγῶ ἔλκωσι τ' ῥυμὸν δηλοῦν τ' βοῶν κινεμένων. *Precares terrestrem Providentiam cum inceperis arare, & lora jugi traxerint temonem, bobus scilicet moventibus.* Est enim μέσσατον & μέσσατον lorum quo boves alligantur temoni. Pollux I, 13: ὁ πλοῦτος ἰμάς ὁ τῷ ζυγῷ πᾶσι κατὰ τὸ μέγεθος ἐχέσθαι, καὶ μέσσατον (sic lege ex MS) καλεῖται. καὶ λαμβάνουσιν ἢ αὐτὸν ὅταν παρὲλθῃ εἰς τὸ ἔ' ζυγῶ τεύπημα, κερκίδα ξυλίνῳ ἰμῶν λόντες ἢ καλεῖται ἑμῶνοι ἢ ἔνδρυον. *Lorum latius jugo adnexum vocatur*

vocatur ἰχθυοῖον, & μίσσας, & μίσσας, quo utuntur cum in jugi foramen immittunt paxillum ligneum, quem ἔμβρυον aut ἔδρυον vocant. Valde apposite ad hunc locum. Sane ἔδρυον Proclus quoque ἔδρυον πικραλίσκος quernum paxillum exponit, qui infligitur foramini jugorum ne lora, quæ temonem trahunt & boves illi alligant, excidant. Plerisque tamen est ipse ἰσθμὸς, seu ῥυμὸς. sed, puto, συνεκδοχικῶς, ut postea temo pro ipso aratro.

V. 421. Εὐθημοσύνη γὰρ αἰετῇ] Uterque codex Εὐθυμοσύνη, sicut & sequente versu κακοθυμοσύνη, qui tamen non sunt sequendi. nec Latini interpretes, qui imperitissime vertunt *industria*, & *ignavia*. Diu est quod non solum Proclus, sed viri etiam nostræ ætatis doctissimi clamarint, Εὐθυμοσύνη esse concinnam rerum dispositionem, cum omnia recte & ordine geruntur & collocantur; κακοθυμοσύνη vero ordinem confusum, cum res male digeruntur, nihil via & ratione agitur, nihil loco sit. Εὐήμερις, qui omnia bene & ordine disponunt. Æschylus Choëphoris:

Δμῶν γυναικες δαμῶτων Εὐήμερις.

Ancilla domum ordinantes.

Scholias tes antiquus: Τῦτ' ἐστὶν ὑπερέπιδες δὲ πθέσσει τὰ κτ' ἑοῖον. vide viri sine dubitatione doctissimi P. Leopard. Emendat. lib. V, cap. 2. In eodem versu in MS I legitur ἀέριμα καὶ ἀεὶ πῶν.

V. 474. Βιότῳ ἐρδύμενον] Si Moschopuli interpretatio accipienda legendum ἐρδύμενον. Tradit enim Hesiodo positum esse pro ἐρδύμενον idque esse abundantem, ab ἐρύγη quod significet copiam divitiarum, per translationem a stomacho petitam, qui non ructet nisi cibo sit repletus. Sed hæc per quam dda est translatio & inconcinna. MS Vossianus legit βιότῳ αἰρδύμενον, *victu fruentem*. quæ quin vera Hesiodi lectio sit nullus dubito. Est constructio Attica, ut ἔφαγα ἔδρεῖ, qua lectionem vulgatam etiam tuetur Moschopulus. videtur confirmare Proclus, qui οὐ πόνον ἔχει καὶ ῥέπας, sicut & Tzezes, qui μετὰ λαμβάνοντα ἔβιότῳ καὶ τῷ ζῳῆς exponit, quamvis apud hos etiam legatur ἐρδύμενον.

v. 477. Εὐοχῶν] Repone ex Proclo, Moschopulo, Eustathio, & antiquioribus nonnullis editionibus εὐοχῶν, bene instructus cibus vidit & D. Heinſius & Isaacus Caſaubonus ad Athenæum.

v. 479. Εἰ δὲ κεν ἡλίαισιν τροπαῖς ὄρεσιν] Per ἡλίαισιν τροπαῖς hic intelligi χειμεριῶν liquido constat. Vertendum ergo: *ſe brumis araveris*. Cic. II de nat. deorum c. 7: *Solis accessus diſceſſuſque ſolſtitiiſ brumisſque cognosci*. Veteres ſolſtitium æſtium κατ' ἐξοχὴν ſolſtitium dicunt: quod vero vulgo hybernum ſolſtitium appellatur, melioris ætatis ſcriptores appellant *brumam*.

v. 480. Ἡ ῥῆνον ἀμῆσεις] Ἡ ῥῆνον ἀμῆς non eſt quod omnes Græci Latinique volunt ſedere in metendo propter culmorum raritatem & brevitatem. Non vidi interpretem, qui hunc locum intellexerit. Ἡ ῥῆνον ἀμῆς eſt tempore meſſis, cum alii occupantur & exercentur in demetendis & congerendis frugibus, otioſum eſſe, nihil habere quod agas, quia ager nullos tulit fructus ob ſerotinam arationem. Græcis enim & Latinis *ſedere* eſt otioſum eſſe. Demoſth. Philipp. I I: πολὺ γὰρ πολλοῖς ἀφορμαῖς εἰς τὸ τιλὼν ὧν τὸ Θεῶν ἀνοίας ἔχειν ὅρα ὑμῖν ἐνύστες ἢ ἐκείνῳ· ἀλλ' οἶμαι καὶ ἡμῖν ἐδὲν ποιῆντες. *Plures occaſiones rei bene gerenda ſe nobis offerunt quam Philippo, qua ſunt ſignificationes benevolentia Deorum erga nos. ſed ſedemus ut video, nihil molientes*. Non longe poſt: Τὺς μὲν ἄλλους στείνατε πολλὰ κίε πίνετε, καὶ κατ' ἐκαστὸν ἐν μέρῳ. ταῖς δὲ ὑμῖν περὶ αὐτῶν ἀπολαύετε καὶ ἡμῖν. *Alios plerumque univerſos ac ſingulos conſervatiſ, neque amiſſis veſtris ſederis*. Bacchylides: ἐδ' ἔδρας ἔργον ἐδ' ἀμβολᾶς. *Non eſt ſedendi tempus ἐν cunctandi*. pro quo Homerus εἴχ' ἔδρας, *non eſt ſedendi tempus*. Iliad. α.

Ἡ ὦν γὰρ

Θήσονται περὶ αὐτῶν μάχην ἐλίκωντες Ἀχαιῶι

Ἀχαιῶσι γὰρ οἷα καὶ ἡμῖν, ἐδὲ δυνάσται

Ἴχθιν ἐοικυῖαν πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν.

Mane autem committent pugnam circa urbem nigris oculis Græci. Hi enim indignantur ſedentes, neque poſſunt continere cupidos pugnandi Græcorum reges. Cic. pro Roſc. *Cum jam proſcriptionis mentio*

mentio nulla fieret, cum etiam ii qui antea proscripti erant, sedarent, nomen refertur in tabulas S. Roscii. Id. in Pison. An potest ulla esse excusatio non dicam male sentienti, sed sedenti, dormienti in maximo reipublica metu consuli? In Verr: Quid sedes Verres? quid spectas? Lib. XVI epist. ad fam. 3: Iis enim ventis isthinc navigatur, qui si essent nos Cœcyra non sederemus. Sic & desiderare, & residere: hinc deses, reses, desidia. Terent. Frustra ubi totum desedi diem. Sueton. Jul. A quo ad arcessendam classem in Bithyniam missus, desedit apud Nicomedem.

v. 485. Εἰ δὲ κεν ὀψ' ὀρόσης] MS I ὀρόσεις.

v. 490. Οὐτ' αὖ καὶ ἀφάρτης ἀσπληρότη ἰσθαρίῃ] MS I, ἀσπληρότη ἰσθαρίῃ. MS II, ἰσθαρίῃ.

v. 493. Πὰρ δ' ἰδὲ χαλκίον θύκον] Interpretes: Præter autem anciam sedem. sed vertendum: officinam ævariæ, seu ferrariæ quæ omnibus patebant, in quibus solebant pauperes confabulari, quin & dormire. Homerus Odyss. σ vocat χαλκίον δῆμον, ubi Melanthis ad Ulysses, quem pro mendico habebat:

Οὐδ' ἐθέλεις ἄδειν χαλκίον ἐς δῆμον ἐλθὼν

Ἥ ἐπεὶ ἐς λίχλιν.

Non vis cubitum ire in fabri ferrarii officinam aut aliquam tabernam. vide ibi Eustath. Θῶκ enim hic idem est quod δῆμος, officina, taberna, locus ubi commoramur. Noster alibi:

Φεύγειν δ' οἰκὸς θύκας καὶ ἐπ' ἡδ' ἡρότον.

Fuge opacas domos & matutinum somnum. Hinc θύκων est commorari in aliquo loco. Hesych. θύκων, καὶ θηται, ὁμιλεῖ. Λίχλιν sunt porticus, basilicæ, tabernæ, aliaque loca publica in quibus otiosi confabulandi causa conveniebant. Latini vocant stationes. Plin. II, ep. 9: Prenso amicos, supplico, ambio domos, stationesque circumeo. Sueton. Neron. 37: Salviano Orfito objectum est quod tabernas tres de domo sua circa forum civitatibus ad stationem locasset. Posterioribus temporibus scholas dixerunt, ut multis docet Vir summus, Thomas Reinesius ep. 36 ad Rupertum. Tales λίχας & stationes Athenis trecentas & sexaginta fuisse Proclus ad hunc locum testa-

restatur. Quod nemo mirabitur qui meminerit Atticos fuisse valde garrulos, novaque audiendi præcipue de aliorum vita & rebus percupidos. Dicæarchus ἐν βίῳ ἰμαίῳ. Οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀείρουσι ταῖς λαλιαῖς, ὑπελοῖ, συκοφαντεῖς, ὡς Ἰσηρηταὶ τῆς ξενικῆς βίῳ. Athenienses sunt valde dediti inanibus confabulationibus, oculis, sycophantæ, exploratores vita aliorum. quod confirmant egregie verba Lucæ in actibus Apostolorum. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημῶντες ξένιοι εἰς εὐδὴν ἔπαιον ὡς αἰροῦν ἢ λέγειν ἢ καὶ ἀκροῦν καινότερον. Athenienses autem omnes & inquilini peregrini nulli alii rei vacabant, nisi aut dicendis aut audiendis rebus novis. Probo vero hic lectionem, quam ex antiquo codice primus prodidit G. Canterus, ἰπαλία λέγω. Eam agnoscit quoque codex Vossianus primus cum interpretatione ἡμελὴ φλυαρίαν.

v. 499. Κακὰ πρὸς ἑαυτὸν θυμῷ] Latini interpretes in recentioribus editionibus: *animum suum increpat*. perabsurde. quanto rectius antiquiores: *mala versat in animo*. Προσλίγειν κακὰ est κακὰ ἐννοεῖν ἐν ἑαυτοῦ ψυχῇ ut recte Græci magistri. nimirum cogitare de furtis, latrociniis, sacrilegiis aliisque malis vitam tuendi artibus, ad quas compellit paupertas, quæ crimina suadet ingeniis, ut Silius ait. Sicut autem λόγῳ, λέγω, ἀφελίζομαι, φροσῶ, φημί, sic & προσλίγω non solum de oratione, sed & ratione & cogitatione dicuntur.

v. 502. Δείκνυς δὲ δμῶσι] Præclare D. Heinſius docuit δείκνυς hic esse dicere. Sic & Latinis ostendere. Cic. V ad fam. 12: *Cum mihi sape ostenderis te accuratissime nostrorum temporum consilia & eventus litteris mandaturum*. hoc est, dixeris, declaraveris. lib. IV, ep. 1. *Eadem omnia quæ a te de pace & Hispaniis dicta sunt ostendi me esse dicturum*. Lib. I. ep. 9: *In eo ipso quod te ostendis esse facturum, dicis, scribis*. pro δείκνυς MS I, γέ: γε.

v. 508. Μέμνεις δὲ γαῖαν] Hunc locum optime exposuit vetus Scholiastes Nicandri ad Theriacῶν v. 626, qui contendit μέμνεις hic est clauditur, constringitur gelu terra, ἐπεὶ δὲ πᾶντα ἐν χειμῶνι σωσπληρότα εἰσὶ καὶ ὑποαλιπρότα. quod omnia hyemis tempore clausa & constricta frigore rigeant. vide Proclum

clum quoque ad hunc locum. Orpheus in descriptione hyemis, quam Heliodum hic aiunt esse imitatum :

Πολλὰν ἔρπονθιν καὶ ἱππορείας ἐν νεφελῶν
 Τῇ μὲν ἐπὶ πρηνιωταῖς φηγῶν καὶ δένδροισιν ἄλλοις
 Οὐρεῖσι τε, σκοπέλοις τε, καὶ αἰθρῶν ποταμῶν
 Πηχυλίδες, καὶ ἔσσονται αἰμειδίαι. αἱ δὲ γὰρ ὄντως
 Τρύβαν καὶ θῆρας ἐν ἔρπονθιν, ἔδῃ τις ἀνδρῶν
 Προβλῶσκειν μεγάρων διώκται καὶ γῆα δαμναομένη
 Ψυχὴν λυγρὰν καὶ πᾶν γὰρ μέμνηται.

Multa de caelo & crebra ex nubibus Tunc incidit fagus & aliis arboribus montibusque & rupibus & hominibus mæstis Glacies, & erunt ad spectum tristes. Illa enim affligit & animalia in montibus neque mortales prodire ex adibus possunt, quia membra utuntur frigore acri, geluque membra constringuntur. In tertio versu scripsimus αἰμειδῖαι. sicut apud poetam αἰμειδῆαι νύκτες, tristes noctes. Latinis, tristis hyems. vulgo legitur sine sensu: αἰμειδῖαι. Sed hoc vitium D. Heinſium quoque deprehendisse postea cognovi.

v. 503. Ποιεῖσθαι καλίας] est extruite ædes, tuguria. καλίας enim & καλίοι sunt ædiculæ, casæ. sic & supra v. 305.

Ὡς καὶ τοὶ ὠρεῖς βίοντες πληθύνει καλίας.

Ut tibi æstate collecto victu impleantur tuguria. quamvis proprie ibi dici de horreis veteres notent. Hesych. Καλίοι τὰ δὲ πλεονεκτήματα. Idem: οἱ μικροὶ οἶκοι καλίας καὶ καλίδια. Vulgo nidos componite vertunt. Novi idem apud Latinos interdum etiam nidos dici tenuiores ædes, & quosvis secessus, sed in versione præstat propriis uti vocabulis.

v. 510. Πιλιῶ] MS I, πιλιῶ, II Codex: πιλιῶ. quod non improbem. Hinc πιλιῶς apud Homerum teste Eustathio est περὶ πύλων. Et πιλιῶν. Hesych. πιλιῶς, πύλων, ἐκλείπει.

v. 513. Ἀλλὰ νῦν καὶ τῷ ψυχρῷ ἐὼν ἀλγίστος] Non intellexerunt hujus loci sensum interpretes cum vertunt: quas nihilominus frigidus existens perflat. Verbe: sed & has frigidus valde perflat. Τῶν hic ut sæpe apud poetas pro τῶν. quod & Moschopulus monuit & auctor glossarum ineditarum codicis Vossiani. Δυσίστερα & πινύτεια vulgo interpretantur hirsuta. sed Latinis

nis non dicuntur hirsuta quæ villosas habent cutes, sed quæ setosæ, ut porcorum, aprorum, echinorum. Cic. de nat. Deorum: *Quarum animantium alia coriis tecta sunt, alia villis vestita, alia spinis hirsuta.*

CAPUT XIII.

Ἐπηταιὸν. Ἀνίστος. Κυάνιος niger. Πανίλλιος. Μυλιάν, Μαλκιάν. Crates correctio in Hesiodo probata. Proclus correctus. Crates Mallotes. Νιξ. Hesiodus leviter emendatus. Χλαίνα, λῆνα. Πῖλοι. Ἀργακίδης. Pollux emendatur. Πίλωις. Πόδια. Ἀναξυρίδης. Σκυλέξ. Rurfus Polluci duo loca restituta. Διδόξω.

v. 517. ΟΥῖε' ἐπηταιὴν τείχε' αὐτῶν] Ἐπηταιὴν τείχε' Latinis interpretibus sunt *appui villi*. Sed Græci erant audiendi qui bene explicant *δασειῶν*, ἢ *ἀφελίπυσσιν*, *συσχεῖς*, villi densi, spissi, quibus opponuntur rari. Ἐπηταιὸς *ἱερὸς* est affluens, copiosus. Hesych: Ἐπηταιὸν, *συνεχὲς, ἀδιέληπτον*. *ὡς περὶ πόρον ἀφ' παντὸς ἔχοντα, δαψιλές*. Homer. Οδυσ. δ. *Ἄλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηταιὸν γάλα θῆας*.

Sed semper præbent copiosum lac mulgendum.

Οδυσ. δ.

λίβω γὰρ ἀεικελίας ἰδαμόδιον

Κύμασιν ἐν ποσσῶν, ἐπεὶ ἔχουσι δὲ νῆας

Ἦεν ἐπηταιὸν.

Miserissime vexatus in fluctibus immensis quoniam commotus abundans non erat in navibus. vide ad utrumque locum Eustathium.

v. 520. Ἐνδοθε φίλην ὡς μητίεα μέμνη] MS primus: *ἔποθεν μέμνη ὡς μητίεα κεινῇ*.

v. 524. Ὅτ' ἀνίστη' ὃν πόδα τέμνει] Antigonus Carystius in *ὡς δόξω συναγωγῇ*, cap. 25 legit *τέμνει*. Ὁ δὲ πολὺ πρὸς, inquit, ἐν τῷ χειμῶνι τὰς πλεονάσας αὐτῷ κατεδίδ' *τῷτ' ἐπὶ*

Ἦμῶν χειμερίῳ ὅτ' ἀνίστη' ὃν πόδα τέμνει.

Polypus hyeme suos comedit cirros. Hoc significat: Tempore hyberno quando exossis Polypus suum pedem arrodit. Quod Hesiodus πόδα πολύποδ', hoc Antigonus πλεονάσας nominat, Philes

vero & Alianus πολυκάμυς. Inde proverbium cuius Hesychius meminit: Πολύποδ' ὀκλύ αὐτὶς ἰαυτὸν καὶ φαγόν. Observatu vero dignum est quod notavit Proclus ἀνέστον esse Lacedæmoniorum vocem, sicque eos appellasse πολύποδα.

v. 527. Κυανέων ἀνδρῶν] Κυάνει' quidem proprie est cæruleus ἑρμαιοειδὲς χροῖμα. Κυάν' enim est color cæruleus: sed sæpe etiam ponitur pro nigro. Hesych. Κυάνειον μέλαν. Κυανέη μέλαινα, φαιά. Dionysius Characenus v. 586.

Μέσφ' ἐπὶ κυανέης νοτίῳ ὁδῷ αὐτὶς ἐλάσθη.

Donec ad nigros (æthiopes) australem viam rursus confecerit. De Indis v. 1112:

Τῷ γαίης γάσται μὲν ὑπὸ χροῖα κυανέαι

Θεωρεῖσιν λιπώντες.

Quare terra habitatores quidem corpore sunt nigro tunc pingues.

v. 528. Πανελλήνιοι] Non vertendum universis Græcis ut vulgo; sed simpliciter Græcis. Πανέλλωες enim tempore Hesiodi, Homeri, Archilochi appellabantur Græci ad differentiam Ἑλλήνων proprie sic dictorum. Hellenes autem tum temporis dicebantur Phthiotidis incolæ, quod nomen acceperunt ab Hellene Deucalionis filio, qui illius partis Thessaliæ Rex fuit. Ante hunc nominabantur Γεῶντες, quod Latini retinuerunt. Hinc Homerus Achillis populares & subiectos vocat Myrmidones & Hellenes. Achilles autem imperabat Phthiotidi. Hi itaque cum proprie dicerentur Ἑλλωες, reliqui Græciæ populi dicti sunt Πανέλληνες. vide Thucydidis præcæmium, Strabonem lib. VIII, Apollodor. lib. I biblioth.

v. 530. Λυγρὸν μυλιόωντες] Suidas: μυλιόωντες, ῥηγιῶντες. Proclus: διεσπασμένοι καὶ συγκυφθέντες ὑπὸ τῷ κρύει. ut apud Phædrum: *Missa contracta frigore*. Alii tamen omnes μυλιῶν putant esse κινεῖν καὶ συγκρᾶν ὀδόντας ἀπὸ τοῦ ψυχρότη', quod Matthæo est βρυγμὸς ὀδόντων, Tertulliano *frendor dentium*. Sed frigus ferarum æque ut hominum dentes collidere quis vidit, quis tradit? Mallem itaque cum Crate legere μαλλιόωντες. Μαλλιῶν, μαλκεῖν, μαλκεῖν est frigore rigere, ἀπὸ ψυχ' μὴ ἔχειν αὐκινήτην δυνάμει χροῖσπαζ. ut Etymologici magni auctor exponit. Aratus:

Τότε

Τότι δὴ κρύον ἐν Διὶς ἐστὶ

Ναύτη μαλακίωντι κακώτερον.

Vertit Cæsar Germanicus :

Tunc rigor, ante rapidius pōnto tunc incubat Auster,

Tarda ministeria. Et nautis tremor alligat artus.

Ad hanc quoque lectionem puto pertinere Procli expositionem illam, δις τρεῖς μῆροις καὶ συγκυφόντες. Sic lege, non συγκυφόντες. Apud eundem corrupte quoque legitur Ἰσοκράτης, pro Κράτης. Cratis enim Mallotæ Grammatici Pergameni celeberrimi, qui Aristarchi æmulus fuit & perpetuus adversarius, hæc est lectio non Iſocratis. Etymologici Magni auctor: Μυλιόντες. Ἡ σίο- δος τὴν χάλην κινῶντες, ἀπὸ τῆς ψυχρότητος ἢ συνάφης, ἢ τῆς μύλας συγκυφόντες. Κράτης δὲ γράφει μαλακίωντες. Ἐστὶ δὲ τὸ ἀφ' ψυχῆς μὴ ἔχειν δυνάμειν διωκτέως χρῆσασθαι.

v. 334. Νίφα λακλῶ] Omnes tradunt νίφα dici per ἀποκρί- πῶν pro νιφάδα, quod mihi nulla ratione probatur. Non dubito esse accusativum verum obsoleti nominativi νίψ, νιφᾶς, unde Latinum nix. Hæc quidem nomen interiit ut infinitæ aliæ omnium fere linguarum origines, de quibus vide eruditam dia- triben doctissimi Christiani Daumii nostri. Ab hoc antiquato νίψ est νίφω, & νιφοβλήτης Ἀλπεις in Antholog. Alpes nive con- spersæ.

v. 337. Χλαῖναν τε μαλακλῶ] MS II, χλαῖναν μὲν μαλακλῶ. Sic metro consulitur. Glossæ MS exponunt ἱμάτιον παχὺν. re- cte. Latinis dicitur læna non chlæna, ut Hesiodi interpretes. Erat vestimentum crassius quo utebantur ad arcendos imbres & frigus. Varro IV de L.L: Lana quod de lana multa. Dia- rum enim togarum instar: ut antiquissimum mulierum ricinium, sic hoc duplex virorum. Sed in veriverbio labitur Romanorum doctissimus. Est enim læna a Græco χλαῖνα, sine dubio, abje- cto χ, sicut ab antiquo γλαῖν γλακτὴς est lac.

v. 341. Βοὸς ἱφὶ κακῶροιο] Omnes Græci recte exponunt bo- vis nec senio nec morbis confecti, sed qui in ipso robore & flore ætatis occiditur, cujus corium calceis, qui non facile deterun- tur, & contra frigus maxime muniunt, sit aptissimum. Veteres ex crudo corio calceos conficiebant, Latinis perones dicuntur.

v. 542. Πίλοις ἐνθόθι πυκνότες] Quis non miretur stuporem interpretum, qui reddunt: *pilis intus condensans*. Quis unquam fando audivit πῖλῳ Latinis significare pilum? πῖλοι sunt lanei calcei, qui sub peronibus inducebantur ad arcendum frigus. Latinis dicuntur *udones*. Ulpianus Π. de auro & argento legato: *Alia causa est udonum, quia usum calceamentorum præstant*. domi nimirum cum non prodirent; sicut & soleæ. alioquin calcei cum prodirent in publicum semper superinducebantur a Romanis, ut ostendit Salmasius ὁ πῖνον ad Lampridium. sunt etiam laneæ fasciæ pedules, ut inferius ostendemus. Quicquid enim ex lana coactili conficiebatur dicebatur πῖλῳ. tam capitis tegumentum, ut statim v. 546 quod hinc Latinis etiam pileus dicitur, quam pedum. Pollux VII, c. 33, sect. 4: Οὐ μόνον ὁ ἐπὶ τῷ κεφαλῶν ἐπιθήμενῳ πῖλῳ ἕτως ἐκκαλεῖτο, ἀλλὰ καὶ ὁ περὶ τοῖς ποσὶν, ὡς δηλοῖ Κρατῖνῳ ἐν Μαλθακῆς λέγων. λευκὸς ὑπὸ ποσὶν ἔχων πῖλος. Ὅτε Πλάτων ἐν συμποσίῳ· Καὶ δῖνακίδας τοῖς πῖλοις περὶθήσιν, ἐνελιγμένοι τὰς πόδας εἰς πῖλος τε καὶ δῖνακίδας. Non solum quod capiti imponitur πῖλῳ dicitur, sed & quod pedibus inducitur, ut Cratinus ostendit ἐν μαλθακῆς. *Albos sub pedibus calceos laneos habens*. Sed & Plato in symposio etiam δῖνακίδας cum πῖλοις conjungit: *Involutum pedes in calceos laneos & agninas pelles*. Sic lege. Ἀγνακίδες erant calcei ex pellibus agninis (δῖνακίς enim est agnina pellis cum ipsa lana) quibus hyeme utebantur, sicut πῖλοι ex lana coactili. Udonēs apud Martialem lib. XIV ex hircinis pilis confecti narrantur:

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti,

Cinyphio poterit planta latere sinu.

Cinyphius sinus est calceus ex caprinis pilis contextus. Πῖλος Æschylus & Sophocles dixerunt πῖλωιρα, Critias πόδια. Pollux VII, 22: Ἄνδρ' ἐπὶ πόδια Κρατῖας καλεῖ, εἴτε πῖλος εἰρητίον, εἴτε ἐνελήμαθα ποδῶν, ταῦτα πῖλωιρα καλεῖ ἐν Φοινίσσας Αἰσχυλῳ.

Πῖλωι τ' ἔχουσιν ὀρθέτοις ἐν δῖβύλαις,
Τὰ δ' ἐπὶ πῖλωιρα εἰδῶ ὑποδήματι, ὥσπερ πὲρ πόδια, ἀ ταῦτα
ὡς ταῖς ἀναξυρίαι, ἀς σκελῆς ἐνιοὶ ἐνομύζουσι. Κρατῖης δ' ἐν ἐρεταῖς ἔφη· Καὶ δὴ πόδια τελεμύνα. Sic hunc locum partim ex MStis, partim ex conjectura restitui, qui corruptus est in editis libris.

CAPUT XIV.

Hesiodus quinquies emendatus. Ἀλίσ. Duo epigrammata in catalectis veterum poetarum correcta. Μάλας. Beati. Χαλεπός. Gravis. In Virgilio lectio Servii probata. Oceanus cur facer. Theocrito lux. Alcæi fragmentum elegans correctum. Πίτεραι σκιά. Πίτεραι antrum in rupre. Μάλα ἀμολγαίη. Ὑπερμαζάν. Θάλλου boum pabulum. Ἀχρεῖς Ζεύος. Ἐπαρμῆος βίος. Ποιεῖσθαι δῆτα. Facere populum. Floro lux. Facere pro gignere. Ημῆραςτος.

v. 544. **Ο** Φε' ἐπὶ νύτῳ] Moschopulus: ἐπὶ ὥμῳ. quod rectum est. Quæ enim induuntur dicuntur humeris injici non tergo. Exemplorum ubique magna inessis. sequentia vero: οὐδ' ἀμφιβάλλῃ ἀλίσω. pessime interpretantur, *pluvia arceas teporem*. cum sit, *pluvia arcenda*, sive *praesidium*, *munimentum injicias adversus pluviam*. quod a nobis defendat pluviam. ἀλίσῃ enim est ἀλίσωρῃ, συγχεπῇ, καὶ αὐγῇ, ut bene magistri, ἀλίσῃ vero tepor.

v. 546. Ἦν' ἄλῃ μὴ καὶ δάκῃ] Est per synecdochen dictum, ne caput tibi madefiat. Ὑπὸς ἄλῃ καὶ δάκῃ imber perpluens caput in memoriam mihi revocat elegantissimum epigramma ex catalectis veterum poetarum de Priapo, sed quod aliquot mendis deformatum suo nitore restituemus.

Parum est, miser quod hic fixi sedem

Agente terra per caniculam rimas,

Siticulosam sustinens die astatem.

Parum quod imos perpluunt sinus imbres,

Et in capillos grandines cadunt nostros

Rigetque duro barba victa crystallo.

Sic scribendi hi versus. In tertio vulgo legitur: *diu astatem*. In quarto: *Parum quod imi perfluunt sinus imbres*. In sexto: *juncta crystallo*. ineptissime. Sed & qui duobus interpositis sequuntur ex veteribus editionibus sic sunt refingendi:

Huc aīde quod me fuste de rudi vilem

Manus sine arte rustica dola verunt,

Interque cunctos ultimum Deos numen

Cucurbitarum lignens vocor custos.

sed hæc præter institutum & pensum nostrum, ad quod nos revocamus.

v. 549. Ἀῆρ πυροφόρῳ πίπτει] MS I, πυροφόρῳ ἐν πίπτει, eum interpretatione, σιλοφόρῳ ἐπιχέται. Seleucus vero legit Ἀῆρ ὀμβροφόρῳ observante Proclo. Μέλχρες hic, ut apud Latinos, *beati, fortunati* sunt homines copiosi, opulenti. Catullus: *O quantum est hominum beatorum?* Dicuntur & Græcis οὐδαίμους. Versu sequente uterque Codex & Tzetzes: ὕψους ἀμυρῳ. Ibidem liber primus ποταμῶν αἰὲν ἰόντων. secundus autem αἰναόντων. quod verius. Sic quoque Tzetzes. Isingrini editio proxime verum: αἰὲν ναόντων. Sic & apud Hom. Οδυσ. N, v. 109 ὕδατ' αἰναόντῃ, ubi quoque vulgati αἰνάοντῃ.

v. 554. Τὸν φθάνῳ ἔργα πλείους] Ut versus constet reponere lectionem veterem ex utroque codice: Τὸν φθάνῳ ἔργον πλείους. Extat & apud Moschopulum.

v. 558. Χαλὶς πὸς τοῦδαίσις] Noxius ovibus ut Latinis *gravis*. Virg. III Georg. 415:

Galbanoque agitare gravi nidore chelydros.

Sic legit Servius & exponit, *serpentibus noxio*. Ovid. IV Metam. v. 497:

Inspirantque graves animas.

Liv. VII, 6: *Grave tempus & forte annus pestilens erat.* Versu sequente uterque codex: καὶ πλεῖον εἴη.

v. 561. Ταῦτα φυλασσάμην] Hunc & sequentes duos versus pro subdititiis expungendos esse censuit olim Plutarchus. Nec illos videtur agnovisse Moschopulus. Rectius sane abissent.

v. 566. Ἰερὸν Ὠκεανὸν] Omnes *ιερὸν* hic esse magnum, immensum interpretantur. Non nego sic posse accipi. Verum tamen est *ιερὸν* hic propriam notionem non migrare. Oceanus enim sacer erat, quia erat Deorum domicilium, Neptuni, Thetyos, Solis, astrorum, quæ credebantur mare subire. Fabianus apud Senec. I controvers. *Sacrum quidem terris natura circumfudit Oceanum.* Hinc & *dium* appellatur. Plautus apud Varro- nem ex emendatione Scaligeri:

conferta rate inarataque perito

Qui dium mare eunt sudantes atque sedentes.

Sic sæpe apud nostrum & alios εἰς ἄλλα δῖαν. In mare diuum.
Quin & Oceanus pro Deo habebatur, Cæli & Telluris filio, patre
vero Saturni & Opis. Hinc Alexander M. ei fecit tanquam Deo.
Justinus: *Expugnata deinde urbe, reuersus in naues Oceano li-*
bamenta dedit, prosperum in patriam reditum precatus.

v. 568. Ὀφρογῆ Παυλονίς] MS I I, Proclus, Tzetzes: ὀφ-
ρογῆ. Sic & Hesychius & Etymologici magni auctor. Suidas
tamen & MS I stat a vulgata. v. 570. MS I, ἀειτιμένει.
v. 574. MS I I, κριται.

v. 582. Ηῦ μὲν πεσέλυμ τ' ἀνθεῖ] Hoc tempus signifi-
cat Theocritus Idyll. VI, 15:

Αἴ γ' ἡ αὐτίδι τοι Διφρεύπῖται, ὡς ἀπ' ἀκρότης

Ταῖς κερυραὶ χαῖται, τὸ κελὸν ἥρ' αἰνέει φρύττι.

Quæ sic reddenda sunt: *Ille vero sua sponte lasciuisset, quia cardui*
flores sunt languidi, tum pulchra æstas ardet. Versionibus vulga-
tis nullus sensus. Χαῖται κερυραὶ ἀπ' ἀκρότης, sunt pappi volan-
tes Lucretii. Pappi enim sunt flores carduorum. κερυραὶ quia
fervore solis flaccidæ decidunt & per ærem feruntur. Elegans
fragmentum Alcæi de hoc ipso tempore nobis servavit Proclus:
Οἶνα πνέμεγα τίτῃ. (Sic MS Gudii) Τὸ γὰρ ἄστρον ἀειτίλλεται.
Η' γ' ὥρεα χαλεπά. Ἀχρεῖ δ' ἐν πετάλων πύδι ἂν τίτῃ ἀνθεῖς ἡ
πεσέλυμ. Corrupta D. Heinſius sic emendat, ἀχρεῖ δ' ἐν πε-
τάλων ἀχρεῖ τίτῃ. Sed videtur potius scripsisse: ἀχρεῖ δ' ἐν
πετάλων ἀδία ἂν τίτῃ. *Stupe capis.* ut exprimat illud Hesiodi,
λιγυρὴν κερυράει τ' αἰοιδίω. ubi tamen MS I I ἐπιχρεῖτ'.

v. 584. Καματώδι] MS uterque καυμωτώδι, ut &
versf. 664.

v. 589. Εἷη πετραῖη πεσική] Mirifice interpretes Latini ut
solent: *Petroſaque umbra.* Πετραῖη πεσική est σκιά ἐν πετρώει,
umbra in antro. ut supra v. 532, γλάφυ πετῆιν, est antrum in
petrâ. Ubi rursus interpretes, *caverna petrosa.* Πέτρα Homero
aliisque Græcis poetis sæpe est antrum in rupe excavatum.
Iliad. β.

Ηὔτε ἔθνη εἴσι μελισσάων ἀδινάων

Πέτρης ἐν γλαφυρῇ αἰεὶ νίον ἐρχομέναων.

*Quemadmodum populi volant apium confertim ex cavo rupis
antro*

αντρο ποιο examine exenitum. Idem Iliad. δ. Πίστες ἐν βαι-
νοῖσι διδύμῳ ἐν ἀσπιδόκῃσι. *Ex turpis antro exenitem exci-
piens insidiis.*

v. 590. Μᾶζα τ' ἀμυλαίη] Est polenta pastoritia, ποιμή-
νη ut Athenæus explicat. Μᾶζα est polenta farina conspersa &
subacta aqua & oleo. Hesych: Μᾶζα, ἀλφιῶν πεφυρμένα ὕδατι καὶ
ἐλαίῳ. Α μᾶζα perelegans vocabulum πατεμεζῶν apud Simo-
cattum ep. 77, & Alciphronem ep. 18 legitur. quod est e ni-
mia alimentorum copia lascivire. id ipsum quod Belgæ eadem
ratione pervenisse dicunt: *broot-droncken xijn.* Hesych. πατε-
μεζῶν, πατερευφῶν. Nugatur Tzetes, qui μᾶζαν dici putat qua-
si τὸ μὴ αἶζαν. Μᾶζα est a μᾶτῃ, subigo. Est enim farina sub-
acta aqua. hinc Latinis massa. Siculi ζ & σ invicem mutant.
Pro πλάσσω dixerunt πλάζω, pro ἀνάσσω ἀνάζω, ζάκωδ-
Saguntus.

v. 591. Βόες ὕλοφάγῃ] Interpretes: *bovis arborivora.* Imo:
bovis quæ pascitur frondibus. ex enim pabulum boum. Hesych:
βουὸς βοὸς προσφῆ, ὁ ἐδίουσιν οἱ βόες. Phædrus:

Hæc inter ipse dominus a cæna redit

Et quia corruptos viderat nuper boves

Accedit ad prasæpe: Cur frondis parum est?

In eadem fabula: *Frondem bubulcus affert.* Ovid. III Metam.

v. 730. Restrita est.

v. 595. Ἀντίον ἀκραιῶ ἀνέμῳ] Revocavi lectionem vete-
rem, quam servavit MS I & omnes Græci interpretes præter
Tzetem, qui hunc versum non exponit. Legunt autem omnes
ἀκραιῶ ζιφύρῳ. Homer. Ὀδυσ. β.

Τοῖσιν δ' ἱκρόμεν ἄρον ἰδ' γλαυκῶπις Ἀθηναίη

Ἀκραιῇ ζιφύρον, κέλαρον τ' ἐπὶ οἶνοπα πόσσιν.

*His vero ferentem ventum immisit castis oculis Minerva Purum
Zephyrum, resonantem per obscurum rōntum.* Sic exponunt Græci
magistri ἀκραιῇ purum, nullis aliis ventis permixtum. Alii ἡρέ-
μα πνέοντα, leniter spirantem. quod non probo. Nam & Boreæ
tribuit Homerus Ὀδυσ. ξ.

Ἐκδομάτῃ δ' ἀναβάντις ἀπὸ Κρήτης Ἀρείης

Ἐπλίομεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραιῇ κέλαρ.

Septimo vero conscendentes a lata Creta navigavimus Borea vento puro bono. vide ibi Eustath. sed ad priorem locum Ο'δυσ. β. Scholiorum brevium auctor, qui pro Didymo venditur: ἀκροῇ Ζήφυρον] ἐπιτῆθειν ἄκρως, πνέοντα πρὸς τὴν χεῖρα. ἔτε πλείον ἔτε ἑλαττόν. ἢ τ' μὴ κεκεμενῶς Ζήφυρον. Ἀκροῇ Ζήφυρον, commodum, spirantem quantum opus est, neque nimis vehementer, neque nimis remisse. Aut non mixtum, sed purum Zephyrum. In MS II est ἀκροῖ Ζήφυρον, sicut & apud Homerum nonnullos legisse ἀκροῇ Ζήφυρον Eustathius & Scholiastes observant. Sed prætuli consensum libri antiqui cum interpretibus, ut & ἀκροῇ in Homero retineatur.

v. 597. Τεὶς δ' ὕδαλ' αὖ χεῖν] Latine redditur imperitissime: *Tertiam aqua partem infunde, quartam vero misce vino.* Est ne qui intelligat? Hoc vero dicit Hesiodus: *Tres partes aqua prius infunde, quartam vero vini admisce.* Tribus partibus aquæ unam vini admiscendam esse præcipit.

v. 601. Εὔπερδρον βίον] Latini interpretes: *visum sufficientem*, cum sit *conditum, repositum*. Superius v. 407:

Χεῖμα δ' εἰν οἶκα πάντα ἄρδρα ποιήσας.

Instrumenta vero omnia domi disposita para. v. 627:

Ὅπλα δ' ἐπ' ἀρδρα πάντα πάλ' ἐγκάτ' θεο θυμῷ.

Armamenta vero disposita omnia domi repone. v. 617:

Πλειὼν γὰρ καὶ χρόνος ἄρδρ' εἶν.

annus vero in opere sic recte dispositus sit. Si hæc feceris, omnia gerentur suo tempore, totum annum recte dispensaveris in opere faciendo. vulgo inficete vertitur: *ita annus in opere rustico absolutus sit.*

v. 602. Ποιεῖας θῆτα] est quærere, comparare sibi servum, ut alio loco ποιεῖας γυναῖκα invenire uxorem. ὁ γύρεαι ποιεῖν. Demosth. *comparare argentum.* ποιεῖν κίντε ταῖλα δ' Matth. XXV, 16, quinquæ talenta lucrari, facere. Nam & Latini sic loquuntur. Cic. I divinatur. *Etiam Philosophum, si commodum ei esset, pecuniam facere posse.* Sic rem facere. Hic facere est κατὰ comparare, colligere. Florus lib. I, cap. 1: ubi aqua hæret viris doctis. *Ex variis elementis congregavit corpus, populumque Romanum ipse fecit.* Ipse collegit. ut apud Sallust. *exercitum argento facere,*

facere, est colligere, comparare. Nihil certius. Non spero futuros imposterum quibus hic locus mendii sit suspectus, quique fateantur se ignorare quid faciat hoc loco fecit. Posses quidem etiam exponere *populum Romanum ipse fecit*, hoc est genuit quasi populum Romanum, est parens populi Romani. Nam facere nonnunquam est gignere. Varro III de R. R., 22: *plerumque pullos similes sui faciunt*. Romulus dicitur etiam Romani populi sator. Ennius:

O Romule, Romule dic

Qualem te patria custodem di genuerunt.

Tu produxisti nos in dolum luminis auras

O pater! o genitor! o sanguinem diu oriundum.

sed verius est, quod prius dixi.

v. 605. Ημερόκλιος] Latinis *dormitator*, Glossæ Vet. ημερόκλιος *dormitator, fur nocturnus*. Plautus: *Ni illic homo est aut dormitator aut sector zonarius*. Huic opponitur *interdiarius*. Eadem glossæ: *Interdiarius ημεροκλήπις*.

C A P U T XV.

Theocriti epigramma duobus distichis ineditis ex MS auctum. Idem emendatum. Hesiodi locus nove expositus. Idem bis restitutus, Μίτορ φυλάσσει. Elegans epigramma in Anthologia emendatum & expositum, repudiata Magnorum virorum interpretatione. Nemesis homines pro meritis accipit. Infesta est superbis & ostentatoribus, & nimie felicitati. Επεικέεις, Καυρός. Tempus.

v. 619. ΕΥΤ' ἂν Πληιάδης θιν] Quam periculosi sint tum cursus maritimi insigni exemplo ostendit Theocritus in epigrammate in Cleonicum, qui circa occasum Pleiadum in mari periit. Hujus epigrammatis quatuor versus nunc primi edimus ex codice Palatino Veterrimo, quem Fridericus Sylburgius contulit cum Anthologia. In qua ut & in Theocriti editionibus prius solum distichon extat.

Ἀνθρωπε, Ζωῆς ἀειφείδες, μηδὲ παρ' ὤρων

Ναυτίλῳ ἴσθι, ὡς ἔ πόλυς ἀνδρῶν βίῳ.

Δηλαῖε Κλεόνικε σὺ δ' εἰς λιπάρῳ θάσσιν ἐλθόν

Ἡ πείγαν κείλης ἔμπορον ἐν Συείης.

Εὔμπο-

Εἴμπερ⊕ ὁ Κλεόνικος, δύνει δὲ ὑπὸ Πλειάδ⊕ αὐτῷ

Ποντὸν πόντον καὶ τὴν Πλειάδα συστράτης. lege: ποντὸν πόντον καὶ τὴν Πλειάδα συστράτης. *Homo pante vite, neque tempore alieno Naviga, quia vita hominis est brevis. Miser Cleonice tu in optimam Thasum venire properasti mercator ex Coelestria. Mercator Cleonice sub ipsum Pleiadis occasum Mare transiens nauta cum Pleiade simul occidisti.*

v. 643. Νῆ ὀλίγῳ αἰνεῖν] Tricantur Græci Magistri, qui contendunt αἰνεῖν εἰρονικῶς esse χαίρειν ἰᾶν, quamvis iis adstipuletur Plutarchus libello de audiendis poetis. qui, cum hunc locum produxisset, ait: τὸ μὲν γὰρ αἰνεῖν σημαίνεται τὸ ἐπαινεῖν. αὐτὸς δὲ ἐπαινεῖν ἀπὸ τῆς παραλείψεως τοῦ κίχρηται, καὶ γὰρ ἐν τῇ συνηθείᾳ καλῶς φασὶν ἔχειν, καὶ χαίρειν καλεῖσθαι, ὅταν μὴ δεινότητι μηδὲ λαμπρότητι. ἔγωγε καὶ τὴν ἐπαινὴν Προσεφόνειαν ἔνιοι φασὶν ὡς παρατητὴν εἰρηάζ. Αἰνεῖν hic ἐπαινεῖν significat id est laudare. laudare autem pro recusare ponitur hoc loco. sicut usitatum nobis est dicere bene habet⊕ valeat, cum aliud volumus⊕ non accipimus. Atque sic quidem aiunt Proserpinam vocari ἐπαινὴν quasi aspernandam. sed non erat ut alienam τὴν αἰνὴν significationem hic affingerent. Dictum enim est ab Hesiodo eo sensu quo a Virgilio: *laudato ingentia rura, Exiguum colito.*

v. 647. Βέληαυ δὲ χρεία] MS I, & II, βέληαυ. In secundo præterea ἀπερπία λιμὸν.

v. 655. Τὰ δὲ πρὸς περὶ δόμῳ πολλὰ] Latini interpretes: *prædeliberata vero multa.* Inscite. πρὸς περὶ δόμῳ sunt πρὸς κληρυδοῖς. per præcones indicata, prædicta.

v. 657. Ὑμῶν νικῆσαντα φέρειν τρέπονδ' ὁπώντα] Monet Proclus quosdam scribere: Ὑμῶν νικῆσαντ' ἐν Χαλκίδι θεῶν Ὀμηρον. qui non sunt audiendi. Decisum enim jam est & constitutum ab iis, qui temporum rationes descripserunt, Hesiodum minorem esse Homero centum quasi annis, nec potuisse cum eo de palma certare.

v. 667. Εἰ μὴ δὲ πρὸς φρον] MS I, Εἰ δὲ μὴ πρὸς φρον. v. 668. πῶ⊕ est imperium, potestas, magistratus. Hinc εἰ ἐν πῶ⊕ qui sunt cum imperio, magistratus.

v. 679. Ηἴμ⊕ δὲ τοῦ αἵματος] Sic omnes editiones, quas vidi; cum

cum scribendum τὸ πρῶτον cum MSS. Hoc mendum & in aliis locis sæpe sustulimus.

v. 688. Ὅσ' ἀγροῦν] MS II, αἰς ἀγροῦν. Sic & in quodam libro se reperisse testatur Comelinus.

v. 691. Μισπὲ κύμασι πήματι κύρσμι] MS I, πήμασι. non inuenta paranomasia, ut παθήματα μεθήματα, & infinita talia. Versu sequente scribe: Δείνον γ' εἶπ' ἐφ' ἄμφω cum libro primo & Græcis interpretibus omnibus.

v. 694. Μέτρε φυλάσσειας] Non video cur viri doctissimi μέτρε hic velint exponi tempus. Quis μέτρε accepit pro καιρῷ. Μέτρε φυλάσσειας est modum tenere. Luciano μέτρον ἔπειας. Epigramma de Nemese in Antholog:

Ἡ Νέμεσις πήχυν κατέχει. πῶς εὔνη; λίξης.

Πᾶσιν ἀπαγγέλλω· μηδὲν ὑπὲρ τὸ μέτρον.

Nemesis cubitum teneo? quomobrem? quæris. Omnibus precipio: nequid supra modum. Extat de eadem Dea in iisdem Floridis Græcorum poetarum aliud epigramma ejusdem argumenti, sed turpissima macula scædatur, quam mirum tot viros doctos, qui in illo vertendo elaborarunt, non animadvertisse.

Ἐλπίδι καὶ Νέμεσιν Εὐνὴς ὠρεῖ βαμὲν ἔταξα

Τὴν μὲν ἐλπίξῃς, τὴν δὲ ὡς καὶ μηδὲν ἔχειν.

Vertit magnus Politianus:

Spem simul & Nemesein posita dicat Eunus in ara,

Scilicet ut speres omnia, nil habeas.

Sic & Henricus Stephanus, & plurimi alii. Rem prorsus admirabilem Eunum Spem & Nemesein in eadem ara consecrassè, ut sperare quidem liceret, sed nunquam potiri! Ad illam aram mortuos arbitror fecissè, quibus omnis vitæ rerumque jucundarum spes delicuit, non miseros, quos bona illa Dea fovet, & melius cras fore semper ait. Deinde quis unquam audivit Nemesein tam crudelem esse, quæ omnium desideriiis intercedat, neminemque votorum compotem fieri sinat? Quin contra Nemesis credebatur esse Dea, quæ omnes pro meritis accipiebat, ab improbis & insolentibus exigebat supplicia, bonos & modestos augebat præmiis, sic dicta ἀπὸ τῆς ἰσότητος ἐκείνης, quod suum cuique tribuant. Artemidorus lib. II Ὀντορεῖν. Νέ-

μεσις αἰεὶ τοῖς καὶ νόμον ζῶσιν ἀγαθῇ, καὶ μετελοῖς ἀνθρώποις, καὶ φιλόλογοις. τοῖς δὲ πρῶτοις, καὶ τοῖς ἐπιτελεῖσσι ποτὶ, καὶ τοῖς μεγάλων δόχου τοῖς παραγίνεται ἐναντία καὶ δίσταται, καὶ ἐμποδίζει τὴν ἐπιχειρήσαν. *Nemesis semper propitia est viventibus secundum legem, & moderatis hominibus, & philologis. At vero contra leges delinquentibus, & his qui aliquibus insidias struunt, & magnas res moliantur, adversatur, eorumque conatus impedit.* Aimm. Marcell. lib. XIV: *Hec & huiusmodi innumerabilia ultrix facinorum impiorum, bonorumque pramiatrix aliquoties operatur Adrastia, atque utinam semper, quam vocabulo duplici etiam Nemesein appellamus.* propterea & paulo post addit veteres Theologos finxisse Nemesein esse Iustitiæ filiam. Vides ergo solum acumen & venustatem huic epigrammati detraxisse descriptores aut corruptorem; sed & ipsum sanum sensum. Omnia restitues, si mecum scribes ut poetam scripsisse plane decrevi & pro compertissimo habeo:

Ἐλπίδα καὶ Νέμεσιν Εὐνὸς ὡς βωμὸν ἑτάξα

Τὴν μὲν ἰν' ἐλπίδεσσι, τὴν δὲ ἵνα μηδὲν ἄζαν.

Spem simul & Nemesein Eunus in eadem ara posuit, Illam quidem ut speres, hanc ut ne quid nimis. Eunus Nemesein & Spem in eadem ara dedicarat, ne improbas spes concipiamus, & immodica desideremus, ut simus ἐπιεικεῖς, neque ultra sortem nostram efferamur. Sic enim dicebantur qui sic se comparabant, ut semper in omni vitæ ratione tenerent illud μηδὲν ἄζαν. Galenus III in πορρήλικόν Hippocratis: Ἀνθρώπον ἐπιεικῇ καὶ ἁλῶν τὴν μέτερον, ὃ μηδὲν ἄζαν παρατίσας καὶ τὴν βίον. *Hominem ἐπιεικῆ vocamus modestum, cui ne quid nimis in omni vitæ cura est.* Has esse præcipuas Nemeseos partes, præter id quod superius attulimus, aliud ejusdem sententiæ epigramma antiquum testatur:

Ἡ Νέμεσις ὡς ἐλπίδα τὴν πᾶσι τὴν τε χαλινῶ

Μητ' ἀμείλιχόν τι ποιεῖν, μητ' ἀχαλινὰ λέγειν.

Nemesis monet hoc cubito & hoc freno ne immoderate quid agas, nec effrenate loquaris. Ἀχαλινὰ λέγειν, ut apud Euripid. ἀχαλινὸν σίμω. Tacito, *procax lingua.* Tumidis vero, vanis ostentatoribus, & improba spe magna affectantibus Nemesis est infestissima. Claud.

*Sed Dea qua nimis obstat Rhamnusia votis
Ingemuit flexisque rotam.*

Lucanus: *Et tumidis infesta colit qua numina Rhamnus.*

Ovidius ad superbum & suam felicitatem jactantem:

Non metuis dubia fortuna stantis in orbe

Numen, & exosa verba superba Dea.

Nec ista Diva valde magna patiebatur esse diuturna. Inde & si quid excellens peribat, adsignabatur Nemefi. Statius I I Sylvarum mortem formosissimi pueri adscribit Nemefi, quia nimiam ejus pulchritudinem ferre non potuerit:

Nectere tentabat juvenum pulcherrimus ille

Cum tribus Eleis unam trieterida lustris:

Attendit torvo tristis Rhamnusia vultu,

Ac primum implevitque toros, oculisque nitorem

Addidit, & solito sublimius ora levavit.

Heu misero letale favens, seseque videndo

Torsit, & Invidiam Mortemque amplexa jacenti

Injecit nexus, carpsitque immitis adunca

Ora verenda manu.

vide & Epicedium in Glauciam. Hoc caput ex Animadversio-
num Variarum libellis libuit hic interficere. Redeamus nunc
ex diverticulo in viam & ad Hesiodum. *Méros* hic nihil aliud
esse quam modum non tempus, ut viri Græce doctissimi nota-
runt, etiam ex præcedentibus apparet. Præcipit enim poëta,
ut modum servemus in omnibus rebus, neque nimium creda-
mus navibus, neque nimium onus imponamus curribus; utque
singula agamus suo tempore, neque hyeme, neque vere mare
tentemus, sed æstate, quod ille tempus navigandi optimum
ducit. Hinc & statim sequitur præceptum de legitimo tempo-
re uxorem ducendi. *Karpós* est tempus justum, oportunitum: ut
etiam apud Latinos. Terent. *In tempore venire quod rerum o-
mnium est primum.* Apud eundem: *per tempus advenis.* Dona-
tus: *oportune.*

v. 696. *Μῆτι τεληγόντι ἰτίαν*] In MS I I pro varia lectio-
ne notatum erat: *τεληγόντι*, quam lectionem Tzezès probat
invitis Musis.

v. 698. Τίτρε' ἡδῶη] MS II, ἡδῶσι. Proclus, Tzezēs, Moschopulus, Pollux, docent omnes hic omīssum esse δῖον, & Ποῦτα sententiam esse, puellam quatuordecim annorum esse nubilem. Sed & hic Latini interpretes maluerunt errare, quam eruditorum magistrorum sententiæ subscribere.

v. 702. Οὐ μὲν γάρ π] MS I, εἰδὲν γάρ π.

CAPUT XVI.

Hesiodus emendatus. Γῆραϊ δῖος. Γλώσσης χάριν. Gellius ex conjectura emendatur. Κατὰ μίτρον ἴσσαι. Hesiodus interpunctione restitutus. Noctēs cur dicantur esse deorum. Noctu in terris versari deos veterum opinio. Quintilianus in declamationibus emendatus. Αὐλή. Κηραυλοὶ ποιμήνεις. Concubitum polluere veteres credebant. Τάφῳ cœna funebris. Χυδῶποδες. Ἀνθεράκια. Hesychius emendatus. Λάσανα. Mos veterum in novis vasis lustrandis. Imbuere. Ἀκίνητα. Multi & graves aliquot interpretum lapsus.

v. 705. Ω' μὲν γῆραϊ δῶκεν] In secundo MSCto alia manus: ὡ μὲν γῆραϊ θῆκεν. Et sic Stobæus legit cum Proclo & Tzeze. Ille enim exponit: τὸ ὡ μὲν τὸ γῆρας τῷ ἀνδρὶ πθείσκει. Hic: καὶ παρ' ἡλικίαν πθείσης γηραιὸν καὶ ἀφ' ἡλικίας. in crudam senectutem ponit, facit ut ante tempus senescat. γῆραϊ θῆκεν per ellipsin pro εὖ γῆραϊ θῆκεν, hoc est πῆλαια εἴωθε. Vulgata lectio non potest ferri.

v. 709. Γλώσσης χάριν] est quod aliter dicitur νόμου χάριν, *dicis gratia*. Glossæ Latino-Græcæ: *dicis causa νόμου χάριν*. *Dicis gratia νόμου χάριν* ὡς τῷ θεῷ Γαίῳ τῷ νομικῷ. Interpretes sine sensu: *lingua gratia*. Sequentia lege ex MS I:

εἰ δὲ κεν ἄρχῃ

Ἦ' π' ἐπ' αὐτ' εἰπὼν. Vertunt perperam:

Si autem coeperis aut verbum aliquod locutus infestum, aut facias. vide quæ notavimus ad vers. 294.

v. 710. Ἦ' γῆτ' ἐς φιλότῃ] MSS ambo. ἡ γῆτ'. v. 714. Σὲ δὲ μὴ π' νότῳ καπιλαίχῃ εἶδῃ. σὲ νότῳ, pro σὲ νότῳ. quæ ἀντίπρωτος Homero familiaris. quod non monerem nisi tantillæ rei ignorationem fraudi fuisse interpretibus, ut ineptissime hunc versum redderent, deprehendissem.

v. 716. Νεικεσῆρα] Uterque codex: νεικητῆρα. Secundus pro ἔταρον ἐπείρων.

v. 719. Γλώσσης τοι θησιωρὸς [Hunc locum Latine fecit Gellius lib. I Noct. Att. 15: *Hesiodus poetarum prudentissimus linguam non vulgandam, sed recondendam esse dicit, perinde ut thesaurum; ejusque esse in promendo gratiam plurimam, si modesta, & parca, & modulata sit.* Sed aut Gellius non intellexit quid sit καὶ μέτρον ἔσσαι, quod non est modulata, sed modum tenens, quæ coërcet & reprimat effrenem loquacitatem, ἀχαλίως λόγους, inanem futilitatem, quæ μέτρον φυλάσσει in loquendo: aut forsan scripsit: & parca & moderata sit.

v. 721. Εἰ ἢ κακὸν εἶπες] Affert hic Proclus similem Alcæi ^{ἡμετέροις in} sententiam: εἰ καὶ εἶπῃς τὰ θύλεις, ἀκούσῃς τὰ καὶ εἰ θύλεις. quam ^{dicunt: αὐτὸς} quasi de verbo ad verbum Latine expressit Terentius: *si mihi* ^{dicat alibi} *pergit quia vult dicere: ea quia non vult audire.* ^{ἡμετέροις in}

v. 722. Μηδὲ πολυξέιναι δαίτῃς δυοῖσι φίλοις εἶναι ἐκ κριῶν] ^{quædam sunt} Hujus loci hic est sensus: *Ne in convivio quod multi instruunt* ^{ut ambrosia} *amici sis morosus de symbolis.* Δαίτῃς πολυξέινος ἐκ κριῶν est con- ^{vivium} vivium quod de symbolis instruitur a multis amicis. Talia ^{vires: virens} convivia dicebantur ἔργνοι. Hesych. ἔργνοι τὸ πολλὰν ἀσχημά- ^{sim} *sim* Terentio de symbolis esse. Convivæ ἔργνοιαι, σύνοισι. sed hæc ^{audire} obvia sunt & a viris doctis pridem observata. ^{ἡμετέροις in}

v. 726. Οὐ γὰρ ποίκα κλύουσιν] MS. εἰ γὰρ οἷον. ^{vires: virens}

v. 727. Ὁρῶς ὁμίχουσιν] MS I. ὁρῶς. male. Veteres qui vestibus longis utebantur, exoneraturi vesicam non erecti stabant, ^{ut procumbant} sed procumbebant in terram, ut pedes vestibus tegerentur. καὶ σῆπυατα Hinc pedes tegere sacris scriptoribus est ventris aut vesicæ ex- ^{creta} crementa ejicere. Græcis καὶ θελκεῶν ἐσθῆτες. Ad idem vesti- ^{genus} tus genus pertinet istud præceptum, quo statim Hesiodus vetat nudari αὐδῆναι μεϊντήριον.

v. 728. Αὐτὰρ ἐπεὶ κτείνῃ] Uterque codex: Αὐτὰρ ἐπὶ κτείνῃ. Primus postea: μεμνηρῶν ἔς' ἀνίον. post ἀνίον de- ^{lenda} lenda distinctio. Sic autem vertendi sunt hic & sequens versus. *Sed etiam postquam occidis, memor ejus rei, adversus orientem, neque in via, neque inter eundem extra viam meas.* In vulgata versione nihil sani.

v. 730: Μακάρων τοι νύκτες ἑασιν.] MS I ἑασιν. Quæ hic Moschopolus & alii tradunt de sententia Hesiodi, cur noctes dicat esse deorum, non sunt nauci. Nemo poëtam interpreta-
 turus tam hospes esse debebat in lectione poëtarum, ut ignora-
 ret illorum sententiam fuisse, noctu deos versari in terra & hoc
 orbe nostro inter homines, interdium sedes superas colere. Stat. I
 Sylv. I.

mundit hoc vossius 29 Huc sub nocte silenti
idol. pag. Cum superis terrena placent, tua turba relicto
306. Labetur cælo.

Quintil. declamat. X: Quotiescunque domus fuerat grato sopore prostrata, aderat ille, quales humanis se offerunt oculis propitii dii, quale latissimum numen est cum se patitur videre. Sicut omnis religio templorum, omnis religio lucorum, cum tacuere mortalia, & profani prosul, errare sedibus totis, solitudine frui, & de suis dicitur exire simulæris: ita juvenis meus noctibus totis agebat filiam, & paterna domo ac penatibus suis fruebatur placidus & mitis, & matri propitius, ut numen & deus delabi syderibus, & venire de liquido puroque aëre videbatur. Sic legendus hic locus, & distinguendus. vulgo male habet. Hinc pleræque ἐπιφάνειαι non solum apud gentiles, sed etiam in sacris libris noctu dicuntur factæ.

v. 732. Εὐερέει & αὐλῆς] Αὐλὴ non est atrium, ut interpretes existimant; sed caula. uti fere semper antiquissimis scriptoribus αὐλαὶ sunt mansiones ὑπαίθραι, in quibus oves, capræ & alia animalia minora stabulabantur. Pollux lib. I, εἰ μὲν οἱ βόες ἵπποι βύθαιμα, βυαύλια, βυτάταις. εἰ δὲ οἱ οἶς καὶ αἶγες, αὐλὴ καὶ σηκός. Apollon. Argon. I, 575, & I 173, ac sæpe apud Homerum. quoniam vero sub dio erant. inde αὐλίζειν & ἀγρᾶν εἶναι est sub dio agere. In Theog. v. 26. ποιμένες ἀγρᾶν εἶναι, sunt pastores sub dio agentes, non, ut interpretes, in agris pernoctantes. quem errorem quoque B. Lucæ interpretes errarunt, in capite secundo; sed quem dudum castigavit I. Casaubonus.

v. 733. Μηδ' αἰδῶϊα γονῇ πεπλανημένοι] Immerito Proclus hic Hesiodum exagitat, quasi in nimis exilibus tradendis versetur, & de rebus levibus præcepta præscribat, dum verba in
 pro-

propria notione accipit. Sed Hesiodi verba sunt *μυστικώτερον*. Hoc autem vult a concubitu etiam legitimo non rem sacram esse faciendam, ne domi quidem, nedum in publico, nisi ante lauto & lustrato corpore. Tibullus:

discedat ab aris

Cui tulit hesternæ gaudia nocte Venus.

Hinc solebant se purificare. Suet. Aug. 94 de Attia Augusti matre, quæ cum dracone in templo visa tibi est volutari: *expergefacta quasi ex concubitu maris sese purificavit*. Quin & alia negotia suscipere non licebat iis qui propter dormierant nisi antea essent lustrati. Columell. XII, 4 de pistoribus, cocis, cellariis: *His omnibus placuit eum qui rerum harum officium susceperit, castum esse continentemque oportere, quoniam totum in eo sit, ne contrectarentur pocula, vel tibi, nisi aut ab impube, aut certe abstinentissimo rebus Veneris: quibus si fuerit operatus vel vir vel femina debere eos flumine aut perenni aqua priusquam penora contingant ablui. propter quod his necessarium est pueri vel virginis ministerium, per quos promantur, quæ usus postulat*. Nec Christianis olim licebat statim sacris operari, si cum uxori- bus consueverant. Gregorius M. respons. ad Quæst. X Aug. Episcop. Ang. *Vir cum propria conjuge dormiens intrare ecclesiam non debet, sed neque lotus intrare statim debet*. Paulo post: *Et quamvis de hac re diversa hominum nationes diversa sentiant atque custodire videantur, Romanorum tamen semper ab antiquioribus usus fuit post admixtionem propriae conjugis & lavacri purificationem ab ingressu ecclesie paulatim reverenter abstinerere*. Sed quanto rectius sapiens illa femina, cum consulere- tur, quando post concubitum liceret mysteriis interesse, re- spondit; si cum tua uxore rem habuisti, statim, si cum aliena nunquam.

v. 735. Μὴδ' ἄτι δὲ δυσφύμῳ τῶν Τάφῳ hic non est bu- stum, sepulchrum, ut rursus male interpretes, sed *αἶδει- πνον*, silicernium, cæna funebris, quæ opponitur *δειπνῶν*, hoc est convivio quod celebratur die festo, aut post sollemne sacrificium. Nullum enim sacrificium sine epulis. Hesych. Τάφῳ τὸ πρὸς τὸν αἶδειπνον ἐπὶ τῇ τῶν κατωχιδίων πηγῇ.

Τάφῳ ἐστὶ convivium quod celebratur in mortuorum honorem.
Homer. Iliad. ψ. v. 29.

Αὐτὲρ ὁ τοῖσι τέφραι μῦθοις δαίνυ.

sed ille his funebres epulas lautas instruxit. Ab hac ferali coena redeuntēs vetat poeta liberis operam dare mali ominis causa, quia, ut puto, vana superstitione capti credebant minime vitales futuros, qui ex hac μίξῃ procrearentur. Hinc vocat *δυοφάγους*, & quia Græci & Romani statuebant omnia feralia polluere propterea purgabantur ab exequiis redeuntēs. Festus: *Funius profectus redeuntēs ignem supergrediebantur aqua adspersi: quod purgationis genus vocabant suffusionem.*

v. 748. Ἀπὸ χυλροπόδων ἀνεπὶ ῥέκλιν] Ab ollis nondum dedicatis. Sic verte. *Χυλροπόδες* enim hic *χύτεραι*, ut Proclus alique monent. Alioqui sunt *ἐχαραὶ* ἢ *μαγείρων*, foculi sive sint fixi, sive mobiles, qui carbonibus implebantur & quibus imponebantur ollæ, quæ & *λάσανα* dicuntur & *ἀνθράκια*. Hesych. *Ἀνθράκιον τὸ μικρὸν τροπόδιον, καὶ λίθῳ ἤ μίμῳ ὃ ἐν ἀκλύδιῳ, καὶ χυλροπόδιον, καὶ πᾶσαι μικρὰ καίμινθον*. Sic scribendus hic locus, sine sensu vulgo legitur & laudatur a viris Græce doctissimis *χυλροπόδιον*. Pollux X, 24: *Χυλροπόδες ἔστι μὲν καὶ λάσανα κεκλημμένα ὄρεϊν, ὡς Διοκλῆς ἐν Μελίσσαις. Ἀπὸ λασάνων θερμὴν ἀφαιρήσων. Ἐν τῷ πρῶτῳ ἢ ἰππώνακτι ἰάμβων εἴρηται χυλροπόδιον. ὥστε καὶ παρ' Ἡσιόδῳ.*

Μὴ δ' ἀπὸ χυλροπόδων ἀνεπὶ ῥέκλιν ἀνελόντα.

Ἀλλὰ τὸ μὲν ἑπὶ πρὸς τοῖς ἀλλοῖς. ὅταν δὲ Δίφιλῳ ἐν ἐπικλήρῳ λέγῃ, *Χύτερον μίξαν ὦρα ἢ μαγείρας*. δηλονότι πῶς *χύτεραι* λέγῃ, ἀλλ' ἢ τὸ *χυλροπόδα*. Paucis interjectis: *Χυτέροποδα καὶ περὶ καὶ ἀνθράκιον ἔπησεν, Ἀλξίδῳ εἰπόντι ἐν Ἀθηναίᾳ. Καὶ μὲν παρὶν μὲν ἀνθράκιον ἐν μέσῳ σείων τε κυάμιν μεσῶς. Καὶ ὅς ὁ σείων ἀγείων ἢ κυάμιν, ἢ ἄλλο τι τοῦτον ἐνέφρυσεν. Καὶ μὲν ἐχάρατι εἰπὼς ἀπὸ ἀνθράκιον τὸ καὶ ἐχάρατι. Ἀριστοφάνης ἐν *πυγμίσταις* εἰπὼς τῷ ἐχάρατι. ὃ δὲ *Στεφάνῳ* ἐν *Ψυχασαῖς*. Πῶς ἂν καμίσαι μοι τις θυμολάπων μεσῶν ἐχάρατι.* Apposui pluscula verba, quia ex illis discimus quid fuerit *χυλροπόδες*, *λάσανα*, *ἀνθράκιον*, quod video ignorari. plerique enim putant esse *trullam*, ut P. Septimius Florentinus, vir elegantissimus, in Aristophanis *ἐπρώτῳ*, qui hos versus

ἐν ταῦτά γε

Πρὸς τὸ πολέμῳ τὰ λάσσανα τῇ βυλῇ πῶτ' ἴω, sic interpretatur :
ante bellum hic scilicet

Trulla stetero in gratiam senatus.

Cum non sint trullæ, sed foci ad quos carnes coquebantur senatui post sacrificia. vide ibi antiqua scholia. χυτρίποδες autem sunt ipsæ χύτρας σωσικδοχικῶς, ut *templa lapidata* apud Sueton. Calig. 6, non sunt grandine icta, ut exponit vir plurimæ lectionis C. Barthius in Adversariis, sed dii lapidibus impetiti. Veteres autem nullis vasis solebant ante uti ad cibum potumque capiendum, nisi ante lustrata essent libatione ex iis diis facta. Proclus ad hunc locum ἀπὸ χύτρας μὴ πρῶτον φάνης πρὶν ἀρίστης ἐξ αὐτῶν τοῖς θεοῖς. *Ex ollis non ante cibum capias, quam ex iis diis libaveris.* Sic patinam dedicat Vitellius apud Suetonium: *Hanc quoque (cœnam) superavit ipse dedicatione patina, quam ob immensam magnitudinem clypeum Minerva Αἰγίδα πολιάχῃ διατίσabat.* Hoc Latinis proprie est imbũere, quia tum vasa illa imbuebant vino quod diis libabant. inde postea *imbũere* de omnibus rebus, quæ primo usui nostro accommodantur. Catullus de Argo navo: *Illæ rudem cursu prima imbuit Amphitriten.* etiam de ipsis hominibus dicitur: Florus II, 3: *Cossidiani & domestici hostes tyrocinia militum imbuebant.* Tacit. I ann. 36. *Imbutasque prada manus in direptionem Galliarum erupturas.* Id. III Hist. 15: *Ut civili prada miles imbueretur.*

v. 750. Μηδ' ἐπ' αἰκινήτοισι καθίζειν] Recte αἰκινῶ veteres exposuerunt πέφες. In bustis enim stare, sedere, imo busta videre habebatur pro diro & infausto omine. quam superstitionem gentilium deridet Theodoretus sermone VII Ἱεροπάλῃ καὶ ἑλλῶ. Μῦθος ὑπολαμβάνει τὸ πλάζειν τοῖς τέφροισι. *Nefas habetis accedere ad sepulchra.* De his multa viri doctissimi notarunt ad Theophrasti characteres.

CAPUT XVII.

Vulgatus index Ημέραι expunctus. Fausti dies & infausti, sicut & horæ in fastis notatæ. Commoda sydera. A Jove omnes dies. Hesiodus emendatus ter. Πιτυκισμὸς. Antiqua lectio poetæ vindicata. Τετρακισμῶν ἡμέραι. Quaternarii numeri sanctitas. Φύσις αἰόλων, Παλαιός. Nicomachus Gargalenus & Anonymus antiquus scriptor correctus & explicatus. Hesiodo lux. Orcus. Ορκὸς sepulchrum, Menandro medicina. Orcus perjurii vindex. Virgilius defensus. Hesiodus denuo correctus. Μισαίδωνοι.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ ΗΜΕΡΑΙ] Nec hic index in Vossii codicibus, nec in Gudii Proclo est. quin nec ullum distinctionis vestigium apparet. In nonnullis tamen libris recentioribus titulum istum extare viri docti monuerunt, in veteribus vero non conspici, a quorum auctoritate nobis discedere religio est.

v. 765. Ημεῖς δ' ἐκ Διόδωρου] Veteres, ut etiam nunc superstitiosi homines, alios dies faustos, alios infaustos ac inauspicatos ad aliquod opus inchoandum ducebant, quos vocabant ἀποφράδας, ἀπαισίους Latini *Ægyptios*, *ominales*, *religiosos*, *incommodos* (sicut contra ea *commoda sydera* sunt fausta. Propert. II, el. 26: *Quæritis & cælo Phœnicum inventa sereno Quæ sit stella homini commoda, quæque mala.* eodem modo Græcis ἡμέραι ἐπιτήδαιοι, & ἀνιεπιτήδαιοι) qui in veterum fastis erant notati ut semper cognosci possint ab aliquid aggressuris, felix ne esset ille dies, nec ne. Petronius narrat in triclinio Trimalcionis duas tabulas fuisse in utroque poste defixas, quarum altera *luna cursum, stellarumque septem imagines pictas*, (sc. habebat) & *qui dies boni, quique incommodi essent, distinguente bulla notabantur.* Non vero dies tantum sed & horæ aliæ faustæ habebantur, aliæ infaustæ. quod & Proclus observavit addens diis dicatam esse meridiem, heroibus vero tempus pomeridianum, ideoque esse inauspicatum: auspiciatissimum vero matutinum & vespertinum. Hinc superstitiosi nihil auspicabantur, nulli se accingebant operi, nisi inspectis ephemeridibus, ex quibus capiebatur dies & hora fausta. Juven. Sat. VI, v. 576:

Ad

Ad primum lapidem vectari cum placet, hora

Sumitur ex libro: si prurit frictus ocelli

Angulus, inspecta genesi colliria poscit. &c.

Hæc superstitio primum ab Ægyptiis profecta, undedies Ægyptiaci dicuntur. Augustinus in epistolam ad Galatas: *Fam vero ne aliquid inchoetur aut adificiorum, aut ejusmodi quorumlibet operum diebus, quos Ægyptiacos vocant, sape etiam nos monere non dubitant.* Damnati sunt a Conciliis & patribus primæ ecclesiæ. Merito. Nec tamen nostrorum fastorum auctores ab hac ridicula gentilium opinione possunt deduci. Tam difficulter inveteratæ opiniones & errores eradicantur. Hesiodus autem felicitatis dierum & infelicitatis causas tribuit Jovi.

Ἡμεῖς δ' ἐκ Διὸς ἐν πεφυλαγμένοι· ὃς κ' ἔμελλεν.

Dies vero ex Jove observans ut decet. Et paulo post:

Αἱ δὲ γὰρ ἡμέραι εἰσι Διὸς ὧς μὴ λίσσιν.

Dies enim sunt a Jove sapiente. Ubi male interpretes: hæ enim dies. Omnes dies sunt a Jove. Noster iterum:

Ὅσας γὰρ νύκτες τε κ' ἡμέραι ἐκ Διὸς εἰσι.

Quotquot noctes ac dies a Jove sunt. Ut mirer doctos viros hic tricari. Superius in ἐργαῖς v. 563:

Εὖτ' ἂν δ' ἐξήκοντα μὴ τροπὰς ἡελίου

Χεῖμαι· ἐντελέσει Ζεὺς ἡμέρα.

Cum autem sexaginta post brumam hybernos dies Jupiter exegerit. Homerus:

Τοῖς γὰρ νῦς ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων

Οἷον ἐπ' ἡμερᾷ ἄγχοι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Talis est hominum terrestrium mens

Qualem diem inducit pater deorum & hominum.

Sic enim antiquissimos accepisse hos versus testantur Eustathius & Sextus Empiricus lib. V. adversus Mathematicos, qui Chaldaeorum opiniones explodit. Vide & viri præstantissimi & magnæ eruditionis Merici Casauboni, magni parentis dignissimi filii dissertationem de hoc Homeri loco, æternum monumentum amicitix, quæ inter nos intercedit.

v. 781. Σπέρμεν δ' ἄρ' ἐξάσθ' MS I ἀνέμεν δ' ἀσπασθ', quod

& in secundo habetur pro varia lectione. Metri causa legendum $\delta\acute{\alpha}\sigma\sigma\alpha\delta\chi$. sed vulgatam non damno.

v. 783. $\kappa\acute{\epsilon}\rho\eta\ \delta\acute{\iota}\ \epsilon\ \sigma\acute{\upsilon}\mu\phi\omicron\rho\acute{\epsilon}\varsigma\ \epsilon\iota\sigma\iota\nu$] MS I, $\alpha\acute{\sigma}\acute{\upsilon}\mu\phi\omicron\rho\acute{\epsilon}\varsigma$.

v. 785. $\kappa\acute{\epsilon}\rho\eta\ \tau\epsilon\ \theta\eta\acute{\upsilon}\epsilon\alpha\chi$] Nullus dubito quin omnes probaturi sint MS I lectionem: $\kappa\acute{\epsilon}\rho\eta\ \tau\epsilon\ \theta\eta\acute{\upsilon}\epsilon\alpha\chi$. Sic quoque legendum versu 794 $\kappa\acute{\epsilon}\rho\eta\sigma\iota\ \delta\acute{\iota}\ \tau\epsilon\ \pi\acute{\iota}\rho\epsilon\varsigma$. Vulgo inepte: $\kappa\acute{\epsilon}\rho\eta\ \delta\acute{\iota}\ \tau\epsilon\ \pi\acute{\iota}\rho\epsilon\varsigma$. In recentissimis editionibus cum jactura metri, $\kappa\acute{\epsilon}\rho\eta\ \xi\ \pi\acute{\iota}\rho\epsilon\varsigma$.

v. 793. $\iota\ \tau\omicron\rho\epsilon\alpha\ \phi\acute{\omega}\tau\alpha\ \Gamma\acute{\iota}\nu\epsilon\alpha\chi$. $\mu\acute{\epsilon}\tau\alpha\ \gamma\acute{\alpha}\rho\ \tau\epsilon\ \iota\acute{\omicron}\sigma\iota\nu\ \pi\epsilon\pi\upsilon\kappa\epsilon\sigma\mu\acute{\epsilon}\rho\omicron\nu\ \epsilon\iota\sigma\iota\nu$] MS I, $\gamma\epsilon\acute{\iota}\nu\alpha\sigma\theta\alpha\gamma$. MS II, $\mu\acute{\epsilon}\tau\alpha$. Sic & Palatinos codices legisse testatur Comelinus, quibus adstipulantur editiones Basileenses Iſingrini & Oporini, quas sequor. Ibidem male nonnulli scribunt $\pi\epsilon\pi\upsilon\mu\acute{\epsilon}\rho\omicron\nu$. $\pi\epsilon\pi\upsilon\kappa\epsilon\sigma\mu\acute{\epsilon}\rho\omicron\nu$ enim Græcis dicitur homo prudens, & versutus eadem ratione qua Latinis *callidus*, cujus scilicet animus ita rerum usu occalluit, ut falli facile non possit. Phædro *retorridi* dicuntur. Hoc vero sine præclaris ingenii dotibus consequi nemo potest etsi a primis annis in luce fori & hominum fuerit versatus.

v. 797. $\pi\epsilon\phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\chi\omicron\ \xi\ \theta\upsilon\mu\acute{\omega}\ \pi\acute{\iota}\rho\epsilon\acute{\alpha}\delta'\ \alpha\lambda\lambda\acute{\alpha}\alpha\chi$] Hos tres verus ineptissime & imperitissime verterunt interpretes: *cantus vero esto animo ut quartum vites desinentis & inchoati mensis, doloribus consciendo animo valde hac accommoda est dies*. Nihil potest fingi imperitius, nihil insulsius. Miror viros eruditissimos, qui hunc poëtam ediderunt, istam inscitiam non castigasse. Hesiodi vero hæc mens est: *Teneto vero memoria quarto die ut vites finientis & inchoantis mensis doloribus consicere animum; valde hac sacra est*. Vides sententiam poëtæ recta adversari interpretum Latinorum versionem. $\pi\epsilon\phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\chi\omicron\ \theta\upsilon\mu\acute{\omega}$, ut superius: $\epsilon\acute{\omega}\ \theta\upsilon\mu\acute{\omega}\ \delta\acute{\iota}\ \delta\acute{\epsilon}\ \pi\acute{\alpha}\nu\tau\alpha\ \phi\upsilon\lambda\acute{\alpha}\sigma\sigma\epsilon\iota\sigma\iota$, *animo autem studiose omnia custodi*. $\tau\epsilon\pi\lambda\epsilon\sigma\mu\acute{\epsilon}\rho\omicron\nu\ \eta\mu\epsilon\rho\epsilon\varsigma$ est $\iota\epsilon\rho\acute{\omicron}\nu$, ut apud Gregor. $\pi\lambda\epsilon\iota\nu\ \iota\epsilon\rho\tau\acute{\iota}\omega$ est festum celebrare. $\iota\epsilon\rho\tau\acute{\eta}\ \epsilon\pi\acute{\iota}\ \chi\rho\iota\sigma\acute{\tau}\omega\ \tau\epsilon\lambda\eta\mu\acute{\epsilon}\rho\eta$, festus dies Christo dicatus, qui celebratur in honorem Christi. Quis ignorat $\pi\lambda\epsilon\tau\acute{\iota}\varsigma$? Quarta vero finientis mensis est quarta & vicesima mensis dies; quarta vero inchoantis est quarta a kalendis. Apud Græcos enim in quolibet mense quatuor erant quartæ dies, $\pi\epsilon\tau\acute{\iota}\epsilon\tau\eta\ \iota\sigma\tau\acute{\alpha}\mu\acute{\epsilon}\rho\eta$, $\pi\epsilon\tau\acute{\iota}\epsilon\tau\eta\ \mu\epsilon\sigma\eta\ \eta\eta$, $\pi\epsilon\tau\acute{\iota}\epsilon\tau\eta$.

πετέρετ φθινόῳ. Prima quarta, πετέρετ ἱταμίνα, est quarta a kalendis : secunda quarta πετέρετ μεσσηῖν est quarta post decimam : tertia quarta πετέρετ φθινόῳ est quarta post vicesimam. Sic etiam sunt trestertix, quintæ, sextæ, septimæ, octavæ, nonæ in singulo mense. Paulo ante μέσσης περίωδῳ *media quarta* meminit, quæ est quarta decima, πετέρετ μεσσηῖν. versu 812 & sequentibus tres nonæ, εἰσάδες commemorantur. Et hæc satis obvia, quæ non notassem nisi viderem esse qui nesciant qui per περίωδον φθινόῳ καὶ ἱταμίνα μεσσηῖν dies sint intelligendi. Cæterum numerus quaternarius quam sanctus fuerit antiquis, præcipue Pythagoreis, & quam vim ei tribuerint neminem paulo humaniorem fugit. Inter varia cognomina dictus etiam fuit Φύσις Αἰόλῳ. Nicomachus Gergasenus in Ἀριθμητικῶν θεολογικῶν libris : Ἡ δὲ περίωδός παλιν αὐτοῖς ἡνωµένη μέγιστον, ἀλλή ἑξὺς, &c. ἔστι γὰρ αὐτοῖς τῶν τε φυσικῶν ἀποτελεσµάτων πηγὴ καὶ κλειδῶν τῆς φύσεως, &c. ἀλλὰ καὶ αὐτὴ φύσις καὶ Αἰόλα. Vertit A. Schottus : *Quaternarius item magno ipsis est miraculo, novus Deus &c. Fons ipsis est naturalium effectuum, atque natura claviger, &c. Imo natura ipsa est et varietas.* Sed num Αἰόλα est varietas? Meursius in denario Pythagorico legit : Αἰόλα φύσις ex Anonymo in Theolog. Arithmeticis : Αἰόλα φύσις κατωνόµεζον τῷ περίωδον τὸ πικίλον ἐµφαίνοντες τῆς εἰκείνητος καὶ ὅτι ὅτε αὐτὴ ταύτης ἡ φυσικὴ ἀφελύσµησις. διδὲ καὶ κλειδῶν πᾶσι τὴ φύσιν αὐτῷ πικίλῳ ἐπινόµεζον. *Æoli naturam appellabant quaternarium, varietatem proprietatis indicantes : et quod absque eo non sit universalis constitutio, unde etiam clavigerum natura quendam ipsum undique cognominabant.* Sed quid est *Æoli natura*? Æolus Vulcaniarum insularum Rex fuisse traditur, & cœlestium motuum peritus, ideoque ventorum dominus. Quid vero ille ad naturam rerum omnium parentem? Recte se habet lectio Nicomachi, nisi quod copula sit exterenda, legendumque : ἀλλὰ καὶ αὐτὴ φύσις αἰόλα. Dorica Dialecto, qua utebantur Pythagorei & omnes magnæ Græciæ incolæ pro αἰόλη. Sic vice versa emendandus Anonymus ex Nicomacho, non contra. Αἰόλῳ, & Παναιόλῳ sunt

φύσιν propria epitheta. Ratio nemini potest esse obscura. Nummus antiquus æreus Aristotelis qui penes me est, ab una parte expressum habet Aristotelem cum inscriptione: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ: In altera Naturam, cum

hac inscriptione: ΦΥΣΙΣ ΠΑΝΑΙΟΛΟΣ. Et inscriptio antiqua apud Gruterum:

ΦΥΣΙΣ ΠΑΝΑΙΟΛΟΣ
ΠΑΝΤ. ΜΗΤ.

v. 804. Ὄρκον πινυμένους] Interpp. *Perjurium vindicantes*. Quis audivit ὄρκον esse perjurium? ὄρκον ἀγέλαειν est jurisjurandi fidem violare, perjurium fieri. Sed ὄρκον nunquam simpliciter est perjurium. Cæterum in MS I legitur: ὄρκον γενόμενον. *Orcum natum*. Sane sic legisse videtur Virgilius: *quintam fuge: pallidus Orcus Eumenidesque sata*. Ubi Servius: *Hesiodus Orcum quinta luna dicit natum*. Ex Celso quoque tradit Orcum esse jurisjurandi Deum, pallidum dictum quia jurantes trepidatione palleant. Apud Orcum enim defunctas animas jurare, ne quid suos, quos in vita reliquerunt, contra fas adjuvent. Orcus Latinis est Pluto, summus inferorum Deus. Cic. in Verr: *Ut alter Orcus venisse Æsnam, & non Proserpinam, sed ipsam Cererem rapuisse, videatur*, hoc est, alter Pluto. Plaut. Pœn. I, 130:

Quo die Orcus ab Acheronte mortuos amiserit.

Et

Et sic Latini frequenter. Nonnullis tamen non Pluto sed Charon Orcus est. Glossæ Philoxeni: Orcus Χάρων. Quin & Silius Italicus Cerberum dicit Orcum.

Illustrat jejuniis faucibus Orcus

Armenti quondam custos immanis Iberi.

Ut veteres videantur omnibus inferis tribuisse nomen Orci, quod a Græcis illos accepisse certum est, qui ὄρεον vocarunt sepulchrum, ut bene observat Maximus Scaliger ad Varronem ex Menandro:

Οὐ πώποτε ἐζήλωσε πολυτελῆ νεκρόν.

Εἰς τ' ἴσον ὄρεον τῷ σφόδρ' ἔρχεται δ' ὀπλήης.

Nunquam invideo mortuo opulento, in simile sepulchrum venit etiam valde tenuis. Sic hic locus legitur; pro quo male substituit vir summus ὄρεον recte tamen scripsit δ' ὀπλήης, cum aliter legeretur δ' ὀπλήϊ. ὄρεον sane fuisse deum inferorum ut patet ex hoc loco Hesiodi, qui illum conjungit cum Furiis, & natum dicit ab Eride in perjuratorum pœnam, vide & in Theog. v. 231. Sicut autem ἄδης, hoc est Pluto, sic & ὄρεον inferorum Deus pro sepulchro ponitur. Ex lectione autem nostri codicis apparet Virgilium non esse hallucinatum, quod Salmasius in libro de annis climactericis contendit, cum scripsit Orcum natum esse quinto die. Sic enim invenit in suis exemplaribus, ut legitur in primo Vossiano. In hoc tamen abit a sententia Hesiodi, quod illo die Erynnidas quoque natas canat: cum Hesiodus tantum dicat illos versari apud superos hoc die ad vindicanda scelera flagitiosorum hominum. Sed forsan in hoc securus est Orpheum, & Melampodem; qui & ipsi commodorum & incommodorum dierum ephemerides ediderunt cum illorum causis, ut Græci interpretes, qui illorum testimoniis sæpe utuntur, ostendunt.

v. 812. Ἐὐθιὴ μὲν γάρ τ' ἡδὲ φυλάξιμεν] MS I, ἐὐθιὴ μὲν γάρ θ' ἡδὲ φυλάξιμεν. Bona siquidem est hæc ad plantandum.

v. 818. Παῦροι δὲ τ' ἀληθέα κινήσεμεν] pauci veracem dicunt. inde Virgilius ait illum diem esse contrarium furtis. No-

na fu-

να *fuga melior contraria furtis*. Furibus enim fraudi est veritas. Hic est hujus loci sensus, quem & Salmasius ἰ πάνυ vidit.

v. 820. Μείων' πύρροι δ' αὖτε μετ' εἰσάδει] MS I, μεσσήν' πύρροι ἢ μετ' εἰσάδου. quod placet. Subintelligendum autem hic ἴσσοι. Paulo ante νῆα πολυκλήιδου perperam vertunt *bene clauatam*, cum sit πολυκλῆιδος in qua multa sunt sedilia remigum. Κλήιδες enim sunt transtra. v. 823: Μετὰ δ' αὖτε sunt μετὰ δὲ πίπυσσιν dies *intercidentes*, qui inter faustos & infaustos volvuntur. Vulgo *incerti* vertunt. δυνάμει est πίπιν. Unde Catadupa Ciceroni Nili catarrectes dicitur, quod de altissima rupe præceps cadat.

C A P U T XIX.

Λαοσός. Hesiodus emendatus & vindicatus. Ταῦτοφυρε. Δῶκε Ἀθησίδης. Πλεκτὰ ἄρματα. In Hesiodo conjectura. Ὅχιεν ἄτιν. Phaedrus emendatus. Ἐχειν, habere pro regere. Adamantinus. Obscurus locus Hesiodi & aliquot Homeri expositi. Κυάνη πύχης. Πύχης in scutis quid. Πύχης montium juga. Πολύπυχος Ὀλυμπος. Ἐλαύνειν, διαλαύνειν. Ducere.

IN Ἀσπιδι v. 3. Λαοσός] ad bella concitantis, bellicosi. Hesych. Λαοσός, εὖσα ἢ παρορμῶσα εἰς τὴν πόλεμιν. Ὅ ἐστιν ἐπίθετον Ἀθῶνας. Cur vertant *populorum dissipatoris* causam nullam video. De matre Alcmenæ quæ Herculem edidit diversæ sunt veterum sententiæ. Pelopis filiam fuisse consentiunt fere omnes. Hinc Hercules Pelopis pronepos dicitur in antiqua inscriptione. Diodorus Siculus illam vocat Eurymedam, Plutarchus Lysidicen, Apollodoro in bibliotheca Anaxo Alcæi filia dicitur.

v. 9. Η' ἢ καὶ ὧς] lege: ἢ ἢ.

v. 23. Τῷ δ' ἄρ' αἶμα ἱέμεροι] Diaconus legit ἱέμεροι, & interpretatur ποσειδέμεροι. Pessime meo judicio. ἱέμεροι πολέμιοι καὶ φυλόπιδοι conjungenda esse vel puer videat.

v. 29. Ἀρῆς ἀλκτῆρα φυλάσσει] Cui persuadeas tyronem Græcæ linguæ nescire ἀρῆς ἀλκτῆρα esse depulsatorem malorum,

rum, damnorum, calamitatum? Hinc Hercules appellatur ἄλκι-
ξίηκε. Interpretes tamen portentoso errore transtulerunt:
Martis depulsorem. Inferius:

Θήκετο δ' αὖφ' ἄμμοισιν δόης ἀλκίηρα σίδηρον.

Iniecit autem humeris malorum depulsorem gladium.

v. 35. Τανυσφύρεω Ἡ' λικτρυνίδης] *pulchra Electryonida*. Ri-
dicule interpretes. *procera Electryonida*. quam paulo ante appel-
laverat εὐσφυρον, nunc dixit πανύσφυρον. Hesych: πανύσφυρο,
δρεσφύρο, εὐσφυρο, λικτρίσφυρο. quæ pulchros & teneros
talos habet formosa. Sic apud eundem: Ταναῦθης ἐστὶ λεπτό-
φυης, tenuiter textus. Ταναηκὲς veteres exponunt ἄμμηκὲς. Τα-
νύτρεα, λικτρίτρεα. Τανὰς non solum est μακρὸς, sed & λε-
πτός.

v. 47. Τερεπύδου δώροισι πολυχρῆστα] Nescio quid hic de-
liret Diaconus, qui hæc verba accipit de Alcmena, asseverans
illam hic a poëta dici Venerem, quia superius scripserit, eam
omnes antecellere mulieres εἰδὶ καὶ μεγάλῃ. quæ an sano homini
in mentem possint venire dubito. Cui enim, præcipue qui
Græcos poëtas enarrandi partes sibi imposuit, potest latere
δῶρε Ἀφροδίτης εἶναι στυγσίαν, δύνω, φιλότιμον, *Concubitum*,
consuetudinem?

v. 52. Βίλῃ Ἡ' ῥεγκλείῃ. Inepte vertitur: *vim Herculanam*.
cum sit secundum pervulgatam & creberrimam Græcis poëtis
circumscriptionem, ἴψῃ *Hercules*. Inferius:

Ἐν μέσῳ δὲ δράκοντι ἔλῃ φόβος, ἔπ' φαίος.

*In medio autem draco erat terribilis. Ubi interpretes denuo: dra-
conis horror. Imitatus est Horatius:*

Perrupit Acheronta Herculeus labor.

hoc est Hercules, ut apud eundem *Catonis virtus* est Cato: *Nar-
ratur & prisca Catonis virtus saepe incaluisse mere.*

v. 63. Πλεκτῆϊσιν ὑφ' ἄρμασι] Inferius v. 309 ἄρματι καὶ ἡνι-
πι. v. 307: εὐπλεκεῖς δόρυς. hoc est currus ex lignis contextos,
compactos. πλέκω de curribus, ut apud Latinos *texere* de na-
vibus. Claud. *Qua sylva carinas texuit*. Propert.

Ite rates curvas & leti texite causas. ut pulchre & ve-
rissime emendavit Gronovius ὁ πᾶν in Observationibus.

v. 93. Ἡν ἄτλω ὀχίων] *Culpa[m] suam la[n]gens, non noxam,*
 ut vulgus interpretum. Existimo autem legendum ὀχίων, cul-
 pam suam ferens, hoc est luens. Homer. Iliad. φ, 300:

Ὁ δὲ φείσων ἦσαν ἀσθενεῖς

Ἡ γὰρ, λῶ ἄτλω ὀχίων ἀσθενεῖσι θυμῷ.

hic vero mente sua captus ivit, suam culpa[m] luens stolido animo.
 quod loquendi genus etiam Hebræis frequens, ut in illo, *filius*
non portet delicta patris, hoc est *non luat*.

v. 95. Ἀλλὰ οὐ θῆσσαν ἔχ' ἥνια φοινίγεν' ἑπ' ἵππων ἀκυπόδων]
 hoc equos rege frenis. Hoc Phædro est, *ora continere frenis spu-*
mantibus. lib. III, fab. 6.

Sed istum timeo sella qui prima sedens

Fugum flagello temperat lentum meo,

Et ora frenis continet spumantibus.

Sic legendum esse ante hos decem annos vidi, & probavi Gro-
 novio. Horatio est *ora frenis temperare*. Ovid. *spumantia ora*
coërcere VI Metam.

dum flectit in orbem

Quadrupedes cursus, spumantiaque ora coërcet.

Id. V Metam.

dea fertilis angues

Curribus admovet, frenisque coërcuit ora.

Id. epist. Phædræ:

Sape juvat versare leves in pulvere currus,

Torquentem frenis ora sequacis equi.

Seneca Hippolyto v. 1002:

Celfos sonipedes ocyus subigit iugo

Et ora frenis domita substrictis ligat.

Ἡν ἄτλω v. 105. Ὁ δὲ Θῆσσαν κενόδωμον ἔχδ] Interpretes vertunt:
 i. e. *qui Thebarum mœnia tenet*. Nec improbo. ἔχδ tamen pote-
 rat etiam verti, *habet*. Nam habere Latinis æque ut Græcis
 v. 56. p. m. *ἔχων* dicuntur loca, qui illa possident, & gubernant, qui il-
 linc. in *his* præsunt. Justin. XII, 4: *Terras inter amnes Hydaspem*
 v. 2. i. 5. *& Indum Taxiles habebat*. Flor. IV, 2. *Siciliam & Sardi-*
niam annona pignora per legatos habuit. Tacitus II annal. 20:
Festinare & urgere ut provincias & legiones solus habeat. Sic
 & ho-

& homines & dii dicuntur haberi ab iis, sub quorum potestate & ditione sunt. Ovid. I Metam. v. 196:

*Cum mihi qui fulmen, qui vos habeoque regoque,
Struxerit insidias.*

v. 136. Κυνίω εὐπύκον ἔθηκε Δαίδαλιω ἀδάμαντι. Di-
conus contendit ἀδάμαντι hic non esse lapidem; sed σίδηρον.
Hunc sequuntur Latini interpretes. Sed quis tam hospes est in
veterum scriptis, cui lateat adamantina Græcis & Latinis dici
omnia quæ valde dura sunt & firma. Sic Horatius Marti tri-
buit *adamantinam tunicam*. Ovid. IV Metam. de sedibus in-
ferorum:

Carceris ante fores clausas adamante sedebant.

hoc est obicibus & postibus firmissimis. Sexcenta apud poëtas
exempla facile invenies.

v. 143. Κυάνη δ' ἀπὸ πύχας ἡλέλαντο. Interpretes inscitissi-
me: *caruleis plicis fulgorem interfecantibus*. Verte: *carulea la-
mina erant ducta*. Κυάνη πύχας, sunt cæruleæ laminæ, ut apud
Homerum θειγῆς κυάνη, cærulea lorica. Πύχας sunt lami-
næ, tabulæ, plagulæ, coria ex quibus scuta conficiebantur. Ety-
molog. M. exponit τὰ ἀφ' ὧρα, ἐπαπλήτως ἐλάσσω. Ex plu-
ribus enim plagulis, pellibus, textis, tabulis, pro materiæ di-
versitate, conficiebantur clypei Græcorum, sicut & scuta Ro-
manorum. Unde vult Varro scutum dici a secando quasi seca-
tum. Quamvis autem in veriverbio labatur Togatorum do-
ctissimus, est enim scutum a σῦτ, quia pellibus obduceba-
tur, ostendit tamen veterum scuta ex variis partibus fuisse com-
posita. Liquidissime Homerus Iliad. H, v. 248:

Ἐξ δ' ἀπὸ πύχας ἦλθε δαΐζων χαλκῆς ἀτειρῆς

Ἐν τῇ ἐσδομάτῃ ρινῶ χέτο.

*Ceterum sex per plagulas penetravit findens hasta, in septima au-
tem pelle hasit.* Ajacis clypeus erat ἐπὶ ἑβδόμῃ, singula pellis con-
stituebat πύχα, sive plagulam. Iliad. Y, in descriptione scuti
Achillis,

Ἀλλὰ δύω μ' ἐλάσσε ἀπὸ πύχας, αἱ δ' ἅρ' ἐπ' ἑβδόμῃ

Ἦσαν· ἐπεὶ πέντε πύχας ἦλασε Κυλλοποδίων

Τὰς δύο χαλκείας, δύο δ' ἐνδὲι χρυσίτι ροιο

Τὼ δ' ἔμινω χρυσίῳ.

See

Sed duas quidem adexit per plagulas, ha autem adhuc tres erant. quoniam quinque plagulas Vulcanus duxerat, duas areas, duasque intus stanni: Unam vero auream. In quibus locis ineptissime interpretes πύχας vertunt plicas, ut in pluribus aliis. Polybius in descriptione scuti Romanorum σανδιώματα appellat, lib. VI: Ἐκ διπλῆς σανδιώματι, ταυροκόβη πεπηγὸς ὀνίω μὲν ἢ ταῦτα μοχλεῖν δέρεσσι περιείληπται. Scutum e duplici tabulato glutine taurino est compactum: extrema superficies linteo, deinde vitulino corio circumtegitur. Nicetas Choniata lib. I rerum Isaaci Angli in descriptione thoracis ex lineo coactili saepius aut decies in se complicato συμπύγμα diceit, quæ Poëtæ veteres πύχας. Αὐτὸς μὲν τοι ὁ Κόρραδῳ αἰὶνῶ θύρεθρον θηρικαῶτα διηρηγίετο, ἐν ᾧ λίαν πεποιημένον ὑφασμα εἶναι αὐστηρῶς ἰκανῶς ἡλιομύρον ἀφ' ὧρον παλάκας περιπύχην δίκην ἡρώκα συνεδύετο. ἐς τοῦτον δὲ μὲν ἀνέπτυκτι αἰλοὶ καὶ οἷον συμπιληθῆναι, ὡς καὶ βέλους εἶναι παντὸς στενωπότερον, ἡραθμῆτι δὲ εἰς ἐκλειπαιδίκα καὶ πολέω ὑφάσματι συμπύγμα. Ipse Conradus sine scuto tunica dimicabat: sed pro lorica textum quoddam gestabat e lino factum, vino austero probe salito maceratum, sapius replicatum: quod quidem sale & vino coactum adeo firmum adversus ictum erat, ut penetrari a nullo telo posset. Erant autem huius texti plagellæ octodecim & eo plures. Propter eandem rationem tabulæ quoque ex quibus fores compingebantur πύχας dicuntur. Pollux onomast. IX, 5. πύχας sunt etiam pugillarum tabulæ, sive sint eburnæ, sive lignæ, sive aureæ. Hinc διπύχην, τερίπύχην, πολύπύχην. Nec longe inde discedit quod pro jugis montium πύχας ponuntur. Apollon. Rhod. III, 101:

Βῆ ῥ' ἰδὺν Οὐλύμπου καὶ πύχας. Ivis per juga Olympi. Ubi ridicule interpres novissimus vallas exponit. Jugis montes connectuntur. Hinc nostro in Theogon. v. 113 πολύπύχῳ Ὀλύμπῳ est multa juga habens. inepte interpretes: caelum multis sphaeris implicitum. Ελαύνειν vero & διελαύνειν sunt propria in hac re verba. Homerus in loco superius laudato: ἐπεὶ πέντε πύχας ἤλασε Κυλλοπεδίων. quoniam quinque laminas duxit Vulcanus. Idem alio loco: μὲν ἄρα χαλκῶς ἤλασε, quam faber ararius fecit. Ελαύνειν σίδηρον χρυσόν, ferrum, aurum ducere,

cere, proprie dicuntur fabri aurarii & ærarii. Hinc ἐλάσματα sunt laminæ ductiles. Eustath. ad d. l. πίντε πλύχας ἤλασι. εἴρηται τὸ τοῦ μὲν καὶ τέχνην χαλκὸν ἐκλύ. dicitur hoc quidem secundum artem fabrorum ætariorum. Est enim proprium χαλκῆς-ζων verbum. Herodot. I, 68: Ε'λθὼν ἐς χαλκήϊον ἐξηεῖτο σίδηρον ἐξ ἐλαυνόμενον. Cum venisset in officinam ætariam videns ferrum duci. Noster inferius in Theogon.

Τὸν αἰεὶ χαλκῶν ἐρεῖ ἐλήλαται.

Quem circa ferreum septum ductum est. Apollon. Rhod. Argonaut. II, 231:

Οὐδ' εἰ οἱ ἀδάμαντι ἐληλάμενον κίερε εἴη.

Ne sic cor ei sit ex adamantino ductum. Ε'λαύνειν Latinis est ducere. Horatius de Alexandri ærea statua: Ne quis se duceret arc. Πλύχας recte etiam verti possunt tabulæ, quamvis sint ferreæ, aut coriaceæ, aut ex alia materia. Sic apud Tertull. de pallio eadem translatione plicæ longæ in toga dicuntur tabulae toge, quod similes sint tabulis.

CAPUT XX.

Λόκα θύοντες. Ἄπλησι. In Hesiodo menda exemta. Eidem lux. ἀμφὶ καίνα, & similes locutiones. Τεταρήσι. Ἀγλαίη Ἀδύνα. Μάχῃ κορίσσειν. Danielis Heinssii elegantissima emendatio asserta. Juvenali lux. Rumpere auditorium. Hesiodus distinctione adjutus. Πάντες κακίστους. Κίσις: Τίταιναι. Χλωρὸς est ὠχρὸς. ὅπῃ χλωρὰ ἀδάμαντος βαίνειν. Leves in hastis. & similes locutiones.

v. 146. **Ο** δύντων λόκῃ θύοντων] Pervenustum loquendi genus est pro ὀδύνων λόκῃ. Antiqua inscriptio in consecrationem templi in agro Herodis Attici, πόλη χλωρὰ θύουσι, herba viridis, quod olim observavit Salmasius, & ante eum David Hæschelius in epistola ad Meursium scripta, quæ penes me est.

v. 147. Οἰδύντες ἄπλησι] dentes magni. Hesych. Ἄπλητον, ἀπρόσιτον, ἀχώριστον, μέγα. Interpretes pessimie: dentes inaccessibiles. ut & v. 230: Γοργῶντες ἄπλησι, sunt terribiles. In Theog. v. 151 Χεῖρες ἄπλαστοι manus magnæ, terribiles. Sophocles:

Aiace flagellifero v. 256: Τὸν αἰσ' ἄπλας ἔχῃ. Hunc furor magnus tenet. vid. ibi scholia.

v. 155. Ἐν δ' ὁμοῦς πε, φόβῳ τ' Ἀνδραγαθή πε διδῆς] legendum: ἀνδραγαθή τ' ἐδιδῆς. Vertendum vero: In eo tumultus, terror, & homicidium ardebant scilicet ira, indignatione, dimicandi libidine.

v. 179. Καίνα τ' ἄμφι ἄνακτα, Δρύαντά πε] Hī omnes accusativi ab hoc versu usque ad 183 exponendi sunt per nominativos, *Canens Rex*, *Pirithous*, &c. quod satis indicat versus, qui iis subjicitur:

Ἀεζύριοι, χεῦσεναι καὶ χεοὶ τολίχ' ἔχοντες.

Latinos interpretes fugit elegantissimum istud dicendi genus, οἱ ἄμφι Πλάτωνα, pro Πλάτων, de quo superius egimus. Poëta omisit articulum.

v. 181. Τιβερήσιον] Notat Diaconus hunc Lapitham nomen accepisse a loco quem coluerit. Is est fluvijs Thessaliæ. Suidas: Τιβερήσιον ποταμὸς Θισσαλίας. Sed & ejus accolæ eodem nomine fruebantur. Stephanus de Urbibus: Τιβερήσιον ποταμὸς Θισσαλίας. τὸ ἐθνικὸν ὁμοφώνως Τιβερήσιον. Stulte ὅς γε Ἄρηον vertitur *notus Martis*. cur non: *filius Martis*? Sic autem omnes dici πολεμικὰς αἰδέας qui Homerum, parentem omnis doctrinæ & elegantiae legerunt, non possunt nescire. apud eundem eodem sensu: ἦες Ἀρήιον.

v. 185. Ἀσφολον οἰωνιστῶν] Ovidio XII Metamorph. dicitur Astylos:

*Quique suis frustra bellum dissuaserat augur
Astylos.*

v. 196. Ἰσθρῶν πε] *ruentium*. non: *festinantium*. nisi forsitan legendum: Ἰσθρῶν πε avidorum scilicet pugnæ.

v. 197. Ἀγλαίη τελευχέαια] Cave veritas, *prædatrix Tritogenia*, cum interpretibus. Retinendum Græcum epitheton *Agelæa*. qua significatur bellicosa Minerva. Suidas: Ἀγλαίη ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ δὲ τὴν ἄγειν λέγουσιν, τατίαν, τελευχέαιαν. Noster infer. Theog. v. 318: Homerus Iliad. δ. v. 178:

Πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ Ἀγλαίη.

Prima Iovis filia Agelæa. ubi æque inepte interpretes: *prædatrix*.

datrix. vide ibi Eustath. scholia Didymi & Erymolog. Magnum.

v. 198. *Μάχῳ ἐθέλωσε κορύσσειν*] Quid est, *pugnam velle armare*? Sic enim reddiderunt interpretes. Κορύσσειν μάχῳ est accendere prælium, ciere bellum, ut Justinus loquitur de Artemisia: *inter primos duces bellum acerrime ciebat*. Noster paulo ante: Κορύσσεσσι κλόνοι ἀνδρῶν, *accendens pugnam virorum*. Pindarus Isthmionic. VIII:

μάχας ἐνερμεβρότα

Ἐρῶν ἐν πεδίῳ κορύσσειν.

pugna homines interimentis opus in campo ciere, quod est fortiter pugnare. Κορύσσειν sæpe generaliter est augere. Hesych: Κορύσσειν αὐξάνειν. Pindarus Isthmionic. VIII: βίον κορυσσέμεναι ἐρῶν βόλοις μηχανῶς, *fortunas amplificare bonis artibus*.

v. 203. *Θεῶν δ' ἰδὲ ἀγνὸς Ὀλυμπῶ*] Elegantissime hunc locum emendavit D. Heinsius, qui legit ἀγνὸς Ὀλυμπῶ, *frangebatur*, hoc est, resonabat Olympus. Polybius XV, 30: τῷ δ' ἀφασφάντων τὰ ὠρὰ τῷ βασιλείῳ κατ' ἑγγυῶς πᾶς ὁ τόπος τῷ κράτει καὶ τῇ κλαυγῇ. *Satellitibus regia mandata exponentibus plausu & clamore omnia loca replebantur*. Noster poeta inferius vers. 278:

Τοὶ μὲν ἱππῶν λιγυρῶν συρίγγων ἴσσω αὐδῶ

Ἐξ ἀπαλῶν τομάων, αὐεὶ δὲ σφισιν ἄγνυς ἤχῳ.

Atque hi quidem canoris tibiis emittebant cantum & tenero ore, circumque ipsos frangebatur echo, id est, resonabat. Vers. 345:

Τῶν δ' ἱππῶν μὲν ἱππῶν ἱππῶν αὐτοὶ ἀλλήλοισιν

Ὀξεῖα χρεΐσσαν, αὐεὶ δὲ σφιν ἄγνυς ἤχῳ.

Horum equi deinde obviam sibi mutuo facti, acutum hinnivere, circumque ipsos frangebatur echo. Virgilius:

Et cantu querula rumpent arbuta cicada.

Juvenal. *Affiduo rupta lectore columna*. Nec aliter intelligendus ejusdem Poëtæ locus Sat. VII I, v. 85:

Gloria quanta libet quid erit, si gloria tantum est?

Curritur ad vocem jucundam, & carmen amica

Thebaidos, latam fecit cum Statius urbem,

Promisitque diem: tanta dulcedine captos

Afficit ille animos, tantaque libidine vulgi

Auditur. sed cum fregit subsellia versu

Esurit, intactam Paridi nisi vendat Agavem.

In quo loco exponendo principes ingeniorum Josephus Scaliger & Isaacus Casaubonus mire trlicantur. Ille in Ausonianis lectionibus vult Statium poetam post incredibilem totius urbis expectationem tandem in agone Capitolino Thebaidem suam recitasse, sed non placuisse, & contra eum alios coronatos. Hoc false significare Juvenalem dicentem: *sed cum fregit subsellia versu*, nimirum poetam recitantem non stetisse, sed excidisse, hoc est, non placuisse. In diversum plane iit Casaubonus in animadversionibus in Suetonium, qui frangere subsellia interpretatur vehementissime placuisse, sic ut Κρότη, *Eugē*, *Sophos* acclamantium quasi subsellia frangerentur. Fundum hujus sententiæ producit Sidonium Apollinarem V, ep. 70: *Hunc olim perorantem, & rhetorica subsellia plausibili oratione frangentem, socer eloquens ultro in familiam patriciam adscivit.* Sed uterque nihil aliud significat quam simplicem recitationem, quod & postea ipse Casaubonus fatetur. Frangere subsellia versu eadem ratione dicitur, ut rumpere legendo columnas, cantu arbuta, Olympum. Martianus Capella: *Nam absque his qui perturbantes pectora sensusque cunctorum cognoscentium quoque perfregere subsellia.* Non nego tamen etiam de Κρότη & acclamationibus auditorum hoc loquendi genus posse usurpari. Sidon. lib. I X, ep. 19: *Dignum omnino, quem plausibilibus Roma foveret ulnis, quoque recitante crepitantis Athenas subsellia curvata quaterensur.*

V. 204. Εἰ δὲ ἀγορῇ, πρὶ δὲ ὄλβῳ ἀπείραστο ἐσφάνωτο

Ἀθαιάτων ἐν ἀγῶνι θεαὶ δὲ ἐξῆρχον αἰοιδῆς] Hi versus nec recte sunt expositi, & prava distinctione corrupti. Ad quod enim referas ἐν ἀγῶνι non est. Sed leviter distinctione mutata omnis ἀπορία tollitur.

Εἰ δὲ ἀγορῇ, πρὶ δὲ ὄλβῳ ἀπείραστο ἐσφάνωτο

Ἀθαιάτων· ἐν ἀγῶνι θεαὶ δὲ ἐξῆρχον αἰοιδῆς.

Ibi erat cœtus, qui cinctus erat ingentibus opibus Deorum. In certamine dea vero incipiebant cantare. Ἀγορῇ hic est concio, cœtus

ἑαίςτος Δεορὺν, qui Apollinem & Musas audiebant canentes. Posset & πλεῖν πυγμὴ poni post ἐσθλάων. sed priorem distinctionem probō.

v. 208. Πανίφθον κασσίτερον] Interp. *stanno liquefacto*. Sed πανίφθον κασσίτερον est idem ἄπιφθον κασσίτερον, stannum bene excoctum, purgatum, optimum. ἄπιφθον χρυσὸς Herodoto est purissimum, *aurum ad obrussam*, ut loquitur Suetonius. ὀρύσειον ἄπιφθον eadem *argentum rustulatum*. Pollux lib. VII: ἄπιφθον χρυσὸς ἀκρίδης, ἀκέραιον, εἰλικρινές, ἀκραιφνές.

v. 224. Ἀμφὶ δὲ μιν κίβισις θῆε] Quam male interpretes: *circum ipsum autem pera ferebatur*. Hæc nemo, nisi Græce intelligat, assequetur quid sibi velint. sensus est, ipsum caput erat sacco inclusum, sive pera. Κίβισις est πύρα, κιβωτός. Callimachus:

Εἰ γὰρ ἐπιθήσῃ πάντῃ ἐμὴ κίβισις.

Sic dicta quod in illam reponatur βόσις, id est τροφή, si magni Etymologici auctori credimus, qui & hunc Hesiodi locum bene exponit: ἐδάσσειν ἐν δεικτικῇ πινὶ ἀργείῳ τῷ κεφαλῷ τῷ Γοργόνῃ ἐπεσάδῃ. vide & Apollodor. bibliothec. lib. II.

v. 229. Περσῶς Δαναΐδης ἐπιδάινει] Interpretes cum hæc, & paulo præcedentia ita vertunt: *Ipse autem properanti & formidanti similis Perseus Danaïdes extendebatur*, ipsi nescierunt quid dicerent. πιδάινειν & πιδάινειν interdum est currere, festinare, fugere. Hesych: πιδάινειν, σπᾶν. πιδανόμενον, τρέχων. Et sic hoc loco accipiendum.

v. 232. Ἐπὶ χλωρῷ ἀδάμαντι βαίνειν] Exponitur: *In viridi adamantante euntibus*. Virides adamantes quis vidit? χλωρός Græcis non solum est viride, sed etiam ὠχρόν pallidum. Inferius v. 264. Ἀχλὺς χλωρή, tristitia pallida. Theophrastus carbunculos dixit χλωροειδέερας, hoc est, pallidiores. Galenus in multis locis notavit apud Hippocratem χλωρόν frequenter poni pro ὠχρόν. Sicuti contra ea apud Virgil. Eclog. VI, *pallentes herba* pro viridibus. Notandum vero loquendi genus exquisitum ἐπὶ χλωρῷ ἀδάμαντι βαίνειν, *in pallido adamantante venire*, pro ornatum adamantibus, ut apud Pindarum ἵπποι ἐν περσείοις

equi in alis pro alatis. Ennius: leuesque sequuntur in hastis, hoc est hastati. Virg. V Æn:

occurrit Acestes

Horridus in jaculis & pelle Lybistidos urſa.

jaculis instructus, & indutus pelle urſina. Flor. I, 1: Juuentus diuſa per tribus in equis & armis ad ſubita belli excubaret. hoc est, equis instructa & armis.

v. 235. *Εχάρκασαν ἑδόντας*] proprie acuebant dentes, ut in *ἔργois* v. 573, *ἀρπας χαρκασίμῃ* falces acuerē. sed hoc loco est frendebant dentibus, quod frendentium dentes collidantur, ſicut ferrum cum acuitur ducitur in cote.

v. 260. *Προφερὴς τ' ὡς πρὶς βυτιάτην*] Hunc verſum nullus dubito quin reſpexerit Ariſtarchus, qui in gloſſa antiqua ad iſtum in Theogonia verſum: *Καλλιόπη μὲν προφερής τε ἐστὶν ἀπαίτην* interpretatur *προφερής τε, πρὶς βυτιάτην*. quaſi ἐκ παραλλήλων eſſent poſita *προφερής* & *πρὶς βυτιάτην*. Viri quidem doctiſſimi exiſtimant Ariſtarchum ad verſum 578 in *ἔργois*. *Ἡὸς τοι προφέρῃ μὲν ὁδὸν προφέρῃ τε καὶ ἔργον*. ſed hæc nihil faciunt ad ſignificationem *προφερής τε* pro *πρὶς βυτιάτην*. Ipſum vero Ariſtarchum erraſſe hic ipſe locus, qui, cum illa ſcriberet, ejus animo obverſabatur, vincit. *προφερής* enim eſt excellens, præſtans. *προφερής* τ' ἄλλων præ aliis excellens. Concife dicitur pro ἐκ αὐτ' ὡς τ' ἄλλων, ut *διὰ γυναικῶν, nigra lanarum*, apud Plinium & mille talia. Hæc non monerem niſi intellexiſſem ἔντυχόντας hic impegſiſſe.

C A P U T XXI.

Ἀχλὺς. Τετοπαχίς. Fame laborantium pedes tumescunt. Homeri locus insignis expositus. Mos nuptialis Græcorum. Παίζειν. Ludere. Τὸ πορρωμάζων. Hesiodo lux. Βάδου λήιον. Πέπληλα ariſta. Verſus ſuppoſititius indicatus. Εἰρίδας, ὀπίχτειν ἵππους. Ἀκριτον αἰθλον. Ἀγόν. Hesiodus emendatus. Geſtatio. Jus. Θία. Ἐλαιον, ἀρώματα pro foris ubi venduntur. Λαοί. Αἰῶν. Πολεμίζειν. Σπύδιεν. Hesiodus quinquies correctus. Μαστράειν, μαστράειν, μαστράς. Maſſare. Θῆλυς ἱέρση. Θήλεια νύξ. Ἡ ἔλαφοι cervus. Ψυχὴ vita. Λαός, multitudo. Populus.

v. 264. **Π** *Ἀρ εἰ Ἀχλὺς εἰσηκεί*] Pulchre & erudite docuit V. Cl. Tanaquillus Faber ad Longinum *ἀχλὺς* hic

hic esse tristitiam. Quo nihil est certius. sic contra φῶς est χαρά. Hesych. Φῶς, χαρά, σωτηρία. Exempla apud sacros scriptores & τὰς ἑξῆς sæpe occurrunt. Cur vero ἐπισφυγρῇ transferunt *perusta similis*? Diaconus scilicet exponit κακωμένη. Sed iste homo supra triviales Grammaticorum canones non sapit. Ε'πισφυγρὸς est miser, ærumnosus, plenus dolorum. At γυνοπαχὴς appellatur quia fame est confecta & exhausta. Illorum enim qui fame laborant pedes tumescunt cum alia membra macescant, & exarescant. In ἑξῆς, v. 496:

Μὴ σε κακῶ χειμῶν ὁ ἀμυχανὴ καὶ μαζέψῃ

Σὺν πεινῇ, λεπτῇ δὲ παχυνὼ πόδα χειρὶ πίεζοις.

Ne te mala hyemis difficultas opprimat cum paupertate: macilentum vero crassum pedem manu premas. Ovid. VIII Metam. v. 807 in inligni descriptione Famis:

Auxerat articulos macies, genuumque tumebat

Orbis, & immodico prodibant tubere tali.

Apud Ephesios lex fuit, μὴ ἐξείναι πατέρι παῖδας δ'πορτίδ' ἕως ἂν ἀφ' λιμὸν παχυνθῇ τὰς πόδας. non licere patri liberos exponere donec inedia pedes tumescant. Plutarchus affirmat fame confectorum pedes turgescere, corporis vero reliquas partes macescere & attenuari. Hinc lux affulget Homeri loco Ὀδυσ. ε, cuius sensum nec veteres nec recentes interpretes ceperunt.

Τὸν κ' εἴ μοι δοίης σὺν μὲν ῥυτῆρα ῥυτίδα

Σηκῶρον τ' ἔρμαι, θυλὸν τ' ἐρίφοισι φορῆναι,

Καὶ κεν ὄρον πίνων, μεγαλύτεν ἐπιγυνίδα θεῖτο.

Hunc si mihi dares stabulorum custodem esse, & caularum curatorem, ut frondes hœdis apportaret, Ille saltem serum bibens crassum genu faceret. hoc est, ita curarem, ut fame & macie confectus desisteret pererrare alienas urbes & domos, hominibusque mendicando negotium facessere: non plus cibi iste bene habitus mendicus caperet, quam ad famem extremam expellendam satis esset, ne corpus faceret, cui nunc mendicando servit. Ulysses fuisse bene habitum liquet inferius ex Odyss. φ, ubi Penelope ad Eurymachum procum, qui nolebat Ulysses tractare arcum a Penelope propositum, illum hospitem ait esse μέγαν κὲ δύπηγῃ,

Οὗτος ὃ ξεῖν μάλ' ἢ μέγας ἢ δ' ἀπηγής.

Ista hospes valde magnus est & validus. Scio Eustathium, Budæum, alios omitto, de hoc loco sentire aliter, velleque μέγ' ἄλλω ἐπιγνίδα θεῖο esse, corpulentus fieres. In hanc rem produciunt ex sequente libro :

Οἷον ἐκ βακίων ὁ γέρον ἐπιγνίδα φαίνε.

quale ex pannofo hoc habitu senox femur ostendit. Quod enim hic ἐπιγνίδα dixit, paulo ante appellavit μηρὸς καλὸς τε μέγ' ἄλλω π. Sed hic de femore loquitur, quod crassum & robustum, est δειξίας argumentum. ibi vero de genu, cujus tumor est famis & maciei indicium. Ovidius: genuumque tumebat orbis. Ε'πιγνίς est vox πολύσημη. Cic. in Arato vertit genu. Sic capiendum in priore loco. Aristarchus vero exponit partem supra genu, τὸ ἐπὶ τῷ τ' γόνει femur nimirum, ut posteriore loco accipitur. Constat autem etiam ex hoc versu οἷον ἐπιγνίδα φαίνε Ulysses corpulentum fuisse & validum. cui bono igitur plus corporis fecisset? Deinde serum non videtur multum posse conferre ad δεισρκίαν. Minatur potius se feri potu illum redacturum ad maciem, ut cum corpore deponat istam ferociam & impudentiam, ac desinat ὑπερμεχεῖν.

v. 273. Εὐσώπης ἐπ' ἀπήνης] Nimirum ex more Græcorum, qui sponsas sellis insidentes in currus imponebant, quibus ex parentum ædibus in mariti vehebantur. vide Lucian. in Laphthis. Suid. in Ζεύγῳ.

v. 276. Χοροὶ παίζοντες] saltantes. Homer. Οδυσ. ψ, 147:

Τοῖσιν ὃ μέγα δῶμα παίζοντα χ' ἰζὺ πρὸς

Ἀνδρῶν παίζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.

Horum autem magna domus strepebat pedibus virorum saltantium, & ornatarum faminarum. Sic & ludere Latinis. Horat. III, 15:

Maturo propior desine funeri

Inter ludere virgines.

Ibidem: *Illam coget amor Notbi*

Lasciva similem ludere caprea.

Et lib. II, carm. 12: *Nec dare brachia*

Luden: em nitidis virginibus.

hoc est choreas ducentem inter virgines. In saltationibus veterum major brachiorum quam pedum movendorum ratio habebatur. Ovid.

Si vox est, tanta: si mollia brachia, saltata.

Vide quæ nuper docuit Vir eruditissimus Franciscus Vavassor in libro omnibus Gratiis & Veneribus condito de ludicra dictione. Ab hac significatione *ἔλudere*, manavit etiam *ludius*, hoc est *ἀρχηγὴς*, *χορευτὴς*, saltator, histrio. Prudent:

Saltat Tonantem tauricornem ludius.

Et *ludi* & *ludicra* primo dicta sunt spectacula, quæ ludii, *ἀρχηγεῖα* ediderunt, deinde ad alia translata spectacula, in quibus nullæ saltationes.

v. 280. Ὑπὸ φορμίῳ] Est *ad cytharam*. Horat. *ad cytharam cessatum ducere curas*. Lucian. lib. *ἑξὶ ἀρχήσεως διδίσκουσαι πολλαὶ τῶν παλαιῶν ὑπὸ αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις*. Multos discens antiquos ritus ad cantum tibia & ad cymbala. Noster versu sequente: *κώμῳ ζῶν ὑπὸ αὐλῆς comessabantur ad fistulam*. & v. 283, *ὑπὸ αὐλητῆρα δὲ ἔκτετα* *ἑξὶ δὲ ἔκτειον*. quæ non ceperunt interpretes, qui vertunt: *ante tibicinem autem singuli precedebant*. imo: *sub tibicine singuli procedebant*. quilibet habebat tibicinem qui præcedebat tibia canens, ad cujus cantum ludebat & saltabat.

v. 288. Βάθρον λήϊον] est magnus ager segetibus confusus. Homer. Iliad. β, v. 147:

Ὡς δὲ ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βάθρον λήϊον ἐλθών.

Velut cum spirabit Zephyrus in magnum agrum segete refertum irruens. Ibi male interpretes: *altam segetem*, ut hic: *profundam segetem*. ubi optime antiqua scholia, quæ Didymo tribuuntur: *βάθρον λήϊον ὄφρορον, σίτοφρόρον χειρίον*. Diaconus vero & Scholiastes Theocriti *χειράφριον* exponunt.

v. 289. Κυρῶνιδέντα πίπτηλα] Reddunt: *rostrata folia*. Quis vidit folia aristarum spicis graviora, & quidem rostrata? Est sceddissimus error. quem corrigere potuissent ex Græcis magistris, qui hic docent Hesiodum abuti vocabulo *πίπτηλα*, & uti pro *στύχους*, *καλάμαι*, culmi, aristæ. Sic in veteri epigrammate *καλλιπίπτηλον λήϊον*, est ager refertus læta segete, gravidus aristis. *Κορῶνιδέντα* vero sunt incurva δὲ *ἀνὰ ἑπταπύλον ὄφρορον*. versu sequen-

τε Δημήτηρ αὐτῷ. vertendum Cereris donum, ut aliquoties in ἔργῳ. quia frugum usum prima docuit Ceres. Antea glandibus vescabantur.

v. 296. Παρὰ δὲ σφιν ἔρχεται ἔρυστος ὦ] Ὀρχεται non est vitis, ut interpretes existimant, sed vitium ordo. vid. Scholiastr. Theocrit. ad Idyl. I, 47, qui videtur hunc locum respicere.

v. 299. Τὸ γὰρ μὲν] Iste versus irreptitius est. Nemo dubitabit qui hunc locum non negligenter leget, quod miror viros doctos non observasse. Quid enim faciat tibicen & ludentes inter agriculturalium & vindemiatorum opus? Ne dicam inepte eum interferri descriptioni aurei illius ordinis vitium, quæ hoc versu interrumpitur. Conflatus est ex versu 282, & vers. 283. Nec agnoscitur a Diacono & Tzeze. Si auctori hujus carminis sua debet restitui integritas, delendus est hic supposititius versus & tollendus.

v. 308. Εἰσὶσαν ὠκίας ἵππους] Immittebant veloces equos, hoc est, incitabant laxatis frenis. sic & Latinis immittere. Sergius Galba ad Cic. in X ad famil. Repente equum immisi ad eam legionem tironum qua veniebat ex castris. vide Gronovium ad Senecæ III de Ira. Pro εἰσὶσαν ἵππους inferius dixit ἐπύχεν ἵππους, v. 550: Ovid. I. Metam. 280:

Fluminibus vestris totas immittite habenas.

Εἰπύχεν ὠκίας ἵππους. nobis immittitis veloces equos. ubi interpretes: contra nos tenetis equos. Εἰπύχεν & ἐπύχεν dicuntur ii qui in hostem movent. Herodot. ἐπύχεν ἐπὶ Λακεδαιμονίους movere in Lacedæmonios.

v. 305. Εἰπικροτίοντα πέντε ἄρματα] Interpretes: subsultanter volabant currus. Εἰπικροτεῖν esse subsaltare πᾶς κῆρυ; legendum: ἐπικροτῖοντα.

v. 311. Ἀρχεῖν εἶχεν αἰθῆλον] Indefinitum certamen interpretes transtulerunt, quod quale sit, Latinus civis non intelligit, cui esset anceps certamen, dubium, cum adhuc certant & quis victoriam deportaturus sit in incerto est. Cui opponitur decretum pralium. Cic. X ad fam. ep. 10: *Quamobrem quamquam in uno pralio omnis fortuna reipublica disceptat, quod quidam cum hac legeres, jam decretum arbitraber fore.* finitum, per-

peractum, ut liqueat penes quem sit victoria. Sic & *res iudicata* apud eundem II ad Att. 12: *Tota res etiamnum fluctuat, quæ si decesserit, magis erunt iudicata quæ scribam.* certa, sicut post sententiam latam a iudicibus apparet uter litigatorum vicerit.

v. 312. Εἰς τὸς ἀγῶνας] In *stadio*, *circo*. non: *intra agonem*, quod in versionibus extat sine sensu. Ἀγὼν est locus certaminis, *stadium*, *hippodromus*. Hesych: ἀγὼν ὁ ἐξυΐτατον, σταδίου, ἀθροισμα. Idem, ἀγὼν ὁ τόπος ἐν ᾧ ἀθροίζονται οἱ ἀγωνισαί. Antiquorum scholiorum auctor ad vers. 91 in Theogon. Ἀγὼν λέγεται τριχῶς· αὐτὸ τὸ χωρίον, ὃ ἐν αὐτῷ ἔχεται, καὶ ξυναμφοτέρον, ὡς περὶ τῆς πόλεως. vide & Porphyrii *Quæstionum in Homerum* vicissimam primam. Equidem pro hominibus, qui conveniunt, & generaliter pro concione, cœtu sæpius capitur. Pindarus Isthmionicon 10: Εἰς ὑπερέσπετον ἀγῶνα, *Ad Hyperboreum cœtum*. Hesiod. Theog. v. 91:

Εἰς ἄνδρῶν δὲ αἰὲν ἀγῶνα θρόνῳ ὡς ἱλασκοῦνται.

Venientem in concionem tanquam Deum venerantur. Sic hunc versum legi in antiquis libris scholiorum auctor annotavit. quæ lectio vulgatæ præferenda. In concionibus enim, ludis, spectaculis præcipue magno honore Reges & Principes affiebantur, quod velex unius Suetonii lectione nemini potest esse ignotum. Non insolens vero Græcis & Latinis res, quæ in aliquo loco geruntur, ponere pro ipsis locis, in quibus aguntur. Δρόμος, cursus, & locus ubi curritur, *stadium*. Phavorinus: Δρόμοις τοῖς γυμνασίοις. ὅτι δρόμοι τόποι πνίες ἦσαν, ὅπως ἔτερον οἱ νέοι. *Gestatio* locus ubi gestabantur lectica: *Ambulatio*, ubi ambulationibus vacabant, sic & Belgis *een wandeling*. Jus pro loco ubi iudicatur. Titulus XI lib. X Π *de interrogationibus in iure faciendis*. est ἐν βήματι pro tribunali ut recte Græcos interpretatos esse observavit Princeps Jurisconsultorum Cuiacius. Hinc *in ius vocare* est ad tribunal. Θέα spectandi locus. θίαν καὶ λαμαρτάνειν apud Lucianum, Synesium, & alios est spectandi locum occupare. Λίχαι loca in quibus confabulandi causa conveniebant, ut supra vidimus. Οἶνον, ἔλαιον, χύτρας, ὄψον, vinum, oleum, ollæ, obsonium, pro foris & tabernis in quibus vinum, oleum, ollæ, obsonia venduntur. Βιβλίοθήκαι taber-

tabernæ libraræ, ubi libri venduntur. Eupolis: *ἀειήλθον εἰς τὰ σιόροδον, καὶ τὰ κρόμμενα, καὶ τὰ λιθαιωντὸν καὶ δὴ τὸ ἄρωματώων, καὶ ἀεὶ τὰ γέλη.* *Abit in allium, & cepas, thuris, tum & anomatia, & omnis generis merces.* hoc est, in loca ubi hæ merces venduntur.

v. 330. *Μίχα φέρειται λαῶν*] Latine redditur vulgo: *præstantissime populorum.* Sed hocine de uno homine dici potest? Verte: *fortissime mortalium.* Hesych: *Λαοὶ, ὅχλοι, δῆμοι. δύναται ὃ ὥτως εἰρήδῃ ἀνθρώποι διὰ τὸ εἶναι λαλίοι, ἔργον καὶ μέροπις ἀπὸ τῆς μεμελεσμένης ἔχειν τὴν ὅπερ ὅτι φωνή.*

v. 331. *Γλυκερῆς αἰὼν ἀμέτρητος*] Interpp. *dulci ævo spoliatus.* Cur non: *dulci vitæ?* Hesych: *αἰὼν ὁ βίον τῶν ἀνθρώπων, ὁ τῶν ἡδονῶν χρόνος, res trita.*

v. 340. *Εἰσυνδράμεις*] Non viderunt quo pertineat *εἰσυνδράμεις*, qui vertunt *certatim.* Referendum ad *ἐθέσπετο.* *Εἰς διφραὶ ἐθέσπετο εἰσυνδράμεις.* *In curram insiliit celeriter.* Ibidem *διέγνη* est generosus, ut millies monuerunt veteres magistri. Sed surdis auribus prætermiserunt interpretes.

v. 358. *Συνοισύμεθα πῶλεμιζέιν*] *πῶλεμιζέιν* non est bellare, bellum gerere, sed pugnare, dimicare. ut *πόλεμος* & Latinis *bellum* frequentissime pro prælio. Sallust: *In eo bello trecenti milites desiderati sunt.*

v. 364. *Παυτὴ μὲν ἀσάδων*] *Omnibus viribus nitens, incumbens.* Interpretes ut solent: *totis animis festinans.* Hesych: *ἀσάδων, ἀσάδων, ἐνέργων.* In *ἐργίς* *Σπάδειν ἀρόμμενα, φυτῶν, οἶκον δὲ θίαζ.* *incumbere arationi, plantationi, rei familiaris curæ.* ibidem *ἀσάδειν εἰς ἀφέν* *divitiis quærendis operam dare.* *Ælianus II Var. Hist. 6. Καὶ ἄλλους ὃ ἀσάδειν ἀροσλαῶν τῶν νεανίσκων, ὧς μέγιστα ἦν πρὸς τὴν τοιαύτην πρᾶξιν ὑπεροπίας.* *Alios etiam adolescentes in societatem adsciscere studuit, quos ad ejusmodi facinus promptissimos sciebat.* Sic sæpissime apud hunc scriptorem, & alios. Nihil tritius.

v. 372. *Ηἰόχε δὲ ἐπὶ πᾶσι*] Bene Palatinus codex, *ἐμπᾶσι*, hoc est *πλησίον, ἐπλησίαζον.* Sic & Homerus *Iliad. β.* vide *Suidam.* probavit etiam *Comelinus.*

v. 389. *Αἰφρὸς ὃ ἀεὶ τῶν μαχητῶν Λείσεται*] *Μαχητῶν* &

& *μασιχαίν*, quod apud unum Hesychium in *μασιχαίν* legitur & exponitur σφοδρῶς *μασιχάω*, est paragogicum ἔ *μασιχάω*, *μασιχάω*, id est, edere, mandere, manducare, frendere. Gloss: *παρρατ μασιχάται*. A quo *μάσημα*, id est mansum, cibus. Latini sequiores dixerunt pro eodem *massare*, quod extat apud Theodorum Priscianum lib. I, c. 8. lib. II, c. 29. Unde liquet *μασιχαίν* notare actionem eam, qua animalia collisu dentium & conventu maxillarum res objectas comprehensasque antequam deglutiant, commolunt & incidunt. Sic de isto loco Vir summus Thomas Reinesius, in litteris nuperius ad me datis rectissime & eruditissime censuit.

v. 395. *Θῆλυς ἑέρση*] Diacono *ῥῆλυς* est ἀπαλή tener ros, quem sequuntur interpretes, qui interpretantur, *molli*, alii ineptius: *scæminis*. Verum *ῥῆλυς ἑέρση* est ros herbas vegetans. Hesych: *Θῆλυς ἑέρση ἡ τὰ φυτὰ ῥάλλειν ποιῶσα*, *δρόσος*, καὶ *ῥηπιλική*. Probat Etymologici magni auctor, præfatus τὸ *ῥῆλυς* dici pro *ῥηλή*, ut vice versa *καρή* pro *καρύς* apud Callim. *ῥηλή* autem esse a ῥῶ quod proprie est τέλειω, quia mammarum lacte infantes nutriuntur. Ἐστίν, inquit, ῥῶ ῥῆμα δηλῶν τὸ τέλειω, ἃ ὁ μέλλων ῥῆτω. Ὁμηρὸς γυναικῶς τε ῥῆσταιτο *μαζόν* αἰντὶ ἔ *ῥηλῆσιν*. Ἐκ ἔ *ῥῆσται* ἔν γίνεται *ῥημῶν* ὅνομα *ῥηλή*. καὶ *ῥηπιλῆ* *ῥῆλυς*, ὡς *καρή* *καρύς*. At Eustathius ad *Ὀδυσ.* i, ubi hoc ipsum exponit *ῥῆλυς ἑέρση*, *ῥῆλυς* ait significare *ῥηπιλικῶ* per translationem a scæminis ductam, quia scæmellæ in omni animalium genere alant pullos suos & infantes, non masculi. dici autem *ῥῆλυς* pro *ῥηλεῖα*. *Θῆλυς*, ait, ἡ *ῥηπιλική* τῶ *φυτῶν* ἐν *μέλαφορος* τῶ *ζῶων*, ἐν οἷς τὰ *ῥηλεῖα* *ῥηπιλικῶ* εἰσι τῶ *νεογνῶν* *μέλλων* ἢ *περὶ* τὰ *ἄρρῆνα*. *ποιητικῶς* ἢ εἴπετὶ τὸ *ῥῆλυς* ὁμοίως τὰ *πεφυκῶ* ἐφ' *ὕψους*. *ποιῶτον* καὶ τὸ *ῥῆλυ* τε *μέλαιναν* καὶ τὸ *ῥῆλυς* αὐτμή. quod verum est. *ῥῆλυς* ponitur *ῥηλεῖα*. Eadem ratione & apud Sophoclem *νῦξ ῥηλεῖα* dicitur. hoc est *ὑπομυρῶ* καὶ *ποιῶσα* *ῥάλλειν*, ut veteres Grammatici monent. Priorem tamen etymologiam probat Plato in *Crarylo*, p. 284 edit. Francofurt. Wecheliane: Τὸ ἢ *ῥῆλυ* ἀπὸ τῆ *ῥηλῆς* τι φαίνεται ἐπωνόμασθαι. ἢ ἢ *ῥηλή* ἄρα γὰρ, αἱ *ἑρμῶν*, ὅτι *ῥηλεῖα* ποιεῖ, ὥσπερ *δρόμῆα*, &c. *Θῆλυ* est *scæmina* ἀπὸ τῆ *ῥηλῆς*, id *papilla* dicitur. *Θηλή* autem, *Hermogenes*,

nes, videtur dici, quia germinare facit, quasi ea quæ irrigantur.
Hanc vim & ros & nox habet. Virg. II Georg.

Et quantum longis carpent armenta diebus,

Exigua tantum gelidus ros nocte reponet.

Theophrast. VIII hist. Plant. 6: Εἰς Αἰγύπτῳ καὶ Βαβυλῶνι, καὶ Βάκτροις, ὅπου μὴ ὕεται ἡ γῆ, ἢ ἀραιῶς, αἱ δένδρεα τὸ ὅλον ἐκλίσθουσιν, ἐπεὶ καὶ οἱ παρὰ Κυρήνῳ καὶ Ἐπιδάμειδος τόποι. In Ægypto, Babylonia ac Bactriana, ubi raro aut nunquam pluit, rore omnia convalescunt, sicut & apud Cyrenenses & Hesperidas. Igitur θῆλυς ἔρση est vim habens vegetandi, & fovendi fata, arbores, plantas, ut convalescant.

v. 397. Τῇ μὲν δὴ κίχρσι παρὰ γλῶσσαις πελιδναῖς] lege: ἡ μὲν δὴ κίχρσι παρὰ γλῶσσαις πελιδναῖς. quando & milio arista surgunt. Res liquida est.

v. 400. Δῶκε' ἀνδράσι χάριμα καὶ ἄχθος] Veteres Grammatici hoc loco tradunt dona Bacchi ἄχθος appellari propter labores & molestias, quæ exhauriendæ hominibus inferendis & colendis vitibus. Sed verius existimo ἄχθος ea dici propter dolores & mala, quæ creat vinum si immodice bibatur. Homerus Οδυσσ. φ.

Οἶνός σε πρῶτ' ἐμελιδῆς, ὅτε καὶ ἄλλως

Βλαῖπτε, ὅς ἄν μιν χανθὸν ἔλη, μηδ' αἰσιν πίνῃ.

Vinum te sauciat dulce, quod & aliis nocet, quicumque eo copiose utitur, & immoderate bibis. vide & quæ sequuntur, si tanti est.

v. 402. Καρμύης ἐλάφοιο] Non cervam, sed cervum hoc loco & versu sequente 407 intelligi nullus dubito. Græci enim tam philosophi quam poëtæ ἡ ἐλαφος dixerunt de cervo & θήμας cerva, ut olim docuit vir incomparabilis ad Solinum. Callimachus hymno in Dianam v. 99:

ἢ Παρρησίας, Εὐρὺς ἐπὶ παρρησίας ὄρεσσι

καὶ Παννύχῳ. Σκαρμύους ἐλάφους.

2. v. 102. Reperiebas in cacumine montis Parrhasii Salientes cervos. Cervos fuisse non cervas vers. 102 ostendit:

καὶ Παννύχῳ. Κερῶν δ' ἀπλάμπετο χρυσός.

3. v. 102. Cornuum vero aurum elucebat. Sic & Sophocli & Anacreonti

3. v. 102. χρυσοῦς ἐλάφοι, cornuti cervi.

v. 405. Οἱ δ' αὖ τ' αἰγυπιοί] Puto scribendum: ἡδ' αὖ αἰγυπιοί. v. 410 legend. ἄλλῃ.

v. 416. Ἀμφιπερυνιάδης ἢ βίη Ἡρακλείῃ] lege: βίη Ἡρακλείῃ in casu primo. Sic & Diaconus legit, ut ex paraphrasi ejus licet colligere.

v. 420. Μέγα γδ εἴν' ἔμπεσι φωτὶς] De Hercule vulgo hæc accipiunt. Hinc vertunt: *Magnum enim robur inciderat viri.* Sed Diaconus Cygno hæc tribuit, κατεβλήθη ἢ ἡ μεγάλην ἰχθὺς ἔσθ' ἀνδρὸς, ἦγον ἔκυντα. quem si sequimur vertendum erat: *magnum vero robur viri concidit*, vir valde robustus concidit. γδ & ἢ vicissim non nunquam apud poëtas permutantur. Versus sequens tum optime cum hoc cohæret, si Diaconum sequimur.

v. 428. Μαλὶφρονα θυμὸν ἀπήνεα] Dulcem animam seu vitam eripuit. Θυμὸς hic est ψυχή. Brevium scholiorum auctor in Homeri Iliad. α, v. 173: Θυμὸν ὦρθε τῷ ποιητῇ σημαίνῃ πίντι. τῷ ὀργῶν. ὡς τὸ, θυμὸς ἢ μέλας ἐπὶ διοτρεφέων βασιλῆων. τῷ ψυχῶν. ὡς ὅταν εἴπῃ, μελιηδέα θυμὸν ἀπήνεα, &c.

v. 431. Οὐρῇ μεσίων] Rescriptū ex codice Palatino μεσιών.

v. 479. Λαὸς ἀπείρων] Verte: *populus magnus*, hoc est ingens multitudo. Virg. 1 Æn. *Ac veluti magno in populo cum saepe coorta est seditio.* Just. XI, 2: *Tantus natorum populus.* Ovid. IV Metam. v. 447, & lib. VI, 197.

CAPUT XXII.

Ἰοειδὴς. Ἐλικόβλεφαρ. Vetus lectio Hesiodo asserta. Γενεὶ ἑλευθερ. Ἐλευθερ. Cur Mnemosyne illi dicatur imperare. Egregius Hesiodi locus menda liberatus. Γλυκερὴν χεῖρας ἐέρσω. Ros Achaius. Mel, nectar pro eloquentia. Lucianus emendatus. Θύμ. Ἀπικὸς. Antiqua lectio Poëtæ restituta, & alius Hēsiodi versus a Cratis censura vindicatus. Μηχαναί. Cyclopibus cur centum manus tribuantur. Rursus Hesiodi lectio vindicata ab emendatione Seleuci. Στεινομήν.

IN Theogonia v. 3. Κρήνῃ ἰοειδέα] Non ignoro ἰοειδὲς sæpe esse μέλαν, violarum instar nigricans, ut apud Homerum Iliad. λ, πόντος ἰοειδὴς, niger pontus, apud alium poëtam ἰοειδὲς νεφίλη,

νεφέλη, nigra nubes. Sed in fonte laudaveris potius liquidas & argento puriores aquas, quam nigras, turbidas, limosas. Hinc adducor facile ut veterum magistrorum sententiam amplectar, qui κρήνην ἰοειδῆα docent esse ἰοῖς, hoc est ἀνθισσι πεπρωμένῳ, ἀνθιδῆ floribus cinctum fontem, in agro floreo situm. Etymologicum magnum: ἰὸν ὄνομα βοτάνης, τὸ αἰθρῶ. ὡς δὲ τὸ αἰνίσαι ταχύν. Καὶ Ἡσίοδος

Περὶ Κρήνης ἰοειδῆα

Ἀντὶ τῷ αἰνιδῆ. vide & antiqua Scholia Ἀνώνυμος in hoc carmen.

v. 16. Ἐλικὸς ἐλίφαροι τ' Ἀφροδίτῳ] ἐλικὸς ἐλίφαροι & ἐλικώπιδες puellæ Græcis dicuntur, qui sunt *mobili oculorum rotulantiæ*, ut Petron. loquitur, sive quæ habent, ut idem dicit

blandos oculos & inquietos

Et quadam propria nota loquaces.

Qui hinc Ovidio dicuntur *arguti*. Aliter plerique sentiunt, & exponunt: *nigros oculos habentes*. Sed ea vera est quam dixi hujus vocis notio, quam facile pluribus confirmarem nisi res ipsa loqueretur.

v. 28. Ἀληθία μυθήσασθ] Antiquorum scholiorum auctor notat in quibusdam libris fuisse γηρύσασθ. quam lectionem non temere damnam. Sciunt enim qui veterum scripta cum judicio versarunt, rariora & exquisitiora semper fuisse expuncta, & pro iis supposita trita, & ab usu vulgi minus remota. Μυθήσασθ alterius est glossema. Hesych: γηρύσασθ, φθίγασθ, λέγειν. Hesiodus in ἔργois, v. 257:

Ἀντίκα παρὲρ Διὶ πατρὶ κατὰ Ζεὺς ὁρῶν Κρονίωνι

Γηρύετ' ἀνθρώπων ἄδινον νόον.

Statim apud Jovem patrem confidens Saturni filium exponit hominum iniquitatem. Nec est quod quis modulum syllabæ objiciat, quasi tertiam ante ultimam habeat brevem. Qui Græcos poëtas non negligenter legerunt norunt ancipitem esse hanc syllabam in plerisque hujus notæ verbis, ut in δακρύων, αἰνῶν, δρόνῳ, μινῶν, in ἀορίστοις perpetuo fere produci.

v. 54. Γυνόισιν Ἐλευθέρῳ μεδέεσσι] *fertilitati Eleuthera-
rum imperas*, hoc est fertilibus Eleutheris. Superius in ἔργois,
ἰδὲσαν

ἰδῶσαν βόας, pro ἰδῶσαν βόειον. Eurip. πωδὴ παῖς, pro πῆς πωδῆ-
 δαι. quæ loquendi genera Hebræis, & quicorum idiotismis
 gaudent, Græcis scriptoribus Novi Fœderis sunt perfamilia-
 ria. apud quos *μωρία κηρύγμα*, est *κήρυγμα μαρὸν*, *μωδὸς*
ἀδικίας, pro *μωδὸς ἀδικ*. de quibus fusc viri docti. *Εἰλαθη* est
 urbs in confiniis Atticæ & Megaricæ prope Plataas, quæ post-
 ea in numero multitudinis dicta Eleutheræ, ut sequentibus tem-
 poribus Plataæ, quæ Homero Plataa. Nomen fertur accepisse
 ab Apolline Eleuthere. Stephanus de urbibus: *Εἰλαθηρῶν πόλις*
Βοιωτίας ἂν Εἰλαθηρὸς ἔστω πόλις. Mnemosyne illi dicitur
 imperare, quia ibi culta fuit, & forte templum habuit. Hora-
 tius de Fortuna:

O diva gratum quæ regis Antium.

quia Antii templum erat celebre fortunæ.

v. 59. *Μηνῶν φθινότων*] *exactis mensibus*. Virg. III Georg.
 139.

Exactis gravida cum mensibus errant.

Aurel. Victor. *Tum exactis mensibus geminos editos*. Plaut. Am-
 phit. III, 2: *Menses tibi exactos vides*. vulgo male exponunt:
mensium decrefcentium.

v. 83. *Τὴ μὲν ἐπὶ γλώσῃ γλυκερὴν χεῖρσιν ἀοιδῶν*.] Quid
 Regibus cum cantilena? Poëtarum hoc donum est, quibus pau-
 lo post tribuunt *γλυκερὴν αὐδῶν*, non Regum. Tam celebrem
 locum, tam πάνδημον, ut cum Luciano loquar, tam diu in men-
 do cubuisse, nec id animadvertisse viros doctissimos, præsertim
 cum antiquorum scholiorum auctor veram servaverit lectio-
 nem, quis non miretur? Ille vero pro *ἀοιδῶν* legit *ἐξέστω*.

Εἴρεσιν] *Εἴρεση*, inquit, ἡ ὁρὸς κυρίας. νῦν δὲ μετὰθορακῶς
 τὸ μέλι. *γλυκερὴν δὲ τὸ γλυκὺ καὶ ἀπαλὸν τῶ λόγων*. sic scrip-
 sisse Hesiodum dubitare nos non sinit Themistius in Protreptico ad
 Valentinianum Juniores, quæ est inter orationes numero un-
 decima, ubi non solum vera Hesiodi scriptura retinetur, sed
 & exponitur. Nam cum versus hos ut olim scribebantur, re-
 censuisset: *παιπῶν*, inquit, ἡλικίον ἀγαθὸν ποιεῖ τοῖς βασι-
 λῶσιν ὁ ποιητής, εἰ μὴ τῶ μεσῶν ἀμελοῖεν. Πρῶτον μὲν αἰδοῖς
 αὐτὰς ὀνομαζέ, &c. καὶ διοτρεφεῖς ὀνομαζέ τὰς βασιλίας τὰς ἑσπέρους

τῶ μυσῶν ἰσχυροῦς, καὶ ῥυθιστοῦ φησιν, αὐτῶν δὲ τῆς γλώττης
 ὁρῶσιν γλυκεῖαν, καὶ λόγους ἰγκρατέους καὶ ὠφελίμους λίγων τινὲν ὁρῶ-
 σιν. *Para quantam bonorum copiam poeta regibus conciliat, nisi
 Musas contemserint. Primum enim venerandos illos nominat, &c.
 Præterea reges ipsos, quos Musa respexerint, alumnos Jovis ap-
 pellat, & ex illorum lingua suavissimum rorem destillaturum
 confirmat, utiles ac fructuosas orationes roris nomine significans.*
 videndus integer locus, qui hos sex poetæ versus egregia para-
 phrasi illustrat. Totum enim exscribere nec vacat, nec lubet. sic
ros Achaïcus in Catalectis Virgillii, est eloquentia Græca, At-
 tica:

Itē hinc inanes Rhetorum manipuli, itē

Inflata rore non Achaïco turba.

Sic bene Scaliger & Turnebus emendant, hoc est, Rhetores La-
 tini, qui loquaces tantum estis, sed expertes & rudes veræ illius
 Atticæ eloquentiæ. *Ἐπεὶ* autem hic pro melle poni rectissime
 Scholiastes notavit. Mel vero & nectar poetis sæpissime est elo-
 quentia. Ovidio: *Neleia mella* Nestoris eloquentia. Antiquus
 poeta:

Cujus Cecropio pectora melle madent.

Symmachus: *Affluebat enim multo melle facundia, quod ave-
 ritum tecum doleo.* Licentius ad Augustinum:

reputans quæ pectore in alto

Conceptum in lucem vomuisti nectareum mel.

Varro Atacin:

Pierio liquidam perfundis nectare mentem.

Lucianus in libro quomodo scribenda historia fere eadem ra-
 tione herbam, ex qua mel apes conficiunt, pro eloquentia po-
 nit. Sed locus est corruptus, *Ἐπεὶ ὁ Θεοκύδης ἑλκωτὴς αἰ-
 κεῖται οἱ αὖ μέλα τῷ ὀρχητύῳ εἰκασμῶν καὶ τινὲν ὀρχητῶν, ὡς
 ἐκεῖ σὺν τῷ ἰαυλῷ ὀνόματι ἤξατο, χαλαστέτω ὀρχητὶ ἀπασάν,*
καὶ θυμῷ Ἀττικῷ ἀππνέουσι. Interpretes sic reddunt: *Alter
 summus Thucydidis imitator valde similis archetypo cum suo no-
 mine principium ducit, ut ille festivissimum illud principiorum,
 animumque Atticum spirans.* Profecto non minus festivi sunt
 librarii simul & interpretes, qui exordio tribuunt animum

Atticum,

Atticum, quam historiographi, qui putabant se egregie referre Thucydidem, si nomen suum præponerent ipsi suæ historiæ, ut Thucydides. Lucianus scripsit: *χαριστάτω ὄρχλῳ ἀπὸ πάντων, καὶ θυμῷ δ' Ἀττικῷ ἀποπνέουσιν.* *elegantissimum omnium exordiorum, & thymum Atticum redolens.* Nihil certius. Quid thymo Attico decantatius, unde mel Hymettium? Plin. XXI, 2: *Mellis Attici summa laus in toto orbe existimatur. Ergo translatus est ex Attico thymum. Sed alia ratio natura obsistit non durante Attico thymo, nisi in afflatu maris.* Eubulus:

Καὶ σίλφιον θυμῶν τε καὶ Ὑμηττίων.

Silphium & thymum Hymettiorum.

Sed de hac emendatione in nostris observationibus plura dicemus.

v. 91. *Εἰς χάριτον δὲ ἀνὰ ἄστυ*] Legitur in aliis exemplaribus *ἀνὰ ἀγῶνα*, testante scholiorum auctore. quam lectionem superius asseruimus ad v. 312. *Ἀσπιδῶ.* Non tam per urbem euntibus, quam in concionem venientibus Regibus hic cultus tribuebatur. Non quidem ignoro Reges olim urbes ingredientibus divinis fuisse honoribus exceptos, inter aras, victimas, ardentisque tædas incessisse: sed antiquissimis illis Regibus, quorum regna finiebantur intra patriam, honores maximi in concionibus, ludis, & spectaculis præstabantur. Quis nescit etiam longe post in Græcia magna virtutis & doctrinæ præmia ac honores, si cui erant exhibendi, (de agonistis nunc non loquor) eos in sacris illis ludis fuisse exhibitos meritis?

v. 93. *Οἷα τοι μεσσίων*] Antiqua scholia legunt, *οἷα τε μεσσίων.*

v. 94. *Εἰς γὰρ μεσσίων*] Non in illis ipsius scholiis solum; sed & in Didymi, ut volunt, expositionibus ad Homeri Iliad. α. v. 176. scribitur: *ἐκ γὰρ τοι μεσσίων.*

v. 118. *Γαὶ ὀρύστερ*] Interpretes: *tellus lato pectore prædita.* sed *ὀρύστερ* hic generaliter est *ὀρεῖα.* lata, late patens, quod perpetuum terræ epitheton, sicut & *ὀρύδα*, quod itidem inepte reddunt *terra latas vias habens.*

142. *Οἱ δὲ τὸ τε μὲν ἄλλα*] Crates deleuit hunc versum, & pro illo supposuit istum:

Οἱ δὲ ἐξ ἀγαπῶντι θνητοὶ τρέφειν αὐδήντες.

causa hæc est. quia Cyclopes fuerint mortales, non dii, nec diis similes. inde postea ab Apolline interempti, teste Leucippo in Catalogo. Sed hæc vis est. Quasi non plures commemorentur in hoc libro, qui ex diis sati mortales tamen nati fuerint. Cyclopes autem diis similes erant robore & staturæ magnitudine, non immortalitate.

v. 146. Ἰαχὺς τ' ἠδὲ βίη. καὶ μηχαναὶ Ἡΐων ἐν ἔργῳ] Μηχαναὶ sunt doli, fraudes, non *molimina*, ut interpretes. Hinc μηχαναὶ Euripidi est dolorum confutor. Plaut. *Machinari machinam*, dolum comminisci. Apud quem frequenter machina est fraus, fallacia.

v. 150. Ἀπ' ὤμων αἰώσαντες] Varie vertitur. optime, si quid video, *ab humeris prorumpabant*. Non Græci solum Hesiodi Interpretes, sed & nostræ ætatis viri docti nescio quas frivolas comminiscuntur rationes, cur his terræ filiis tribuantur centum manus. Mihi exploratum est hoc commento nihil aliud significasse veteres quam hominum illorum violentiam, ferocitatem, & injustitiam. Erant χειροδῆκαι, nihil divini humanique penſi habebant, omnia vi & manu agebant; omne eorum jus & opes in armis sitæ erant. Χεῖρες, ut Latinis *manus* est vis, ut supra notatum. Tales fuisse illos gigantes, qui ante diluvium καὶ θαλικῶν commemorantur à Mose, non tam corporis stupenda mole, quam ferocitate, superbia, violentia, injustitia insignes, Gennadius, Theodoretus, Johannes Damascenus, pluresque alii docent. Tot manibus, ut solent semper fabularum læta esse incrementa, postea etiam tot affinxerunt capita. Vide Heraclitum ὡς αἰπίων cap. 11.

v. 155. Σφετέρῳ δ' ἡχθοντο πατρὶ] Non assecuti sunt sensum poetæ; qui reddiderunt: *suo vero insensu erant parenti*; cum velit: *à suo infestabatur parente*. quia fata cecinerant filios cum regno exuturos, hinc infestus erat liberis. Hi vero non ante succensuerunt parenti, quam à Tellure matre certiores essent facti facinoris, quod in eos cœtus moliebatur. ἡχθόμεαι est μισῶμαι. Homer. Ὀδυσ. 5.

Ἡχθοντο πᾶσι θεοῖσι,
infestabatur ab omnibus diis, invisus erat omnibus diis. quod recte

recte veteres Grammatici præcipiunt esse ab ἀχθουμαι, non ἔχθουμαι.

v. 160. Στεινομένη] Seleucus scribit : ἀχθυμένη. Sed hoc ipsum est στεινομένη, ut in illo Poëtæ : στεινομένη νεκύεσσι, *dolens super mortuos*. In tristitia enim cor contrahitur & angitur. Inde Cicero tristitiam definit opinionem recentis mali præsentis, in quo demitti contrahique animo rectum esse videatur.

v. 176. Ἀμφὶ δὲ Γαίῃ Γ' μείρων φιλότῃσι ἐπίχθ[η]] Vertunt : *Undique vero Telluri cupiens amorem imminebat*. Obscure, & parum Latine. Γ' μείρων φιλότῃσι, est flagrans cupiditate consuecendi, concubitus. Φιλότῃς enim συμμασία, ut millies apud nostrum & Homerum.

CAPUT XXIII.

Hesiodus sapius emendatus ut & Hyginus & Apollodorus. Μπαρζόνι. Νύξ. Ζόφ. Αἰεμοί cur Syti antiquis Græcis scriptoribus sint dicti. χαλκείωνος. λύξρ' εἰδέα.

v. 188. Μῆδεα θ' ὡς τὸ πρῶτον δαπλημέξας, ἀδάμαντον Κάδμοσ' ἀλ' ἐπ' Ἡ' πέριροιο] Assentior Comelino, aliisque scribentibus : ἀδάμαντι. Falx enim non abjiciebatur, & in ponto ferebatur, ut vulgata lectio & versio præ se fert, sed natura cœli. Interpunge :

Μῆδεα θ' , ὡς τὸ πρῶτον δαπλημέξας ἀδάμαντι,

Κάδμοσ' ἀλ' ἐπ' Ἡ' πέριροιο,

hoc sensu :

*Testesque, postquam ut prius (scilicet dictum) refecit ferro,
Projecit in Epirum.*

v. 227. Λήθλω πε, Λοιμόν πε] Scribe : Λιμόν ex Diacono, & veterum scholiorum auctore, quos non inspexit Comelinus, cum pro Λήθλω olim λιμόν scriptum fuisse tradat. Λήθλω omnes agnoscunt, non vero λοιμόν.

v. 245. Κυμοθή, Σπειώ τε θοή, Θαλίη τ' ἐρώεσσα] Pro Κυμοθή corrupte apud Hyginum legitur *Cymothœa*. Θοή vero non est epitheton, sed nomen Nereidis, uti ex antiquis scholiis apparet : Θοή η̄ παχυλάτη. Hygin. *Nesæa, Spio, Thoë*. Apud au-

ctorem tamen bibliothecæ, qui Apollodorus esse dicitur, hæc Nympha omiſſa eſt, ut aliæ plures: ſicut contra leguntur ibi alia Nympharum nomina, quæ nec hic nec apud Hyginum extant. Noſtræ lectioni non obſtat, quod copula deſideretur. Deſideratur & v. 250:

Καὶ Πρωτομίδεια,

Δωρὶς, καὶ Παρόπη, καὶ Μειδῆς Γαλαΐα.

Inferius v. 340:

Φᾶσιν τε, Π' ἦσαν τ', Ἀχλῶϊον ὄρυροδιλυ.

Iſtam lectionem poſtulat quoque numerus Nympharum. Si enim hanc expungas erunt tantum novem & quadraginta.

v. 245. *Μελίτη*] Apollodorus ſuppoſititius: *Μελίη*. pro *Εὐλιμδῆ* vitioſe Hyginus Clymene. Jam ante enim hujus Nereiſidis meminerat. bis enim illud nomen occurrit in indice illo Nereiſidum Hygini.

v. 247. *Εὐνείκη*] Melius apud Apollod. *Εὐνίχη*. corrupte apud Hygin. *Emrydice*, quæ nullum inter has marinas Nymphas locum habet.

v. 248. *Πρωτώ*] Atqui hæc ſuperius v. 243 fuit commemorata. Certum igitur aut hic aut ibi hoc nomen eſſe corruptum. forſan legendum *Κρωγῶ*, quod Nereiſidis nomen apud auctorem bibliothecæ.

v. 249. *Πρωτομίδεια*] Apollodorus, *Πρωτομίδεσσα*.

v. 255. *Η'ιόνη*] Sic & legendum apud Apollodorum, ubi male *Ι'όνη*. pro *Γλαυκονόμη*, idem auctor *Γλαυκονόη*.

v. 256. *Πανόπρεια*] Reſtitue hoc nomen Hygino, ubi male legitur *Πανορεια*. Panopes paulo ante meminit, quamvis corrupte vulgo legatur in editis *Πανορε*.

v. 258. *Παλυνόμη*] Apollodorus *Παλυόνη*. pro *Λυσισανόσσα* mendoſe Hygin. *Alamiſſa*.

v. 261. *Εὐπίμπη*] Apollod. *Εὐμόλπη*, & pro *Προϊόνη* male *Πιόνη*. Et v. ſeq. pro *Νημερτῆς* vitioſe apud eundem ſcribitur: *Νιόμηεις*. Hygin. *Nimertis*.

v. 269. *Μεταχρόμαι ὅδ' ἰαλλόν*] hoc eſt, *sublimes feruntur, volant*. Interpretes: *in cælo enim degentes volitant*. Ergo Harpyiæ

pyia in cœlo habitant? Μῦθ' ἄρα γένε' ἐστ' ἐμείων. Apollonius Argonaut. I I, 539:

Υψὲ δὲ μῦθ' ἄρα γένε' ἐμείων, πύρρον
in alto autem sublimis ferebatur. Et lib. I V, 952 de pila: καὶ ἐς
ἤρα πίπτει ὑψὲ μῦθ' ἄρα γένε' ἐμείων. Et in aerem projicit alse sublimem.
Scholia ad priorem locum. Τὸ μῦθ' ἄρα γένε' ἐμείων τῶν μείων.

v. 270. Γραῖας τίνα καλλιπάρηος] Quomodo Grææ sunt
καλλιπάρηοι cum sint canæ natæ, unde & γραῖαι dicuntur. Γραῖα
enim est vetula. Scribendum omnino καλλιπάρηος, ut sit Cetus
epitheton, quod & superius versu 238 ei tribuitur. ubi tamen
male scribitur κητώ, quamvis & apud Hyginum Cetho sit. Hunc
locum sic emendandum esse vidit olim Seleucus apud scholio-
rum confarcinatorem, cujus auctoritas hic non fuit respuenda.
Verba scholiorum adscribam ut corrigi debent, in editis enim
sunt corrupta. Φόρυν] Φόρυς ἡ ἰπποφορὰ τῶν ὑδάτων. Κητὴ
δὲ βαθύς. Γραῖαν δὲ τὴν ἀφρον. ἄμεινον δὲ γράφειν καλλιπάρηος,
ὡς ἢ ἐπὶ Κητὸς τὸ ἰπποφόρον.

v. 271. Πρὸς νυκτὶς] hoc est πρὸς δύον, ad occasum, quia
ibi solem oceano mergi, & noctem oriri credebant. Apud
Homerum tamen ζόφος est septentrio, secundum Aristarchi &
Strabonis sententiam, quem vide lib. X, & Merici Casauboni
V. CL. diatriben de nupera Homeri editione. Versu præcedente
mirum cur interpretes omiserint πύρρον, qua ratione multos in
fraudem deduxerunt, qui hac versione persuasi crediderunt He-
siodum Gorgonum sedem locasse in Africa. Verum ego nullus
dubito quin significaverit Gorgades insulas, quæ sitæ sunt con-
tra Εἰσέρι κίρας olim, nunc caput viride dictum. Ex enim à
Gorgonibus nomen hoc acceperunt, quod illas coluisse feran-
tur hæ puellæ. iis etiam vicinæ sunt Hesperides. de quibus vide
ante v. 215.

v. 283. Ὁ δ' ἄρα χεύσειν] Noli credere Latinis interpreti-
bus, qui hic denuo sensum auctoris non perspexerunt, cum ver-
tunt: *caterum hic ensẽ aureum tenebat manibus charis*, quasi
ad Pegasus pertineret. Atqui de Chrysaore loquitur, cujus no-
minis reddit rationem, sicut in præcedente versu Pegasi. inde
opponitur τὸ μῦθ' ἄρα γένε' ἐμείων. Pegasus dictus quod ad πηγὰς oceani na-

tus sit, χειρῶν, quod manibus teneret, cum ederetur, χειρῶν αὐτοῦ.

v. 304. Εἰν Αἰμίσι] *Apud Syros.* Græci magistri temere hic affirmant Αἰμί montes esse Ciliciæ & Lydiæ. Αἰμί enim Homero & antiquissimis Poëtis Syri dicuntur. Strabo fine lib. XVI: Λέγει ἔτις Αἰμίς ὁ ποιητής, ἃς φασιν ὁ Ποσειδώνιος διχάζει δὲν μὴ τίποι πῖνα τῇ Συρίας, καὶ τῇ Κιλικίας, ἢ ἄλλης πινούσης, ἀλλὰ καὶ πῶς Συρίαν αὐτῶν. *Nominat etiam Arimos Homerus, quos Posidonius docet accipiendos non locum aliquem Syria, vel Cilicia, vel alius terra: sed Syriam ipsam.* Ferebatur autem Typhoeus occisus esse in Syria ad Orontem fluvium, qui propterea Typhon dictus est. Idem scriptor eodem loco: Ὁρόντης τὸ ὄνομα ἀπὸ τῷ θεοῦ ὠροῦσιν αὐτὸν Ὁρόντι μετέλαβε, καλέσθαι ὡς ἔπειτα Τυφῶν. Μυθολογία δ' ἐν ταῦτά περὶ τοῦ τῷ κεραυνῶσι τῷ Τυφῶν, καὶ τῷ Αἰμί. *Orontes cum prius Typhon disceretur mutato nomine ab illo qui in eo pontem fecit, Orontes est appellatus.* Huic loco Typhonis fulmine icti fabulam affingunt ἔτι Arimos. Alii tamen & plerique Latini Poëtæ insulam Campaniæ littoribus adversam *Inarimen*, quæ & *Ænaria* dicitur, Typhonis antro assignant decepti similitudine vocis. Ut vero recte docuit Strabo Αἰμίς esse Syros, sic docere non potuit, cur olim Syri dicti sint Αἰμί, & quæ sit hujus appellationis causa. perabsurda enim sunt quæ de illa prodidit. Hoc vero nuper admodum didicimus à Viro Maximo, Samuele Bocharo, qui in Geographia sacra ostendit hoc nomen antiquissimos Græcos accepisse ab Hebræis, quibus Syria dicitur *Aram* à conditore suo *Aramo* Semi filio. Inde Bethuel & Laban *Aramæi* Genes. XXV. & Syriæ regionibus *Aram* præponitur. *Aram Nabarajim*, Syria duorum fluviorum apud sacros scriptores est Mesopotamia. *Aram Damaseck*, Syria Damascena. vide ipsum lib. II, cap. 5, & 6.

v. 310. Χαλκίφων] hoc est magna voce. interpretes: *anea* voce. Hesych. χαλκίφων, ἰχυρόφων. Stentori Homerus tribuit. Superius in Ἀσσιδ v. 243: χαλκίον ὄξυ βόων. *vehementer acute clamabant.* Homerus:

Οἱ δ' ὡς ἐν αἰὶν ὅπαι χαλκίον αἰακίδας.

Hi vero ut audierunt vocem magnam Achillis. vide quæ de hoc loco notavit Porphyrius Quæstione VI ad Hom. Virgilio eadem translatione: vox ferrea, Lucretio, vox ærea.

v. 312. *Λύγ' εἰδὼν*] Poëticum dicendi genus pro *λυγρὸν*, *δλῆθρον*, perniciosam. superius in *ἔργῳ*, *ἐπὶ μῆδ' αἰδῶς*, prudens. Nec abhorret longe ab hoc illud quod notavimus in *Λαοῖς*, *λαοὶ καὶ θεοὶ*, pro *λαοὶ καὶ θεοὶ*.

CAPUT XXIV.

Vetus lectio reposita in Hesiodo. *Φίχ' ὀλοῦν. Φίκιον. Picati. βοῶντες.* Hesychius emendatus, & Dracontius. *βόπαις.* Catulaster. Hesiodo medela. *Ἀργείης ζευγὸς.* Hesiodus emendatur, & alio loco exponitur. *Γλαυκῆς.*

v. 326. Σ *Φίχ' ὀλοῦν*] Reposui veterem lectionem ex antiquorum scholiorum auctore. qui legit *Φίχ' ὀλοῦν*, & explicat *σφίγῃ ὀλοῦν*. addit porro Bætos dixisse *Φίκα*, unde *φίκιον* locus ubi sphinx ætatem egerit. Huic Euripidis Scholiastes adstipulatur in Phænissis, qui tradit *φίκιον ὄρ* a sphinge dictum esse, ipsamque a Bæotis vocatam *φίκα*. Hinc & Latinis *picati* dicti, quorum pedes formam sphingum habebant. Festus: *Picati appellantur quidam, quorum pedes formati sunt in speciem sphingum, quod eas Dorii phicas vocant.* Sic *φίκιον πίκας* phiceum monstrum dicitur sphinx apud Lycophronem Cassandra, v. 1463. *Φίκιον* vero est mons Bæotiar, cujus meminit in *Ἀπιδῇ*, v. 31:

πύχα δ' ἔξ' ἐξ τυφάονιον, πύχον αὐτῆς

Φίκιον ἀκρότατον ἐκαστῆσταις μὴ πύχον Ζεύς.

Celeriter pervenit in Typhaonium, unde rursus ad Phicium summum accessit sapiens Jupiter. Stephanus de Urbibus: *Φίκιον ὄρ* Βοιωτίας καὶ *Διφθόγῃς*, & *Διφθόγῃς* βροχίως τῇ. vide & Plutarchum in libello, quod bruta ratione utantur. Æoles postea præposuerunt σ, sicut pro *φάζω*, *σφάζω*, pro *μέρδω*, *σμέρδω*, pro *μῦς*, *σμῦς*, sic & pro *φίκιον*, *σφίκιον*. Sic enim ille mons appellatur apud Palæphatū in MSS. in editionibus perperam *σφίγχιον* scribitur.

1170. in Ka
Act. 4. 5. 122

JOHANNIS GEORGII GRAEVI

v. 330. Εἰς φαίρε[ς] Bene Grammatici, ἔβλαπτον. Hesych.
βλάπτω. εἰς φαίρε[ς] βλάπτω, βλάπτω.

v. 352. Πασίδη] In nonnullis codicibus extitit πασιδη, ut
veteres testantur.

v. 355. Πλευπύτε βοῶπις] Turpissime interpretes: *Pluto bo-*
vis oculis. Vel pueri norunt βοῶπις esse magnos oculos ha-
bens. Omnia enim magna Græci βόια vocant, ut & prisca La-
tini. Hinc elephantem dixerunt *bovem Lucan.* Sic Græci βέ-
βαδδ εἰς πᾶνα apud Hesych. βέβημε apud Erasistratum est μέγας λι-

τῆς ἐνέμου μὲς, magna fames. βεβήμε, μεγάλην μὲν, βέβημε, quod legitur apud Alciphronem ep. 62, est μέγας πᾶς puer a-

βέβημε, dulcior. Hesych. βέβημε, μέγας, ἀφῆλξ, μέγας πᾶς ἡ
ἐπὶ τῷ ἰχθύς, scribe ἰχθύς. Glossæ veteres: *catulaster βέβημε.* Aliæ

πυρράγας, δὲ πᾶς catulaster. quæ vox Dracontio restituenda. In lib. II,
v. 191 in editis legitur:

Non catulastra gerit puerilia, non puer aude

Attrectare tener Martia tela manu.

legendum: *Non catulaster agit puerilia.* Loquitur ibi de variis
hominum pro distincta ætatis ratione studiis. Catulastrī au-
tem sunt pueri grandiores, qui incipiunt *catulire*, hoc est ad
venerem incitari. inde & Catullī nomen. Oculi vero magni
inter præcipua pulchritudinis τεκμήρια. Liban. Progymnas.

Ὅμηρος εὐδείξας βυλόμενος ὡς εἴησαν ὀφθαλμοὶ τῇ Ἡρᾷ καὶ τοῖς
μεγάλοις τε, βοῶπιν αὐτῷ ἐκάλει. *Homerus ostendere volens*
quod oculi Junonis magni essent & pulchri, bovinos oculos eam
habere dixit. βυλόμενος οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν λέξεων ἀλλὰ μόνον ἐκ τῶν

v. 375. Κεῖα δ' Εὐρυβίη τέλει] Sic & interpretes: *Crio*
autem Eurybia peperit. Igitur Crio est scemina, Eurybia vero

mas? Attamen superius Hesiodus ostendit Eurybiam esse filiam
Ponti. Quid tricamur? legendum: *Κεῖα δ' Εὐρυβίη τέλει.*
βόια ἵππος vidit hoc etiam Comelinus, nisi quod pro Κεῖα male scribat
ἐκ τῶν Κεῖα. Sed Κεῖα dicitur & Apollodoro, & scholiis antiquis,
& Euripidis interpreti.

v. 379. Ἀργέτω Ζεφύρον] Ἀργέτης hic non est Caurus, sed
Zephyri ἐπίθετον. Inferius v. 870:

Νότῳ Νότῳ, Βέριον τε, καὶ δὲ Ζεφύροιο.

Præter
sic ἰππὸς πολλὰ χεῖρ, ἐπὶ τῷ μεγάλῳ
ἰπποπόρνε. Ἐκ τῆς ἱστορίας δὲ βόειον ἰπποπόρνε
καὶ ἰππὸς ὄνομα ἀντὶ τῷ μεγάλῳ τῷ βέτα

Præter Notum & Boream, & celerem Zephyrum.

Homerus Iliad. λ, v. 307 :

Ἀργίστος Νότιο βαθείη λαίλαπι τύπλων.

Celeris Noti vehementer procella verberans.

Scholia antiqua ad hunc locum Hesiodi: Ἀργίστου τ' ὄξυς καὶ πικρὺν, & καὶ πικρὸν εἶπεν. Hesych. Ἀργίστος Νότιος. ὃ λεγόμενον λαίλαπι. πῆλξ & καλῶς. Ὅμηρος γὰρ τίς ποτε οἶδεν αἰνέμας. ἔστιν αὖτε πικρὸν. Sed quam Hesychius damnat expositionem, eam probat Strabo lib. I. quem vide.

v. 417. Εἴδων ἱερὰ καὶ νόμον] est sacra faciens secundum patrios mores & consuetudinem, ut in Carminibus aureis, quæ Pythagoræ adscribuntur :

Ἀθανάτους μὲν πρῶτον θεὸς νόμον οἷς δίδοται,

τίμα.

Immortales quidem Daos primo secundum patriæ consuetudinem, Venerare. καὶ πάτερ dixit Porphyrius loco supra laudato.

v. 430. Ἐν τ' ἀγρῇ λαοῖσι μετὰ τῇ, ἢ καὶ ἐθέλῃ] Sic legunt editiones recentiores, & vertunt : *Inque concione inter homines eminet, qua scilicet voluerit.* Heinsii editio major : Ἐν καὶ ἐθέλῃ, interp. *quorum scilicet vult.* Sed utraque lectio non est unius assis. Quem enim commodum sensum inde conficeres? Reponenda est veterum librorum & editionum lectio, quam temere commutavit Comelinus, ut ex notis ejus editioni præfixis videre est : *Hic pro ἐν, inquit, reposuimus ἐν τ', & pro ὁν καὶ ὁν καὶ.* Sed ὁν καὶ non erat de sua sede deturbandum. Subintelligitur enim μετὰ τῇ. Sensus est, in concione inter homines excellit quemcunque voluerit excellere Heceate. Eiusdem sententiæ versus est in initio Εἴρων, quod me docuit Vir summi ingenii & eruditionis Johannes Fridericus Gronovius, cui quantum debeant hæ reconditæ literæ nemo ignorat nisi barbarus, & omnis humanitatis expertus :

Ὅν τε θεοὶ βροτοῖς ἀνδρῶς ὁμῶς ἀφαιροῖ τε φαιροῖ τε.

Ἐν τ' ἀγρῇ τε Διὶς μετὰ τοῖς ἐκκλη.

Per quem mortales homines pariter sunt obscuri clarique. Nobiles ignobilesque sunt Fovis magna voluntate. Sic hic locus ex sententia doctoris nostri est interpungendus. Διὶς μετὰ τοῖς ἐκκλη,

apud Arist. in hunc sensum : ὁ δὲ θεὸς ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἡ δὲ ἐκκλησία ἐστὶν ἡ πόλις, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἡ δὲ ἐκκλησία ἐστὶν ἡ πόλις, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

idem est quod hic dixit ὃν κ' ἐθέλῃσι. Jupiter nobiles & ignobiles, claros & obscuros facit, quos vult. Omnia nunc sunt liquida, discussæ omnes tenebræ, quæ viros doctos exercuerunt, qui prava distinctione inducti sibi persuaserunt, Διὸς μεγαλοῖο ἰκτὴρ abundare, & ominis causa tantum esse appositum, quia nihil sit quo referatur. Sed nunc quo referatur nemo non videt.

V. 440. Οἱ γλαυκῶν δύο πῆμφιλον ἐργάζονται] Γλαυκὴ simpliciter est mare, Latinis *carula*. Virgil. *carula verrunt*. Interpretes : *glaucum mare*.

C A P U T XXV.

Hesiodus emendatur & ejus antiquus scholiastes. Αἰγαῖον ὄρε. Γεῖον πύργα. Ἰεὲς πύργα. Κύβρα. Stephanus emendatus. Γύαλα παρυσσῶ. Mos veterum in deorum statuis, templis, aris ornandis lana. Cur Homerum Plato e republica sua ablegans voluerit ornari lana. Locus Hesiodi ex conjectura emendatus. Παριλθεῖν. Chaos. Hesiodus interpunctione emendatus. Εἰπαινῇ. Lucianus correctus. Ὠχέμε. Εἰργαζομένη. Hesiodus emendatus & antiqua scholia. Μαφάυρα. Horte pulchritudinis prælides. Ωρεῖω. ὠρεῖω. Χρυσάμπυκες. Ἀμπυξ. Ἀνέστημε. Mitræ sunt fasciæ, & barbararum mulierum cultus. Σπινθήρ. Vetus lectio Hesiodi restituta. Εἰργαζομένη. Αἰρεθότι νύχτε.

V. 485. Αἰγείον ἐν ὄρει] In Cappadocia mons Argæus est, cujus meminit Claudianus, Plinius, alii. In Creta autem frustra quæras montem hoc nomine. Nullus enim in illa reperitur. Itaque in animum induxi meum jam dudum reddendam esse poetæ lectionem veram, quam servavit παλαιῶν χαλιῶν scriptor. Is legit: Αἰγαῖον ἐν ὄρει. aitque sic Cretam dictam olim a capra Olenia Jovis nutrice quali Capræ montem. Αἰγαῖον ἐν ὄρει] Σημειώσω ὅτι καὶ ἔτ' αἰγίοχον ἐκάλουν τὸ Διὰ, ἐπεὶ αἶγα ἰθὺλασεν. ἀφ' ἧς καὶ Κρήτη αἰγὸς ὄρε καλεῖται, καὶ Αἰγείον ἵνα εὐλῶν τὸ ἰθαῖον καλεῖσθαι. Οὗ ὅ μιν ἐν τῷ ὄρει ὅπως αἰγίδος αἰγίοχον αὐτῶν ἐκάλουν. Nota quod & iste (namque Hesiodus) *Ægiochum* dixit *Jovem*, quia capra ubera suxit. A qua etiam Creta appellatur *Capra mons*. & a nonnullis Αἰγαῖον dicitur mons *Ida*. *Homerus* ab ejus armatura *agide* ipsum *Ægiochum* dixit. Sic hic locus est restituendus, qui flagitiose corruptus

ptus est in editionibus. Mons Ægæus est is ipse qui a Ptolemæo vocatur *ἱερά πίτνα*. inde sancta rupes dicta, quia in illius antro credebatur custoditus & enutritus fuisse Jupiter. Erat collis Idæ, qui postea ab urbe in illa posita appellabatur Pytna, & urbs *ἱερά Πύτνα*, quod cognomen ei adhæsit a colle. Strabo lib. X: *Τῆς δὲ Ἰδῆς λόφος Πύτνα, ἀφ' ἧς ἱερά Πύτνα ἡ πόλις. Pytna Ida collis, unde urbs Hiera pytna.* Male in Dione lib. XXXVI: *Γῆραπύδνα* scribitur. quod & nuper animadvertit Vir insignis ingenii & doctrinæ Ezechiel Spanhemius in eruditissima dissertatione de præstantia & usu Numismatum antiquorum. Hinc vides cur nonnulli Jovis incunabula ponant in monte Ida. Stephanus de Urbibus non collem, sed campum dicit. *Ἔστι καὶ Αἰγαῖον πεδῖον συνάπτεται τῇ Κίρρᾳ ὡς Ἡσίودος. λέγεται ὡς αἰγὰ πότε φερομένη διὰ τὸ ὡεῖν τὸ Πύθιον ὄρος, ἀφ' ἧς καὶ τὸ πεδῖον Αἰγαῖον.* Est *Ἔς Ægeus campus annexus Cirrhae, ut apud Hesiodum.* dicitur vero a capra, quæ olim venit a monte ad Pythium, a quo *Ἔς* campus *Ægeus*. Nullum est dubium, quin hunc locum respexit *ἰθιγόραφος*. Campus Ægeus late patuit ut & Pythium & Gortyna in illo fuerit sita. Hinc Strabo Gortynam in campo sedere ait. Hic vero est ille campus Ægeus. imo totam insulam olim *αἰγαῖον* fuisse appellatam ex Scholiaste modo accepimus. Sed quænam illa Cirrha cui fuit aditus Ægeus campus? Sane Cirrha in Creta nulla est. legendum *Κύερα* quæ eadem est quæ Pytna. Stephanus: *ἱερά Πύτνα, πόλις Κρήτης ἢ ὡς περὶ Κύερα, εἴτα Πύτνα, εἴτα Κάμιρος, εἰς ἧς ἔτις ἱερά Πύτνα. Hiera Pytna urbs Creta, quæ prius Cybra, postea Pytna, deinde Camiros, deinceps Hiera Pytna.* Non est quod nobis scrupulum injiciant Lyctii, ad quos a Rhea delatum esse Jovem paulo ante Hesiodus cecinerat: cum ii satis longe a Pytna, seu monte Ægæo ab sint. Verum non urbs intelligitur Lyctus, sed populus Lyctius, sub quorum ditione tum fuit & mons & campus Ægeus. Lyctios enim magnis opibus aliquando floruisse Strabo dicto loco ostendit. Male Hiera petra in mappis Ptolemæi littoribus maris Carphathii appositâ est, non longe distans a Dicta, cum sit collis Idæ.

v. 499. Γεῖλοις καὶ Παρηγοσίῃ.] Interpretes: *in jugis Par-*
nassi.

passi. Sed *βάλα* potius sunt valles *κρηλάμβρα*, quam juga. Apud Euripid. *βάλα κρηποφόρα*, *valles frugiferi*. Hoc loco intelligit anfractum illum rupis Parnassi & planitiem in qua urbs & templum Delphicum. de qua Strabo lib. XI, & Justin. lib. XXIV. In templi enim *ἀναθήματα* longe post fuisse istum *βαίτυλον* testatur Pausanias in Phocicis: *Ἐπιταφάνη δὲ δ᾽ ἐπὶ τῷ μνημείῳ, λίθῳ ἔστιν ὁ μέγας, τῷ τε καὶ ἑλαίον ὀσημέραι καὶ χύσι, ἔκ τῃ ἐορτῇ ἐκαστὴν ἑρὰ ἐπιτίθασιν ὀρχαί. Ἐστὶ δὲ καὶ δόξα ἐς αὐτὸν δόξηναι Κρόνον τὸ λίθον ἀντὶ τοῦ πατρὸς καὶ ὅς αὐτὸς ἤμεσεν αὐτὸν ὁ Κρόνος.* Ab eo monimento cum rursus ascendere inciperis lapidem videas modice magnum. Hunc quotidie oleo perfundunt, singulisque festis lanam in eo ponunt rudem. Fama autem tenet esse illum ipsum lapidem, qui datus fuerit Saturno pro puero, quemque postea rursus evomuerit. Lana ornabatur hic lapis diebus festis, quoniam omnia quæ maxima sacra erant, & divino vellent honore affici, ungebantur, & lana, lancisque tæniis ac coronis ornabantur. Arborem sacram Arnob. lib. V lanarum velleribus colligatam ac circumvolutam dixit. Et Plutarchus in Theseo ramum ex olea sacra decerptum *ἐρῶν λευκὸν καὶ περικνημένον*, lana alba recinctum fuisse ait. Sic solebant lares lana cingi, & fores ac aræ templorum, cum rem sacram die solemnī essent facturi, vittis lancis ornari. Propert. IV, 6:

Costum molle date, & blandi mihi thuris honores

Terque focum circa laneus orbis eat.

Hinc intelligimus cur Plato, ubi Homerum e sua republica in aliam civitatem dimittendum esse censet, eum jubeat unctum & lana coronatum educi. *Ἀποπέμπειν δὲ αὖ, inquit, εἰς ἄλλαν πόλιν, μῦρον καὶ τῆς κεφαλῆς καὶ χροῖας καὶ ἐρῶν σφραγίς.* Dimittamus eum in aliam urbem unguento caput ejus perfundentes, & lana coronantes. Amandari quidem volebat Homerum e sua civitate, ne qua opinio sequior de Deo civibus suis, qui fabularum mysteria non intelligebant, per imprudentiam ex ejus cantibus affricaretur; sed volebat eum dimitti non tanquam hominem scelestum, & infamem, sed tanquam hominem divinum, dignumque qui ad instar Dei ungeretur, & lana coronaretur, hoc est divinis afficeretur honoribus. Dñs enim &

rebus

rebus sacerrimis hic honos habebatur. Homerum enim Plato unus omnium maximi faciebat, & ob artis divinitatem mirifice celebrabat, ejusque sententiis utebatur frequenter ad docendum, verbis vero & loquendi generibus ad dictionem exponendam. Hæc est vera ratio curungi & *ἐοίη* voluerit coronari Homerum Philosophus: non quod tanquam exul & civiliter mortuus fuerit ejectus, quia mortui ungebantur: nec propter poetarum mollitiem, quam lanea corona significaverit, ut hercule Musarum & Platonis ingratiis docuit Andreas Schottus Norodorum Ciceronianorum lib. III, cap. 12.

v. 532. *Ταῦτ' ἄρα αἰζοῦμαι*] Ellipsis, quam hic fingunt interpretes, male convenit cum genio auctoris & ipsius linguæ Græcæ. Quis enim dicat *ταῦτα αἰζοῦμαι*, pro propter hæc venerari, ut illi volunt? Locus est contaminatus, qui sic puto emaculabitur, si legas: *Ταῦτ' ἄρα φοβίζομαι*, hac quidem moliens. φ aut vetustate temporis, aut alio vitio exoletum, aut negligentia descriptorum intercudit, inde *α* a præcedente syllaba *α* est absorptum, quod frequentissime in veterum libris contigisse nemo nescit paulo modo humanior.

v. 612. *Παρίλθειν*] est effugere, vitare Dei consilia, decreta. Nam *qua fato manent, quamvis significata non videntur*, ut Tacitus ait. Homer. Iliad. α, v. 134:

*Μήδ' ὅπως ἀγῶος παρ' ἑὼν, θεοείκλ' Ἀχιλλεύ
Κλίπτε νόον, ἵπποι δ' ἄρ' ἐλάσσιναι, ἔδ' ἐμὲ πείσῃς.*

Ne sic, quamvis fortis sis, divine Achilles, dolose agas, quoniam non effugies, neque mihi persuadebis. ἔδ' ἐμὲ πείσῃς, scilicet quæ decrevi facere.

v. 700. *Καῦμα δὲ θρασύστον κήτεχεν χαίῃ*] incendium ingens corripuit inferorum sedes. Sicut Paulo ante de clamore:

Εὔροσι δ' ἵκανε βαρεῖα

Τάρταρον ἠρόεντα, ποδῶν αἰπυῖα τ' ἰωή.

Concussio vero gravis venit ad Tartarum caliginosum, & pedum magnus fragor. Chaos sæpe est inferorum domicilium: Plutarchus sane *χαίῃ*, *ἄδλω*, *ἑρπύλλω*, *ἑριβον* exponit. Orpheus apud Ovidium X Metamorph. ad Plutonem & Proserpinam:

Per ego hæc plena timoris,

Per chaos hoc ingens, vastique silentia regni oro.

Statius:

Qui nunquam sospite nato

Triste chaos, mæstique situs patiæ sepulchri.

posses etiam aërem interpretari. Aristophanes in Avibus:

Διὰ τὴ πόλειος τὴ ἀπορίας, καὶ τὴ χάος

Τῶν μερίων τὴν κτίσαν ἐλθοῦσιν ὁρᾷ.

Per urbem alienam & chaos femorum nidorem non transferetis.

Ubi Suidas & alii veteres magistri χάος exponunt aërem. Hinc & vetus interpres Luc. XVI, 26. illud μέγα χάσμα, quod inter epulonem divitem & Lazarum erat *chaos magnum* interpretatur, hoc est, vastum inane, vastum intervallum quale est aër, sive, ut Tertullianus vertit, immensa distantia sublimitatis & profunditatis. Apud nostrum Poëtam inferius v. 740 locum Erebi vastum & immensum in quo Titanes servabantur χάσμα μέγα dicit, quem postea v. 814 ait esse πύλον χάος & Ζοφέροισι, ultra Chaos tenebricosum, hoc est, Erebum. Itaque magis probo priorem expositionem, & hoc nomine, quia de aëre paulo ante verba fecit:

Φλόξ δ' ἤρχα δῖον ἵκενεν ἀπείθε.

Flamma vero ad aërem divinum per venit magna. Sequentia tam obscure & inepte versa sunt, ut quid poëta velit ex versione ne OEdipus quidem intelligat. Verba Græca sunt:

εἰσαὶ δ' ἀντα

Ὁ φλογιστὶν ἰδεῖν, ἡ δ' ἔασιν ὅσων ἀκέρως,

Αὐτὸς ὡς ὅτι γαῖα καὶ ἕρως δ' ἔρως ὑπερὶ πύλοντα.

Sic interpungenda mihi videntur. Mens poëtæ est: *Simile autem videbatur atque si coram oculis quis adspiceret, atque auribus audiret, eodem modo ut cum terra & cœlum latum superne appropinquabat.* Aërem, inquit, terram, pontum, Tartara corripiebat ignis fulminum a Jove missorum, tantusque fragor ex illo oriebatur incendio, ac si cœlum ruere, sive terram cœlo misceri videret & audiret.

v. 735. Εἰς τὴν γῆν] Apposita ad hunc locum Seneca Hercule furente:

Sterilis

*Sterilis profundi vastitas squalles soli,
Et fœda tellus torpet aeterno situ,
Rerumque mœstus finis, & mundi ultima:
Immotus aër haeret: & pigro sedet
Nox atra mundo.*

v. 768. Εἰπαινῆς Περσεφόνης] Est hoc proprium Proserpinae epitheton. Homerus Iliad. ι.

Κικλήσκουσ' Αἰδὼν & ἱπαινὼ Περσεφόειαν.

Invocans Plutonem & terribilem Proserpinam. Proclus superius ad Εἰργαῖ Αἰνείν δὲ πινεσ παραλείδω παρὲλαβον, ὥσπερ ἱπαινὼ Περσεφόειαν. Restituenda hæc vox Luciani Necyomantiae: Δαίμονας ὁμῶ πάντας ἐπιβοᾶτο, πινὰς, καὶ Ἑρινύας, καὶ νυχίαν Ἐκείτην, καὶ αἰπηνὼ Περσεφόειαν. Interpres vertit: *Dæmonas simul omnes inclamat, Pœnas, Erinnyes, Hecaten nocturnam, excelsam Proserpinam.* Fœdissime. lege: ἱπαινὼ Περσεφόειαν. terribilem Proserpinam. Παινῶν vero sunt Furia.

v. 797. Ἀπολείψας] Bene antiqui Grammatici: ἀπονδῶς ποιήσας, libans. Libantes enim aliquid de pateris effundebant in mensas & aras. Sic & simplex λείβειν. Unde Latinorum libo, libum, libamen. Insaniunt qui hic dicunt ab ἀπολείπω esse ἀπολείψας.

v. 806. Ὠγύγιον] Referendum est ad ὄρεον non ad ὕδωρ, & exponendum magnum. Ὠγύγιον enim est magnus. Hesych. Ὠγύγις, παλαιὸν, ὄρεαίς, μεγάλη πάνυ. Stygem autem fuisse maximum Deorum jusjurandum alibi noster dixit, & res nota est.

v. 818. Οὗ χεῖρες μὲν ἔασιν] Nec hic mentem Poëtæ ceperunt, qui vertunt: *Cujus manus quidem sunt ob robur operibus aptæ.* Εργματὰ ἔχειν est ἐργάζεσθαι. Hic est sensus: *Cujus manus quidem ob robur semper operantur.*

v. 851. Κρόνον αἰμῶνις ἰόντες] Circa Saturnum existentes. qui una cum illo in vincula sunt coniecti. Interpretes diverso plane & absurdo sensu: *A Saturno seorsim existentes.* Titanes Saturni fuerunt copix contra Jovem, a quo victi cum suo Imperatore deturbati sunt ad inferos.

v. 872. Μὰν' αὐρα] Reddidi Hesiodo priscorum exempla-

rium lectionem: Μαψαῦραι, quam probant Hesychius & scholia antiqua. Hæc: Μαψαῦραι κενεαὶ τῇ μεγάλαι προίαι, εἶον παικίας, θεράκίας. Sic lege, illum vide.

v. 875. Ἄλλοτε δ' ἄλλαι ἄησι] Legendum ἄησι, quod Æolice dicitur pro αἴησι. Et sic lectum olim fuisse Etymologici scriptor ostendit: Τὸ γ' ᾗ πληθυντικῶν, αἴησι, Αἰωλικωτέρων. ἐρχλῶ δ' αἴησι, ὡς περ εἴησιν. Ἄλλοτε δ' ἄλλαι αἴησι. Male legitur ἄλλη in Etymologico. Hanc emendationem sequens ἀσκιδαῖσι confirmat, & αἴησι ferre non posse declarat.

v. 903. Αἰτ' ἐργ' ὠραίεσι καὶ ἀθνηῖσι βροῖσι] Inscitæ interpretum insigne monumentum & hic locus est, dum vertunt: *Quæ opera matura faciunt mortalibus hominibus.* Loquitur de horis. Non quidem ignoro eas esse cœli janitricis & ministras solis. Valer. Flacc. lib. I V:

Sol auricomus cingentibus horis!

Multifidum jubar & bissereno sydere textam

Loricam induitur.

sed quis non videt aut alias plane esse has Hesiodi hostas ab illis Homeri, aut alias partes eis dari a nostro Poëta, cui sunt pulchritudinis præsidēs. Quod & nomina illarum declarant. Quid enim magis res humanas pulchras reddit & florentes, quam Eunomia, Dice, & Irene, hoc est bonæ leges, Justitia & Pax. Hæ sane divæ non matura reddunt mortalium opera, sed ornant, excolunt, nitorem & decus illis conciliant. Pind. Olympion. XIII de beata & omnium rerum copia affluente Corintho: Εἰ τὰς δ' Εὐνομία καὶ Δίκη καὶ Ἡρμῆς καὶ Πότις, βάρη πολίων ἀσφαλὲς Δίκη, καὶ ὁμότροπος Εἰρήνη, τιμὴν Ἀιδεῖται πάντα, χρύσεια παῖδες Διὸς ἔχουσιν Ἡμήτις. In hac (Corintho) Eunomia habitat, sororesque, fundamenta urbium firma. Justitia, & iisdem moribus prædita pax, dispensatrices hominibus divitiarum, aurea filia Themidis consultricis bona. Vinctis omnibus rebus ornandis adhibentur Horæ. In ἐργῶν in Pandora comenda, v. 74:

Ἀμφὶ δ' τὴν γὰρ

Ὀρὰ καὶ λίκνοιο στέφανον ἀνίστην εἰαρονοῖσι.

Ipsam porro Hora pulchram comam habentes coronarunt floribus vernis.

vernus. Theocritus de poculo pulcherrimo, & suavem exhalante odorem Idyll. I: v. 148.

Ἡ νὶ δὲ τοι τὸ δέπας ᾗσται φίλον ὡς καλὸν ὄσδη.

Ὡρεῖν πιπλύνθαι νιν ἐπὶ κεῖναισι δαμασίῃς.

En tibi poculum : contemplare, amico, quam suaviter olet, Horarum in fontibus ablutum dices.

Hinc ὦρα est pulchritudo. Ὠραῖος pulcher. Hesych: ὠραῖος ὤμμερσος. ὠτρεος, ὠχήμεν, ὠπρώσωπ. Theocr. Idyll. I, v. 109 Ὠραῖος Χαῶνις. *Formosus Adonis*. Ὠραῖον pulchrum reddo, decus & venustatem concilio. est vocula μνηρῆς, sicut superius μεσιχίειν, & plures aliz. pro ὠραῖειν frequentius legitur verbum paragogicum ὠρεῖζειν. Hesych. ὠρεῖζεται, καλλωπίζεται. ὠρεῖσθαι καλλωπίζεσθαι. Quia vero ὠραῖος est pulcher, & homines in adolescentia & juventute sunt pulcherrimi. Hinc ὠραῖος est ἀκμῆζων, in ætatis flore constitutus. In ἔργ. v. 695:

Ὠραῖος ὃ γυναικα πιδὸν ποτὶ οἶκον ἄγῃ.

In ætatis flore uxorem tuam in domum duc.

Ὠραῖος est ἀκμῆζων ut bene exponit Scholiastes Theocriti ad Idyll. I, v. 109.

v. 916. Μῦσται χρυσάμπυκας] Interpretes: *Musa aureis mitris revincta*. Præstat interpretari: *aureis reticulis ornata*. Ἀμπυξ est ἀλβόδημος, τελεχέισμος, diadema, reticulum, fascia, qua mulierum coma redimitur. Homerus Iliad. X, v. 468:

Τῇ δὲ δ' ἀπὲρ κατὰς χεῖρας δέσμευε σιγαλόεντα.

Ἀμπυκα, κεκρέφαλον τ' ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδίσμευ.

Longe autem a capite fudit splendidas fascias, reticulum, vitæ tamque & implexum redimiculum. Ubi brevia Scholia Didymi, ut credunt vulgo: Ἀμπυκα κέσμεν πινά πρὸς τὴν κεφαλῇ, ἀνέχοντα τὰς τρείχας τ' κεφαλῆς. Hinc recte ab Hesychio exponitur ἀνάδημος. Anademata enim erant fasciæ crinales. sed & mitræ erant fasciæ, quibus coma religabatur. Hinc Judith. X μίτραν Castalio reddit fasciam. Verum mitris utebantur barbaræ mulieres, & vetulæ, & meretrices: Ovid.

Simulavit animum mitraque capillos

Presserat.

Juven. Sat. I II. v. 66: *Ite quibus grata est picta lupæ barbara mitra.*

mitra. Plerumque vitio vertitur. itaque mitras tribui Musis οἱ χαλίντις non ferent. Barbaræ enim illæ mitræ & Græcarum matronarum & puellarum reticulis fuerunt diversæ. Hæc Homero σφάραγ. *Iliad.* Σ, v. 567:

Καὶ ῥ' αἱ μὲν κεφαλὰς σφάραγας ἔχον.

sed apud Pollucem lib. V, cap. 16 rectius legitur:

Τῶν δ' αἱ μὲν πλεκταὶ σφάραγας ἔχον.

Hæc ut ha quidem plexas coronas habebant. ut superius πλεκτὴ ἀνὰ δέσμεν. Στράβωνας autem fuisse propria antiquarum Græcarum mulierum ornamenta capitis ex Æliani Ποικίλ. Ἱστορ. lib. I, c. 18 cognoscimus: Πῶς δ' ἐπὶ δέξιον ὑπὸ τευφῆς αἱ πολλαὶ τῶν γυναικῶν; Ἐπὶ μὲν γὰρ τῇ κεφαλῇ σφάραγας ἐπιτίθειν ὑψηλῶν. Quis vero neget plerasque veteres mulieres luxu diffuixisse? Caput enim ornabant alta fascia. Sic verte. Erat enim σφάραγας limbus seu fascia altior caput seu aliud quid ambiens. Hinc & loricae & murorum pinnae σφάραγας dicuntur.

v. 925. Αἰρεκύνδιμον] Miror unde in recentiores editiones irrepserit hæc inepta lectio & vocabulum nihili, cum recte legatur in prima editione majore Heinſiana, Stephaniana, ac plerisque aliis omnibus antiquioribus, ἐρεκύνδιμον, quod recte exponunt antiqua Scholia τῶν Ἱερῶν ἐγείρουσαν. tumultus, turbas excitantem. quamvis in editionibus vitio librariorum omisſum sit ἐρεκύνδιμον, & sola extet explicatio. Monuit etiam me de restituendo hoc eleganti vocabulo Thomas Reineſius, vir nunquam satis laudatus, præfatus extare id quoque apud Coïntum lib. I, v. 178, ubi Eris dicitur Εἰρεκύνδιμον. Synonymum esse ἐρεκύνδιμον, ἐρεκύνδιμον. Εἰρεκύνδιμον Διόνυσον dixisse Nonnum XIII Dionys.

v. 927. Ἐν φιλότῃ μιγεῖσθαι] Legendum est ἐν φιλότῃ μιγεῖσθαι, ut nuper ostendit mihi elegantissimus juvenis Cuperus ex Scholiaste Apollonii, qui ad Argonaut. I, v. 859. ἐν φιλότῃ est sine concubitu, ex se sola, sine consuetudine cum masculo. Nihil certius. Confirmat vetus Scholiastes Hesiodi: Πρῶτος ἔστι τῶν Ἡφαιστοῦ ἐκ μόνης Ἡφαιστος εἶπαι. διὸ καὶ τῷ σήμειον. Ὁ δὲ Ὀμηρὸς ἐκ Διὸς καὶ Ἡφαιστος. Primus iste Vulcanum ex sola Junone canit. ideoque hoc nota. Homerus vero ex Jove & Venere.

Et

Et Apollodorus I Bibliothec. ΗΉρ ὃ χωρὶς Διὸς ἐγέννησεν ΗΉ-
Φαιστον. *Juno sine concubitu peperit Vulcanum.* Hinc & Apollo-
nio dicitur ΗΉρης υἱός Junonis filius non Jovis.

v. 934. Φόβον] Malo vertere *Terrorem*, quam cum inter-
pretibus, *Timorem*. sequitur enim Δεῖμα, Timor.

v. 991. Νηοπάλοιν νύχον] Archilochus emendat μύχον, qua-
si agentem in Cypri recessu, qui a nullis possit adiri. Alii
eandem vim tribuunt τῷ νύχον, exponentes ἀφανῆ, λαθραίον,
occultam, quæ a nullo videatur: Sed propria Vocis significatio
retinenda. Pleraque enim sacra Veneris noctu celebrabantur.
Inde *nocturnvigila* dicitur Plauto. Idem Curcul. I, 3: v. 25, & 40.

Quid tu Veneri pervigilare te novisti Phadrome?

Nam hoc quidem haut multo post lucebit.

Pervigilia Veneris cui non nota? vide carmen elegans incerti
auctoris quod inscribitur, Pervigilium Veneris.

Δόξα τῷ Θεῷ.

Addenda & corrigenda.

P Ag. 7. versu 2. post: *vide Festum*. Dicuntur & homines
ordinarii. Festus: *Ordinarium hominem Oppius ait dici so-
litum scurram, & improbum, qui assidue in libibus moraretur,
ob eamque causam in ordine staret advenientium prætorem. At Æ-
lius Stilo qui minime ordine viveret.*

Ibid. v. 21. post σείχειν δεῖ. Sic apud nostrum inferius in
hoc opere v. 209: Τῇ δ' εἶς, ἣ σ' αὖ ἐγὼ πρὸς ἄγω. *Huc vadis
qua te duco.* h. e. εἶναι δεῖ, ire debes.

P. 14. post versum 4 σῆμασι. v. 71. Παρθένω αἰδμή ἱκελον]
hoc est ἱκελον χεῖμα, similitudinem virginis, id est imaginem,
statuam. Plin. *figere ex argilla similitudines*. Sic fere Latinis
similis simpliciter pro simulacro, imagine accipitur. Juvena-
lis: Sat. II, v. 6. *Si quis Aristotelem similem vel Pittacon emit*,
hoc est Aristotelis vel Pittaci imaginem: Multis exemplis de-
clararunt docti viri ad Statium.

P. 14. v. 23: *Forvis igitur dona sunt rejicienda?* & sequ. vers. *Plutarchus in libello.*

P. 19. v. 21. pro *aurei scribe argentei.*

P. 21. v. 30. post: *neve nullius sis.* In Theogon. v. 410:

Ἡ γάρ τ' ἐς μέγα δῶμα φίλῳ καὶ ἡδὺ ἄκοίῳ.

Duxit in amplam domum sua ut sit uxor.

P. 23. v. 34. scribe: *possint.* & versu sequente: *illud.*

P. 27. v. 16. post: *afficere solet:* In Theogonia v. 402:

Ὡς ὃ λείοντι δύν ἀμφὶ κλισίῃς ἐλαΐοιο

Ἀλλήλοισι κοτίοντι, ἐπὶ σφίσις ἐρμήσωσι.

Ut autem leones duo pro occiso cervo sibi musuo irati in se ipsos impetum facere solent. In Theogon. v. 750.

Ἡ μὲν κλισίῃσσι τῶν, ἡ δὲ θυετῶν ἐρχεται.

Hæc quidem intrabit, illa vero foras egreditur. h. e. intrare solet.

In ἑρῶν v. 523:

Νυχὴ κατελίσσεται ἔνδον οἴκῳ.

Noctu cubare solet intra domum.

Ibidem versu 23, post: *dirimere solet.* Et v. 370:

Πίσεις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιστίας ὤλεσαν ἄνδρας.

Credulitas pariter ac diffidentia perdere solet homines. Et v. 443:

Ῥ' εἴα δ' ἀφείλετο φαινομένην ἐθέλουσά γε θυμῷ.

Facile vero auferre solet apparentem volens saltem animo. Interpretes Latini: *abstulit.* Et v. 284: Ζεὺς δ' ἐπεὶ ἴεν ἐπιμψι. *Jupiter tum Irim mittere solet.* Theogo. v. 7:

Ἀερόπτερον Ἑλικῶνι χορὸς εὐποιήσας καλὰς. *Summo in*

Helicone choreas ducere solent pulchras. Ibid. v. 784: Ζεὺς δ' ἐπεὶ ἴεν ἐπιμψι. *Jupiter tum Irim mittere solet.* Sic & scriptores in oratione pedibus soluta loquuntur frequenter.

P. 33. v. 20 post: Διὸς κυρὴν παρθένον adde: *Restitui & hanc vocem Theogon. v. 318, & v. 442. Homer. Iliad. Σ. v. 184, & Od. Α. 579.*

P. 49, adde v. 5, post: *vilia & nullius rei.* Strabo lib. XV: p. 722, Πολλὰ δὲ κατέκλυσε καὶ τῇ συμφορῇ καὶ τῇ χρεσθερίῳ ἐπιπυρρὴν χειμῶντος νύκτωρ, καὶ τῇ βασιλικῇ καὶ τῇ βασιλικῇ ἐξηλείφθη. *Multa autem corpora & utensilia noctu ingruens torrens hausit, & magna pars regia supellestilis ablata.*

P. 52. v. 21, 22: Αὐτόγυνον ἄροτρον. & sequ. vers. Πηκτὸν ἄροτρον.

P. 59. post v. 7. Ἐκπλίεα βεῖθαι vero in initio hujus versus est: *Ut matura grandescant*. Lustricum carmen apud Catonem: *Mars pater te precor, quasque uti tu fruges, frumenta, virgulta, vineta grandire beneque evenire sis*. Accius Meleagro: *Fruges prohibet pergrandescere*. Hinc *grandia frumenta* apud Virgil. IV Æn. v. 405.

pars grandia trudent

Obnixa frumenta humeris.

& apud alium poetam *grandia farra*. Contra *vegrandia farra* apud Ovid. III Fastor.

vegrandia farra coloni

Qua male creverunt, vescaeque parva vocant.

v. 468. Ὁρπηκα βεῶν ἐπὶ νῶτα ἰκηαι] Legendum puto: ἱηαι. *Temonem tergis boum immittas, ferias temone terga.*

P. 63. v. 21, ut Claudianus ait. Ibid. v. 30. *In eo ipso, quod te ostendis facturum*, h. e. dicis, scribis. Sallust. Jugurth. 30: *Multa superba & crudelia facinora nobilitatis ostendere*. commemorare. C. Nepos Epaminond. *Micythus Epaminondam convenit, & causam adventus Diomedonis ostendit.*

P. 65. post versum 72. v. 523 Νυχὴν καὶ ἀλίσσεται ἔνδοθεν οἴκῳ] MS. I. Μυχὴν καὶ ἀλίσσεται ἔνδοθεν οἴκῳ. quod non improbem. Μυχὴν MS. glossæ ejusdem libri exponunt ἔνδοθεν. Nimirum *μυχὴ* est quæ ἐν μυχοῖς δόμων ut Homerus loquitur, in interiore ædium parte versatur, quæ Græcis dicitur *thalamos*, *παρθενών* & *Gynæconitis*. Hinc ἐν θαλάμῳ παρθένῳ Theocrito est virgo, quæ in thalamo versatur, innupta puella. Stat. I Theb.

Nec mora preceptis cum protinus utraque virgo

Arcano egressa thalamo.

quo nemo accedit nisi propinqua cognatione conjunctus, ut C. Nepos ait. Sic & Proclus legisse videtur, qui exponit *ἐν τῷ μυχῷ ἔστω οἴκῳ παρθένῳ οὐδὲν*.

P. 66. v. 3. notavit Moschopulus.

P. 69. v. 17. post: sine fasciis sumi solita se puero. Non possum

quin hic tecum, benevole lector, communicem epistolam eruditissimam quam de his duobus locis Pollucis ad me dedit Isaacus Vossius, ὁ πᾶν, postquam quæ de iis notaveram dudum essent typis descripta. Cum utrumque locum in optimo suo Codice sic legi ostendisset, ut a me edita sunt, nisi quod in priore pro εἶτα πῖλῆς οἰητίον scribatur εἶπε αὐτὰ οἰητίον. & pro αὐτὰ ταῦτα λῶ, ταυτὸν λῶ. & pro πῖλῶλεα, πῖλῶλεα, subjicit: Cudones vel udones apud veteres pro eadem re accipi recte notat Salmasius, verum non recte a cudendo hoc vocabulum arcessit, cum sit Græcum, & Græcam habeat originem. Ab οἷς est οἷα vel ὄα vel ὅα pellis ovina, & pro ὄα vero addito ut sæpe κ, dicitur etiam κῶα, vel κῶας, vel κῶς. A κῶς vero est diminutivum κῶδιον, κῶδια, & κῶδης, & amplificatum κῶδιον vel κῶδιον, pro quo etiam ὠδιον, & ὠδιον reperitur, unde Latinum cudones, udones, seu odonea dixere, idque promiscue; cum κ aut ε initiale non in barbaris tantum, sed etiam in multis Græcis Latinisque modo addit, modo vero abjiciatur, quemadmodum etiam agnoscit Salmasius. De πῖλῶλεον vocabulo sic sentio, esse id ejusdem naturæ ac originis ac sit ἔλυτρον. In multis enim solet τὸ πῖλῶλεον ὁ δῖος ἀφίγγει affigi, ut ἡλίκῳ πηλίκῳ, ἡλίκον πηλίκον, αἰλίκον παλίκον, & infinita istiusmodi. Est autem ἔλυτρον integumentum, involutum, αἰκίσιον &c. ab εἰλύν seu εἰλύν involvo. Eodem referri debent πῖλῶλεα & πῖλῶλεα licet Hesychius habeat πῖλῶλεα, quæ sunt talaria seu fasciæ cursorum, quibus ad compescendam talorum extorsionem pedes muniebant. Ut enim ἔλυτρον & ἔλυτρον dicitur, ita quoque πῖλῶλεα & πῖλῶλεα dicuntur ab εἰλύν & εἰλύν. Reddi debet hoc vocabulum Aristoteli in Problematis sect. XVI quæst. 4. ubi quæritur cur non tantum rotunda, sed & quæcunque rectilinea in terram cadentia ad æquales utrinque resiliant angulos. Dicunt enim id fieri καὶ ἡ γῆ τοῖς περὶ τοὺς ὀρθοῦς τὰ σκέλη συμβαίνει, καὶ ὅτι τὰς καλῶς ὑφάρπάζουσι. Quæ vulgo sic vertunt, ut his accidit quibus aut pars inferior raditur, aut colei violantur. Unde nullum nisi ridiculum efficias sensum. Omnino sic erat scribendum, καὶ ἡ γῆ τοῖς ὀρθοῦς τὰ σκέλη συμβαίνει, καὶ ὅτι τὰς καλῶς ὑφάρπάζουσι. Quæcunque contingit loripedibus, & illis quibus (inter

(interlavandum) *talaria surripimus*. Videlicet integrum & fateberis omnia plana fieri si sic legamus, frustra que se hic torquere interpretes & mathematicos. Οἱ *συρόμενοι τὰ σκέλη* aliter Græcis dicuntur *σσεῖ ποδὶς* non δὲ τὸ *σύρειν τῶ ποδὶ*, ut habet Diogenes Laërtius in Pittaco, neque δὲ τὸ *ἀφαισσηρότας ταῖς διεσῶτας ἔχει τὰς τὸ ποδῶν δακτύλους*, ut putat Galenus, sed δὲ τὸ *σσεῖν ποσὶ*, pedibus enim tanquam scopis verrunt pavimentum quidam loripedes. Tales præcipue multi reperiebantur inter Æthiopes & Ægyptios, non propter nervorum imbecillitatem, neque etiam propter eam causam, quam memorat Aristoteles eodem scripto sectione XIV quæst. 4, sed propterea quod illis vel tali, vel genuum patellæ incidebantur, ut nempe fugæ spes præriperetur illis qui mallent pedibus quam manibus operari. De talis conjicio, de genuum patella testem do Originem qui in Philocalia scribit, morem fuisse quibusdam Æthiopibus *τὰς κνήκας τῶ γονάτων ἀφαισσεῖν*. Commode hinc intelligi possunt verba Petronii de Æthiopibus: *Age nunquid & crura in orbem pandere possumus, numquid & talos ad terram deducere*. Ista nempe Æthiopica mancipia, quibus genuum conchæ erant ablata, poterant crura in utramque partem in circulum movere, iisque non nates modo, sed & ventrem pulsare. Quod si illis tali inciderentur jam quoque poterant plantas pedum similiter in orbem movere, & sursum ad crura adducere, & supinatis plantis supra solos ambulare talos. Firmandis autem & continendis talis maxime conducebat talarium genus quod draco dicebatur. De his & aliis talarium generibus multa hæcenus ignota possim tibi scribere, verum iis colligendis & digerendis oportunius forsan sese offeret tempus. Hæc vir ille undequaque doctissimus.

P. 74. v. 21. *ἐγκρίτης οἶα*.

P. 78. v. 2. *ὀφθαλμοῦ*. v. 13. non solum acumen.

P. 79. v. 33. post: *Donatus: oportune*. Sic igitur videtur hic versus interpungendus: '

Μίτρεα φυλάσσειας. Καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσι ἄριστος.

Modum tene. Tempus vero in omnibus est optimum.

P. 81. v. 13, *ἀκρίσεις*.

P. 89. v. 14. Nicomachus Garasenus.

P. 91. v. 26. illas versari.

P. 94. post v. 28. *Et ora frenis &c.* v. 103. H' 9-ε'] Legendum ex antiquis libris, quos Stephanus vidit: ἡδ-ε', & vertendum *reuerende, venerande*. non *o patrie*, ut vulgo. Homer. Iliad. ζ, v. 518.

H' 9-ε' ἢ μάλιστα δῖος καὶ ἰοσυμβρόων κατερύκει.

Venerande, certe te jam valde properantem teneo.

Metaphrasis Vossiana MSta ibi exponit ὡς περιλφίσταται. vide & Scholia antiqua ad hunc locum, quæ Didymi nomen præ se ferunt.

v. 104. Ταύροι & Εὐνοσίγαι &] Non alia ratione Neptunus dicitur ταύροι, quam ejus filii, fluvii, nimirum propter violentiam, & strepitum. Festus: *Taurorum specie simulactra fluminum, id est cum cornibus quod sunt atrociora ut tauri.* Virgil. I V Georg. 371:

Et gemina auratus taurino cornua vultu

Eridanus: quo non alius per pinguis culta

In mare purpureum violentior in fluit amnis.

Horatius: lib. I V carm. ode 14. v. 25.

Sed tauriformis voluitur Ausfidus,

Qui regna Daunii præfluit Appuli

Cum sauit.

Strabo lib. X de Acheloo: Οἱ δὲ αἰνάζοντες ἐξ αὐτῶν πύλησι, ταύροι μὲν ἰοικέται λέγοντες τὸν Ἀχελῷον φασὶν καθεύπερ καὶ τὰς ἄλλας ποταμούς, διότι περὶ ἡχῶν, καὶ τὸ καὶ ῥέειν καὶ καμπῶν αἰς καλῶσι κέρας. *Qui autem ex fabulis verum colligunt, tauro similem forma Acheloum ajunt, ut & alios fluvios, ob strepitum & flexus alveorum, qui cornua dicuntur.* Vide & Ælian. Var. Hist. II, 32. Sic & in antiquis nummis fluvii forma bovis exprimuntur, ut pridem docuit vir doctrina & judicio magnus Antonius Augustinus in Dialogis.

P. 95. post v. 4. *Struxerit insidias.* v. 116. Θυμὸς γηθήσας] Nonnulli codices legunt non male: μύθος γηθήσας.

P. 98. post v. 6. dimicandi libidine. v. 170. Οὐδὲτοι περὶ τῶν. legendum εὐδὲτοι.

P. 105. post v. 35. Κορυνίοντα vero sunt. Pro his scribe: Legendum vero est κορυωιδόντα ex antiquis libris & editionibus. quod est, fastigata, capitata, a κορυή, *virga capitata*. Phavorinus: Κορυή πᾶσις ῥάβδος κεφαλαιωτή ὡς τὴν κείραν λέγεται. Johannes Diaconus hoc loco exponit ῥάβδος καὶ δι' ἀκροῦς δοῦρα. Κορυή γὰρ ἡ ῥάβδος. Idem est κορυωίδης. Theophrastus asparagus κορυωίδη dixit, quod Plinius vertit *fastigatum*. Hesych. simpliciter exponit ramosus: Κορυωίδης ῥόωδης. & Κορυήσις βλάστησις.

P. 108 post v. 35, probavit etiam Comelinus. v. 380: Πᾶσα ἡ Μυρμιδόνων τε πόλις] Est Thessalia. Velleius Paterculus: *Acer bellis juvenis, natione Thesprotius, cum magna civium manu eam regionem armis occupavit, qua nunc ab ejus nomine Thessalia appellatur, ante Myrmidonum vocitata civitas.*

P. 128. post v. 34, videret & audiret. v. 709. Ὅτι δ' ἀπολήσῃ] Antiquorum Scholiorum auctor notat in nonnullis exemplaribus legi ἁόνοσθαι, quod præ edita lectione placet. v. 718. Ἀρχαίοισιν ἴδυσαν. Scholia antiqua legunt ἀρχαλήσιν, quæ vide.

P. 125. v. 1. post in editionibus. Hanc lectionem confirmat quoque Theon ad Aratum, apud quem & ipsum olim sic lectum fuit in his versibus:

Δίκτη ἐν δῶδι, ὅρεα χέδον αἰγαίοιο
 Ἀντὶ ἐγκρατίειν.

Sic enim scriptum fuisse, non ut nunc χέδον ἰδαίοιο, his verbis testatur: Τινὲς γράψουσιν, χέδον αἰγαίοιο. ὡς δὲ Ἡσίοδος λαβόντες φάσκειν τὴν Δία ἐν αἰγαίῳ ὅρῳ περικτυμμένη ἐν Κρήνῃ τεφρῶσαι. Hinc & H. Grotius conjicit apud Aratum legendum esse Λύκτω, ut hic apud Hesiodum. Sane apud hunc scribi debere Αἰγαίον luce clarius est. Montem Ægeum in Creta quia ignorabant, ideo apud Aratum, ut sequentibus prodit Theon, expunctum est & αἰγαίοιο & mutatum in ἰδαίοιο.

JUSTI JOSEPHI SCALIGERI

N O T Æ

I N

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ.

DEcem primos versus hujus operis non esse Hesiodi ait Pausanias, eosque deesse in vetustissimo libro plumbeis laminis scripto.

v. 5. Βεῖά] βεῖάω in hoc versu primum transitivum, deinde absolutum est.

v. 19. Καὶ ἀνδράσι πολλὸν ἀμείνω] Sic interpretes: & inter homines longe meliorem altera.

v. 22. Ἀρόμενται ἡδὲ φυλάττει] In Ἀρόμενται sunt duo μ, ut producatuur ρο, nam aliter esset breve propter ο, sed si esset ω non opus esset duobus μ.

v. 24. Εἰς ἄφινον ἀνδάνω] ὁ ἄφινος est commune, sed τὸ ἄφινος est Atticismus.

v. 27. Ὡ Πίρση, σὺ ῥ] veteres post vocativum ponebant σὺ ῥ.

v. 37. Κληῖρον ἐδάσασμαθ'] Patrimonium dividere, aliter herciscere. vide Festum, & quæ ad illum notavi.

v. 41. Ἀσφodelῶν μέγα ὄνειρε] Apparet ex hoc veteres ex Asphodelo comedisse.

v. 45. Πηδάλιον] gubernaculum, hoc est, non cures neque navigationem neque agriculturam.

v. 165. Ἡΐτα Lucretius quietes vocat.

v. 188. Ὑΰει pro ὕβρει, quamvis possit excusari.

v. 213. Ἐπίρηφι] φη annexum est huic recto casui, cum proprium sit obliquorum.

v. 274. Ἰχθυοὶ μὲν καὶ θηρεῖ] Sine dubio Varro ex hoc loco mutuatus est versus istos:

Nath-

Natura hominis omnia sunt paria,

Qui pote plus urget, piscis ut saepe minutos

Magnus comest, ut aves omnes accipiter.

v. 311. Πλῆτω κ' ὄρετ' ἤ] Horat. Et genus & formam regina pecunia donat.

v. 348. Ἀρκιον] præfens.

v. 353. Ἀρπαξ pro ἀρπαγή, ut v. 188. ὕδραν pro ὕδασι.

v. 372. Φιλήτησι] Est verbum purum putum Æolicum, quod in magna Græcia dicebant πιλότης.

v. 378. Suus pro ejus & tuus abutuntur poëtæ.

v. 383. Ε'πιπλοιδράων] Nullus poëta præter hunc inseruit α in genitivo adjectivi nominis.

v. 386. Κερύφαται] Astrologi δύοις ἡλιακῶν occasum solarem dicunt quando stella involuta est radiis solaribus, quod vulgo vocant combustam stellam. illa autem δύοις deberet dici κρύψας. Est enim occultatio potius quam occasus. Quando vero stella explicatur ex radiis solis, quod proprie dicitur εξαυγασμός, hoc vocant ἀνατολῶν ἡλιακῶν. intervallum autem ab occultatione ad εξαυγασμόν Astrologi dicunt esse quindecim graduum, quod est circiter totidem dierum. Sed Hesiodus dicit non quindecim sed viginti dierum esse πλὴν κρύψαν, & totidem dicemus τ' εξαυγασμόν.

v. 387. Φαίνονται] Annus Thebanus tempore Hesiodi erat idem cum Delphico, & idem principium habebat a mense qui incidebat in geminos, qui Athenis dicitur παραλειών, vere adulto.

v. 405. Γυναικα] Non intelligit uxorem, sed ancillam. Aristoteles in Occumenicis falsus est memoria cum hoc versu putat absolutam sententiam contineri & γυναῖκα putat esse γαμετήν.

v. 426. Τετραπύργον] trium dodrantalium. Palmus quarta pars pedis, τετραμήν vero dodrans.

v. 430. Ἀθηναίης δμῶν] δμῶν metaplasmus, declinatio prodeclinatione.

v. 470. Ἐχον μακρόν] Non proprie intelligitur ligo, sed malleus ad occas frangendas.

v. 497. Παχυν πίδα] Aristoteles in problematis: famelicis superiora ardescunt, inferiora tument.

v. 504. Μηνα ληναιῶνα] Plutarchus nescit quis sit ille mensis. certum est esse brumalem, respondebat Attico Ποσειδῶνι, aut Γαμειλιῶνι.

v. 542. Πίλοις] Coactilibus, & propterea udones illi a Jurisconsultis ἐμπίλια dicuntur, quæ aliter pedulia in Regula Sancti Benedicti. erant etiam pilia ex coactilibus & ex detritis vestimentis. Stat. I V Sylv. in Risu Saturnalitio v. 24: *Casus pilia fusa de lacernis.* & sæpe apud Martialem.

v. 561. Τετταρισμῶρον] Hæc declarant manifesto annum desinere statim a frigoribus. ergo ver erat initium anni in signo tauri. Virgil. I Georg. v. 222: *Candidus auratus aperit cum cornibus annum.* Annus incipiebat a matutino ortu Pleiadis.

v. 566. Ἀρχιῦρον] Temporibus Hesiodi bruma erat circa 7 aut 8 Januarii, ergo circa decimam Martii dicit oriri Arcturum, hoc autem accidit circa initia Olympiadum, quo tempore sine dubio fuit Hesiodus. Sunt autem 2370 anni a prima Olympiade, incepitque hoc proximo solstitio præterito 1594 bis millesimus trecentessimus & septuagesimus annus.

v. 573. Ἀρπας πιχαροσίμους] Superius v. 387. χαροσάμῳσι σιδήρῳ. ubi σιδήρῳ de falce ad metendum intelligendum est, ait autem eo loco Pleiades initio messis apparere.

v. 581. Σκῆληρον] *artichaut sauvage*, aliter *chardonette*. Κινύρα *artichaut cultivé*. Καίχι *carde*. de Scolymo vide Dioscorid. lib. III, 16. de casto vide Athen.

v. 589. Βύβλινον οἶνον] Byblinum vinum cujus meminit Festus & Theocritus, est vinum cujus vitis delata erat ex urbe Syriæ Byblo, ut Romæ Biturix de Bordeaux.

v. 602. Θῆτις] significat hominem liberum, qui locat operas suas, mercenarius.

v. 604. Καρχαρόδοντα ζῶα] quæ habent inæquales & serratos dentes, ut canes, vulpes, lupi, leones. αἰμορόδοντα, quæ æquales habent, ut equi. καυλιόδοντα, quæ apertos habent ut mures, talpæ, apri.

v. 617. Πληθὺν ἀνδρῶν. πλεον non dubito dictum esse quia maxi-

maxima pars Græcorum annum ἀπὸ τοῦ πλειάδου incipiebant, unde πλειών dictus.

v. 643. Νῆ' ἐλὶ γῆν αἰνεῖν] Imitatus est Virgilius, quamvis contrarium dicat Georgicon II, 406, *laudato ingentia rura, exiguum colito*.

v. 709. Χλώσσης χάρειν] qui ultro non rogatus prudens & sciens mendacium loquitur. Sic apud Theognid. v. 488. τὸ κρύψης μισθύν. ἄρχη autem id est ἄρχεται, sic vet. interp.

v. 744. Οἶνο χάλῳ] guttum, gutturnicum etiam vocabant veteres.

v. 768. Εὐτ' αἰν' ἀληθείῳ] Quamvis communis interpretatio bona sit, tamen aliter intelligo. Nam εὐτ' αἰν' ἀληθείῳ indicari illis verbis tempus dici, quod vocatur πλεθυσσὰ ἀγορὰ, frequens forum quando jus dicitur, hoc verò est ἀληθείῳ κερῖν.

v. 770. Πρώτον ἔτη] Ἐτη vocabatur temporibus Heciodi prima mensis. Sic Solon omnium primus vocavit πρῶτον τελεμενίδην ἔτην καὶ νέαν.

v. 777. Ἀρεσιπότην] a verbo αἰείρω & πότη volatus adversus aliorum opinionem.

N O T Æ

I N

H E S I O D U M.

V Erf. 6. Π'εία μ' ἦδ' βελάει] Sic in Θεογ. v. 44. Θεῶν ἥρω-
αἰδδιον.

v. 7. Κάεφει] Arefacit.

v. 10. Οὐκ ἄρα μῦθον] Sic incipit Hesiodi liber ἔργων καὶ ἡμε-
ρῶν. anteriora additicia sunt teste Plutarcho.

v. 16. Προτέρῳ μ' ἐγένεατο νύξ ἐρεβεννὴ] hoc est, statim post
homines natos orta est. ἡ δ' ὀφρόνη τῷ θεῷ τὸ δ' ὀφρονεῖν διδύσκει.

v. 19. Γαίης τ' ἐν ῥίζησιν] alii γαίης ἐν ῥίζησι, quod placet.

v. 21. Χαπίζων] Cui abs re otium est.

v. 23. Οἶκον τ' εἰς ἡλῶς] τὸ ζηλοῖ hic subauditur post τὸ εἰς
ἡλῶς. εἰς ἦδ' ὡς πάλαι πινυ πίνης πινεῖς ἰδὼν ζηλοῖ. ζηλοῖ δὲ &c.

v. 32. Δημήτηρ αἰκτῶν] id est, ἀλφειον τῷ θεῷ τὸ ἀγνυαῖ.
ἔργον ἀληθεαῖ. Grammatici κερπὸν seu δῶρον exponunt. Tzetzes
ὁ αἰκτῆς male.

v. 35. Ὡς δ' ἐρεβεννὴ] id est, βίε κερύσσεια, parare divitias.
Ibidem αἰκτῶν, id est πάλιν, rursus. Refertur ad τὸ ἦδη μ' ἦδ' κλη-
ρον ἰδοῦσαί μεναι.

v. 37. Ἀλλὰ τι ποῖα] lege: ἀλλὰ τί ποῖα.

v. 42. Κερύσαντες ἦδ' ἔχουσιν τοὶ βίον] vitam. id est vitæ mo-
dum.

v. 45. Ὡς πῆρ κερύει] ne corrumpatur, putrescat. πηδάλιον
est gubernaculum.

v. 47. Ἀλλὰ ζῶς ἐκρυψί] subintellige βίον e superioribus.

v. 49. Κήδεα λυγρὰ] hoc est, φροντίδας curas.

v. 62. Καὶ εἶναι, id est, ψυχῶν. Ibid. ἴσκειν μετὰ βαλκῶν.

v. 63. Παρθενικαῖς] leg. Παρθενικῆς.

v. 66. Γυοκῆρυς μελεδῶνας] ὡς τὸ κείρειν πὰ γῆα. ἀν γυο-
κόρυς?

v. 67. Κυωέον τε νόον] hoc est, αἰναιδῆ. Homer. κυωὸς ὄμματ'
ἔχων, κυωώπης, &c.

v. 71. Παρθένω αἰδοίῃ ἵκελον] Subintellige πείνημα, πλάσμα.
ἵκελόν π πλάσμα, ἵδαλμα, εἶδωλον.

v. 82. Δόλον αἰπὺν] Arduum, difficilem.

v. 94. Ἀλλὰ γυνὴ χεῖρεσσι πίθη μέγα πῶμα ἀφελῆσαι

Ἐσκέδασ' ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κηδεα λυγρὰ] id est,
λύπης, πάθης. Ὑπερον ὥτερον. ordo ἐμήσατο κηδεα λυγρὰ,
Ἐσκέδασε ὃ ἀφελῆσαι μέγα πῶμα πίθη. Ἐσκέδασε au excussit?
subintellige operculum.

v. 98. Ἐπίμεσσε] Πανδῶρη scilicet.

v. 99. Αἰχόχε βαλῆσι] Hic versus Heinſio inducendus vi-
detur. vide ejus notas.

v. 105. Διὸς νόον] id est, βελῶν.

v. 106. Ἐκχυφώσω] ἐκτελέσω. ἀν στυτόμους ἔρω, λείξω.

v. 109. Μερόπων ἀνθρώπων] Mortalium hominum, non di-
versiloquentium.

v. 114. Αἰεὶ ὃ πάδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι] hoc est, semper inte-
gris membris, non senescentibus. καὶ ποδαρχεῖντες, καὶ δὲ χειρα-
ρχεῖντες.

v. 119. Ἡσυχὴ ἔργα νέμετο] τίλῃ συλλογῶν καὶ αὐτομάτων
κρυπτῶν. Ibid. σὺν ἐδλοῖσι, hoc est, ἀγαθοῖς, κατήμεσι.

v. 124. Σχάτλια ἔργα] ἀδίκη.

v. 131. Ἀπαλάν] αὐξάνω.

v. 136. Ἰεροῖς ἐπὶ βωμοῖς] an scribendum ἱερ' οἷς ἐπὶ βωμοῖς,
hoc est, ἱερῶ. Homer. tamen ἀλλ' οὐδ' ἄλλα ἔρεξε θεῶν, hoc est,
fecit, sacrificavit. ἔρδειν facere. Virg. Cum faciam vitula.

v. 137. Κατ' ἤθεα] an? per colonias, oppidatim, pagatim,
supple sacra facere. placet. non ex more, ut vulgo exponitur.

v. 138. Κρονίδης ἔκρυψε] subintellige τῇ γῇ. Infra: αὐτὰρ
ἐπεὶ καὶ τῷτο γῆρας καὶ γαῖα κάλυψε.

v. 141. Τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι] Tzetes legit ἐπιχθόνιοι.

v. 145. Ἐκ μελιῶν] Scribendum ἐκτεμελές θανόν τε, pro
ἔκμελές τε θανόν τε. Hesych: ἐκμελές, ἀνέμελές, ἄτακτος.

ἄρρηθρον. ἐκμελής δ' αὖτ' ἔκ κ' μέλ', sonus quasi diffusus, absonus. Alio spectant quæ cecinit Virgilius *Æn.* VIII:

Hæc nemora indigenæ Fauni Nymphaeque tenebant,

Genisque virum truncis & duro robore nata.

v. 163. Μήλων ἐν κ' αἰδὶ πόδαο] κτημάτων. hoc est, rerum, regni.

v. 175. Ἡ' ἔπειτα γένος] hoc est, post quintam generationem, quasi sequentes meliores sint futuræ.

v. 182. Οὐδ' ἔτι παῖδες.] Hic distinguendum videtur, & παιδεία πηγὴ ponenda post παῖδες.

v. 186. Βάζοντ'] βάζοντε pro βαζοντες, ut ἄσπονδοι Homero. sed iste versus ἰσχυροτέρως.

v. 187. Οὐδ' ἔτι ὅπιν εἰδότες] Neque Deorum ultionem varisi. non, oculum. hoc est, pœnam quæ a tergo sequitur. Tibull. *Nesciat ulciorum post caput esse Deum.* Σχέτλι. a χίω, χίπτε, ἀχίλ', item a χέτω, χέτλω, χέτλως, χέτλι, coerendus, malus, miser.

v. 190. Οὐδ' ἔτι δ' ὄρεα] Subintellige ἀνδρες.

v. 191. Ὑβρις] ὕβρις ὁ ἄδικος, ὕβρις ἡ.

v. 194. Εὐνέπων] appellans, incessans, increpans, εὐνέπων. ἐπὶ δ' ὄρεα ὁμείττω, hoc est, ἐπομείττω ὄρεα. τμήσεις.

v. 196. Δυσκόλαδ'] κακὰς φήμας ἐγχείρων mali rumores. alias rancius. male expof.

v. 199. Ἰόν] abibant, ut inferius λέγεται.

v. 203. Ποικιλόδαιρον] collo variogatum. vulgo capogatum.

v. 205. Πιπτερμήν ἀμφ' ὀνύχασι] ἀμφιπιπτερμήν ὀνύχασιν.

v. 207. Δαιμονίη τί λείλακος] Α δαίμων, δαίμων ἡ τύχη, δαιμόνιος, infortunatus, infelix. interdum fortunatus, beatus ut II. β. τί λείλακος;] quid strides? vers. seq. τῇδ' εἰς] Hac ibis.

v. 214. Ὑβρις γάρ τε κακὴ] τὸ γὰρ αὐτῇ ὕβρι. vid. Tzez.

v. 216. Εὐτέρηφι παρελθόν] κατ' ἐτέρην μερίδα. ordo, ἰδίς ἔτι παρελθόν εἰς τὴν δικαίαν κρείσσων. vel sic, ἐτέρηφι ἢ ἡ ἰδίς ἔτι. ἐτέρηφι ex alia parte.

v. 217. Ὑπὲρ ὕβρις ἔχθρ.] ὑπερέχθρ.

v. 219. Ὀρεα] an ἡ ἐπορκία, ut Heinsius? an ἡ ἐπορκίας πτωχεία, ut Proclus?

v. 220. Τῆς δὲ Δίκης ῥέδῃ] supple γίνεται. Ῥόδῃ, hoc est, ἡχῇ, ῥόρυδῃ, turba.

v. 222. Ἡΐτα] Scribendum videtur: πόλις κῦ, κ' ἦται λαῶν, infra: v. 281. Εἰ γάρ τις κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγροῦσιν.

v. 228. Εἰρήνῃ δ' ἀνὰ γλῶκροτ' ὀφῇ.] subintellige ἐπ'.

v. 229. Τεκμαίρεθ'] meditatur, molitur. vet. glossæ in notis Heinssii: τεκμαίρομαι παρ' Ὀμήρῳ τὸ τελείω, παρ' Ἡσιόδῳ δὲ τὸ βυλάω. Sic vers. 237. τοῖς δὲ δίκλῳ κρονίδης τεκμαίρεται. hoc est, βυλάει meditatur ut sup. molitur. vulgo: *parat*.

v. 231. Θαλίης δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται] An μεμηλότες? Sic placet Heinssio, & mihi. θαλίης μεμηλότες, οἱ πολέται μεμηλότες, πολέμων μεμηλότες, hoc est, πολέται, πολεμικοί.

v. 249. Τῷ δὲ δίκλῳ] Hanc litem meam, non ut interpp. *Hanc justitiam*. Sic supra v. 39, οἱ τῷ δὲ δίκλῳ ἐθέλωσι δικαιοσύνην. Sic Tzetzes. Et inferius 269: Τῷ δὲ δίκλῳ πόλις. meam litem.

v. 254. Οἱ ῥα φυλάσσουσιν] sup. v. 124.

v. 258. Ὀνοτάζων] ab ὀνέω ὀνοτῆς & ὀνοτῆς apud Apoll. Rhod. ὀποτῆς, ὀνοτάζω, vitupero, contemno.

v. 260. Γηρύετ' ἀνθρώπων] Clamat, loquitur. vulgo con-queritur.

v. 264. Εὔπιπ' αἴχῃ λάρ' ἑοῦ] ἐπὶ πῶς αἴχῃ λάρ' ἑοῦ. Τμήσις pro ἐπιλάτ' ἑοῦ πῶς αἴχῃ.

v. 266. Ἡ δὲ κακὴ βελή] Hos septem versus, nimirum hunc, & sex illum sequentes teste Proclo Plutarchus rejiciebat, cui facile assentior.

v. 273. Ἀλλὰ τί γ' ἔπω] Ut scilicet injustus litem vincat.

v. 278. Εὔπει δὲ δίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς] Superius ἔταξε νόμον.

v. 280. Εἰ γάρ τις κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγροῦσιν Γινώσκων] Ordo εἰ γάρ τις γινώσκων τὰ δίκαια ἐθέλη ἀγροῦσιν. Anastrophe.

v. 282. Μαρτυρήσιν ἐὼν] An μαρτυρήσιν ἐκὼν, ut εἶκων θυμῷ, hoc est, cedens testimoniis. cedere autem testimoniis erit favere testimoniis, seu in favorem alicujus testimonium dicere. ἐκὼν ab εἶκω mutato spiritu, ut ab ἄγω, ἡγάρομαι, ἡγῶμαι. pro ἐπίορκον autem legendum videtur ἐπὶ ὅρκον.

v. 283. Εἰς ὃ δίκλῳ βλάψας] Scribo: ἢ δὲ δίκλῳ βλάψας. τὸ ἐμβλάπτῳ Homero est impedio.

v. 291. Εἰς ἄκρον ἵκηται] ἵκηται legendum censet Heinſius. sed male. Nam τὸ πὲς supplendum.

v. 296. Οὐ δὲ κε μὴ θ' αὐτῷ τοίῃ] δι' αὐτοῦ.

v. 297. Εἰς θυμὸν βάλῃται] in animum inducit. post, pro ὅθ' αὐτ' ἀγροῦ αἰνῆς, malim ὅθ' αὐτοῦ ἀγροῦ αἰνῆς.

v. 302. Σὺ μφορὸν ἀνδρεί] στωακὺ λαβῶ.

v. 304. Κοτάρεις ἱκελὸν ὀρμῶν] hoc est, τὴν ἐρὸν βεβλαμμένον. Hesych. Κοτὰ βλάβῃ. α κοτὸς læsus, mutilus, κούρῳ. it. κοτὴ ἢ. sive κούρῳ pro κούλῳ, κοτὴ τὸ κούλῳ τὴν ἐρὸν εἶναι, κούλως, κούλοδως, κούλῳ, &c. Hesych.

v. 306. Μίτρεα κοσμεῖν] τὰ ἐν τῷ μέτρῳ ὄντα, ἤγουν τὰ μέτρα ἔχοντα, hoc est, τὰ τ' ὀρεῖτης τὰ σπυδαῖα, τὰ ἀρματα, ἕζοχα. Pindarus epitaph. Hesiodi: Ἡ σίον ἀνθρώποις μέτρον ἔχον σοφίης, hominum præstantissimus, summam habens sapientiam. Μίτρεα sunt bona, convenientia.

v. 314. Δαίμονι δὲ οἷον ἔηθα] hoc est, ὁμοίον. Scribo ἔοιθα. Hesych. ἔοι, εἴη, ἡμοίον, ὡς ἀρχοί.

v. 315. Αἰσίφρονα θυμὸν] Αἰσίφρονα βλαψίφρονα, pro αἰσίφρονα, iniquum, ἄδικον. Τὸ αἰσίφρων pro αἰσίφρων. Hesych. Αἰσίφρωνι, βλαψίφρονι, φρενοβλαβεῖ. αἰσῶν γὰρ τὸ βλάψαι. Sed utrumque ἐπινηΐσθαι & α ab αἰσῶν, αἰσίφρων αἰσίφρων pro αἰσίφρων.

v. 317, & 318. Hi duo versus teste Plutarcho apud Proclum ex Homero huc intrusi, cui libenter assentimur. v. 317. Ἀνδρὸς κομίζῃ] κυβῆται, regit. an legendum δαμίζῃ?

v. 319. Αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβίῃ, παρσῶν ὃ πρὸς ὄλβῳ] Scribendum videtur πρὸς ἀνολβίῳ, παρσῶν ὃ πρὸς ὄλβον. subintellige ποιῶ.

v. 324. Κατὰ πᾶζῃ] Hesych. κατὰ πᾶζων δυνάμει. quæ expositio huic loco omnino convenit. recte interpres.

v. 326. Ἀνὰ δῆμνια βαῖνοι] ἀναβαῖνοι.

v. 327. Κρυπαῖδης δυνῆς] Moschop. & Proclus τὸ ἐνταῖα hic subintelligunt. Tzetzes τὸ ἀπὸ supplēt. Τὸ ἐνταῖα placet. Sic in Ἀπαιδ. v. 406 μαχίοντι Αἰγὸς ὀρεσινόμῳ ἢ ἀγροτέρῳ ἐλάφῳ. sup-

supple *ἐντα*. Sic & versu sequente *κρυπταδης δυνης* subintellige *ἐντα*. deinde lege : *ωδρακαίμα, ἀπρεπὴ καὶ ἀνάρμοστα*. Moschop.

v. 329. *Ὅς τί τδ*] hoc est, πνός. forsan scribendum : *ὅς τε καὶ*.

v. 337. *Ε'πὶ δ' ἀγλαὰ μεθρία καίειν*] *Ε'πικαίειν*. Τμήσις.

v. 345. *Ἄλλο θύεται*] τὸ ἄλλο hic fortuitum exponit Hein-
sius, vide notas. vers. sequ. *γείτονες ἄζωτοι*, vicini inermes. *ζώ-
σασθαι* ἢ *πηοί*. tardius veniunt ad suos.

v. 347. *Ε'μμορέ τοι πμῆς*] pretium, rem pretiosam. Interp. *bonum*. v. 351. *ἄρκιον* est sufficiens non promptum ut vulgo.

v. 351. *Προσϊόντα παροσῖναι*] τὸ παροσσηγερῆν παροσσηγεῖ. vide Tzezem de his versibus. accedere *παροσσηγεῖν*. τὸ παροσσηγερῆν παροσσηγεῖν τὸ δόμεναι δόμεναι.

v. 357. *Ἀνὴρ ἐθέλων*] ἔδωκεν ἀνὴρ. & ὅγε καὶ μέγα δῶκε. Anastrophe pro καὶ ὅγε μέγα δῶκε.

v. 358. *Χαίρει τῷ δῶρῳ*, hoc est, donatione facta.

v. 360. *Καί τε σμικρὸν*] forsan, *Καί τοι ἐπάχυνσεν φίλον κῆρ*] ἤτοι placet. *ἐπάχυνσεν*, hoc est, ἐλύπησεν, συνέσειλεν. contristat. contraxit, subintellige ei cui ablatum. *παχύνω* gelu constringo, congelo proprie. Sic Metaphorice pro tristi mœrore afficio. Homer. Iliad. P. *Τῷ δ' ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ παχύνεται*. Cordis systolen seu contractionem sequitur tristitia. Cæterum in fine versus legendum videtur *φίλον ἦτορ* pro *φίλον κῆρ*, quod suppositum est a librariis. Locus ex Homericis supra citato expressus foret. Scribendum τὸ γ' ἐπάχυνσεν φίλον ἦτορ.

v. 364. *Ἄθροπα λιμὸν*] atram, deformem, turpem, & male-
suada fames & turpis Stat. Initio hujus versus *Ὅς δ' ἐπ' ἐόντα φέρει*. δὲ ἢ ἐπιφέρει τῷ ὄντι, hoc est, τῇ εὐσίᾳ.

v. 366. *Οἶνον βέλτερον*] subintellige τὸν βίον. vidualia.

v. 367. *Παρέοντα*] de præsentibus, hoc est, de domi recon-
ditis in penu.

v. 369. *Δεῖλὴ δ' ἐνὶ πυθμῶνι φειδῶ*] *Ἄλλοι δεινὰ*. versu se-
quente *Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημνῶντα* &c. *Μισθὸς ὁ παχβεῖς*
ἔω' ἀνδρὸς φίλῳ ἄρ. ε. v. 371. ἐπὶ μάρτυρα ἴαδω. Τμήσις pro
ἐπιθήτω.

v. 372. Πίσεις δ' ἄρα ὁμῶς] Scribo postulante versu: Πίσεις δ' ἄρ' τοι ὁμῶς. Interpres πίσεις legit in singulari, vertit, *credulitas*. Phædrus imitatus est hunc locum fabula X lib. 3: *Periculosum est credere & non credere*.

v. 375. Φιλήτησι] Ἀν' φιλήτησιν. Ἀ φιλήτης ὁ φιλῶν, ἀπατω. φιλήτης impostor, ἀπαπαῖν. placet τὸ φιλήτης. habet Hesychius. & alii. Tzezès dubitat de vocabuli scriptura & τὸ φιλήτης videtur præferre. ἐπίχω.

v. 374. Πατρώϊον οἶκον.] Sic distinguendum videtur. Τελεῖα σιγή post τὸ οἶκον. φρεσὶ μὲν ὡς γὰρ π. pascere; ita enim opulentia crescat in ædibus. Notum illud Catonis ex Plutarcho, pascere, bene pascere, male pascere.

v. 378. Ἐτερον] MS ἀτελὸν παῖδα, hoc est, tenerum puerum. Nam quid sibi vult ἔτερον παῖδα? Ex senis felicitate est puerum hæredem relinquere, nam provectiores patribus molesti esse solent. ex ἀτελὸν ἄτερον, ex quo ἔτερον. Hic versus Proclo ἀδιανόητος & rejiciendus, Heimlio transponendus. vide notata. vers. sequ. παλόντες subintellige, sibi invicem succedentibus. v. sequ. 380 ἐπιθήκη. subintelliges curæ.

v. 383. Ἐπιλελλομένων] τῇ ἰώῃ ἐπιθλήν vers. sequ. δυοσφρμένων τῇ ἰώῃ δύσφ.

v. 386. Περιπλομήν ἐναιώβ] ἀρεπλομήν 2 πῖλω, verito, versio, unde πόλω, πάλω, πολίω, & πῖλωμαι, ἀρεπῖλωμαι, ἀρεπῖλόμω, ἀρεπλομήν.

v. 387. Χαρασάμενοι σιδήρῳ] ut acies ferri, hoc est, falcis inciditur, acuitur.

v. 389. Ἀΐκα βροσθέντα πίονα χῶραν, appositio.

v. 391. Βοιολεῖν] βοηλαλεῖν, hoc est, ἀρελαεῖν, ἀρεῖν, arare.

v. 392. Ἐργα πορίζεσθ] συγπορίζεσθ. hoc est, curare opera Cereris.

v. 396. Ἐπιδύω] ἐφ' οἷς ἔδωκε δύνω, ut vers. sequ. ἐπιμετρήσω ἐφ' οἷς ἐμέτρησαι, μετρήσω.

v. 398. Διηκμήσαντες] ἐγνώσαν, τεκμαίρεσθ' ἔδωκαν. Moschop. hoc est, signis indicarunt, docuerunt, significarunt, ἀπὸ τεκμηρίων ἔδειξαν, ἐγνώσαν.

v. 402. Ἀρεῖν δ' ἔστι ἐπίων νόμος] hoc est, νέμησις, tributio,

butio, partitio, distributio in utramque partem, utrimque. Homer. Πολὺς δ' ἐπὶ τὴν νόμον ἔνθα καὶ ἐνθα. distributio. Moschopulus πολλῶν vertit.

v. 405. Κτητὴν] Emptam non famulam. ordo, γυναῖκα κτητὴν ὁ γαμετὴν. Ibid. ἥ τις καὶ βυσὶν ἐπιθεῖ. boves subintellige fecminas, hoc est, vaccas sequatur, curet.

v. 406. Χερσὶ μάλα ὄργανα γεωργικὰ.

v. 413. Οἷον ἡλίοιο] Interpretes reddunt παχυν, ὁξυκύνθον, placet acris, acuti ut interpretes Latinus.

v. 415. Καύματι ἰδωλίμῳ] A calore sudorifero æstivo, ab ἰδῶ.

v. 416. Σείρα ἀστὴρ] Solis astrum. Σείρα pro Sole.

v. 417. Ἐρχεται ἡμέρα] Volvitur, vadit interdiu. παλαιοὶ ἡμερῶς ἐπαυρεῖ, scribendum videtur ἀπαύρει. Hesych. ἀπαύρει ὁ δαίμων, δαίμων μὲν, ἀναπαύρει. idem ἀπαύρονται δαίμονες. magis autem noctu ambulat, hoc est, diutius ambulat Sol per noctem, longius durat nox quam dies.

v. 418. Ἡμὲν ἀδελφότητι] Scribe τῇμ, tunc.

v. 419. Πόρευσί τε λήγῃ] hoc est, ἔβλαψεν, τὸ βλαψήσας παύεται, ἔκλωνοφύει cessat ramos emittere, germinare, pullulare.

v. 423. Ὀλμῳ] Pilam.

v. 426. Τεταπύχμῳ] in longitudinem. versu præcedente προσφύραν καὶ πύχμῳ leg. σφύραν καὶ πύχμῳ.

Ibid. Ἄψιν τέμνειν] aratro, plostellō, à la charrue des deux pieds & de my de large. An scribendum & distinguendum, τεταπύχμῳ δ' ἄψιν τέμνειν δεκὰ δώδεκα ἀμφοτέρω παλ' ἐπικαμπύλα καὶ λα. Ordo τέμνειν ἢ πολλὰ καὶ λα ἐπικαμπύλα ἄψιν πρ. δ. α. appositive. placet τὸ ἐπικαμπύλα, seu potius ἐπικαμπύλα accentu in antepenultima, una vox composita.

v. 427. Φέρειν ἢ ζών] hoc est, ubicunque inveneris dentale, aufer illud tecum, raro enim occurrit.

v. 430. Ἀθλωαῖς δμῶν] ὁ τέκτων.

v. 431. Προσαρῆται ἰσοῶντι] pro αἰσαρῆται. αἰσαρῆται scribendum videtur.

v. 440. Ἀνθ' ibi αὐτοῦ.

v. 441. Ὀκπεβλωμῶν] hoc est, ὀκπεψωμῶν.

v. 452. Ἐλικας] curvis cornibus, reflexi.

v. 454. Πάρα δ' ἔργα] hoc est, πάρεστι μίμησις.

v. 455. Φρένας ἀφνειῶς] *riche par imagination.*

v. 445. Πήξααζ ἀμαξῶν] fabricaturam. τὸ πήξααζ pro πήξααζ positum.

v. 457. Οἰκήϊα θεῶν] ὠθεῖ ποιεῖν, hoc est, οἰκεῖα ἑαυτῶν ποιεῖν. τὸ θεῶν ἀντὶ τοῦ ποιεῖν.

v. 462. Εἵαρι πολεῖν] ἔαρι scribendum videtur ut sit συνίησις, sic inferius.

v. 463. Κυφίζουσαν ἄρυσαν] adhuc suspensam, elevatam.

v. 464. Εὐκηλήτερος] in copia imprecationes non fiunt, sed inopia, vide Proclum.

v. 465. Διὶ χθονίῳ] Cereris aut Proserpinæ conjugī. numina connexa.

v. 466. Γερὸν ἀκτῶν] Ἀττικῶς ἱερῶν. vers. sequ. leg. ὄροτυ pro ὄροτυ.

v. 468. Ἐπὶ ὠτονίῃσιν] ὠτὶ ἐφίῃσιν. τρεῖς.

v. 469. Ἐνδρῶν] τὸ ἐνδοία. a parte totum aratrum. τὸ ἐνδρῶν hic tropice medium arboris, matrix, *lecaur.* vide Hesych. in ἐνδρῶν. vers. sequ. πόνον] dolorem.

v. 471. Εὐήμερος] τὴν καλῶς ἀφ' ἑαυτῶν καὶ οἰκονομεῖν τὰ ἑαυτῶν.

v. 476. Ἀράχνια] telas araneorum. vers. sequ. ἐρδύμῳν] ἀνερμερῶν, vel ἐρέμῳν, ut ἀλμῶν. hoc est, vescentem. ab ἐρέω, vescor, unde ἐρέπῳ. ἄρα ἐρέπῳ. Nonn. Hesych. ἐρεπτόμενοι ἐοδῖοντες. Homer. λωτὸν ἐρεπτόμῳν.

v. 477. Εὐοχεῶν] Διὸς θεῶν hic legunt Moschopulus, Proclus, Tzetzes interpp. Hesych. Διὸς θεῶν Διὶ ἔχειν, Διὸς θεῶν, πλῆρη εἶναι, Διὸς θεῶν. ὁ γὰρ ἡ θεοφῆ. δαῖτες Διὸς θεῶν opipara, læta convivia, ὡς τὸ Διὶ ἔχειν. Athen. Διὸς θεῶν quasi Διὸς θεῶν. sed Διὸς θεῶν magis placet.

Ibid. Πολιδὸν] floridum. Διὸς τὸ λουγὸν τὸ ἐν αὐτῶν ἀνθῶν. Moschop. Heinsius ἀνθῶντος exactum.

v. 479. Εἰ δὲ κεν ἡελίοιο τροπαῖς] an scribendum: εἰ δὲ κε ἐν ἡλ. τροπαῖς pro ἐν ἡλ. τροπαῖς, h. e. bruma. Interpp. καὶ τὰς τροπαῖς exponunt.

v. 480. Περὶ χειρὸς] scribe ~~ἐπὶ~~ *χειρας* *les mettant bechenes* ob paucitatem.

v. 481. Ἀντίπα διαμεδίων] Adverb. hoc est, ἀντίπας τὰς σάχνας διαμεδίων. *les uns en haut, les autres en bas*, idque propter spicarum inæqualitatem.

v. 482. Θυήσονται] Θωμάσκει.

v. 483. Ἄλλοτε δ' ἄλλοι Ζήνους] Alias aliter accidere solet rite & secus arantibus.

v. 484. Κατὰ θνητοῖσι νοῆσαι] difficilis comprehensu. *τμησις*.

v. 487. Τέρπειτε βροτοῖς] verni temporis amœnitate quæ denuntiat.

v. 488. Τεῖτα ἤματι.] toto tertio die præter duos priores. v. sequ. ὁπλῶν] vestigium.

v. 490. Ἰσοφαρίζει] an scrib. ἰσοφαρίζοι. hoc est, ἴσων φέροι ψῆφον. hujus pluvix triduanæ beneficio sera aratio temporivæ æqualis fuerit.

v. 493. Ἐπ' αἰλία λίχλῶ] ἐπιλία ab ἐπιλήης. ἐπιλήης ab αἰλός, pro quo αἰλός calidus.

v. 494. Εἴργων ἰχάνη] scribendum videtur ἔργων ἰχάνη, abstinet, abstinere facit.

v. 497. Διπλῆ ἢ παχυὸν πόδα] famelici indicium.

v. 498. Ἐπὶ ἐλπίδα μέμναν] *τμησις*.

v. 499. Προσελέξατο θυμῷ] hoc est, ~~ἐπὶ~~ *θυμῷ ἐλέξατο*, hoc est, ἐννοήσεν. ἐνδιὰθεος λόγος. in corde suo dixit, cogitavit, in animo suo versat. Huc facit Davidis versiculus: *Dixit insipiens in corde suo non est Deus*.

v. 502. Κομίζει] hoc est, alit, fovet. v. 502. Δείκνυς] docet.

v. 504. Μῆνα δὲ ληλαιῶνα] καὶ τὸ μῆνα subintellige sunt. Mensem in quo sunt mali dies. vel sic distinguendum: Μῆνα ἢ ληλαιῶνα (κακ' ἤματι, βέδρα πάντα) τῷτον ἀλόαοθ. & placet. hoc est, mensem vero Januarium, (mali sunt dies, bobus nocentes omnes) hunc vita, pro hunc, inquam vita. vel appositively μῆνα ἢ ληλαιῶνα κακ' ἤματι, βέδ. π. hoc est, Mensem Januarium, malos dies, hoc est, qui mali sunt dies, hunc, inquam, vita.

v. 506. Δυσχερής] cruciatu difficiles, molestos.

v. 508. ὄλαιε] subintellige τὸ πόντον.

v. 509. Παχείας] Crassas.

v. 511. ΝήελιⓈ] Ab ἄρω, ἀείω, ἀείθω, ἀείθωμ, ἀειθμός, ἀειθμία, νήελιⓈ. Item ab ἀείω, ἀειτός, νήελιⓈ, hoc est, νήελιⓈ, ἄρω δρηρῶς, ἄρλιⓈ, δρηρίζω &c. An ab ἀείζω, ἀείσμος, ἀειθμός, ἀειτός, νήελιⓈ, νήελιⓈ. νηετέφυλλⓈ innumera habens folia. placet. ergo νήελιⓈ innumerus, multus, ingens.

v. 512. Ὑπὸ μίξι] μίξια α μίεⓈ. unde μέδεα forte apud Homerum.

v. 515. Ἰΐχ] sc. ῥινὸς βοός, pellis bovis subintellige.

v. 517. Οὐ Δ[έ]ησι] iterata negatio abundat, ἔπ ε Δ[έ]ησι.

v. 522. Δίπ' ἐλαίω] λιπαρὸν, λίπη δ' ἀποκρῆ.

v. 523. Καταλέξιται] καταλέξομαι in praesenti, ut αὐξομαι.

v. 524. ΑἰόσιⓈ] αἰόσιⓈ ὁ πολυΐπας, ut infra ἡ χεὶρ πύθ-ζⓈ, φερέσιⓈ ὁ κοχλίας.

v. 525. Ἐν ἧθεισι λουζαλέοισιν] λύζω, λύζος, unde λυγρὸς λυγρὸς, λυζαλέⓈ ἢ ἐπιγίσιⓈ ε λουζαλέⓈ, alii α λουζὸς declinant.

v. 526. Δείκνυ] pro ἰδείκνυ α δείκνυμι.

v. 530. Μυλιόαντες] μυλιάω ᾧδ' αὖ πῆς μύλας ἤγυν σιαγῆρας, ὀδόντας. Deinde pro δρῶα scribendum videtur δρῆα. Hesych. δρῆον, ὄλη, ὄριⓈ, δρύμⓈ.

v. 531. Οἱ σέπη] τεῖται non τεῖτα τὸ σέπη sing. numero α σέπηρον, σέπηρ, σέπη, ut α λιπαρὸν, λίπηρ, λίπη. τὸ σέπη non placet. α σέπηρ τρῶπῃ fit σέπας. Hesych. σέπη ὑποδοχή.

v. 532. Καὶ γλάφυ] γλάφυρον, γλάφυ, hoc est, ἀτήλαστον, ἀντρῶν,

v. 533. Ἐπὶ νῶτα ἱαγῆ] ἐπὶ ἱαγῆ τμήσις.

v. 534. Νίφα λουκῶ] Νίψ νιφός, νίφα.

v. 537. Μαλακῶ] δισείαν, ἕλλω.

v. 538. Πολλῶ κρόκη] hoc est, κρόκω. Suid. in κρόκη, trammam quae stamine mollior. ΜηρύσειαⓈ, hoc est, πυκνῆς, συστῆλ-λειν. Hesych. subintellige autem ἐν τῇ ὑφαίνειν τῶν χλαῖναν.

v. 541. Ἰφι κ[α] μύοιο] εὖν αὐτομάτως ἀποκηνέθης, non sponte naturae mortui, sed ferro necati.

v. 542. Πυκνῆς] ἀπ? πυκνῆς.

v. 544. Νόρῳ βοός] secundum morem antiquum nervis consuendi pelles. Sic hodie Canadivi faciunt.

v. 545. νῆτ' ἀμφιβάλλῃ ἀλέλῳ] hoc est, ὅμοιον ἀεὶ ἴσῃς ἀλίσωρῳ c Cod. vet. Palat.

v. 546. Πῖλον ἔχειν ἀσκητὸν] Homer. καὶ ἀπὸ ἡσυχίας χιτῶνα, hoc est, καθαροῦ καθαρεύειν. Gallice un fentre bien foulé. Ἀσκητὸν autem dixit ut differat a supra dictis πῖλοις ἐν τοῖς πυκναῖς, hoc est, pilis levius elaboratis. καθαδύῃ vero est madefacias secunda persona, non humefiant.

v. 549. Μακάρων ἐπ' ἔργῳ] hoc est, felicitium agricolarum, divitum, qui scilicet agriculturæ peritia & indefesso labore ditati sunt.

v. 550. Αἰεναόντων] scribendum videtur αἰεναόντων. quidam codd. αἰέν ἀΐλων. quam lectionem sequitur Tzezes. ex ea quamvis sequi nostra confirmatur.

v. 551. Ἀεθεῖς] ἀεὶ scilicet in spiritum resolutus.

v. 557. Χαλεπώτε' ἔτ' ἡμεῖς] ληναίων scilicet.

v. 559. Τῇ μ' ὄψιν ὅμιον] Τὸ ἡμισυ, hoc est, dimidia pars cibi ordinarii bobus detur, ἄλλ' ἑτέρῳ, homini vero plus dimidia ut puta dodrans ex asse, hoc est, tres quartæ partes cibi ordinarii. hyeme ventres sunt calidiores. ἐπὶ πλείον εἴη, pro ἐπείη. τμήσις.

v. 560. Ἐπὶ ῥόθῳ δούροισι εἰσὶ] hoc est, βοηθῶν, adjutrices sunt longæ noctes bubus. ῥόθ' ἑ, hoc est, fluctus, ἐπὶ ῥόθῳ fluctu impellens, fluctu adjuvans, a navibus Metaphora, qui fluctu impelluntur & adjuvantur in cursu.

v. 562. Ἰσθὺς νύκτας τε καὶ ἡμέρας] hoc est, cibos præbe ad mensuram laboris diurni & quietis nocturnæ, ita ut per totum annum dies & noctes æquantur, hoc est, labori dierum alimenta debita, quieti noctium respondeant. καὶ ἡ δόλη ὅτι εἴς τις βλέπειν εἰς τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας, καὶ πρὸς ταύτας ἴσῃς τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀπόδω. obscurus & implicitus locus.

v. 567. Ἀπρὸς κέφα' ἑ] in summo crepusculo, vespere, καὶ τὸ ἄπρὸς τὴν νύκτος ἡγὼν τὴν ἑσπέραν.

v. 571. Φερίον' ὁ κοχλίας.

v. 572. Πληιάδας φύλων] τὴν ἐπιβλήν τὴν Πλειάδα, τὴν καὶ

μα τὸ μόνον καὶ τὴν τὴν Πλευράδων ἐπιβλήω. post, σκάρθ. ἐπὶ
π οίνων subintellige ἐπὶ. Hoc versu fossio significatur ut præce-
dente v. 570 putatio vitium.

v. 573. Ἀρπας χαρκασιμῶν] falce incidere. supra χαρκασι-
μῶν σιδηρῶν.

v. 575. Ὡρὴ ἐν ἀμηνῶν, ὅτε τ' ἡέλιος ἔξοχα κέρφῃ] Hic ver-
sus sic legendus & distinguendus: Ὡρὴ ἐν ἀμηνῶν. Ὅτε δ' ἡέλιος
ἔξοχα κέρφῃ.

v. 578. Ἡὼς γὰρ τ' ἔργον τελέτω] ἔργον.

v. 579. Προφέρει μ' ὁδῶ] hoc est, superat viam, hoc est, per-
agit. Virgil. nec saltu superare viam sit τὸ προφέρειν. hic idem
τὸ προφέρειν notari videtur. φαγεῖν ἄλλ' οὐκ οἶνον. ἀτρεκέ.

v. 584. Ὑπὸ πτερυγῶν] ab alis, ἀπὸ τῶν πτερυγῶν vid. Mo-
schop.

v. 589. Βύβλιν] Θρακικῆς.

v. 590. Μᾶζα δ' ἀμυγδαλίη] scilicet τὴν ἀπὸ τῆς ἀμυγδα-
λῆς καὶ τῆς ἀμυγδαλῆς πιπτομένης καὶ γάλακτος ἐκχυ-
μένης τὴν ἀμυγδαλίη.

v. 593. Κεχρομηδὸν ἤτοι ἐδωδῆς] corde, non animo.

v. 594. Ἀντίον ἀκραιῶν ἀνέμῳ] scribendum ἀκραιῶν, hoc
est, in superficie flantis, cui ὑπεραῆς opponitur.

v. 595. Αἰνάς] an scribendum αἰνάς, ut supra αἰναιότων.

v. 597. Ἰερὸν ἀκτῶν] ἀπὸ τῶν προ ἰερῶν ut supra.

v. 598. Διέμῳ] τῇ διήσει τῆς βοῶν ἀλοῆς.

v. 599. Εὐτροχάλα ἐν ἀλῶν] leg. εὐτροχάλα.

v. 600. Κομίσσας] reponere, recondere.

v. 601. Ε'πάρμῳ] hoc est, ἄρμῳ, compositum, para-
tum, conditum.

v. 603. Κομῶν] curare, alere. φείδο σίτη subintellige ca-
nis.

v. 606. Καὶ σφυρετὸν] du fouetage.

v. 607. Ε'πηταινόν] scribendum videtur ἐπηταινόν, aut est
συνέζωσις in ἐπηταινόν.

v. 613. Ἄγ' ἀφύσας] ἀποθλίψας δρύσας.

v. 617. Πλευρὶν ἢ καὶ χερσὶν ἄρμῳ] Ὁρμῳ videtur
scribendum. hoc est, ὁρμήσεις, καὶ χερσὶν ὁρμήσεις, hoc est, ὑπὸ
γῆς

γῆς κατὰ πλῆν, aſtri more occidens, hoc eſt, abſolutus, finitus, perfectus, ſed τὸ κατὰ χρόνος ſic non placet, & verſus additius videtur. ἕτις ὁ ἐνιαυτός ἐπὶ τῷ τῷ γῆς ἔργων πεπληρωμένος εἴη. vel ὁ πλειὸν ἤγαν ὁ ἐνιαυτός τῷ ἐπὶ τῷ γῆς ἔργων τέλει αὖ ἔχοι, vel ἕτις ὁ ἐνιαυτός ἐπὶ τῷ τῷ γῆς ἔργων καλῶς ἔχοι καὶ ἀεμυθίως. Sic annus terreſtris bene ſe habuerit. placet.

v. 618. Ναυηλίας δυοπιμφίλῃ] hoc eſt, δυοπνός, δυοπαράχῃ, τραχίδες, de πιμφίζω, & πομφύλυξ. Heſych. πίμφολα, δύσκο-
λα, τραχία, βαῖτα. δυοπιμφίλῃ, ut δυοεῖμερῃ.

v. 625. Ὅφρ' ἔχων] ſcilicet οἱ λίθοι.

v. 627. Εἴπαρμύα] compoſita, condita, reſoſita.

v. 628. Στολίσας νηὸς πύρα] involvens, recondens.

v. 632. Ἀεμυθὸν ἐν τύνιαδι] ἀεμυθίον.

v. 634. Βίς κε χερμύῃ ἐολεῖ] hoc eſt, quærens victum bonum, legitimum, bonis artibus.

v. 640. Ἀεραλίη] ſcribendum videtur ἀεραλίη.

v. 646. Τρέψης] ſcribendum videtur τρέψας.

v. 647. Χρεῖα τι παρφυγεῖν] τὸ τι verſum impedit & eſt inutile.

v. 648, & 649. Hi duo verſus, teſte Proclo, inſititii videntur Plutarcho, quem vide. placet iudicium Plutarchi. Ναυηλίας στοπιφίλῃ ſubintellige πύρ.

v. 653. Εἰ καὶ ἐξ ἐρηῆς] hoc eſt, γαυμασίης, μεζάλης.

v. 654. Εἴπ' αἰθλα] ad munera, ſubintellige funebria. τὸ αἰθλα hic munus funebre.

v. 655. Προπιφραδμύα] prædicta, edicta.

v. 657. Ἀθλ' ἔθισαν] les prix præmia. παῖδες] οἱ, ἔ. Ἀμφιδάμους παῖδες.

v. 658. Εἰλικωνιάδος ἀνέθηκα] Hæc e Theogonia ſumta & interpolata videntur. Cæterum hi verſus a 648 uſque ad 663 videntur ſuppoſititii.

v. 661. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω] ὡς, hoc eſt, ὅμως. verſ. ſeq. ἀγέσφα-
τον, hoc eſt, ἀγαν γέσφατον.

v. 663. Ηἴμμε πεντήντη] ſubintellige ἐπὶ ἡμέρας, vel κατὰ
per dies quinquaginta. καὶ τροπὰς ſcilicet πὰς θερμὰς.

v. 664. Εἰς τέλει ἐλθόντες] ordo ἐλθόντες θέρει ἐς τέλει ὥρης
καματῶδες.

v. 666.

v. 666. Καυάξαις] hoc est, κατὰξαις ex καὶ προ κατὰ, κα-
ξαις & πλεονασμῷ υ καυάξαις. v. sequ. ὠφέλει] ὠφέλιμος.

v. 669. Εἰ τοῖς ᾧ τίλθ ἐστὶ] τίλος facultas, δύναμις, po-
tetas efficiendi bona & mala, κρείττος, ἀξίωμα. οἱ ἐν τίλθ.

v. 670. Εὐκλείεις τ' αὐρα] Ἀδηνοὶ καὶ Ἀδιδάγνητοι. Proclus,
hoc est, σαφεῖς, δι' ἁρεῖς, cognitu, indicatu faciles.

v. 681. Εἰ κρεδὴ ἀκροπατή] τῷ νεαρῷ βλαστῷ τ' σπικῇ.

v. 684. Ἀ' ῥπκκῆς] occupandus cito ne elabatur e mani-
bus.

v. 693. Ἀ' μαυρωθεῖν] ἀφανισθεῖν.

v. 694. Μέτρα φυλάσσει] tempus, occasionem.

v. 696. Μήτε τρεληγόντων] Tzezes legendum contendit τρε-
ληγῶ. placet.

v. 698. Τίτρε' ἡδῶν] scribendum videtur τίτρεα. subintelli-
ge ἔτη, hoc est, τίτρεα ἔτη ἡδῶν, hoc est, πῆμπλῶ ἔτη. τίτρεα,
τίτρεα ἐπὶ δεκά πῆμπλῶ. hoc est, πῆμπλῶ καὶ δεκάτῳ. ratio hæc
numerandi sumpta est a mensibus lunaribus. vide infra πῆρῶς
μείωσι, ἔκλῃ μείωσι. anno duodecimo pubescere incipit. Anno
pubertatis quinto, hoc est, decimo sexto nubat, quæ ætas nu-
ptiis aptissima est.

v. 702. Ληΐζετ' αἰμεινον] hoc est, λαμβάνει, καίται, α λαΐω,
λαΐω, ἀπὸ λαΐω, λάζομαι, λήζομαι, ληΐζομαι, λαΐω, λήω.

v. 704, 705. Hiduo versus suspecti. v. 704. Ὡς est consu-
mit πὲ ὄντα, τὴν ἐστίαν ἀφανίζει.

v. 706. Ὅπιν ἀθανάτων] ultricem Deorum curam, quæ mor-
tales a tergo sequitur. Ab ἐπὶ, quod notat post ὅπιν & ἔπιν. Ti-
bullus: Nescimus ultricem post caput esse Deum. ab ὅπιν, κατ' ὅπιν,
ἐπίστω, ὅπινεν.

v. 709. Μηδὲ ψεύδεσσιν] Neque mentiaris illi. supple, ne ver-
bo quidem decipias.

v. 710. Ἀ' ποθ' ὕμιον] alienum ab animo, molestum, invisum,
non ὁρεσκον τῇ ψυχῇ.

v. 711. Δις τῶσε πίννα] πμῶρ. Μεμνημῆ] injuriæ me-
mor sc.

v. 712. Ἦ γείτ' ἐς φιλότῳ] ἡ γείτω præcedat, prior eat,
ἔργον γείτω.

v. 713. Δαίδης τοι ἄνηρ] Hæc a superioribus non pendent, sed ad sequentia pertinent.

v. 714. Εἶδος nullum rei genus, nulla res, εἶδ' ἔργου. τὸ εἶδος hic est ἔργου.

v. 715. Μηδὲ πολυξέειν, μήδ' ἄξειναι καλέειδ'] μηδὲ πολυφίλοι, μηδὲ ἄφιλοι.

v. 716. Νεικίῃσθα] κατήσθον.

v. 722. Μηδὲ πολυξέειν δαίτ' ἀσπείμελ'] δαίτ' subintellige ὀνομαζέμενος. hoc est, ἐργον, ἀσπείμελος, ἀσπείμελος, ἀσπείμελος. an ὡς τὸ πῖμπας. Hos versus sic distinguit Heinſius. Μηδὲ πελυξέειν δ. δ. εἶναι. ἐν κατὰ πλῆθος τε χ. δ. τ. ἐλοχέει. Placer.

v. 726. Ἀποπύουσι δὲ τ' ἀράς] ἀπὸ πύουσι. Τὸ ἀρὰ prex. proprie & primo imprecationes, sive κατὰρα. Ὀφθαλμίας χάρις ἀρὰ δίδει.

v. 728. Αὐτὰρ ἐπεὶ κε δὴ μεμνημένος ἔς τ' ἀνίστα] Ab occasu ad ortum rectum meire licet. male interpres. πύουσι πλεία post τὸ ἀνίστα.

v. 730. Μηδὲ δ' ἀπ' ὀνείρας] subintellige etiam sub nocte.

v. 731. Εὐζόμενος] subintellige εἰρήν.

v. 733. Πιπλάγμενος] an a πῶλη pulvisculo παλάσσω.

v. 736. Ἀπὸ δαίτ'] a Deorum conviviis, quæ sacrificiis peractis fiunt, festis Deorum sollemnibus.

v. 737. Ἀνείων ποταμῶν] an? αἰνείων.

v. 739. Λαμπρῶν] λαμπρῶν, λαμπρῶν.

v. 740. Κακότητι] contumacia, contumaci malitia. scribe κακότητι γ. Τὸ ἵ hic non placet.

v. 743. Αὖτον δ' ἀπὸ χλωρῶν] ungues a carne.

v. 744. Οἶνοχόῳ] τὸ κύανον.

v. 745. Πινόντων] bibentibus subintellige convivis, compositoribus. bibendo, inter bibendum. ἐλοχέει δ' ἐπ' αὐτῶν μῦθος est mali ominis. μῦθος omen.

v. 747. Λακέρυζα] ἀλάκω, λακίω, λακέρω, λακέρω, λακέρω, λακέρω, λακέρω, hoc est, λακέρω strepera, garrula.

v. 748. Μηδὲ δ' ἀπὸ χυτσοπέδων ἀνεπὶ ῥέκλων] Vetus mos sub hoc verbo latere videtur, ollas novas lustrandi & ad usum felicem

cem consecrandi, hoc est, benedicendi, ut loquimur. ἀνὰ πύργου καὶ χυτὸς ποδὶς. hoc est, ἐφ' ὧν εἰρήχθη τὰ ἱερά.

v. 750. Μηδ' ἐκ' ἀκινήτοις καθεζέειν] per ἀκίνητα solum & lapides intelligere videtur, quæ frigida sunt & dura. Hoc præceptum Pythagorico illi cognatum videtur, ne sed eas super lapidem. vel ἐκ' ἀκινήτοις καθεζέειν est ἀκίνητον ποιεῖν. Theocr. ἐπὶ ξηροῖσι καθέξῃ.

v. 751. Παῖδα δουδὲ κατὰ αἶον] an 12 dierum? vide Plutarchi expositionem apud Proclum, qui παρὰ νεογνῶν intelligit. Hunc & sequentes quatuor versus aliter disposuit Heinſius, quem vide.

v. 756. Θεὸς νύ τι κῆ] alii τοι. forſan τε.

v. 757. Μηδὲ ποτ' ἐν παρρησίᾳ] Hos versus delendos cenſet Plutarchus teſte Proclo. ἐπὶ πύλῳ. vide Plut.

v. 759. Μηδ' ἐναποψύχειν] ἀφοδρῦειν, ἐναποπαλῆν, ἀψύω, πύω ſπυο, ψύχω, ἀπὸ ψύχω &c.

v. 761. Κέφη μὲν αἰεταῖ] ſubito facilis, valde facile eſt eum ſubire.

v. 765. Πιφραδέμεν] τὸ πιφραδέμεν hic eſt agendo præcipere, σημαίνειν imperare. Τετρακάδα μὲν δὲ αἰετῶν] ſupple πιφραδέμεν.

v. 768. Εὐτ' αἶν ἀληθεύω] ordo εὐτ' αἶν λαοὶ ἄγωσι τὴν τετρακάδα, ſupple κλείοντες ἀληθεύω, hoc eſt, revera, ex rei veritate. hoc eſt, quando ἡ ſυνεδοὺς γίνεται ἐν τῇ τετρακάδι ἀληθῆς. vide Proclum.

v. 769. Αἰδὲ γὰρ ἡμέραι] Superiores quatuor verſus ſpurii videntur. Hic autem incipit Heſiodus. Sic liber ἔργων & abrupte incipit οὐκ ἄρα μῦθος &c. Theogonia autem ἦτοι μὲν πρόμα, &c.

v. 770. Πρῶτον ἐν] ἡ τετρακὰς ſupra dicta.

v. 773. Ἐξοχ' αἰεταμύοιο ſubintellige ἐπὶ, hoc eſt, ἔξοχα ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα βε. μ. α. Egregia ſunt.

v. 775. Εὐφρονα καὶ πεν] lætificum. ſic ἀφροσύνη nox quiete reſiciens, recreans corpora, lætificans homines.

v. 777. Τῇ γὰρ τοι] ſubintellige ἡμέραι ex ſuperioribus.

v. 778. Ἡμεῖς ἐκ πλείων] ἐκ πλείων una voce, hoc eſt, die pleno, æſtivo ſcilicet. Nam hiberni dies ſunt dimidii tantum. infra εἰκὸς δὲ ἐν μεγάλῃ πλείων ἡμεῖς.

Ibid. Ὅπ' ἰδεις] Hoc nomen formicæ κατ' ἐξοχὴν datum.
 Horat. *Parvula nam exemplo magni est formica laboris.*

v. 779. Προβάλοιτέ τε ἔργον] instituat opus.

v. 781. Εἰρήψαας δ' ἔστιν] scribe ἐκτεψαας. ab ἐκτεφειν.

v. 782. Ἐκτὴ δ' ἡ μέσση] hoc est, ἕκτη μεσσηνίῳ, ἕκτη ἐπὶ δισσ.

v. 785. Ἡ πρώτη ἕκτη] vere & primo sexta.

v. 791. Οὐρήας ῥ] subintellige τεμνέμεν.

v. 792. Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ πλείῳ] hoc est, vigesima mensis æstivi. subintellige ἡμέρῃς ἐκπλείς. πλείῳ ἡμέρῃ] largo, æstivo, ut supra ἡμέρῃς ἐκπλείς.

v. 794. Κέρη δ' ἐπὶ τέρῃς] scribe: κέρη δ' ἐπὶ τέρῃς an scribendum κέρη ῥ τεπέρη μέσση. placet. sic supra ἕκτη μέσση. ἡ τεσσαρεσκαίδεκάτη, ut supra ἡ ἕκτη μέσση.

v. 799. Τετράδ' φθίνοισι δ' ἵσταμένους τε] τὴν δ. καὶ τὴν κ δ.

v. 800. Ἄλλα θυμβόρεϊν] an? θυμβόρεϊ, pro θυμβόρεα. θυμβόρης pro θυμβόρεῳ. ἀλούαας δ' εἰ τὰς τετράδας ἄλλα θυμβόρεϊ. παρθέσις. τετελεισμένον ἡμέρῃ] subintellige ἡ τέρῃς. τετελεισμένον an religiosum? Hesych. τετελεισμένον, μεμιασμένον.

v. 802. Οἰωνὺς κρίνας] vide Tzetzen.

v. 805. Ὄρεον πινυμένας] τὴν ἐπιτορκίαν.

v. 806. Μέσση δ' ἐβδόμη] τῇ ἑ' μεσσηνίῳ ἐβδόμῃ.

v. 807. Εὖ μάλ' ἐπιπιδύοντα] diligenter observans τὴν ιζ scilicet. an aream? Εὐτροχάων] id est, λεία.

v. 808. Βάλλειν] θάλει, σπωννύειν, ventilare.

v. 809. Τὰ τ' ἄρματα νηυσὶ πέλονται] apta commoda navibus faciendis.

v. 810. Πήγνυας δ'ραιάς] scribe, πήγνυας δ'ραρήας. supra ἄρχαδ' ἀμητῷ. compingere tennes, non crassas. vulgo *hiantes*. Homer. λάφοντες γλώσσησι δ'ραιῇσιν, hoc est, λεπταῖς tenuibus.

v. 811. Εἰπιδείλα λαΐον ἡμέρῃ] ἐπιρρηματικῶς. καὶ τὴν μεσημέριαν, ἐπὶ ἑ' δείλῃ, ἐπὶ τ' δείλῃς.

v. 813. Εὐαλὴ μὲν γάρ τ' ἡδὲ] an? ἡ ῥ. patet.

v. 815. Τεισεινάδα] vicissimam septimam intelligo, interpretes vigessimam nonam exponunt.

v. 816. Ἀ'ρξαδιὰ τε πίθου] *percer un tonneau*. sup. lib. α' ἔργ. δ' ἔργον ἢ πίθου ἢ λήγαντος ἡσπίσκαδ'. ἐπὶ ζυγὸν θ' εἶναι. ordo ζυγὸν θ' εἶναι ἐπὶ αὐχνα.

v. 817. Εἰς οἶνοπα πίν[θ]ου] *purpureum*.

v. 818. Ἀ'ληθία κικλήσκουσι] an? dicunt, enuntiant. interpres γινώσκουσι. sic scribendum videtur. τῇ τελευτῇ αὐτῇ scilicet. Nam a superioribus pendet hic versus.

v. 820. Μίσση] subintellige πέρχης. Μετ' εἰκῆδα μηνὸς ἀεί-
σω.] τὴν πεπείστω μετ' εἰκῆδα, hoc est, τὴν εἰς ἡμῶν πεπείστω.
aliter interpretes. ἀείσω εἶναι post τὴν εἰκῆδα.

v. 821. Ἡ' ἔς ἡυομήνη] Mane, ab aurora usque ad meridiem.

v. 822. Μεπιδυπ[ι]ν] Intercidens, inter alias cadens, παρεμ-
πίπτων. Sic interpretes. An? μεπιδυπ[ι]ν, cassus, irritus, a
sonitu qui notat inanitatem. μεπιδυπ[ι]ν, κενά, vacua, cassa,
irrita, nihil fati significantes. Metaphora a vasis vacuis, nun-
cibus cassis & similibus, quæ sonitu vacuitatem produnt. placet.
ἀκῆλοι vero sunt ἀκηροί, κῆρος ὅσα ἔχουσιν, nihil fati notantes.
Ἀ'κῆλοι κῆρ[ι] non obnoxius.

v. 826. Ε'ρράζηται αἰαίπ[ι]ν ἀγινάτοις] hoc est, nihil in-
consultis & invitis diis aggreditur.

FRANCISCI GUIETI

NOTÆ

I N

SCUTUM HERCULIS.

V Erf. 1. Η^η οἴη] Scribendum omnino videtur οἴη. Matutina Alcmena.

v. 3. Λαοοτόμ] τῆς λαῶς παρορμῶν] εἰς πόλεμον.

v. 7. Βλεφάρων τ' δ' ὀφ' κυανείων] κυανείων ex Eustathio scribendum. an βλεφαρῶν α βλεφάρῃ ἢ τὸ βλέφαρον. unde Latinum palpebra? βλεπάρῃ, βλαπάρῃ, παλπάρῃ palpebra. celer celeris celebris, funeris funebris, &c.

v. 11. Η^η μὲν] hoc est, ἀλλ' ἔν, ἀλλ' ὅμως. Hesych. ἱφι δαμύσας] hoc est, vi, violente.

v. 12. Χωσαίνῃ] εὖ βεσὶ] ergo volens occidit, contra quam Scholiastæ dicunt.

v. 14. Παρσέγγι] παρσέγγι.

v. 20. Θεοὶ δ' ἐπιμάρεται ἦσαν] Musæus ἐπιμάρεται λυχνον ἐρώτων. An scribendum: Θεοὶ δ' ἐπὶ μάρεται ἦσαν. κτ' τμῆσιν pro θεοὶ δ' ἔπησαν μάρεται. Sic Joannes Diaconus legit. placet postremum.

v. 22. Ὅ οἱ δόθεν θέμις ἦεν] subintellige ἐμπελέσσαι. θέμις ἦεν fas erat, hoc est, ἀναγκαῖον. Sic Horatio nefas est, ἀδυνάτον, quicquid corrigere est nefas.

v. 24. Ὑπὲρ σκείων πνέοντες] hoc est, sub scutis caput non occultantes, intrepidi, audaces.

v. 26. Πάϊς Ἀλκαίοιο] Ἀμφιπύων scilicet.

v. 29. Ἀρῆς ἀλκτῆρος] hoc est, βλάβης, mali, damni.

v. 32. Ἰξ] scribe ἰξε.

v. 33. Φίκιον ἀκρότατον] δ' ὅτι φικὸς, ἡ γὰρ σφίγγς, φίκιον seu φίκιον. Sic monsdictus.

v. 37. Λαοσός] agitator populi, hoc est, dux populi. λαοσός ut infra δαρυσός, α σίω, agito, quatio, concutio.

v. 42. Αἰσάσων] αἰσασίως, libenter.

v. 55. Κικερίδῳ γένει] hoc est, diversam generationem, appositio.

v. 59. Αὐτὸν κὶ πατέρ' ὃν Ἀΐλῳ] an? Αὐτὸν κὶ πατέρα ὃν Ἀΐλῳ.

v. 62. Κόνις δ' ἐσθ' ἀμφιδεδήγ] hoc est, valde excitatus erat. ardebat κυρίως.

v. 63. Πλεκῶϊσιν ὑφ' ἄρμασι] an? πηκῶϊσιν. placet.

v. 71. Δεινοῖο θεῦ τούχων] Ἀρείως.

v. 76. Ἐπὶ παθοῖσι μέλειον] supra robusta membra pendentes scilicet.

v. 79. Ἡ π μετ' ἀθανάτους] certe apud immortales.

v. 87. Ἀμμις ἐπιπλομένων] ἀνυολυτίς ἀππῖς. An? ἄμμις ἐπιπλομένων. placet. τὸ ἐπιπλομένων agnoscit Hesychius. ἐπιπλομένων, κυκλῳμένων, πλῆρημένων, ἐπερχομένων.

v. 91. Ἀλιτμήρων Εὐρυοθήα] abortivum illam Eurystheam. An scribendum ἀλιτμήρων? placet. ἀλιτμήρων, hoc est, τὴ διημερετήσεται τ' ἡμέρας, ἢ τ' ἡμερῶν ἔτοκεται. eadem ratione ἡλιτόμῳ dicitur. Hesych. ἡλιτόμῳ, ὡς ὦρον, ὡ μὲν οὖν ἐν τῷ δῖοντι, μὴν τεχθίνα, καὶ διημερετήσεται τῶν μῶων ἐν τῇ κυήσῃ, &c.

v. 93. Ἡ ἄτλω ἀχών] Noxam suam dolens.

v. 94. Ἐμοὶ δαίμων] hoc est, fortuna, fors, fatum. sequente versu ἔχ' ἡνία φοινικέντα.] cape habenas rutilantes.

v. 101. Ἀττω πολέμοιο] præsens pro futuro. hoc est, κερήσεται, hoc est, vincetur a me. An scribendum? Ἡ μὲν κὶ κερπερός περ ἀασεῖται πολέμοιο. ἀασεῖται pro ἀάσεται, ut πσεῖται pro πίσεται, ἀ πίτωμαι.

v. 103. Ἡ θεί' ἢ μύλα] α θίω, θείω, σέω, σέομαι, θείω est, pleonasmō ἡ θείω, σεμνός, σεβαστός, σεβάσμι. Ἡ θεί, hoc est, σεβάσμι.

v. 105. Ρύεται τι πόληα] α πόλις, genit. πόλεω, πόληω, πύληα, ut βασιλήω, βασιληῆα.

v. 112. Ἀλκείδαο] Ἀμφιτρύων.

v. 113. Οὐ δὲ σφί' ἐξιδὼν εἶσι] τὸ σφί' numeri singularis videtur, nisi forte ad Martem & Cycnum referendum.

v. 128. Ἀ'ρῆς ἀλκμήρην σίδηρον] hoc est, ensē cum baltheo.

v. 130. Κάθευ' ἀλκί' ἐξόπιθι] Nota morem pharetram mittendi. Iorum seu fasciam ex qua pendeat prius in collum induebatur, & inde pharetra a pectore ad quod posita erat in tergum rejiciebatur.

v. 131. Θανάτοι' λαθιφθό' [γιο] hoc est, ἐπιλάθ' αὖ ποιεῖν τὸ φθόγῃς.

v. 132. Δάκρυσι μῦρον] sanguineis guttis stillabant adhuc recenti a cæde, hoc est, inunctæ erant letali pharmaco, maderant, stillabant. hoc est, occisorum parentes lacrymare faciebant.

v. 133. Ξεπεί] hoc est, αἰχμῶ θανατηφόρον.

v. 134. Μορφοῖο] Μέλαν.

v. 137. Ἀδάμω' hoc est, ferri durissimi. subintellige τὸ ἐξ ἀδάμω'.

v. 138. Εἶρ' ἡγήρη] Muniebat caput.

v. 141. Τιταῖα] d' email blanc.

v. 142. Εἰρήξ' perrupit, hoc est, perrumpere potuisset.

v. 143. Διὰ πύγας ἡλ' ἡλ' αὖ] cærulei ductus trajecti erant. est τμήσις pro διήλ' αὖ.

v. 147. Λούκ' ἡλ' αὖ] an? ὀδόντων λούκαλ' αὖ, ut supra βλεφάρων ἀπὸ κυανέων? ἐπίχ' αὖ. τὸ λούκ' ἡλ' αὖ ineptum est & corruptum videtur. an? λούκαλ' αὖ, α λούκαλ' αὖ, λούκαλ' αὖ, α λούκ' αὖ, λήκ' αὖ, λούκ' αὖ, λούκαλ' αὖ, λούκαλ' αὖ, α λούκαλ' αὖ.

v. 148. Κορύσσ' αὖ κλόνον ἀνδρῶν] extollens, augens, vel agitans, ciens.

v. 150. Διὸς ἡ] ab ὕις, ὕι, ὕι, ὕις, & συναρτέσθ' ὕι, ὕι, ὕις, &c.

v. 152. Περί' ῥινοῖο σαπίσης] περι' ῥινοῖο. ἡ ῥινοῖο τὸ ῥινοῖο.

v. 153. Σείρ' hoc est, ἡλί' αὖ. subintellige ὑπὸ. sed scribendum videtur Σείρ' αὖ ὑπὸ ἡλί' αὖ. π. αὖ ἡλί' αὖ placet. Suidas: Σείρ', σείρ', ὁ ἡλί' αὖ, ἡ σείρ' αὖ. supra σείρ' αὖ ἡλί' αὖ, hoc est, ὁ ἡλί' αὖ.

v. 155. Ἀ' ἰθροκλασίη τε δὲ δὴ] ardebat, fervēbat. v. seq. ὀλοή κ' ἔρ] κ' ἔρ.

v. 160. Καναχῆσι τε βεβοηχῆα] scribo βεβοηχῆα, strepitu gravis, hoc est, graviter imminens, incumbens. Hesych. βέβρηχεν, ἤχησεν, α βράχω, βρήχω, βεβρηχα, βεβρηχώς, βεβρηχηα.

v. 164. Τῶν κ' ὀδόντων] τὸ ἐκ hic supplendum. a quibus sc. serpentibus.

v. 165. Δαίεθ θωῦτ' ἔργα] Hesych. δαί'ται, καίεται & ἀφ' ὀμδρον, καιόμεδρον. fulgebant. θάμματα ἔργα legit Diaconus. θωῦται, hoc est, θαμνίσαι. α θάω, θάωω, θαύμα, θάωω Ionice. θάωμα, θάωτ'ος, θάωτ'α ἔργα Ionice. θαμνίσαι. Sic & θάωμαζω pro θαμνίζω. τὸ θάωτ'α α θάωω sūt oportet, pro quo θάωωω habet Hesych. θάωωσιν, βοᾶν, μέλπειν, κηρύσσειν, &c. vel sic θάωωω, θάωωω, ut πλάωω, πλάωω. θάωωται, θάωωται, θάωωτ'ος pro θάωωτ'ος.

v. 166. Ὡς ἐπίφανθ] Nota pleonasmum ἐπίφανθ ἰδεῖν.

v. 168. Χλάνων] α χλάνθ, non α χλάνης Nominativo τὸ χλάνων genitivus pluralis.

v. 171. Αὐχάνας ἄμφω] utrorumque. Iconum scilicet & aporum.

v. 173. Κατὰ δ' ἐσφι] τὸ κατὰ hic pro καίτω, vel καίτωπελίσβετο. composita.

v. 181. Ὀζον Ἄρηθ] ramum Martis, non pothum.

v. 185. Οὐρεσι πε] Οὐρεσι scribendum videtur. ab ἔρως, ἔρως. vers. seq. πδουκείδας α πδούκη, πδουκίδος, πδουκίδης.

v. 189. Συναίικτίν] legendum videtur συναίχθιν. hoc est, στωορμηκῶν.

v. 192. Ἐστασαν] ἴστασαν.

v. 195. Ἐναρφόρηθ] pro ἐναρφόρηθ.

v. 197. Ἐν ᾧ Διὸς] sub. ἐν ᾧ.

v. 198. Μάχην ἐθέλῃσαι κηρύσσειν] augere, accendere, ciere pugnam. κηρύσσειν est agitare, tollere.

v. 199. Χρυσείην τε τρυφάλειαν] scribe χρυσίην. v. sequ. ἐπ' α' ἄχθ' φύλοπι] ἐπ' ἄχθ'.

v. 203. Ἄγνυτ' ὀλυμπος. Scribe ἄγνυτ' ὀλυμπος. pandebatur Olympus. ab οἶζω, οἶγνύω, οἶγνυμαι, ἄγνυθ. Homer. πάντῃσι ἄγνυθ

ᾠζήνους πύλας. olim legebatur ἀγνός purus. Reposuit Heinſius ἄγνοτ', h.e. reſonabat, ἤχῳ ἀπιπέλῃ. vide Heinſii notas. ſed ἄγνυτο hic locum non habet.

v. 204. Ἐν δ' ἀγρῇ] *Ibi ē cæcis. ἐς φαίνωτο] circumpoſita erat.*

v. 205. Ἐν ἀγῶνι] *in ludis.*

v. 207. Ἀμαιομακίτιο θαλάσσης] *Homer. ἐπὶ ἀμαιομακίτιον. ἀμαιομακίτις, μακρὸς, vaſtus, ingens, immenſus.*

v. 210. Ἐθύνει] *hoc eſt, ὥρμων. ἰχθυόοντες] piſcantes.*

v. 212. Ἐλοπας ἰχθῦς] *hoc eſt, νέκς καὶ οἶον ἐλᾶς νέκρως.*

v. 216. Ἐν δ' ἑὺ ἡυκόμα] *hoc eſt, ἐν ἑὺ.*

v. 218. Ἐς ἡερε] *τὸ σάκον ſcilicet.*

v. 221. Μελάινδρον ἄορ] *Capulo nigro. la garde noire, émail- lée de noir. Heſych. μελάινδρον, τὸ μέλαιναν ἔχον λαβῶν. idem μελάινδρον μελαίνως ἔχον λαβῶς.*

v. 223. Εἶχε κῆρ] *κῆρα Apollodorus p. 73. εἶχε occupabat.*

v. 224. Κίβυστις] *alii κίβιστις, in qua Gorgonis caput. Τὸ μὲν referendum ad Perſcum, non ad μετιφρενον, nec ad κῆρ δεινοῖο πιλῶς. διὰ τὸ κίβυστις ἐκρέματό θύσανοι, la frange, la creſtine.*

v. 228. Εἰρήνην] *φοβεμένην.*

v. 229. Εὔπαινετο] *il bandoit.*

v. 230. Γόργονες] *Medusæ ſorores.*

v. 231. Ἰέμεναι μακρίν] *α μακρίν, quod idem eſt τῇ ἀπῶ, unde ἀπῶ, ἀπῶμα. alii pro μακρίν α μακρίν. unde μεμακρίν verſ. 245. quod eſt ab ἀρπῶ ἀρπάζω. Sic inferius v. 252. μεμακρίν pro μεμακρίν.*

v. 231. Ἐπὶ δὲ χλαρῇ ἀδάμαντι βαίνουσιν] *ἐπιβαινόντων. τμήσις. in clypeo adamantino. an κεχρυσωμένην. ἀδάμαντι ferro. ut ſupra: Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέῳ δούτικον ἔθηκε δαδάλειν ἀδάμαντι.*

v. 232. Οἷα καὶ λιγνῶς] *an ἐξία κεκληγῶς? Ibid. ἐπὶ δὲ ζώνῃσι δόκοντε. ὅ γοργῶν τῶν κακῶν intellige.*

v. 235. Λίχμαξοι δ' ἄρα τῶν] *τῶν an eas? Gorgones ſcilicet, illas duas Medusæ ſorores. τῶ γοργῶν Attice, ut τῶ χεῖρι. τῶ πηαί.*

v. 235. Ἐχαρασσον ὀδόντας] *acuebant dentes ſupra: χαρασσο-*

μῦθοιο σιδήρεα. α χαίρω χαράσσω, unde & κάρχαρⓄ reduplicatio-
ne, asper, dentibus asperis, ut καρχαρόδους.

v. 237. Ἐδονείτο μέγας φόβⓄ] *vagabatur magnus terror.*

v. 239. Ὑπὸ σφετέρῃς πόλιⓄ] τὸ ὑπὲρ hic pro ὑπὲρ, pro. An
legendum δ'αὖ? placet. v. sequ. πρῶθεν] *πῆρ.*

v. 243. Κατὰ δ' ἐδρύνοντο παρειαί] κατεδρύνοντο.

v. 245. Πρὸς ἑῷ] hoc est, περὶ ἑῷ.

v. 246. Ἀν' ἧ θεοῖσι χεῖρας ἔχον] ἀν, hoc est, ἀνείχον.

v. 254. Βάλλ' ὅνυχας μεγάλους] unaquæque scilicet. αὖ βάλ-
λε pro ἑῷ? singulare pro plurali.

v. 256. ΑἶμαⓄ ἀνδρομέης] Subintellige ἀνδρῶν.

v. 257. Ἀψ' δ' ὁμοῦ] subintellige ἐς. τὸν μὲν ῥίπτοσκον] ἄν-
θρωπον subintellige. ἑῷ hominem scilicet.

v. 258. Κλωὴ καὶ Λάχσις σφιν ἐφέστασαν] ταῖς κήρεσσιν, scili-
cet. hoc est, aliis Parcis innumeris adstantabant Clotho, Lachesis,
& Atropos. ἀν κήρες illæ differunt a Parcis Clotho, Lachesi &
Atropo? An hæ principes, seu præfides illarum?

v. 264. Ἀχλὺς εἰς ἑκ' ἢ ἐπὶ θανάτῳ σκοτώσις. Ἐπισμυγρή]
ἐπίποιⓄ, ἀνιαιρά, χαλεπή.

v. 265. Καταπιπληῖα] concidens. Hefych: πιπληῖως δ' αἰὲς ἐ-
ναιον καὶ δειλίαν πεπιπληῖως. πλήσων, πιπληῖως, πιπληῖς. vel α
πῆρ, pro quo πῆρ πεπῆρως, πιπληῖως. placet.

v. 268. Ἀπλῶν] ἀπελάττω. supra.

v. 269. Πολλὴ ἧ κόνις κατενήνοθεν ὥμους] Scribendum videtur
ἐπινένοθεν ὥμους. τὸ κατενήνοθεν suppositivum est propter ἐφθ-
μίμειν. Homerus: Ψεδνὴ δ' ἐπινένοθε λάχνη. ἐπινένοθε, ἐπι-
πλάζειν, ἐπῶ. Eustath. thema est ἀνέθω ab ἀνέθμει.

v. 273. Ἐϋώτρε] al. δ' ὠτρε.

v. 274. Ὑμῶν δ' ὁρώρ] ἀν ὑμῶν.

v. 275. Εἰλύφαζε] volvebat, agitabat, versabat τὸ σέλας
ἐν χερσὶ δμῶων.

v. 276. Χερσὶν ἐνὶ δμῶων] Scribo δμῶων a δμῶν. Ib. πῆρ-
λαῖα scilicet δμῶων.

v. 279. Ἀγνυὸς ἤχῳ] resonabat, ut supra ἄγνυτ' ὄλυμπος.

v. 280. Αἰδ' ὑπὸ φορμίσγων] scribendum videtur εἰ δ' ὑπὸ,
subintellige χοροί.

v. 286. Ἐθύνειον] bacchabantur.

v. 287. Ἡρείκων] ἐρείκων. ἐπιτολάδην ἐπέλατ'] ἀνιζομενῶσι
ῆσαν.

v. 289. Κορυϊόνεια πέτηλα] scribo κορυϊόνεια πέτηλα. α κορυϊάω, κορυϊῶ, quod idem est τῷ κορυνύω, κορυνιάω, κορυνιάν, κορυνιόνεια, hoc est, κεφαλῶτα, ῥοπαλοειδῆ. in clavæ modum capitata. κορύνη βλαστὴ cacuminum articulatio in germinatione arborum a clavæ similitudine. Nicander: Δεινὴ βρωμένη] αὐναλδήσασα κορυνίω. ubi τὸ υ productum vides ut in κορυνιόνεια. τὸ κορυϊόνεια πέτηλα παρὰφρασίς ἐστι τῷ ταχύων. πέτηλα, hoc est, βλαστήματα, φύλλα, καλαμῶς.

v. 290. Βεργύμμενα ταχύων] subintellige ὑπὸ.

Ibid. Ὡσεὶ Δημήτηρ αἰκτῶ] tanquam revera essent Cereis munera metere videbantur.

v. 291. Ἐπιπλον αἰώνω] ἔπιμπλον malim, α πίμπλων. unde πιμπλάω.

v. 293. Ἐφύρδων ὑπὲρ τευγητήρων] ἀπὸ pro ὑπὲρ scribendum videtur.

v. 296. Οἱ δ' αὐτ' &c. & v. 297, 298, 299, & v. 300, spurii videtur. v. 299. Τὰ γὰρ μὲ] videtur legendum τοῖ γὰρ μὲν. & pro παίζονται malim παίζουσιν.

v. 302. Λαγρὸς ἥρδων] Nota dorismum merum λαγρὸς pro λάγρως.

v. 304. Ἰέμεροι μεπίειν οἱ δ' ἰέμεροι ὑπαλύξαι] Mallem: Ἰέμεροι μεπίειν τὰς ἰεμέρας ὑπαλύξαι.

v. 305. Ἐχον πόνον] ἐπόνειν, ἡγορίζοντο.

v. 308. Ρῦτὰ χαλαίνοντες] hoc est, ρυτῆρας χαλαίνοντες. pro ἐπικρατίοντα lege ἐπικροτίοντα, super solo plaudentia.

v. 311. Ἀκρόθεν εἶχον αἰεθλον] in sculptura clypei scilicet, quæ semper in eodem statu manet.

v. 312. Ἐντὸς αἰώνω] intra circum, campum.

v. 314. Ἀμφὶ δ' ἵπῳ ῥίεν Ὠκείαν] hoc est, τῷ ἀσπίδι αὐτοφέρειαν.

v. 317. Παρ' ἡχρῆς ἐκλονέοντο] adsiliebant.

v. 327. Λυγρὴ γῆ] vide Tzetzem.

v. 333. Ἐπὶ οἷα δεκόμενος] ἐκδεχόμενος.

v. 334. Γυμνωθέντα στήθεος ὑπὸ δαιδαλίοιο] scribendum videtur ἀπὸ. hoc est, ἀπογυμνωθέντας στήθεας.

v. 335. Ἐνθ' ἐπαύρω] *ibi*.

v. 337. Κλυτὰ τέλεια τοῖο] Cycni.

v. 340. Διόγνη[Θ]] Διογηνῆς.

v. 341. Σμερδαλίον θ' ἵπποισι] Malim σμερδαλίον ἵπποισι. *π* enim superfluum hic & ineptum. *τελῆμελας*. vers. sequ. *Καλοῖσσι πεδίοιο*] subintellige Δ[θ].

v. 345. Τοὶ δ' ἄμυδις ἀεζήσουσ'] hoc est, παρεζήσουσ' προσεfferunt. Homer. οἱ δ' ἴμεν ἀεζήσουσ'.

v. 347. Τῶν δ' ἵπποι· ἵπκιδ'] delendum videtur τὸ θ'. τῶν] Cycni, Martis, Herculis & Iolai.

v. 348. Ὅξεα χεῖμισιν] scribendum videtur: ὁξεα τ' ἔχεμισιν ἀπὸ τι σφίσιν ἄγνυτο ἤχω. placet. ἄγνυτο resonabat ut supra.

v. 350. Ἐπὶ χεῖρας ἀέτας ἵππας] ἐπάγαπ. *dirigitis, adnectitis*.

v. 353. Εἴς τε πύρεξ ἵναμ] cede via, ut eas extra.

v. 356. Τῇ γὰρ ὀπίεως παῖδα] hoc est, *in*is *filiam*. honestum vocabulum.

v. 362. Ἡρείσατο γαίῃ] humi nixus est, humo affixus est. *ἐπὶ ἐρείῃ*. Homerus.

v. 364. Παντὶ ῥῷ ἀνδίδων, Δ[θ] δ' ἴμεν στήθεα ἄραξα] Est versus supposititius.

v. 369. Ἐρυστέρμας ἵππας] Nominativus pluralis ἔρυστέρμας. a genit. sing. ἔρυστέρματος. ab ἔρυστέρμασι ἔρυστέρμας, metaplasmō. unde ἔρυστέρμας in accusativo.

v. 372. Ἡΐοχοι δ' ἐπ' ἄλῳ] ἔμπλῳ.

v. 373. Τῶν δ' ὑποσδομήων] Scribo divisim ὑπὸ σδομήων.

v. 382. Φωνῇ τῷ ἀμφοτέρων μείζαλ' ἵαχον] ordo: τῷ φωνῇ ἀμφοτέρων.

v. 389. Μαστήρων] α μαστίζω, μαστῶμαι. Hesych. ἐμάστιζον, μαστῶν.

v. 395. Ὡπὶ πίσι] τὸ ὦν pro ὦ.

v. 397. Ἰδὲ ἐν αἰνοπαίτῳ] ἰδὲ[Θ], πνίγας. Hesych. an idem cum ἰδ[Θ] sudor? placet.

v. 400. Οἷα Διώνυσ[Θ]] pro εἷας neutrum pro foeminino.

v. 401. Τὴν ὥρην] καὶ τὴν ὥραν.

v. 407. Αἰγὸς ὀρεσινόμῃς] subintellige ἵνεκα, ἀμφὶ, ὡς.

v. 409. Ἀπαλλήσεται] aberrabit.

v. 411. Οἱ ἀμφὶ μῦχλῳ] ordo ἀμφὶ οἷ, hoc est, ὡς αὐτῆς.

v. 416. Βῆν Ἡ' ῥα κληίῃ] βῆν Ἡ' ῥα κληίῃ legunt interpretes in nominativo, quibus assentior.

v. 426. Σάμῃ κύρσαι] hoc est, ζῶν.

v. 431. Πόσσι γλάφῃ] scalpit terram unguis.

v. 437. Πρεσβῶν ὀρέσσει] ὀρέσσει legisse videtur Diaconus. Sic autem hi duo versus legendi videntur:

Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ μεγάλης πίττης πρεσβῶν ὀρέσσει

Μακρὸν ἐπιθρῶσκουσι &c. τὸ ὅτι initium videtur. τὸ ὀρέσσει nullius pretii.

v. 440. Τῷ δὲ στυγερείκεται] ὃ πρὶ πάρος στυγερείκεται ἢ πίττης.

v. 442. Ἐμμεπίω] ἐπασπιδίως. Hesych. an a μέπω, μέπω, μεπέιν μεπής, ἐμμεπής, ἐμμεπίως raptim, rapide, cupide. &c.

v. 445. Ὑπὸ ῥα ἰδῶ] τὸ ὑπὸ ῥα pro ὑποδρόξ ab ὑποδρόμα usurpatum videtur.

v. 453. Κακὴν ἄνδρα] κακὴν ἄνδρα.

v. 455. Ἀπὸ ὅ γλαυκῶπις Ἀθλὴν ἔλκε' ἑρμὺν ἔτρεπ'] pro ἀπίτρεπ. τμήσις.

Ibid. Ὀρεζαμένη δ' ἀπὸ δίφρου] manum porrigens a curru.

v. 457. Ἐόντ' ἐφ' Ἡ' ῥα κληῖ κραιπρόφρονα] An? ἐφ' Ἡ' ῥα κληῖ κραιπρόφρονα. Sic Diaconus. placet.

v. 460. Μηρὸν γυμναζέτω σάκκος ὑπὸ δαιδαλίοιο] Hic versus additus & delendus videtur. pro ὑπὸ leg. δαπ.

v. 461. Οὐτως ἐπικρατίως. Ἀλλ' ὅ μὲν σάκκος ἄραξεν,

Δεῖρα δὲ νομήσας, ἐπὶ ὃ χθονὶ κραιπλά μίση]

Hæc: Ἀλλ' ὅ μὲν σάκκος ἄραξεν Δεῖρα δὲ νομήσας inititia videntur & delenda, scribendumque:

Οὐτως ἐπικρατίως ἐπὶ ὃ χθονὶ κραιπλά μίση.

v. 466. Μακρὸν Ὀλυμπον] in magnum Olympum.

v. 477. Τῷ πὶ ταίφον] Κύνε.

v. 480. Βῆν σύλασκι δοκδύων] exicipiens.

FRANCISCI GUIETI

NOTÆ

IN

THEOGONIAM.

V Erf. 1. Μυσάων Ἐλικονιάδων δρχάμεθ' αἰεῖν] Priores centum quindecim versus sunt suppositi. Theogonia incipit a versu 116. Ἡ' τοι μ' πρῶπις καὶ ὅστις &c.

v. 5. Λοιπὸν ἀνδρῶν τέρενα χροῖα Περμησσοῖο] ἐκείνῃ τὸ ἐξ ἡ δ' αὖ.

v. 8. Ἐπὶ ῥάσανθ' ἢ πρῶτον] hoc est, ἀρχήσανθ'. incesserunt, processerunt & similiter.

v. 16. Ἐλικὸν βλέφαρον τ' Ἀροδίην] *arcuatis superciliis.*

v. 23. Καλλὺν ἐδιδάξεν αἰοιδῶν] vide versum 660 ἔργων.

v. 29. Ἀ' ῥήκεται] *diserta.*

v. 30. Καὶ μοι σκῆπτρον ἔδον, δάφνης ἐραηλίῃ ὄζον] ἔδον pro ἔδωκον. Rhapsodi ramum lauri tenebant recitantes. vide Lucianum in Dialogo cum Hesiodo p. 659.

v. 32. Θείῳ, ὡς πε κλύοιμι πᾶ τ' ἰσομήρῳ, ὡς τ' ἰοίῃ] Nothum.

v. 35. Ἀ'λλὰ τί μοι ταῦτα ὦρ' ὀρνῶ ἢ ὦρ' ἰπτεῖν] hoc est, ὦρ' ἢ τὰ δ' αὖ σκοπῶ, subintellige λέγεται.

v. 36. Τυῷ Μυσάων δρχάμεθ] τὸ τυῷ hic age, agendum significare videtur. Sed hic omnino scribendum videtur, τοίνῳ Μυσάων δρχάμεθ. hoc est, ἀφ' ἧς τῷ Μυσάων δρχάμεθ. Hesych. τοίνῳ ἀφ' ἧς τῷ. Hunc locum respexisse videtur.

v. 39. Ὀμηροῦσσι] συμφωνῶσσι. ex ὁμῆς & ἄρ' ὁμήρης compositum videtur. Unde ὁμηρεῖν, hoc est, concordo, συμφωνᾷ. Hesych: ὁμηρεῖς, ὁμῶ, συμφωνῶντες. Sed τὸ ὁμηρεῖς simplex videtur. Ab ὁμῶν, ὁμηρῶν, ὁμηρῆς. quare & τὸ ὁμηρῆς unde ὁμηρεῖν συμφωνᾷ simplex fuerit forte. Hesych. ὁμηροῦσσι, ὁμοφωνῶσσι, ὁμῶ λέγεται. &c.

v. 46. Οἱ ἐκ τ' ἐγγόν[ος] hoc est, ἐκ τέτων. hoc est, οἱ τ' γῆς
 καὶ τ' ἔργων ἐκγονοὶ δειδεῖς.

v. 47. Δύπεροι αὐτὶ Ζῴῃ] subintellige κλείουσιν.

v. 48. Ἀρχόμεθα τ' ὑμνέουσι θεῶν, λήγουσιν τ' αἰοδῆς] Νότον.
 scribend. λήγουσι τ' αἰοδῆς. dicentes subintellige quam sit præ-
 stantissimus &c.

v. 55. Ἀμπαυμά τι μερμεράων] μερμέρα, μερμεράζω.

v. 58. Περὶ δ' ἔτρεπον ἄρα] hoc est, ἀείτετραπον ἰαυτῆς,
 hoc est, ἀείτετραπήσαν.

v. 60. Κέρως ὁμόφρονος] το α hic secundum doricam diale-
 ctum corripitur, ut supra μετ' ἡροπῆς Ἡελίοιο.

v. 62. Τυτθόν] Huc refer τὸ ἡ δ' ἔπεκ ἐνεία &c.

v. 64. Πὰρ δ' αὐτῆς χείρατις καὶ ἴμερ[ος] τὸ πε hic deest.

v. 69. Ἀμφοσὴ μέλαπῃ· ἀεὶ δ' ἰαχε] scribendum videtur:
 ἀεὶ ἢ σφίαις ἰαχε γαῖα μέλαινα ὑμνέουσαις.

v. 74. Ἀθανάτοις διέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπιφραδὲ πμάς.] Scrib.
 ἀθανάτοις διέταξε νόμοις, καὶ ἐπιφραδὲ πμάς. ἐπιφραδὲ, hoc est,
 ἐπινοήσε, commentus est, invenit. Hesych. ἐπιφραδαῶς, ὑπονοῶ-
 σαι ἢ ἐπινοῶσαι.

v. 88. Ἐχέφρονες] subintellige εἰσί.

v. 93. Οἷα τοι Μυσσίων] Scribe, Τοῖα Μυσσίων. vel τοῖη Μυ-
 σσίων. Etiam μυσσίων legendum videtur. Sic ratio versus postu-
 lat. inf. νυμφέων αἰ ναῖουσιν.

v. 95. Ἐπὶ χθίνα καὶ κρηναῖ] Malim χθονί.

v. 99. Ἀζηται κραδίῳ αἰκα χήμῳ] hoc est, ξηραίνεται.

v. 103. Παρέτραπι δῶρα θεῶν] sub. αὐτὸν.

v. 116. Ἡ τοι μὲν πρῶτισσι] Hic incipere videtur Hesiodus.
 Superiora supposita & additicia videntur. Sic Ἔργα incipiunt a
 v. 10. σὺν ἄρ' αὖ μῆνοι ἔλιν ἐρίδων γῆν.

v. 116. Χά[ος] γῆστ'] hoc est, cælum, aër, aëris vastitas,
 immanitas, quoque versum spatium universum.

v. 117. Γαῖ' ἄρ' ὀρύσσῃ] γαῖα.

v. 118. Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσιν χάρη] Hic versus est suppositi-
 tius.

v. 119. Τάετρα τ' ἡρόεντα] τὸ ἑπὶ τῷ γλῶ μερ[ος] τοῦ
 χείρας.

v. 120. Η'δ' Ε'ρ'] hoc est, rerum concordia, ἡ ἁρμονία generationis causa. τὸ πῦρ interpretantur.

v. 121. Λυσιμελής] hoc est, τὰ μελήματα λύων, τὰς φροντίδας. α μέλω, μελή cura, ut α βέλω βελή, βόλω, βολή, πύλω τυλή &c. α μελή λυσιμελής.

v. 123. Εκ χαί' δ' Ε'ρεβός τε μέλαινά τε Νύξ ἐχχόντο] Ε'ρεβός tenebræ. Nox præcessit diem.

v. 124. Νυκτὶ δ' αὐτ' Αἴθρῃ] lux & dies successerunt Nocti. εἰ γὰρ τῇ νυκτὶ ὁ ἥλιος ἔσται.

v. 127. Ἴνα μιν αὖτε πάντα καλύπτῃ] hoc est, circa omnia, circa omnes partes suas.

v. 128. Οφρ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἰδ'] subintellige ὁ ἔρχομαι.

v. 129. Θεῶν χαρίεντος ἐναύλης] hoc est, ἐνδαιτήματα. Ηc-sych. ἀφ' ἐλαδός, οἰκητήρια, ἐνδαιτήρια, ἐναυλίστηρια.

v. 130. Νυμφίων] ἢ Ορειάδων λεγόμενων.

v. 131. Ἀπ' ὕδατος πύλαγ'] hoc est, τὴν θάλασσαν. mare notum scilicet, hoc est, mare mediterraneum, parvum &c. maria præter Oceanum.

v. 132. Πόντον] hoc est, βάθρον ὄντα, βάθ' ἔχοντα, τὸ βάθ' , appositive.

v. 133. Ὀκεανὸν βαθυδύνῳ] Oceanum, h.e. mare ignotum.

v. 139. Γένεα'] ἢ γῆ scilicet ἐξ ὕδατος.

v. 144. Κύκλωπις δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπάνυμνοι] hoc est, καὶ τὸ ὄνομα ἐπάνυμνοι, hoc est, e re datum. an ἐπάνυμνοι: id est, e re nomen habentes.

v. 146. Ἰ'χὺς τ' ἠδὲ βίη] Hinc desumptum est τὸ κράτος καὶ βία Æschyli, seu potius ex inferioribus: καὶ κράτος ἠδὲ βίη. Ibid. ἐκ' ἑρμῆς subintellige αὐτῶν.

v. 152. Ε'ς ὧμων] Hic versus suppositivus videtur.

v. 155. Σφειτέρω δ' ἢ χθονὶ τοκῆι] δ' delendum.

v. 161. Γέν' πολὺ ἀδάμαντι'] hoc est, ὕλη, χρῆμα. ἀδάμαντι' ferri.

v. 177. Ε'πέχετο] applicuit se terra uxori.

v. 178. Ὠρέξατο χειρ'] subintellige apprehendit manu sinistra genitalia patris. Sic habitum merentis expressit, qui sinistra manu spicas & dextra falcem tenet Catullus.

v. 179. Διξιτερῆϊ πιδάριον] an π?

v. 180. Φίλῃ δ' ἀπὸ μῆδ' α] forsan pro δ' scribendum τ'.

v. 188. Ἀπυτμήξας ἀδάμαντον] an? ἀπυτμήσουσιν.

v. 189. Κάδμω δ' ἐπ' ἤπειρον πολυκλείην ἐνὶ πότιν] Versus iste interpolatus est propter ἐφθήμερον, ut alibi supra. Scribe: Κάδμω δ' ἀπ' ἠπείροιο πολυκλείην ἐνὶ πότιν.

v. 192. Εἰρήφῃ] ἐπήφῃ concrevit. Sic & v. 198 θρήφῃ, concrevit, concepta est. κυήροισι ad τὸ κύειν allusum, sicut & in κύπεσ.

v. 193. Εὔπλις ἔνθεν ἔπειτα] Scribo ἔπλητ' accessit, appulit, τὸ εὔπλις mendosum.

v. 196. Ἀφροχρύειαν τε θιάν] Scribe: Ἀφροχρύη τι θιάν.

v. 200. Φιλομμηδία] τὸ φιλομμηδῇ placet magis, ob frequentia, ὅτι μμηδίων ἐξαφαιμένη.

v. 203. Ἡ δ' ἀέλοισι] Scribo ἡδὲ.

v. 209. Τίλαινόντας] porrigentes, hoc est, τὴν χεῖρα ὀρέζοντες. supra ὀρέξατο χεῖρα σπαιή.

v. 210. Τίσι μετίπιδεν ἔσχαθ] ὑπὸ τῷ διδῶς scilicet.

v. 214. Μῶμον] hoc est, ψόγον.

v. 215. Ἐασιδάας] τὴς αἰῶς ζόφον scilicet.

v. 216. Φέροντι τι δένδρεα καρπὸν] arbores fructiferæ. καρπὸς καρτ' ἐξοχλὼν ὁ σίτ. Hesych.

v. 224. Ἀπαύτιν τίκε καὶ φιλότῃ] δολότης scribendum videtur. pro δολιότης. το φιλότῃ hic locum non habet.

v. 229. Ἀμφιλογίας τε] an ἀμφιλογίας τε.

v. 230. Δυσνομίῳ] ἡ δυσνομία τῇ ὀνομαίᾳ opposita.

v. 237. Θαύμαντα] Iridis patrem.

v. 238. Κητὴ καλλιπάρῃον] an κητὴ κατὰ κητ? placet.

v. 240. Νηρῇ δ' ἐγχεοντο] subintell. ἐκ. μεγέστατα, hoc est, μεγάλως ἐπύρεται. Etym.

v. 241. Τελήνῃ ποταμῷ] hoc est, μεγάλῳ.

v. 267. Ἀρπύας] Ultima correpta. Dorismus. ut supra κέρως, τροπῆς.

v. 281. Εἰς ἔσχατα χερυσίωρ] Scribe: ἐκ τῶν χερυσίων.

v. 283. Γεῖνεθ', ὅδ' ἄρε] Scribe: γένηθ' ὅδ' ἄρε.

v. 293. Ὄρθον τι κτείνας] Ὄρθρον. Orthrum.

v. 301. Ἐνθα δὲ οἱ ἀπείⓈ] Scribe ἔνθα δὴ οἱ ἀπείⓈ.

v. 303. Ἐν θ' αἶρα οἱ δάσαντο] a δαίω, δαῖσαι, αἶσαι, ut a δαίμων αἵμων.

v. 321. Τῆς θ' ἑωτρεῖς κεφαλαί] pro ἦσαν, ut supra ἔβαλε προἔβαλον.

v. 330. Ε'λεφαίρετο] ἔβλαπτε.

v. 333. Ὀπλότατον] Hoplotatum. κύριοι. interpretes, *πιπτυκτατον*. φόρκυ σσιζήσις.

v. 340. Ἀ'χλωῖον δρυροδίνῳ] scribendum videtur ἀχλωόν τ' δρυροδίνῳ.

v. 345. Ἀ'ρθησκον] ab ἄρδω, δρδῶω, δρδῆτω, δρδῆσκω, Ἀ'ρθησκⓈ.

v. 347. Ἀ'δρος κερρίζουσιν] hoc est, κείρουσιν. Hesych. κέρριζον ἀπέκειρον. ἔφηβοι capillum tondentes Apollini & fluviis dedicare solebant. vide Martialis epigramma de Encolpi capillo.

v. 353. Γαλαξάωρη τε] an μελαξαύρη? placet.

v. 354. Κρασίη] forte a κρῆς, κρηπῆς, κρηπιⓈ, κρήσιⓈ, κρησίη, ut ἀσίη.

v. 360. Ἀ'μφιρῶν, Ὠκυρόη τε] An Ἀ'μφιρῶ ὠκυρόη τε? Ἀ'μφιρῶ pro Ἀ'μφιρῶα. Sic ἔρρις. Ἀ'σκη, χεῖμα χακλῶ, θέρφ δρυγαλῆ ὑδέποτ' ἐωλή. An ab Ἀ'μφιρⓈ Ἀ'μφιρῶ ἢ. Hesych. Ἀ'μφορον, ἀμφορέα. an ἀμφιρῶ τῷ ἀμφιρῶπς cognatum? Hesych. Ἀ'μφιρῶπς, ἀμφιρῶπⓈ, κεφαλλῶ ἔχων ἐκστέρων.

v. 365. Βένθεα λίμνης] hoc est, πελάγους, ὠκεανῶ. Homer. Ἡ'έλιⓈ θ' ἀνέρουσ λιπῶν ἀεικαλῆα λιμνῶ.

v. 376. Κεῖω θ' Εὐρυεῖη τίκλει] Scribo κρείω. supra κρεῖον τε κρεῖον τε &c. a κρείω regno κρείω, κρεῖⓈ.

v. 278. Ὅς κ' πᾶσι μετέπρεπιν] Scribe ὅς πάσῃσι μετέπρεπιν.

v. 383. Στόξ] a σύγω, συγέω, συγίς, στόξ. odium.

v. 387. Ἡ'γαμινδύη] an ἡγαμινδύοι? hoc est, via qua non illi Jovem sequantur, comitentur.

v. 393. Μή πιν δ' ἀπέρραϊσιν] scribo δ' ἀπέρρησιν, pro δ' ἀπέρησιν, metri causa.

v. 398. Σωσφίσι παίδεσιν] σφοῖσιν. πᾶσι τῶς] ὠκεανῶ scilicet.

v. 401. Μεταναίεται εἴρα] δωρεσμός, ut τρεπῆς κύρος. μεταναίετης, ut μέτοικⓈ.

v. 408.

v. 408. Μείλιχον ἐξ ὄρχης ἀζανώτατον ἐν τῷ Ολύμπῳ] Hic versus spurius est, & delendus.

v. 413. Μοῖραν ἔχειν γαίης τι] hoc est, sortem. Maris & terræ potentem lunam esse innuit.

v. 417. Κατὰ νόμον ἰλάσκηται] placat. subintellige divos.

v. 422. Αἶσαν ἀπάντων] hoc est, sortem, potestatem, μοῖραν, ut sup.

v. 426. Ἦσαν θεὰ ἔμμορε πμῆς] minus honoris sortita est. & vers. sequ. καὶ γέρας subintellige ἦσαν.

v. 440. Δυσπέμφειλον] id est, δυσπαῖ, δύσπνοον.

v. 443. Ἐθέλωσά γε θυμῷ] ἀθέλωσα scribo. a θέλω, ἀθέλω, ut ἀπαρέω, ἀθυμέω & similia. Nota vocem Græciæ redditam.

v. 447. Βελάει] ὀφέλλει augeat.

v. 466. Καὶ κρατερῶς παρ' ἰόνῃ, Διὸς μεγάλῃ καὶ βυλάς.] Hic versus nothus videtur.

v. 471. Μῆπιν συμφέροσασα] consilium ut conferrent.

v. 472. Πατρὸς ἐοῖο] an ἀνδρὸς ἐοῖο? hoc est, viri sui, Saturni furentis. placet. versu sequ. παίδων subintellige ἑνὶ.

v. 475. Καὶ οἱ πιφραδῖτιν] Et ei declararunt.

v. 477. Πέμψαν δ' ἐς Λύκον] scilicet αὐτῷ.

v. 481. Ἐνθα μὲν ἔχουσιν] Hic cum duobus sequentibus sunt nothi.

v. 484. Ἀργαίῳ ἐν ὄρει] Αἰγαίῳ ἐν ὄρει. Ἄργω in monte.

v. 486. Μέγ' ἀνακτεῖ] hoc est, μεγάλῳ ἀνακτεῖ.

v. 487. Ἐν ἐγκάτῃ τῇ τῇ δὲ] scribendum videtur εἰς ἐγκάτῃ τῇ. an divisim scribendum? ἐν εἰς ἐγκάτῃ τῇ.

v. 490. Ὅ μιν τίχ' ἔμελλε] hoc est, ὅς μιν.

v. 491. Ὅ δ' ἐν ἀθανάτοις ἀνάξει] Nota phrasin. scribi poterat, καὶ ἐν ἀθ. ἀνάξει. an scribendum? ἢ δ' ἀθανάτοις ἀνάξει. placet.

v. 492. Καρπαλίμως δ' ἄρ' ἔπειτα] Hic cum sequentibus novem versibus sunt subditiui.

v. 493. Ἐπιπλομήν δ' ἐν αὐτῷ] alii ἐπιπλομήν ἐν αὐτῷ.

v. 494. Γαίης ἐννεσίῃσι] ἐν, ἴημι, σωίημι, σωίσις, ἐνίω, ἑνίσις, ἐνείσις, & geminato, ἐννεσίῃ. Sic ab ἐν, ἰός, ἰότης, ἰότης idem.

v. 502. Οὐραϊδαι] τὴς κύκλωπας, ut supra.

Ibid. Αἰσιφροσυνῶσιν] ab αἰω, αἰομαι, αἴτη, αἴω, αἴσις. Hesych. αἴσις, πίνω, βλάσκη. idem αἰσιφροσυνῶσιν, ἀνοήτους. αἰσιφρων, hoc est, φρενοβλαβής, ἄνους.

v. 505. Τὸ πρὶν ᾧ πλώρη] an scribendum? τὸ πρὶν γὰρ πλώρη.

v. 518. Πρόπαρ ἑωπειδῶν] ex πρὸ & πρὸς compositum, cui τὰ πάρω, & παροίη, σύσχη.

v. 519. Ἐσηῶς κεφαλῇ πὶ καὶ ἀκαμάτοις χάρισσι] Hic versus addititius videtur.

v. 522. Διὰ κίον ἐλάσας] τμησὶς διέλασας.

v. 523. Ἐπ' αἰσὶν ὥρεσι] ἐπῶρεσι.

v. 524. Τὸ δ' αἰξέτω ἴσιν ἅπαντα] an? ποσὸν ἅπαντα undique.

v. 532. Ταῦτ' ἄρα αἰξέμεν τιμὰ ἀειδείκετον ὅον] Est versus supposititius.

v. 534. Οὐνε' εἰξέτω βελὰς ὑπερμενεί Κρονίωνι] Hic quoque est supposititius.

v. 535. Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκείνοντο θεοί] An de sacrificiis fuit illa disceptatio. vide scholiast.

v. 537. Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων] scribendum videtur ἐξαπαφίσκων.

v. 538. Τὰ μὲν γὰρ σάραες] Scribendum videtur τῇ μὲν γὰρ σάραες, ut & versu 540. pro τῇ δ' αὐτ' ὅσα τῇ δ' αὐτ' ὅσα. in quo & pro ἐπὶ τέχνη, an? ὑπὸ τέχνη. ut & v. 555.

v. 571. Γαίης γὰρ σύμπλασας] h. e. ἐκ γαίης. Sic in ἔργois.

v. 595. Ξυνήνοας ἔργων] hoc est, κακῶν ἔργων κρινωνέας, κακὰ ἔργα κρινωνέας.

v. 596. Αἰ μὲν τε] Scribendum videtur αἰ μὲν γὰρ.

v. 597. Κηρία λούκη] hoc est, λαμπρὰ τὰ γλήνη. Hesych.

v. 602. Ἐπ' ἑρον ᾧ πορευ κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο] hoc est, pro bono quod ex mulierum carentia sortitus est. subintellige τέττω ὅσα γάμων &c. ei qui nuptiis &c. ordo: ἔπ' ἑρον ᾧ κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο ἔπ' ἑρον τέττω ὅς μὲν γάμων εἰς γῆρας ἔλθῃ χρίτη γηροκόμῃ.

v. 605. Οὐ βιότῃ ἐπιδούης] penuria, per penuriam.

v. 607. Μετὰ μετῶν γλήνηται] τμησὶς μετὰ γλήνηται, h. e. μετῇ.

v. 609. Κακὸν ἐὼδλῶ ἀνιφειρίζι] hoc est, malum pro bono obstat.

v. 610. Ἀπερτηροῖο γῆροῦ λης] subintellige γυναικα. v. sequ. αἰλίσσον, hoc est, ἀφουκίζον, ἀχάριτον.

v. 617. Πατὴρ ἀδύστατος θυμῷ] ἔρανος.

v. 640. Παρέχεθεν] subintellige Κρονίδης e superioribus.

v. 644. Ὡς νίκταρ δ' ἐπείσαντο καὶ ἀμύροσι λυ ἐφείλιντο] Hic versus est infinitivus.

v. 652. Δυσχερῆα δ' ἀπὸ δισμῶ] a vinculis molestæ quietis, vel a quiete molesta vinculorum.

v. 656. Περὶ μὲν περαπίδες] Scribendum videtur: περὶ σὺν περαπίδες, περὶ δ' ἐπὶ νόημα.

v. 657. Ἀφ' ἧς γῆρος κρυεροῖο] Nota κρυεροῖο pro κρυερῆς positum.

v. 658. Σῆς δ' ἐπιφροσθμοσυνήσιν] Scribo ἐπιφροσθμοσυνήσιν. Hesych. ἐπιφροσμάς, ἐπιφροσμός, ἡ ἐπινοήσας, ἐπιφροσμάμεν, σκεψάμεν.

v. 659. Ἀψορρόν δ' ἐξαῶπες] τὸ δ' delendum videtur.

v. 666. Ἀμέγαρτος ἔγχεσσι] hoc est, μεγάλλω.

v. 669. Ζαῦς ἐρέβδωσφιν] τὸ ἐξ subintelligitur.

v. 678. Δεινὸν ὃ δειάχε] scribendum videtur ἐπεδείαχε, supra modum insonabat.

v. 680. Πεδῶθεν] e fundo, hoc est, penitus.

v. 683. Ἀπώετις ἰαχυμῶ] hoc est, διωγμῶ.

v. 688. Εἴπαρ μὲν μέγας] αἴθρς, αἴθρας, εἴθρς, ἰθρς & αἴθρς cognata, quibus adde τὸ εἴπαρ. Ib. ἐκ δ' ἐπὶ πᾶσι φαίνει βίλω] ἐξέφαντες.

v. 690. Ἐσείχε σωνοχαδὶν] continue, a σωνέχω, σωνόχοι, σωνοχάοι, σωνοχαδόν, & σωνοχαδὶν.

v. 691. Ἰκίαρ] ἐξ ἧς de prés.

v. 694. Μεγάλ' ἀπείθε] μεγάλας.

v. 696. Θερμὸς αὐτμῆ] sic supra δ' ἧς κρυεροῖο.

v. 697. Τιτῆας χθονίους] id est, terræ filios.

v. 700. Χάθε] hoc est, cælum. vide Scal. in Varr. Ib. ἄντα δ' ἄντα] subintellige πς.

v. 703. Πίλιντα] ἐπιλάζετο.

v. 706. Κόνιν ἐσφραγίζον] Hesych. ἐσφραγίζον ἐδόντες μετ' ὑφ' οὐρανόν, ἐκίονεν. vulgo ἤσαν π' ἐκίονεν. Ib. κόνιν] κόνιν.

v. 727. Τρῖσχι καί χυται παρὶ δειρῶν] an τὸ τρίμνη intelligit, gulam. a δαίρη δειροθμείν.

v. 731. Χώραν οὐ δῶραν, πλώρης ἔχαστα γαίης] Hic versus addititius videtur.

v. 733. Τείχε' ἀδείκνυται δ' ἀμφοτέρωθεν] malim τεῖχος περὶ καὶ τ' ἀμφοτέρωθεν.

v. 738. Πάντων πηγὰς] hoc est, δῆχαι.

v. 741. Οὐδὲς ἔχουσ' εἰς πρῶτα πυλίων ἔντοσθε γῆρας] An scribendum? ἔδως ἔχουσ' εἰς πρῶτα πυλίων ἔντοσθε γῆρας. Sic in ἔργois ἐπὶ δ' εἰς ἀκρον ἔκτασθαι scribendum, pro quo vulgo scriptum ἔκτασθαι.

v. 742. Προθύελλα θυέλλα] scribo φέροι παρὶ θυέλλα θυέλλα δῶ-
μαλή. φέροι παρὶ pro παρὰ φέροι una voce. Homer. Od. γ. ἔπει-
τα μὲ ἀναρπάξασα θυέλλα οἴχασθαι παρὰ φέροντα.

v. 743. Δεινὸν τε καὶ ἀθανάτοισι] Scribo δεινὸν καὶ καὶ αἰῶν.

v. 744. Τὸ τοῦτο τίς τ' ἐστὶν ἡ χάσμα τῆτο. sequentia:

καὶ τυκλὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ

Ἐστηκεν, πεφίλης κινελευμενδία κυανέησι.

Τῶν παρὰ δ' ἰαπεθῶ παῖς ἔχουσ' ἐρεμνὸν δῶμα

Ἐστηκός, κεφαλή τε καὶ ἀκρομυῖταισι χέρσιν

Ἀσπερίαις.

Hæc supposititia sunt.

v. 750. Ἡ μὲν ἔστιν ἡ χάσμα ἔστειται] Scribendum videtur ἡσταν-
δύται.

v. 754. Μίμνῃ τὴν αὐτῆς] scribo: τῆς. Ibid. ἔσ' αὖν ἔκτασθαι] subintellige ἡ αὐτῆς. vers. seq. Ἡ μὲν ἐπιχθονίοισι] subintellige ἡ μέρα.

v. 764. Χάλεον δ' οἱ ἡτορ] τὸ οἱ hic non placet. quare scri-
bendum videtur χαλκείον δ' οἱ ἡτορ.

v. 766. Ἐστὶν γὰρ χθονίαι παρὰ δὲ δόμοι] scribendum videtur
στῆναι χθονίαι.

v. 770. Τείχε' ἡ κακὴν ἔχουσ' hoc est, morem. Dein ἐς μὲν
ἰόντας. τμήσεις ἐσόντας, εἰσόντας.

v. 780. Παῦρα καὶ γαίμασι] hoc est, παυράκις, ὀλιγαίς.
a παυράκις παυράκις, παῦρα, ut a σφοδράκις, σφοδράκις, σφώ-
δρα, &c.

v. 781. Ἀγλήη πωλεῖται] scribe ἀγλήη, subintellige τὸ σὺν, hoc est, σὺν ἀγλήη πωλεῖται.

v. 783. Καὶ ῥ' ὅσις ψεύδεται ἐλύμπια δώματ' ἐχόντων] Hic versus spurius videtur.

v. 784. Ζῶς δ' ἐπεὶ ἴεν' ἱπιμψεῖ] Scribo: Ζῶς δ' ἐπεὶ ἴεν. ordo: ἱπιμψεῖ ἐνείκα πολυάνυμον ὕδωρ μέγαν ὄρεον. ἀπὸ τούτου vide Pausaniam in Arcadicis.

v. 786. Ψυχρὸν, ὅ, τ' ἐκ πίστεως] Hic versus & sex sequentes sunt nothi.

v. 793. Ὅς κεν τὴν ἐπίορκον ἀπολείψας] scribo ἐπίορκον. τὴν, hoc est, ταύτην τὴν σύγα. ἀπολείψας libans ab ἀπολείψω.

v. 796. Οὐδ' ἐποτ' ἀμβροσίης] Hic & sequens 797 est spurius.

v. 798. Ἐπὶ κῶμῳ καλύπτει] σμῆσις ἐπικαλύπτει subintelligε αὐτὸν.

v. 804. Εἰρίας ἀγνιάτων] scribendum videtur εἰρείαις. sed hic versus videtur delendus & spurius esse.

v. 806. Τὸ δ' ἴησι κατὰ σφίλιν ἀγρὸς χώρην] Scribe, τὸ δίδεισι, hoc est, ὁ δίδεισι ἀγρὸς χώρην. Thucyd. καὶ ἀγρὸς μέσων αὐτῶν διήισαν lib. 3. κατὰ σφίλιν, hoc est, asperum, durum.

v. 807. Ἐνθα δὲ γῆς δυοφερῆς] Hic & tres sequentes versus e superioribus repetiti sunt, post versum enim 736 collocantur. sed hinc fortasse tollendi.

v. 823. Ἐγγυμὰτ' ἔχουσαι] scribo γαῦμῳ ἀκῆσαι mirabile auditu. placet.

v. 825. Ἦν ἐκατὸν κεφαλαῖ] hoc est, ἕσπερ. Dein delenda interpunctio ὄφιον δεινοῖο δράκοντι. ὄφιον δράκοντι. appositio. vers. sequ. λελεχμέτῳ scribendum pro λελεχμέτες.

v. 827. Θισσιῶσις κεφαλῇσιν] hoc est, γαυμωσίαις.

v. 830. Ἀγροφάων] mirabilem.

v. 831. Φθιέσθηνθ', ὥς τι θείοισι σωιέμεθ'] Hic versus est subditivus & delendus.

v. 832. Ὅσων ἀγαυῶν] scribo ὅσων ἰνὸς vocem emittebant.

v. 833. Αἰαιδίαι, hoc est, θροσὺν.

v. 845. Πυρὸς ἀπὸ τοῦ πλωρῶν] scribo & distinguo πυρὸς τ' ἀπὸ τ. π.

v. 852. Ἀσέειν καλὰ δδο] subintellige ὑπὸν.

v. 853. Κόρηταιν ἐὼν ῥύμῳ] hōc est, ἐπὴν auxit.

v. 855. Πληξιν ἀπ' ἐλύμπιο] an? βῆσεν. ἐπὶ ἄλμυρῳ. subintellige τὴν τυφάϊα.

v. 856. Ἐπείσοι θρασυαίας] ἀπρᾶν, πιμπρᾶν, πίμπρημι, πρίν πρηῖν &c. φᾶν, βράζω, βράσσω, βράττω, ἀναβράττω.

v. 860. Παιπαλοέσσης] hoc est, τραχέαις. alias παιπαλοέσσης pro αἰπαλοέσσης. Hom. ἔσῃ ἢ σκοπιλὴν εἰς παιπαλοέσσαν ἀνελθὼν, hoc est, αἰπεῖαν, ὑψηλὴν.

v. 863. Εὐτέρετε χρόνιοι] Interpres videtur legisse εὐπῆκτις, quod magis placet. vers. sequ. ὅπερ, hoc est, ὅπως.

v. 865. Οὐρεῖν ἐν βήσσησι] in fabricis ferrariis, quæ in valibus silvosis ædificari solent propter lignorum copiam.

v. 868. Ρῖψι] subintell. ζῶν. tum pro ἀκράων an ἀκράων scribendum?

v. 872. Ἀλλὰ μὲν αὐρα] μεταφᾶραι scribo. Hesych. μεταφᾶραι, μεταταιν αὐρα, ἡκῶσαι ποταμ. vulgo scriptum ἄμμοι pro αὐραι. ex αψ fit μὲν retro, in cassum, sic ex ἀκρὸς, μωκρὸς, μωξ ποικ, ὠθῶς.

v. 875. Ἀλλοτε δ' ἄλλαι ἄησι] ἄλλη scribendum.

v. 880. Κολοσυρῖν] ἀ πάλω verso, πάλις ἢ πύλεις, pulvis, πύλῳ, κῶλῳ, unde κολοσυρτίς.

v. 882. Τιμῶν] subintell. ἐνικα.

v. 884. Εὐρύοπα ζῶς] ab εὐρύοπης, seu εὐρύοπας, εὐρύοψ.

v. 885. Εὐ διδάσκαλῳ] scribo εὐ.

v. 890. Δόλω φρένας ἐξαπατήσας] subintellige τὴν μήτι.

v. 891. Εὐὶ ἐπατήρῳ νηδῶ] An ἐς κατήρῳ divisim scribendum? sic vers. 899 pro ἐγκάτῳ νηδῶ scribendum ut hic ἐς κατήρῳ, aut ἐς κατήρῳ.

v. 896. Τετὺ λῆσιαν] audacem, terribilem.

v. 903. Αἰτ' ἔργ' ὠραίεσι] forte ὠραίεσι ab ὠραιῶν.

v. 909. Ἀγλαίῳ ἢ Εὐφροσυνῶν] scrib. Ἀγλαίῳ τε ἢ Εὐφροσυνῶν. πῇ hic deesse videtur.

v. 914. Εἶδως τὴν μητίετα ζῶς] concessit ut caperet.

v. 919. Γείνατ' ἄρ' αἰχρόχοι] scrib. γείνατ' ἐν αἰχρόχοι. placet.

- v. 926. Κέλαδοί τε κῆδον] bellici clamores.
 v. 928. Καὶ ζαμφοῆτι] α ζαμφοῆς, ζαμφοῖω, ἐργίζομαι.
 v. 961. Ἡ δ' οἱ Μηδεῖαν] ἡ δὴ scribe.
 v. 962. Διὰ χερσὶν Ἀφροδίτῃ] hoc est, κτῆ per.
 v. 979. Ωκισσοῖο Χερσίορα] scribe Ωκισσοῖ.
 v. 982. Γηρυονῆα τ' κλειῖνε] Γηρυόνῃω.
 v. 983. Βοῶν ἔτεκ' εἰλιπόδων] βῶν.
 v. 989. Παῖδ' αἵπταλ' ἀφρονέοντα] Puerum puerilia sapientem. scribendum videtur αἵπταλ', ab αἵπταλός, αἵπταλόφρων.
 v. 990. Ἀντρεψάμφοι] Hesych. ἀντρήσαντο ἀφῆρπασαν. Idem ἀντρεψάμφοι ἀφῆρπασαντες.
 v. 991. Νύχον] alias μύχον.
 v. 1014. Τῆς μυχῶν ἰσησῶν ἰσησῶν] μυχῶ scribebendum.
 In Fragmentis. Γαλακτοφάγων εἰς αἶαν ἀπῆναις οἰκί' ἔχοντων] Quorum plausita vagas rite trahunt domos.
 Αὐτὸν μὲν χίαλ', κρύψαυ δ' ἀδύκητον μαχαίροντα. An? ἀδύκητ.

F I N I S.

INDEX AUCTORUM

Qui emendantur aut explicantur in
LECTIONIBUS HESIODEIS

JOHANNIS GEORGII GRÆVII.

A <i>Lianus.</i> 94. 132.	<i>Lucianus.</i> 114. 129.
<i>Anonymus Theologicorum</i>	<i>Menander.</i> 91.
<i>Arithmeticonum auctor.</i> 89.	<i>Nicolaus Damascenus.</i> 48.
<i>Antigenus Carystius.</i> 8.	<i>Nicomachus Gerasenus.</i> 89.
<i>Anthologia.</i> 77.	<i>Orpheus.</i> 64.
<i>Apollodorus.</i> 118.	<i>Ovidius.</i> 98.
<i>Apollonius Rhodius.</i> 96.	<i>Palaphatus.</i> 121.
<i>Aristoteles.</i> 136.	<i>Pandecta.</i> 10.
<i>Aristophanes.</i> 10. 84.	<i>Petronius.</i> 137.
<i>Callimachus.</i> 3.	<i>Phadrus.</i> 94.
<i>Catalecta veterum poetarum.</i>	<i>Pindarus.</i> 38.
70. 114.	<i>Pollux.</i> 56. 59. 68. 69.
<i>Claudianus.</i> 51.	<i>Proclus.</i> 43. 46. 48. 59. 67.
<i>Dracontius.</i> 122.	<i>Quintilianus.</i> 82.
<i>Etymologicum magnum.</i> 130.	<i>Scholia antiqua.</i> 119. 124. 130.
<i>Florus.</i> 74.	132.
<i>Gellius.</i> 81.	<i>Senatusconsultum in Pandectis.</i>
<i>Hesychius.</i> 28. 84. 122.	10.
<i>Hippolytus de Antichristo.</i> 11.	<i>Servius.</i> 57.
<i>Homerus.</i> 4. 18. 27. 32. 39. 71.	<i>Stephanus de urbibus.</i> 125.
95. 98. 103. 104. 105. 127. 132.	<i>Theocritus.</i> 72. 75.
<i>Hyginus.</i> 118.	<i>Tzetzes.</i> 39. 43.
<i>Juvenalis.</i> 99.	<i>Varro.</i> 17.
<i>S. Lucas.</i> 63.	<i>Virgilius.</i> 71. 90.

IN LECTIONES HESIODEAS

JOHANNIS GEORGII GRÆVII.

A ^{εἰσι.}	130	Aoristorum elegans usus.	27.
Ἀγλαΐη τελεγχόεια.	98		134
Ἀγκυλομήτης, ἀγκυλόμητης.	12	Ἀ ^ν πιφθ ^ο χρυσός.	101
Ἀγροφ.	100	Ἀ ^ν πασ ^ο .	22. 97
Ἀγραυλοὶ ποιμῆρες.	82	Ἀ ^ν πλη ^ο .	97
Ἀγών.	107	Ἀ ^ν ρ ^ο φ ^ο .	57
Acris sol.	51	Arcium præses Jupiter.	3
Ἀκτὴ Δημήτερ ^ο .	106	Ἀ ^ν ερίτης Ζέφυρ ^ο .	123
Acutus sol. § 1. acutum frigus.		Ἀ ^ν ρχα ^ο πίδα.	45
Adamas.	95	Ἀ ^ν ειμοί.	120
Adamantinus.	ibid.	Augere.	2
Ἀΐζειν.	2	Ἀύλῃ.	82
Ægeus mons.	125, 139	Ἀυτόθρονον ἄροτρον.	54
Æthiopicis mancipiis genuum		Ἀυτός.	44
patellæ & tali erant ablati.		Ἀ ^ν χθος cur dicatur vinum.	110
	137	Ἀ ^ν χθουμαι.	116
Ἀθωαίης δμῶς.	54	Ἀ ^ν χλὺς.	102
Αἰτιαίων.	71	Βάκχος ἐν θυμῷ.	36
Αἰεὶν ὀλίγῳ νῆα.	76	Βεβλαιοθήκαι.	107
Αἰρά ^ν μ ^ο βιότα.	60	Βῆ Η ^ρ ακλείη.	93
Αἰολ ^ο φύσις.	89	Βλάπτειν δίκην.	34
Αἰών.	108	Βόεια.	122
Ἀκίνητα.	85	Bonus.	29
Ἀκείν.	36	Βοῶπις.	122
Ἀκροφής.	73	Bruma.	61
Ἀκροῖον ἀεθλον.	106	Βεπαις.	122
Ἀλιή.	70	Buris.	54
Ἀμπυξ.	131	Γενεά.	24
Ἀμφιγυήεις.	13	Genuum patellæ Æthiopibus	
Ἀνδρα θυμὸν ἔχειν.	1	incidebantur.	137
		M 5	Γή-

I N D E X.

Γήρα [⊙] ὑδὺς.	40	Ε'λαφ [⊙] ἡ pro cervo.	110
Γηρύσαλξ.	112	Ε'λικες βόεις.	57
Γλαυκῆ.	124	Ε'λικεβλέφαροι.	112
Γλώσσης χάριν.	80	Ε'λικώπιδες.	ibid.
Γυιοπαχὺς.	103	Ε'λυμξ.	55
Γυνοὶ Ε'λάθη [⊙] .	112	Ε'νδρυσον.	60
Grandia farra.	135	Ε'πανη [⊙] ποτεφόνεια.	129
Grandire fruges.	ibid.	Ε'παίκε [⊙] ἀγρῆς.	6
Γύμλα.	126	Ε'παρμύ [⊙] .	74
Γῦα.	13	Ε'παυρεῖν βασιλῆ [⊙] , κακῶ.	32
Γυοκέρ [⊙] .	12	Ε'πηεῖνός.	65
Dæmones moriuntur.	21	Ε'πὶ βυστὴν κλίνειαλξ.	18
Δασίστενα.	64	Ε'πὶ χλωρε [⊙] ἀδάμαντ [⊙] βε- βαιν.	101
Dedicatio vasorum.	85	Ε'πυγνίς.	104
Δεικνύειν.	63	Ε'πυγνίλει θείαλξ.	103
Desidere.	62	Ε'πεικῆς.	78
Δούτεροι δαίμονες.	22	Ε'πιμετρεῖαλξ.	44
Δά'τερον ποιεῖν.	ibid.	Ε'πισμυγρός.	103
Διάνδιχα θυμὸν ἔχειν.	4	Ε'πίχαιν ἵππας.	106
Διατικμαίρειν.	47	Ε'ργα θαλῆς μεμηλότα.	31
Dies fausti & infauti.	87	Ε'ρζαίαλξ.	9
Dies omnes à Jove.	ibid.	Ε'ρζαίαλξ βίον.	ibid.
Δίκαια.	33	Ε'ργμα [⊙] ἔχειν.	129
Δίκη ἰθύειν θήμισας.	3	Ε'ργον.	9. 50
Διφθέρ.	69	Exilis domus Plutonia.	23
Δίχα θυμὸν ἔχειν.	4	Εὐθημοσιώ.	60
Dorinitator.	75	Εὐνη.	39
Δῶρα Α'φροδίτης.	93	Εὐρυτέρ [⊙] .	115
Δρόμ [⊙] .	107	Εὐρώεις δέμ [⊙] .	23
Ducere æs.	97	Ε'ὐλός.	29
Ε'ρεκ'υδδιδέμ [⊙] .	132	Ε'ὐτέφαν [⊙] Δημήτηρ.	36
Ε'χέωλοι χεῖμα.	43	Ε'φείαλξ ἵππας.	106
Ε'έρση.	113	Ε'χειν.	94
Ε'λαιον.	107	Ε'χίτλη.	55
Ε'λάσμα [⊙] .	97	Ζός χόρι [⊙] .	57
Ε'λαύνειν.	96		Ζός

I N D E X.

Zδὺς ἀμπερίζων.	52	Insulæ beatæ in Oceano.	25
Facere populum.	74	Ἰσουλίδης.	111
Frangere subsellia versu.	100	Jovis dona rejicienda quo-	
Fronde boum pabulum.	73	modo sunt.	14
Fumo durabant clavos.	9	Ἰσοθεοδύς.	55
Futurorum elegans usus.	27.	Jupiter Justitiæ præses.	3
	134	Jupiter præses arcium.	3
Habere.	94	Jus.	107
Homerus cur lana coronatus à		Justitiæ præses Jupiter.	3
Platone e sua relegetur re-		Κάθησθαι.	61
publica.	126	Καὶ pro ἡγαν.	39
Horæ pulchritudinis præsidēs.		Καὶ pro καῖν.	44
	130	Καυρὸς.	79
Horæ faustæ & infauftæ.	87	Καυρηθισμὸς.	60
Ἡθεα.	30	Καλιαι.	64
Ἡθεῖ.	138	Καλιεῖσθαι.	22. 134
Ἡθεα ἰσοσάμειον.	19	Camuri boves.	57
Ἡμερον ἀμειν.	61	Κάρφειν.	3
Ἡμερον ἰσθμῶν.	75	Κατὰ νόμον ἔρδειν.	123
Θεα.	107	Καταπαίνειν.	39
Θεῖα ἀρετα.	54	Catula ster.	122
Θηκε γήρωι.	80	Κήδειν.	44
Θηλυς ἔρση.	109	Κίσις.	101
Θοη.	117	Clavos fumo durabant.	9
Θύειν.	41	Clavi duo in navi veterum.	11
Θύμειν Ἀττικῶς.	114	Κληρῶν.	42
Θύ.	40	Κόθρ.	37
Thus unde.	42	Concubitus polluit.	82
Θωκὸς χαλκήϊον.	62	Continere ora frenis.	94
Ἰδάλειον.	51	Commoda sydera, dies.	86
Ἰερὸς ὠκεανὸς.	71	Κορεῖν.	12
Ἰερὰ πύττα.	125	Coronæ spiceæ Cereri tribue-	
Ἰόνειν.	3	bantur.	36
Ἰθῆσαν νέμειν.	30	Κορυμβίς.	139
Ἰκελον.	133	Κορυμβάδης.	139
Imbuere.	85	Κορύσσειν μάχην.	99

Κρυπτός.

Κροῖδες.	23	Μίτρες.	ibid.
Κύων.	66	Μίτρα σφίης.	38
Κύων πύχης.	95	Μῆλα omnes arbutei fructus.	
Κύβερ.	125		17
Κυβός.	33. 134	Μίλων φθειρόντων.	113
Cudones.	136	Μηδούς.	12
Labores hominum a diis.	47	Μηχαναί.	116
Lana ornabantur res sacrae &		Μικίτης.	12
dii.	126	Mitræ barbararum , vetula-	
Λαοί.	108	rum , & luparum gestamen.	
Λαός.	111		131
Λαοσός.	92	Μυρμιδόνων πόλεις.	139
Λίγα.	62	Μυχή παρθέν.	135
Λίγη ἐπαλής.	63	Νιφελκισκόν interdum addi-	
Λάκη θιοντες.	97	tur nulla sequente vocali.	19
Λήιον.	105	Nectar.	114
Λύγα εἰδῆ.	121	Νεῖκος καὶ φίλια rerum princi-	
Ludere.	104	pia.	5
Ludi.	105	Neimesis Justitiæ filia. 78. suum	
Ludius.	ibid.	cuique tribuit. 78. Mode-	
Μᾶζα.	73	stis favet , superbis est infe-	
Μακρής.	71	sta.	78
Μαλκιά.	66	Νέμεαξ θαλίας.	31
Manus centum cur tribuantur		Neptunus cur Tauriformis di-	
gigantibus.	116	catur.	138
Μάσημα.	109	Νεωθρό.	12
Μασιῶ.	ibid.	Νήψ.	67
Μασιχῶ.	109	Noctes cur Deorum sint.	82
Μίσσων.	59	Noctu dii versantur in terra.	
Mel, pro eloquentia.	114		82
Μεταχρόνι.	119	Νόημα.	19
Μίτρον ἥρας, θαλάσσης.	20	Nudi arabant , scerebant, mete-	
Μίτρα φυλάσσει.	77	bant veteres.	46
Μετρεῖ.	43	Νύξ.	119
Μίτρα ἔργα.	37	Νύχ. Κύπρις.	133
Μίτρινος λέγειν.	ibid.	Oceanus saccr, 71. Deus.	72
		Oculi	

Oculi magni pulchritudinis		Picati.	121
notæ.	122	Πῖλος.	68. 69
Οὐρανός. Ἀρη.	98	Πλεῖστα ἄρματα.	93
Οἱ ἀδελφοὶ Τιμόθεον.	48	Pluto divitiarum dator. 57. In	
Οἱ ἀμφὶ ἀνακτα.	98	ejus ditione terra & fru-	
Οἶνον.	107	ges. 58. Numen agricola-	
Οἰκίαι.	26	rum.	ibid.
Οἰκὸς ἡέλει.	50	Πόδι.	68
Οὐρανός. ἡέλει.	50	Ποιείας θῆται, γυναικας.	74
Οὔπις. θεῶν.	27	Πολιμίξιν.	108
Opus.	50	Πόντος prima longa.	16
Orcus.	90. 91	Πῶς πολυπόδες.	65
Ordinarii homines.	133	Præsentis elegans usus.	7
Οἱ ἐργαζόμενοι.	72	Προπεφραδόμενα.	76
Οἱ ἄρματα.	37	Proserpina Numen agricola-	
Οἱ ἄρματα.	106	rum.	58
Ostendere.	63. 135	Προσφερέας.	102
Οὐρανός. ἡέλει.	33	Πτόχας.	95. 96
Θύπης.	28	Pytna.	825
Οὐρανός. ἡέλει.	94	Quærere.	50
Παιδί.	104	Quaternarii numeri sanctitas.	
Παιδί.	12		89
Παλιγγενεσία mundi.	25	Ρῆμα.	2
Pallentes herbæ.	101	Ros vim habet vegetandi her-	
Παναιόλος φθόγος.	89	bas.	110
Πανέκλυτος.	66	Sacrificia vetustissima gramen,	
Πάνεφθος καὶ οὐκ ἔστιν.	101	& quæ alia fert tellus.	40
Παρελθόν.	127	Σαρόποδες.	137
Παρθένης ὅτι θαλάμους.	135	Saturnus Rex beatarum insula-	
Πέλυπτος.	68. 136	rum.	25
Πεπυκασμένος.	88	Sedere.	61
Periphrases poetiæ.	113	Σείει.	52
Πέπλος.	105	Similis.	133
Πέτρα.	72	Σπᾶν.	108
Πετραία σκιά.	ibid.	Stationes.	62
Πηδάλιον.	10	Στεινομένη.	117
Πηκτὴν ἄροτρον.	55	Στήφα-	

I N D E X.

Σήφαναι.	132	Φῶς.	103
Τανύφυρος.	93	Vulcanus natus ex sola Juno-	
Taurorum specie fluvii simu-		ne, sine concubitu.	132
labantur.	138	Χαλεπὸς πρὸς βῆταις.	71
Τάφος.	83	Χαλκιδόφωνος.	120
Τεκμαίρεν.	47	Χάος pro inferis. 127. & pro	
Τετρεσμδρον ἡμαρ.	88	aëre.	ibid.
Τηλαῖν.	49	Χερσὶ.	39
Τηλαίνεν.	101	Χήνιος ζῶς.	57
Τίαν.	49	Χήνιαυ θιαῖ.	58
Τίερήσος.	98	Χλαῖνα.	67
Tres quaternæ, quinquæ &c. in		Χλωρὸς.	101
mensibus Græcis.	88	Χρήμα πρὸς ἀγίαν.	47
Udones.	136	Χρήμαζα.	48
Υλοφάγος βόις.	73	Χρηῶδ.	44
Υμνεύουσι ἐνέπιτα, pro ὑμνεύ-		Χρησθήσα.	48. 134
ται.	1	Χρυσάμπυξ.	131
Υπόφορμίγων.	105	Χυτρώποδες.	84
Verus.	34	Χῶρος.	43
Φίκιον.	121	Ὠγύγη.	129
Φιλία ἢ ἡῆος rerum princi-		Ὠρεῖτες.	8
pia.	1	Ὠρεα.	ibid.
Φιλότης.	117	Ὠρεῖοι χερροί.	ibid.
Φίξ pro σφίγκξ.	121	Ὠραῖα.	131
Φυή.	19	Ὠραῖα.	130
Φύλα θιαῖν.	28	Ὠρεῖζα.	131
Φωνή.	14		

Errata Typographorum in Hesiodo.

P Ag. 30. v. 12. ὀππὰμπυλα. P. 31. v. 2. tunc solis astrum, scribe pro tunc sol. v. 8. pro venit scribe: voluitur interdiu. P. 34. v. 15. ἰσπρα-
ειζοι. P. 35. v. 2. floridum ver. v. 17. ver exoriens floridum. P. 39. v. 6. be-
vis ferro casti. P. 44. v. 22. βάλῃαι ὃ χεῖρα πορευεῖν. P. 74. v. 7. Ἀπελειῖ
ἰστράνωτο Ἀδανάτων. P. 75. v. 6. Deorum autem resonabāt Olympus.
v. 7. Opulensia infinita erat cinctus immortalium. P. 86. v. 20. Ἰδῆς.

Errata in Notis.

P. 1. v. 17. Δῶτε, ἔλθετε. P. 3. v. 39. Λαόν ἀπὸ σκολιῆς, οἱ τ' ἔμπανιν
ἰδύνεσιν. P. 4. v. 7. Hæc enim poëtæ mens est: *Audi.* v. 13. qui hæc ita
vertunt. P. 5. v. 24. Μῆκος τε πλάτος τε. P. 6. v. 31. Ἐπάκκοι. P. 7. v. 2. Ἐπα-
κκοι. v. 3. Ἐπάκκοι. P. 8. v. 11. Dipnosophista. v. 23. pulchre. P. 10. v. 25.
modo arumnofo. P. 11. v. 15. appelluntur. v. 29. in Hierozoico, opere.
P. 12. v. 18. Ἄσπιδι. P. 16. v. 3. sequente. v. 26. Ἀφνειοί. v. 31. Μῆλα.
P. 23. v. 27. Ἄσπιδι. P. 25. v. 30. quum meliora. P. 31. v. 4. Poterat.
v. 8. Παλῆς. P. 33. v. 3. quam qui pedibus. v. 33. animalium, ubi hos
versus laudat. P. 36. v. 23. argenteum. P. 38. v. 32. ἡδ' ὀνίνσι] MS. I.
ἡδ'. dein: Αἰδῶς ἡδ' ἀνδρας. P. 51. v. 3. mento. Ibid. v. 8. hyemes. P. 53.
v. 30. Ἀθλιναίαν. v. 32. Ἀθλιναίαν. P. 55. v. 25. πορσαρήρεται. v. 28. Per-
verterunt omnia. Stiva. v. 29. prima, illa. P. 56. v. 11. Ἐλυμα pars ara-
tri. v. 24. ὃ ὑπολείπεται τὸ ἔλυμα. P. 64. v. 25. dele idem. P. 65. v. 21.
Ἐπιταυρός. P. 66. v. 3. quod notavit Moschopulus. P. 70. v. 18. Κατα-
δάων, imber. P. 85. v. 12. Φάγης. P. 86. v. 4. Nicomachus Gerasenus.
P. 96. v. 24. lux Onomast. P. 99. v. 25. vers. 347. P. 101. v. 17. Βεῖσις.
v. 29. viridis, sed etiam ὠχεῖς pallidus. v. 106. v. 27. v. 308. v. 28.
subsultantes. P. 110. v. 13. Κίς χεῖρισι. P. 111. v. 14. Μελίθρον. P. 113.
v. 1. παρδαῖ. P. 117. v. 21. Cæli. P. 120. v. 34. Ἄσπιδι. Et sic etiam
bis scribe P. 121. v. 6, & 24. P. 122. Venerem. P. 126. v. 16. maxime
sacra. P. 127. v. 29. Sicut paulo ante. P. 134. v. 23 dele: & v. 284.
Ζῶς δὲ τὸ Ἴρεν ἔπεμψε. *Jupiter cum Irim mittere soles.*